

**ОШ „Братство јединство“
Трг цара Лазара 9
Сомбор**

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ОШ „БРАТСТВО ЈЕДИНСТВО“

ИЗ СОМБОРА СА ПОДРУЧНОМ ШКОЛОМ У БУКОВЦУ

ЗА ПРЕДМЕТНУ НАСТАВУ

НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ

од 2023/2024. школске године

септембар, 2024/2025. школске године

Садржај

1. Правна основа.....	
2. Формативно оцењивање.....	
3. Сумативно оцењивање.....	
3.1. Сумативно оцењивање ученика у редовном програму наставе и учења.....	
3.2. Сумативно оцењивање ученика у ИОП-у.....	
4. Описно оцењивање.....	
4.1. Први разред.....	
4.2. Изборни предмети и активности.....	
4.3. Владање.....	
5. Закључне оцене.....	
6. Оцењивање ученика на испитима (поправни, разредни).....	
7. СТРУКТУРА УЈЕДНАЧЕНИХ КРИТЕРИЈУМА ОЦЕЊИВАЊА.....	
8. ПРИЛОЗИ	

ДРУГИ ЦИКЛУС

8.13. <u>ПЕТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	

8.13.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК.....	
8.13.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.13.3. БИОЛОГИЈА	
8.13.4. ИСТОРИЈА	
8.14. <u>ПЕТИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.14.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.14.2. БИОЛОГИЈА	
8.14.3. ИСТОРИЈА	
8.15. <u>ПЕТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.15.1. МАТЕМАТИКА	
8.15.2. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
8.15.3. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК	
8.15.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК.....	
8.15.5. ГЕОГРАФИЈА	
8.15.6. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	
8.15.7. МУЗИЧКА КУЛТУРА	
8.15.8. ИНФОРМАТИКА И РАЧНАРСТВО	
8.15.9. ЛИКОВНА КУЛТУРА	

8.15.10. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.15.11. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ.....	
8.15.12. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.15.13. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.15.14. ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I	
8.15.15. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ	
 8.16. <u>ШЕСТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.16.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК.....	
8.16.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.16.3. БИОЛОГИЈА	
8.16.4. ИСТОРИЈА	
 8.17. <u>ШЕСТИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.17.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.17.2. БИОЛОГИЈА	
8.17.3. ИСТОРИЈА	
8.17.4 СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ	

8.18. ШЕСТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ	
8.18.1. МАТЕМАТИКА	
8.18.2. ФИЗИКА	
8.18.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
8.18.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК	
8.18.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК.....	
8.18.6. ГЕОГРАФИЈА	
8.18.7. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	
8.18.8. МУЗИЧКА КУЛТУРА	
8.18.9. ИНФОРМАТИКА И РАЧНАРСТВО	
8.18.10. ЛИКОВНА КУЛТУРА	
8.18.11. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.18.12. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ.....	
8.18.13. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.18.14. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.18.15. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ	
8.19. СЕДМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ	

8.19.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК.....	
8.19.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.19.3. БИОЛОГИЈА	
8.19.4. ИСТОРИЈА	
8.20. <u>СЕДМИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.20.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.20.2. БИОЛОГИЈА	
8.20.3. ИСТОРИЈА	
8.20.4. СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ	
8.21. <u>СЕДМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.21.1. МАТЕМАТИКА	
8.21.2. ФИЗИКА	
8.21.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
8.21.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК	
8.21.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК.....	
8.21.6. ХЕМИЈА	
8.21.7. ГЕОГРАФИЈА	
8.21.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	

8.21.9. МУЗИЧКА КУЛТУРА	
8.21.10. ИНФОРМАТИКА И РАЧНАРСТВО	
8.21.11. ЛИКОВНА КУЛТУРА	
8.21.12. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.21.13. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ.....	
8.21.14. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.21.15. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.21.16. ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС II	
8.21.17. ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ	
8.21.18. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ	
8.22. <u>ОСМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.22.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК.....	
8.22.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК	
8.22.3. БИОЛОГИЈА	
8.22.4. ИСТОРИЈА	
8.23. <u>ОСМИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.23.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК	

8.23.2. БИОЛОГИЈА	
8.23.3. ИСТОРИЈА	
8.24. <u>ОСМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ</u>	
8.24.1. МАТЕМАТИКА	
8.24.2. ФИЗИКА	
8.24.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
8.24.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК	
8.24.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК.....	
8.24.6. ХЕМИЈА	
8.24.7. ГЕОГРАФИЈА	
8.24.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	
8.24.9. МУЗИЧКА КУЛТУРА	
8.24.10. ИНФОРМАТИКА И РАЧНАРСТВО	
8.24.11. ЛИКОВНА КУЛТУРА	
8.24.12. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.24.13. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ.....	
8.24.14. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	
8.24.15. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ	

ПРЕДМЕТ .....

8.24.16. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ .....

8.24.17. ДОМАЋИНСТВО .....

8.24.18. МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА .....

1. ПРАВНА ОСНОВА

доношења јединствених критеријума оцењивања постигнућа ученика

Стручни активи разредне наставе и грџпа предмета у предметној настави на српском и мађарском језику су сачинили предлог уједначених критеријума оцењивања напредовања и постигнућа ученика у складу са законским обавезама Школе.

Педагошки колегијум је усвојио предлог који чини анекс Школског програма ОШ „Братство јединство“ у Сомбору са подручном школом у насељу Буковац број 57 (у даљем тексту „Школа“).

Издвојено болничко одељење школе при дечијем одељењу ОБ „Др Радивој Симоновић“, Војвођанска број 75 у Сомбору по делатности нема законску основу оцењивања, већ подршке и давања препорука за учење и рад оној деци која уз усмену сагласност пратиоца на болничком лечењу искажу жељу и потребу за учењем и другим активностима у организацији васпитача (болничког учитеља).

Критеријуми су сачињени за обавезне и изборне предмете, активности и владање ученика у складу са важећим правним актима Републике Србије:

- 1) чл. 72, 99, 120, 126, 133, 137. и 138. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гл. РС“, број 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20, 129/2021-9 (др. закон) и 92/2023-332);
- 2) чл. 21, 22, 26а, 28, 60. и 61. Закона о основном образовању и васпитању („Сл.гл. РС“, број 55/2013-3, 101/2017-11, 27/2018-3 (др. закон), 10/2019-3, 129/2021-9 (др. закон) и 92/2023-340);
- 3) чл. 2. став 4. Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020) – престао да важи;
- 4) Правилник о стандардима квалитета рада установе ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 14/18);
- 5) Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво („Просветни гласник РС“, број 5/2011-141);

- 6) Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања („Сл.гл. РС- Просветни гласник", број 5/2010 од 5.7.2010);
- 7) Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Сл.гл. РС", број 78/2017) од 5.7.2010);
- 8) Правилник о Општим стандардима постигнућа за предмет Српски као нематерњи језик за крај првог и другог циклуса обавезног образовања, општег средњег образовања и основног образовања одраслих ("Сл.гл. РС", број 55 од 2. јуна 2017);
- 8) сви важећи Правилници о програмима плановима наставе и учења за основно образовање и васпитање (<https://pravno-informacioni-sistem.rs>);
- 9) Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја о недоумицама и евидентирању ИОП-а (бр. 601-00-00027/16/2021-15 од 25.6.2021);
- 10) подзаконски акти Школе (<https://bratstvojedinstvo.edu.rs>)
- 11) чл. 13. Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр.10 од 9. фебруара 2024. године).

1. Напомена: Школа је у складу са изменама и допунама законских и подзаконских аката Р Србије правовремено донела одговарајуће допуне интерних аката и Критеријума оцењивања ученика у области владања, уважавајући принципе поступности и реаговања у различитим ситуацијама лакших и тежих повреда ученичких обавеза у децембру 2023. године.

2. Напомена: Школа је у складу са изменама и допунама законских и подзаконских аката Р Србије правовремено донела одговарајуће допуне интерних аката и Критеријума оцењивања ученика у области планирања писмених провера знања дужих од 15 минута, уважавајући принцип оцењивања у току полугодишта који налаже најмање једну оцену добијену усменом провером знања.

Оцењивање је **континуирана педагошка активност** која позитивно утврђује однос према учењу и знању и **подстиче мотивацију за учење.**

Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења, **развија се систем вредности** и обезбеђује се **поштовање општих принципа система образовања и васпитања**:

- 1) објективност у оцењивању према утврђеним критеријумима;
- 2) релевантност оцењивања;
- 3) коришћење разноврсних техника и метода оцењивања;
- 4) правичност у оцењивању;
- 5) редовност и благовременост у оцењивању;
- 6) оцењивање без дискриминације и издавања по било ком основу;
- 7) уважавање индивидуалних разлика, потреба, узраста, претходних постигнућа ученика и тренутних услова у којима се оцењивање одвија.

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма, активности (ЧОС, Ваннаставне активности и Слободне наставне активности у предметној настави – у даљем тексту СНА 1, 2) **и владања**.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се **формативним и сумативним оцењивањем**. Сумативно оцењивање може бити **описно и бројчано**.

У Школи се оцене евидентирају у прописаној електронској евиденцији о образовно-васпитном раду **ес Дневник** и у педагошкој документацији наставника: **педагошка свеска и портфолио ученика**.

2. ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно оцењивање је **редовно праћење и процена напредовања** у остваривању прописаних **исхода, стандарда постигнућа и ангажовања** у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (ЧОС, Ваннаставне активности и СНА 1, 2 у предметној настави) и владања ученика. Формативно оцењивање садржи **повратну информацију** о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности и владања,

предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, **процена њихове делотворности** и **јасне и конкретне препоруке** за даље напредовање. Формативне оцене се евидентирају у **педагошкој документацији и евиденцији наставника** (ес Дневник, педагошка свеска, портфолио ученика) и односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, **на пример:** иницијални тест, такмичења и смотре, кратак есеј, писмени састав, цртеж, квиз, дебата, приредба, манифестација, посета, излет, екскурзија. настава у природи, домаћи задатак, тимски рад, диктати до 15 минута, петоминутне провере на крају часа – блиц тест, активност на школској образовној платформи, употреба дигиталних уџбеника и алата, интердисциплинарно размишљање, редовност у доношењу прибора за рад, ангажованост на часовима...

Критеријум извођења сумативне оцене (квартално и полугодишње) **из 3-5 формативних оцена је дозвољено** и овде је дато у виду општих описа које сваки наставник има слободу да креира према активностима које процењује, али у **најбољем интересу ученика:**

Одличан 5 - ученик редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан за рад, показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања у дужем временском периоду.

Врло добар 4 - ученик се труди да редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаћи, активан је на часу у дужем временском периоду.

Добар 3 - ученик прати наставу, скоро увек доноси прибор и домаћи, активан је на часу али не у континуитету у дужем временском периоду.

Довољан 2 - ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор и домаћи и ретко кад је активан на часу, али записује оно што се од њега очекује у дужем временском периоду.

Недовољан 1 - ученик не записује, нема прибор, не ради домаће задатке и уопште није активан на часу у дужем временском периоду.

3. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Сумативно оцењивање је **бројчано** или **описно** вредновање постигнућа ученика **на крају програмске целине** или на крају полугодишта из **обавезног предмета, изборних програма, активности и владања**. Оцена је и **показатељ квалитета и ефикасности рада наставника и Школе** у остваривању прописаних исхода и стандарда постигнућа.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду **ес Дневник**. Оцена је **јавна** и **саопштава се ученику одмах** по добијању, **са образложењем**. Образложење оцене **садржи опис остварености исхода конкретног ученика, похвале или препоруку** које активности ученик треба да предузме у даљем раду.

Оцена из обавезних предмета и изборног програма други страни језик, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума: **оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика**. Ученику се **не може умањити оцена** из обавезног предмета, изборних програма и активности **због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи**.

Врсте провера којих мора бити минимално **2-4 у полугодишту у зависности од фонда часова** за одређени предмет:

- **усмена** (читање, причање, препричавање, одговарање, parlato, солмизација, певање) **и то најмање једном у току полугодишта**;
- **писмена** (контролни и писмени задаци, састави, есеји и диктати дужи од 15 минута - **најављују се 5 дана раније укључујући дане викенда, а оцена се уноси најкасније 8 радних дана након провере, а иницијални тестови 3 дана раније укључујући дане викенда**);
- **практичан рад** (рад у дигиталним алатима, пано, ликовни и технички рад, оглед, пројекат, свирање, извођење вежби, полигона, спортских и народних игара);
- бројчана или описна **оцена изведена из формативних оцена** (квартално и полугодишње на основу 3-5 формативних оцена).

Распоредом писмених провера дужих од 15 минута може да се планира највише **једна провера у дану, а три у наставној недељи**.

Ученик у току часа може да буде само **једанпут оцењен** за усмену или писмену проверу постигнућа.

На почетку школске године ученици и родитељи/старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени из свих обавезних предмета, изборних програма и активности.

Одељењски старешина је обавезан да благовремено, а **најмање четири пута у току школске године**, на примерен начин **обавештава родитеље о постигнућима ученика**, напредовању, мотивацији за учење и напредовање, владању и другим питањима од значаја за образовање и васпитање. То чини **на родитељским састанцима и индивидуалним разговорима** уручивањем **Картице за родитеље** (тримесечје) из ес Дневника или уручивањем **ђачке књижице** или **сведочанства**. Картица за родитеље се штампа у два примерка од којих један примерак задржава родитељ/старатељ, а други задржава одељењски старешина **са потписом родитеља/старатеља**.

Ако родитељ/старатељ не долази на родитељске и индивидуалне састанке, **одељењски старешина је дужан да га** благовремено, званично, у писменој форми **обавести о успеху и оценама**, евентуалним **тешкоћама** и **изостанцима** ученика и **последицама** изостајања ученика. За неодговоран однос према школским обавезама детета ученика и према својим родитељским обавезама родитељ/старатељ има материјалне или кривичне одговорности у складу са другим законима Р Србије.

3.1. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА У РЕДОВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Сумативне оцене могу бити бројчане и описне.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Елементи оцењивања свих врста провера знања су следећи:

I – IV

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)

недовољан 1	0-20	-	-
довољан 2	21-40	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	41-60	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	61-80	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА
одличан 5	81-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА

V

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)
недовољан 1	0-25	-	-
довољан 2	26-44	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	45-63	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	64-82	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА
одличан 5	83-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА

VI - VIII

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)
недовољан 1	0-30	-	-
довољан 2	31-48	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	49-66	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	67-84	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА
одличан 5	85-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА

Препоручује се равномерна скала оцењивања у 1. образовном циклусу на по 20% бодова за оцене од 1 до 5. Равномерна скала оцењивања је примерена на прелазу са описног на бројчано оцењивање. Уважава развојне разлике у преласку са конкретног на апстрактно размишљање до 9. године живота. Не доводи ученика млађег школског узраста у могућу ситуацију етикетирања у одељењу због индивидуализације или планиране подршке, нити учитеља да оцењује ученике у крајностима – дозвољава објективније исказивање оцена довољан (2) и добар (3) у смислу напредовања ученика. Подстиче мотивацију

ученика, а смањује незадовољство или разочарање. Основни ниво постигнућа се, на крају крајева, захтева већином задатака и на периодичним критеријумском тестирању ученика 4. разреда и на завршном испиту на крају 8. разреда. Преласком у други циклус, ученици имају развијенији осећај за процену сопственог и туђег постигнућа, што је и један од циљева образовања. Суштина је најбољи интерес ученика, а тиме и школе.

Закључне оцене и владање ученика од 6. до 8. разреда су бројчане на крају полугодишта.

3.2. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА У ИОП-у

ИОП 1 и 2: Детету и ученику и одраслом коме је услед **социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања** и других разлога потребна **додатна подршка** у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

ИОП 3: Ученику који постиже резултате **који превазилазе очекивани ниво** образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

ИОП израђује **Тим за додатну подршку ученику** (Тим за инклузивно образовање), односно ученику **на основу** претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера **ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ** и израђеног **ПЕДАГОШКОГ ПРОФИЛА** детета, ученика и одраслог, а остварује се **након сагласности родитеља/старатеља**.

Уколико родитељ/старатељ неоправдано одбије учешће у изради или давање сагласности на ИОП, установа је дужна да о томе обавести надлежну установу **социјалне заштите** у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика.

Врсте ИОП-а јесу:

1) **ИОП1** – прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад; учење језика на коме се одвија образовно-васпитни рад;

2) **ИОП2** – прилагођавање циљева садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада;

3) **ИОП3** – проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

ИОП доноси Педагошки колегијум установе на предлог Тима за инклузивно образовање (Тим за пружање додатне подршке ученику).

За ученике који раде по **ИОП 1 и 2**, а на основу евалуације исхода, **општи критеријуми оцењивања** су следећи:

5 - остварује значајан напредак уз веома висок степен ангажовања,

4 - остварује значајан напредак уз висок степен ангажовања,

3 - остварује напредак уз ангажовање ученика и помоћ наставника,

2 - остварује минималан напредак уз значајну помоћ наставника и ангажовање ученика,

- - не достиже захтеве (ревидира се индивидуални образовни план).

Недовољних оцена нема за ученике који су на основу евалуације исхода оцењени са: „не достиже захтеве“ **понављају се исти садржаји активности**. Не значи да дете „не ваља“, већ да план не ваља и да га треба мењати.

Ученици који су на основу евалуације исхода оцењени: „остварује минималан напредак“ уз **више поновљених садржаја активности** уводе се **и нови садржаји активности у мањој мери**.

Ученици који су на основу евалуације исхода оцењени: „остварује значајан напредак уз висок степен ангажовања“ уз **мање поновљених садржаја активности** уводе се **и нови садржаји активности у већој мери**.

За ученике који су у потпуности савладали садржаје активности и оцењени су са „остварује значајан напредак уз веома висок степен ангажовања“ **прелази се на нове садржаје**.

4. ОПИСНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Описном оценом се изражава напредовање и успех ученика у остваривању прописаних исхода у:

- првом разреду,
- изборним програмима,
- ваннаставним и слободним наставним активностима,
- владање ученика 1. разреда у току и на крају полугодишта.

4.1. ПРВИ РАЗРЕД

Оцене добијене сумативним оцењивањем у првом разреду су **описне** и то су искази о напредовању ученика у остваривању **исхода, ангажовању и садрже препоруку.**

Табеларни прикази уједначених критеријума Школе сачињен је за сваки наставни предмет и обједињава **образовне стандарде** за крај првог образовног циклуса на **три нивоа постигнућа, наставне теме/области, са описним сумативним оценама, скалом оцењивања** (процентуално изражен број бодова), прописаним **исходима** и **реформисаном Блумовом таксономијом (2001.године), али без препорука.**

Препоруке представљају индивидуализоване задатке за ученике у циљу напредовања и **не могу се уједначити.**

4.2. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И АКТИВНОСТИ

Описно оцењивање **изборних предмета** Верска настава, Грађанско васпитање и Матерњи језик/говор са елементима националне културе:

- **истиче се,**
- **добар,**
- **задовољава.**

Слободне наставне активности за **5. и 6. разред** су: Животне вештине; Медијска писменост; Вежбањем до здравља; Цртање, вајање и сликање; Чуvari природе; Музиком кроз живот; Сачувајмо нашу планету.

Слободне наставне активности за **7. и 8. разред** су: Моја животна средина; Уметност; Предузетништво; Домаћинство; Филозофија са децом.

Описно оцењивање **слободних наставних активности**:

- **истиче се,**
- **добар,**
- **задовољава.**

Ваннаставне активности се оцењују описним исказима: **предузете активности, процена њихове делотворности и конкретне препоруке.**

4.3. ВЛАДАЊЕ

Владање се оцењује описно најмање 2 пута у току полугодишта и закључно на крају полугодишта у 1. разреду, а бројчано од 2. до 8. разреда најмање 2 пута у току и закључно на крају полугодишта. Закључна оцена из владања утиче на општи успех ученика*). Оцене из владања у току и на крају полугодишта су следеће:

- **примерно (5),**
- **врло добро (4),**
- **добро (3),**
- **задовољавајуће (2),**
- **незадовољавајуће (1).**

*) У ситуацији када ученик има две недовољне закључене оцене из обавезних предмета на крају школске године, негативна оцена из владања није трећа негативна оцена због које ученик треба да понавља разред.

Приликом оцењивања владања **сагледава се понашање ученика у целини**. На оцену из владања не утичу оцене из обавезног предмета, изборних програма и активности и обрнуто.

Описна оцена из владања ученика у току полугодишта утврђује се на основу учениковог **односа према обавезама и правилима понашања**, нарочито понашања **према другим ученицима, запосленима и имовини**, а садржи и васпитну препоруку.

Опис односа према обавезама јесте:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи;
- 2) углавном извршава обавезе у школи;
- 3) делимично извршава обавезе у школи;
- 4) углавном не извршава обавезе;
- 5) не извршава обавезе у школи.

Опис понашања према другим ученицима, запосленима и имовини јесте:

- 1) представља пример другима својим односом према ученицима, запосленима и имовини;
- 2) има најчешће коректан однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 3) понекад се непримерено односи према ученицима, запосленима и имовини;
- 4) често има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 5) најчешће има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини.

Оцена из владања **смањује се због** изречене **васпитно-дисциплинске мере**, а може и због **васпитне мере**. У већини случајева се подразумева **поступност** у смањивању оцена из владању и у изрицању опомена и укора ученику.

Оцена из владања **поправља се на предлог одељењског старешине** на кварталу или на крају полугодишта када се утврди да ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке **након појачаног васпитног рада, оствареног друштвено корисног, односно хуманитарног рада**, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

Ученик који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, **оцењује се појединачном оценом из владања**:

- 1) **врло добро (4)** када неоправдано изостане са **8** часова;

- 2) **добро (3)** када неоправдано изостане са **највише 15** часова;
- 3) **задовољавајуће (2)** када неоправдано изостане са **највише 25** часова;
- 4) **незадовољавајуће (1)** када неоправдано изостане са **26 и више** часова.

Оцене дате на овај начин сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Оцена из владања дата на основу нередовног похађања наставе од стране ученика **повлачи изрицање васпитне и васпитно-дисциплинске мере**, што школа уређује својим актом.

5. ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

Оцене добијене сумативним оцењивањем **у првом разреду су описне** и на крају полугодишта, односно школске године исказују се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука. Оцене добијене сумативним оцењивањем **у осталим разредима су по правилу бројчане**.

Оцена **недовољан (1)** је **непрелазна (4-8. разред)**. То значи да на крају године ученик не може да пређе у наредни разред уколико има недовољну оцену. Тачније, са једном или две недовољне оцене се упућује на **поправни испит**, а са три недовољне **понавља разред**. У 1. образовном циклусу се **ученик преводи до четвртог разреда** јер је оцена недовољан (1) **прелазна**. У четвртом разреду се примењује правило поправног испита или понављања разреда. Овде је веома важна **рана процена Школе о увођењу неког облика додатне подршке!**

Закључна оцена за успех из обавезног предмета и изборног програма други страни језик, не може да буде мања од:

- 1) **одличан (5)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена **најмање 4,50**;
- 2) **врло добар (4)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена **од 3,50 до 4,49**;
- 3) **добар (3)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена **од 2,50 до 3,49**;
- 4) **довољан (2)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена **од 1,50 до 2,49**.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине **на крају другог полугодишта.**

Закључне оцене из владања зависе од услова прописаним у Правилнику о оцењивању у основном образовању и васпитању и у посебном подзаконском акту школе и не утичу на понављање разреда.

За ученике који се образују по **ИОП 2 и ИОП 3 уписује се доле наведен текст** у одговарајући део обрасца јавне исправе, и то:

- 1) у ђачку књижицу и дневник на крају првог полугодишта,
- 2) у сведочанство и матичну књигу на крају другог полугодишта:

„Ученик/ца је оцењен/а у складу са чл. 76. ставом 6. тач. 2) **или*** 3) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др.закон, 10/2019, 27/2018 – др.закон, 6/2020 и 129/2021 (др. закон) и 92/2023).“

или* - Тачка 2) за ИОП 2, а тачка 3) за ИОП 3.

6. ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА НА ИСПИТИМА

(поправни, разредни)

Оцена на испиту утврђује се у складу са посебним актом установе.

7. СТРУКТУРА УЈЕДНАЧЕНИХ КРИТЕРИЈУМА ОЦЕЊИВАЊА

У основи оцењивања су образовни **стандарди постигнућа ученика на три нивоа: основни, средњи и напредни.**

Правилник о образовним стандардима за **крај првог циклуса** прописује стандарде на три нивоа за наставне предмете **Српски језик, Математика, Природа и друштво (Свет око нас) и Српски као нематерњи језик.** Наставни предмети Ликовна култура, Музичка култура, Физичко и здравствено васпитање и Дигитални свет још нису „добили“ стандарде.

Правилник о општим стандардима постигнућа за **крај основног образовања** прописује стандарде на три нивоа за наставне предмете **Српски језик, Математика, Историја, Географија, Биологија, Физика, Хемија, Музичка култура, Ликовна**

култура, страни језик и Српски као нематерњи језик. Наставни предмети Техника и технологија и Информатика и рачунарство још нису „добили“ стандарде.

Ознаке стандарда за 1. образовни циклус: „1CJ1.2.5. одређује основну тему текста“

- први број означава 1. образовни циклус;
- скраћеница за назив предмета (нпр. CJ. – српски језик);
- први наредни број је ознака за ниво (1. – основни ниво, 2. – средњи ниво, 3. – напредни ниво);
- други број као ознака за област (1., 2., 3., 4...);
- трећи број као редни број стандарда у одређеној области.

Ознаке стандарда за 2. образовни циклус се разликују само у првом броју, тачније, пре скраћенице за назив наставног предмета нема броја који означава образовни циклус.

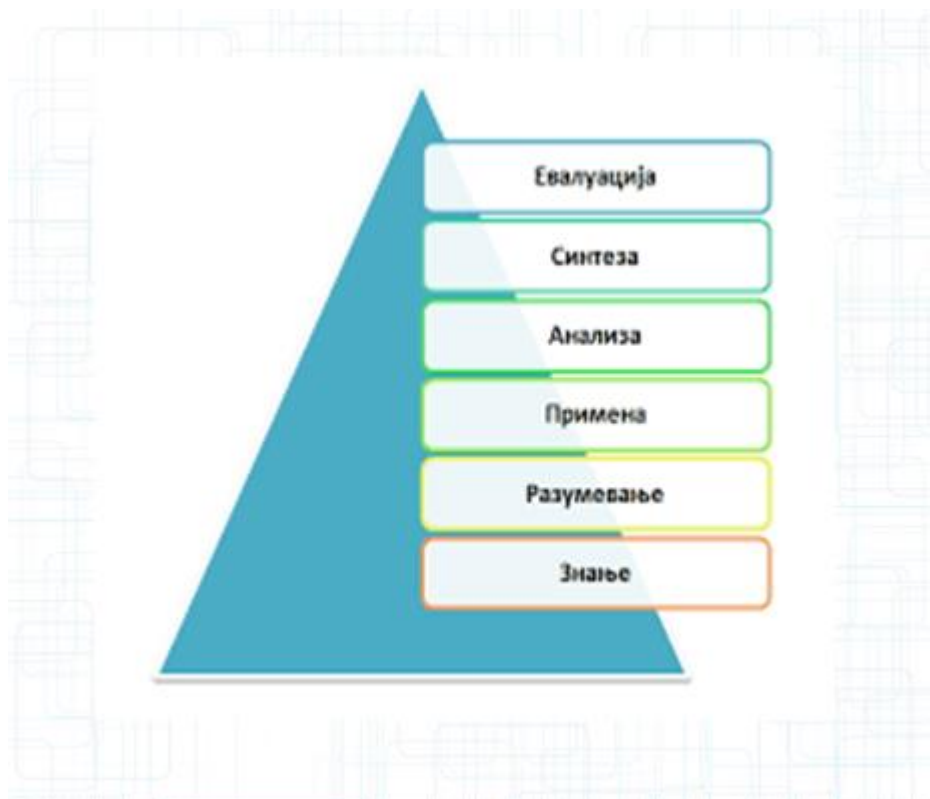
Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању се процењује оствареност прописаних исхода за одређену наставну тему/област/садржај бројчаном и описном оценом у зависности од разреда и облика образовно-васпитног рада.

Осим ових прописаних елемената оцењивања, у табеларно приказаним критеријумима ОШ „Братство јединство“ Сомбор, дате су:

- теме/области из глобалних планова рада;
- оцене на скали од 1 до 5 у бројчаном и описном облику;
- процентуални распон свих оцена на три нивоа постигнућа;
- ревидирана Блумова таксономија ради лакшег формулисања оцена;

- прописани исходи наставе и учења (за 1. разред су интегрисани у ес Дневник и ђачке књижице и уносе се само редни бројеви исхода за одређени наставни предмет – упутство из Обрасца број 3в).

Блумова таксономија је садржала хијерархију способности ученика у виду именица (слика „Изворна Блумова таксономија“):

Изворна Блумова таксономија

2001. године је ревидирана Блумова таксономија тако да у хијерархији нивоа знања чак **четири** замењују места и уместо Блумових именица се користе глаголи који истичу **процесни карактер учења усмереног на исходе** (највиши ниво је наведен први у набрајању):

1. применити
2. евалуирати
3. синтетисати
4. анализирати
5. разумети
6. знати

Прописани исходи наставе и учења су искази концентрисани око ревидиране Блумове таксономије. Ради лакшег препознавања нивоа постигнућа, тј. успешности у постизању прописаних исхода, дат је табеларни преглед глагола који су у основи исхода:

ОЦЕНА 2	ОЦЕНА 3	ОЦЕНА 4	ОЦЕНА 5
Репродуковати	Разумети	Анализирати	Евалуирати
Набројати	Описати	Синтетисати	Применити
Рећи ко,где,када	Истакнути	Закључити	Упоредити
Препознати	Сажети	Издвојити	Схватити
Присетити се	Уочити	Решити	Повезати
Дефинисати	Прикупити	Објаснити	Разликовати
Именовати	Интерпретирати	Истражити	Проценити
Означити	Износити по плану	Протумачити	Предложити
Запамтити	Проширити	Направити	Коментарисати
Испричати	Показати	Променити	Самостално наводити примере
Поређати	Разликовати	Изразити	Преобликовати
	Предвидети	Одредити	Креативно писати, изражавати
	Познавати	Приказати	Употпунити
	Разврстати	Употребити	Интердисциплинарно се изражавати

Наравно, неминовно је да се глаголи нижих оцена појављују и у вишим оценама – разлика је у надоградњи. Табела није коначна и може се допуњавати глаголима.

8. ПРИЛОЗИ

ДРУГИ ЦИКЛУС

8.13. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-25	26-44	45-63	64-82	83-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.13.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ:

1. Разликује књижевни и некњижевни текст
2. Упореди одлике фикционалне и нефикционалне књижевности
3. Чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела
4. Чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова
5. Одреди род књижевног дела и књижевну врсту
6. Разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности
7. Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији
8. Анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода, стих), драмског дела (чин, сцена, појава)
9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца
10. Разликује облике казивања
11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике
12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту
13. Процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.)
14. Развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела
15. Одреди тему и главне и споредне мотиве
16. Анализира узрочно-последично низање мотива
17. Илуструје особине ликова примерима из текста
18. Вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове
19. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима
20. Уважава националне вредности и негује српску културно историјску баштину
21. Наведе примере личне добити од читања

22. Напредује у стицању читалачких компетенција
23. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст
24. Разликује променљиве речи од непроменљивих
25. Разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију
26. Разликује основне функције и значење падежа
27. Употребљава падежне облике у складу са нормом
28. Употребљава глаголске облике у складу са нормом
29. Разликује основне реченичне чланове у типичним случајевима
30. Доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова
31. Користи правопис (школско издање)
32. Правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице
33. Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму
34. Течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове
35. Користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог
36. Издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)
37. Саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште
38. Проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту
39. Напамет говори одабране књижевне текстове или одломке

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Разликује књижевни и некњижевни текст 2. Упореди одлике фикционалне и нефикционалне књижевности 3. Чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела 4. Чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова 5. Одреди род књижевног дела и књижевну врсту 6. Разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности 7. Разликује реалистичну прозу и	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наратив (приповедање), аргументација, пропаганда* CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота,	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: "летимично читање" (ради брзог налажења одређених информација); читање "с оловком у руци" (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире

	прозу засновану на натприродној мотивацији 8. Анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода, стих), драмског дела (чин, сцена, појава) 9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца 10. Разликује облике казивања 11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике 12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту 13. Процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) 14. Развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела 15. Одреди тему и главне и споредне мотиве 16. Анализира узрочно-последично низање мотива 17. Илуструје особине ликова примерима из текста 18. Вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове 19. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима 20. Уважава националне вредности и негује српску културно историјску баштину 21. Наведе примере личне добити од читања	садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство - циљ, узрок - последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора датих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирика, епика, драма CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани, осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратив, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, ономотопеја и поређење) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тема, фабула, време и место радње, лик...	са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*

	22. Напредује у стицању читалачких компетенција 23. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничког дела*	
Језик (граматика – морфологија, синтакса)	24. Разликује променљиве речи од непроменљивих 25. Разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деκлинацију 26. Разликује основне функције и значење падежа 27. Употребљава падежне облике у складу са нормом 28. Употребљава глаголске облике у складу са нормом 29. Разликује основне реченичне чланове у типичним случајевима	CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)	CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика
Језик (правопис)	30. Доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова 31. Користи правопис (школско издање)	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева
Језик (ортоепија)	32. Правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице 33. Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму	CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима	

	34. Течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове		
Језичка култура	35. Користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог 36. Издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) 37. Саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште 38. Проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту 39. Напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају	CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста

		у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Разликује књижевни и некњижевни текст 2. Упоредије одлике фикционалне и нефикционалне књижевности 3. Чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела 4. Чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова 5. Одреди род књижевног дела и	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: "летимично читање" (ради брзог налажења одређених информација); читање "с оловком у руци" (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и	CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст CJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или

	књижевну врсту 6. Разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности 7. Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији 8. Анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода, стих), драмског дела (чин, сцена, појава) 9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца 10. Разликује облике казивања 11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике 12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту 13. Процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалив, ведар, тужан и сл.) 14. Развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела 15. Одреди тему и главне и споредне мотиве 16. Анализира узрочно-последично низање мотива 17. Илуструје особине ликова примерима из текста 18. Вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове 19. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у	упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градијација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела	аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*

	прошлости описане у књижевним делима 20. Уважава националне вредности и негује српску културно историјску баштину 21. Наведе примере личне добити од читања 22. Напредује у стицању читалачких компетенција 23. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	
Језик (граматика-морфологија, синтакса)	24. Разликује променљиве речи од непроменљивих 25. Разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију 26. Разликује основне функције и значење падежа 27. Употребљава падежне облике у складу са нормом 28. Употребљава глаголске облике у складу са нормом 29. Разликује основне реченичне чланове у типичним случајевима	CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика	CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)
Језик (правопис)	30. Доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова 31. Користи правопис (школско издање)	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
Језик	32. Правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и	...	...

(ортоепија)	интонацији реченице 33. Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму 34. Течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове		
Језичка култура	35. Користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог 36. Издаја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) 37. Саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште 38. Проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту 39. Напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста	CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста

8.13.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме и користи предвиђени лексички фонд;
2. разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима;
3. саставља реченице са одредбама за средство и друштво;
4. примењује правила конгруенције атрибута с именицом у типичним моделима;
5. искаже особине појма и начин вршења радње у различитом степену; савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
6. искаже сопствени доживљај књижевног дела;
7. одреди тему, главни мотив и ликове;
8. преприча (уз помоћ наставника и постављених питања) фабулу кратког наративног текста;
9. препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;
10. драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима;
11. препозна и именује осећања лирског јунака; разуме смисао текста изговореног споријим темпом о особама, стварима и активностима које су део свакодневног живота;
12. преприча (са сажимањем или без сажимања) догађај из свог живота, обрађен наративни или краћи информативни текст;
13. учествује у кратком дијалогу о темама које су предвиђене наставним програмом, поштујући основна начела вођења разговора; образлаже у кратким цртама неку своју идеју, предлог и сл.; пренесе кратке информације добијене од других лица;
14. чита наглас са застајкивањем краћи текст писан ћирилицом или латиницом;
15. састави краћи наративни и информативни текст;
16. напише честитку, позив и обавештење;
17. попуни једноставан образац са основним подацима о себи;
18. разуме смисао текста изговореног споријим темпом о особама, стварима и активностима које су део свакодневног живота;

Тема/област	Исходи	Основни ниво(2) (стандарди)	Средњи ниво(3) (стандарди)	Средњи ниво(4) (стандарди)	Напредни ниво(5) (стандарди)
ЈЕЗИК	1.разуме и користи предвиђени лексички фонд; 2.разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; 3.саставља реченице са одредбама за средство и друштво; 4.примењује правила конгруенције атрибута с именицом у типичним моделима; 5.искаже особине појма и начин вршења радње у различитом степену;	СН.1.1.1. Активно користи лексички фонд од 700 до 1.000 речи. СН.1.1.3. Користи презент, перфекат, футур I и императив у њиховим основним значењима. СН.1.1.5. Познаје правила конгруенције (предиката са субјектом, атрибута са именицом) и покушава да их примени у писању и говору.	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника.	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника.	СН.3.1.1. Влада језиком и књижевнојезичком нормом на нивоу изворног говорника, у складу са узрастом.
КЊИЖЕВНОСТ	6.савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; 7.искаже сопствени доживљај књижевног дела; 8.одреди тему, главни мотив и ликове; 9.преприча (уз помоћ наставника и	СН.1.2.1. Чита и разуме једноставније наративне и драмске текстове из српске књижевности који су у складу са узрастом (по потреби језички прилагођени и дати на нивоу одломка); зна напамет краће поетске текстове; одговара на питања која започињу са ко, шта, где, када.	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију,	СН.3.2.2. Разуме везе међу догађајима у одабраном књижевноуметничком тексту и уме да га преприча; ствара план текста и именује делове плана, уважавајући структуру књижевног дела које чита.

	постављених питања) фабулу кратког наративног текста; 10.препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику; 11.драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; препозна и именује осећања лирског јунака		време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми.	дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи наративни књижевноуметнички текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	12.разуме смисао текста изговореног споријим темпом о особама, стварима и активностима које су део свакодневног живота; 13.преприча (са сажимањем или без сажимања) догађај из свог живота, обрађен наративни или краћи информативни текст; 14.учествује у кратком дијалогу о темама које су предвиђене	СН.1.3.1. Разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.); разуме садржај кратког континуираног говореног или писаног текста (до 10 реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно споријим темпом,	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне	СН.3.3.2. Чита течно, уз поштовање реченичне интонације, ћириличке и латиничке текстове. СН.3.3.3. Разуме говорени и писани текст на нивоу изворног говорника, у складу за узрастом.

	наставним програмом, поштујући основна начела вођења разговора; образлаже у кратким цртама неку своју идеју, предлог и сл.; пренесе кратке информације добијене од других лица; 15.чита наглас са застајкивањем краћи текст писан ћирилицом или латиницом; 16.састави краћи наративни и информативни текст; 17.напише честитку, позив и обавештење; 18.попуни једноставан образац са основним подацима о себи.	лексички, граматички и тематски познатог, пратећи главну идеју у једноставној свакодневной комуникацији и повезујући узрок и последицу. СН.1.3.2. Уме да у 5–8 логички повезаних једноставних реченица опише себе и познате особе; да исприча неки догађај; да саопшти своје намере, жеље, потребе, молбу, извињење, честитање, захвалност; даје једноставне налоге, уз употребу одговарајућих говорних чинова. СН.1.3.3. Уме да пренесе кратке информације добијене од других лица. СН.1.3.5. Разуме основне информације из краћег текста 18 на основу којих изводи једноставне закључке. СН.1.3.6. Уме самостално да напише кратак текст у складу са језичком и	ословљавања, тражења допуштења и исказивања става.	структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и ословљавања, тражења допуштења и исказивања става. СН.2.3.4. Чита наглас, с мањим застајкивањем, краћи непознат текст писан ћирилицом и латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику; изражајно чита претходно обрађени дијалошки или поетски текст. СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом.	

		ортографском нормом; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује их у смиаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); поштује сва правописна правила која су предвиђена у образовним стандардима за крај првог циклуса образовања за предмет Српски језик.			

8.13.3. БИОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада
- 2.групише жива бића у групе према њиховим заједничким особинама
- 3.одабира макро – морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића
- 4.идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење
- 5.једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне детаље
- 6.прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке
- 7.разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на моделима из свакодневног живота
- 8.поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате
- 9.користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата

10. доведи у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) с губитком разноврсности живих бића на Земљи
11. прави разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу
12. предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује с осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин
13. илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава
14. идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања

Тема/ област	Исходи **)	Основни – довољан (2) 26-44%	Средњи – добар (3) 45-63%	Средњи – врло добар (4) 64-82%	Напредни – одличан (5) 83-100%
Порекло и разноврсност живота	. истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; - групише жива бића према њиховим заједничким особинама; - одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића; - Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и	БИ.1.1.1. наводи особине живих бића – ћелијска грађа,рађање,раст и развој,дисање,исхрана,излучивање,размножавање – на одабраном моделу БИ.1.1.3. разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије	БИ.2.1.2.повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом БИ.2.2.3.Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања).	-уочава и разликује ћелије по облику под лупом -наводи научне методе током извођења огледа -уочава различите нивое сложености организације живих бића на датим примерима - групише градивне супстанце за	БИ.3.1.1.анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама БИ.3.6.1.користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.2.користи више извора информација током истраживачког

	основне односе исхране и распрострањења; - једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне детаље; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.	(ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.3.3.описује животни циклус код организама (од настанка зигота,преко развића,зрелости,ста рења и смрти) БИ.1.5.1.именује и одређује положај органа човека и описује њихове	БИ.2.2.4.Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма БИ.2.3.3.препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине БИ.2.6.1.уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка БИ.2.6.2.уме да симболички прикаже резултате истраживања /експеримента БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад - описује чиме се бави биологија	развој живог бића - приказује значајне догађаје из свог живота на временској ленти - примењује једноставан дихотомни кључ у одређивању врста - наводи примере једноћелијских и вишећелијских организама из непосредног окружења - илуструје процес дисања на примеру риба, жаба, инсеката и кишне глисте - демонстрира улогу излучивања у једноставном огледу - наводи и	рада - дефинише на примерима због чега су биолошка знања важна у свакодневном животу - самостално поставља оглед водећи рачуна о безбедности током рада - изводи закључак и табеларно представи резултате истраживања -дефинише основна правила приликом извођења огледа -демонстрира на моделу основне делове бактеријске и животињске ћелије, као и најважније делове

		улоге БИ.1.6.1.при доношењу одлука у свакодневном животу познаје елементе научног методе и према упутству реализује једноставне експерименте БИ.1.6.2.читава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3.поштује безбедоносна правила приликом лабораторијског и теренског рада -наводи шта је биологија -уме да објасни како се истражује природа -дефинише шта је ћелија и какве по облику могу бити - препознаје на слици делове ћелије -описује организацију	-наводи научне методе током извођења огледа као и лабораторијски прибор -описује зашто је храна потребна живим бићима - повезује делове ћелије са њиховом улогом - самостално употребљава лабораторијски прибор приликом извођења огледа -уочава разлике између праисторијског и данашњег човека -групише жива бића према њиховим сличностима или разликама у одређене групе - дефинише значај дисања за жива бића - објашњава због чега је важно да организам	повезује начин кретања и тип органа за кретање на одабраним примерима - уочава разлику између дражи и надражљивости код биљака и животиња - објашњава разлику између бесполног и полног размножавања - дефинише појам ларве и лутке код размножавања винске мушице - самостално изводи огледе	- упоређује храну према саставу градивних супстанци -демонстрира дисање на моделу плућа, постави оглед и изводи закључак - анализира шему и попуни табелу са дневним уносом воде - демонстрира огледима на које дражи реагују поједина жива бића -резимира какав је значај पूर्ण размножавања за природу -приказује развојне фазе човека временском лентом - формулише како

		живих бића од ћелије до организма - објашњава шта је ауотрофна, а шта хетеротрофна исхрана - наводи да је променљивост одлика свих живих бића -објашњава значај биолошке разноврсности за живи свет - познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси - препознаје на примерима како жива бића дишу - објашњава појам и значај излучивања штетних материја - наводи зашто се жива бића крећу - објашњава појам дражи и надражљивости - описује разлику	свакодневно избацује штетне супстанце и вишак воде -уочава шта утиче на кретање на одабраним примерима - илуструје везу између дражи и надражљивости на примерима које изабере - уочава и разликују ћелије по облику под лупом -наводи научне методе током извођења огледа -уочава различите нивое сложености организације живих бића на датим примерима - групише градивне супстанце за развој живог бића - приказује значајне догађаје из свог живота на временској ленти		треба да се реагује правилно када је нарушена унутрашња равнотежа организма -на основу физичке активности и вредности пулса изведе закључак и табеларно прикаже

		између полног и бесполог размножавања -дефинише разлику између раста и развића -дефинише шта је стабилна унутрашња равнотежа -разликује животне циклусе код изабраних представника	- примењује једноставан дихотомни кључ у одређивању врста - наводи примере једноћелијских и вишећелијских организама из непосредног окружења - илуструје процес дисања на примеру риба, жаба, инсеката и кишне глисте - демонстрира улогу излучивања у једноставном огледу - наводи и повезује начин кретања и тип органа за кретање на одабраним примерима - уочава разлику између дражи и надражљивости код биљака и дефинише на примерима због чега су биолошка знања важна у		

			свакодневном животу - самостално поставља оглед водећи рачуна о безбедности током рада - изводи закључак и табеларно представља резултате истраживања -дефинише основна правила приликом извођења огледа -демонстрира на моделу основне делове бактеријске и животињске ћелије, као и најважније делове - упоређује храну према саставу градивних супстанци -демонстрира дисање на моделуплућа, постави оглед и изводи закључак.		

			- анализира шему и попуњава табелу са дневним уносом воде - демонстрира огледима на које дражи реагују поједина жива бића - резимира какав је значај полног размножавања за природу - дефинише због чега је важно да се жива бића размножавају - наводи примере нарушавања стабилне унутрашње равнотеже		

Тема/ област	Исходи **	Основни – довољан (2) 26-44%	Средњи – добар (3) 45-63%	Средњи – врло добар (4) 64-82%	Напредни – одличан (5) 83-100%
Јединство грађе и функције као основа	-истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током	БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје	БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и	-помоћу једноставних инструмената (које је направио) зна да	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме

живота	рада -групише жива бића према њиховим заједничким особинама -одабира макро – морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића -идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујућ и и основне односе исхране и распрострањење -једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне	елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања / експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада. - разликује копнену од водене животне средине - наводи да је прилагођеност основа опстанка живих	њиховом животном формом БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине . самостално зна да направи и користи једноставне инструменте за мерење одређених параметара у животној средини -препозна прилагођеност организама условима у животној средини и нацрта -препозна основне прилагођености организама у грађи за живот у води - објашњава на одређеном примеру за прилагођеност и распростирање организама животу на копну -наведи одређену прилагођеност за организме који живе под земљом и зна да нацрта један организам	измери температуру ,брзину ветра, количину падавина. -илуструје пример за одређену прилагођеност и нацрта у свесци -дефинише и објашњава на примерима прилагођеност организама за живот у води и нацрта неки организам - описује, уочава и скицира копнене организме из непосредног окружења - дефинише и описује различите организме који живе под земљом	и распрострањења одређених група организама. БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада. - зна да прикаже табеларно резултате мерења и изведе закључак - упоређује прилагођеност различитих врста организама из непосредног окружења - анализира, описује водене организме из непосредног окружења и зна да означи њихове карактеристичне

	детаље -користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	бића на Земљи -скицира неки организам у животној средини - наводи основне карактеристике живота у води и наведе неки пример - препознаје основе прилагођености спољашње грађе живих бића за живот на копну и нацрта два организма - препознаје у спољашњој грађи живих бића основне прилагођености за живот под земљом			особине - одређује групу копнених организама и уме да означи њихове кључне особине прилагођености (пример птице мрав) - описује кртицу и означи њене главне карактеристике адаптације подземном начину живота - анализира прилагођеност појединих животиња животу под земљом
Тема/ област	Исходи	Основни ниво – довољан (2) 26-44%	Средњи ниво – добар (3) 45-63%	Средњи ниво – врло добар (4) 64-82%	Напредни ниво – одличан (5) 83-100%

Наслеђивање и еволуција	-истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада -групише жива бића према њиховим заједничким особинама -одабира макро – морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића -једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне детаље -прикупља податке о варијабилности организама унутар	БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и	БИ.2.6.1.уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримент а и процени њихову релевантност за извођење закључка БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад - приказује на родословном стаблу наслеђивање појединих особина кроз генерацију - разликује бесполо и полно размножавања и значај размножавања за продужење врсте - објашњава да варијабилност зависи од различитих комбинација наследног материјала родитеља и утицаја средине - уочава на примерима зашто је варијабилност организама важна за промене унутар врсте у дужем временском периоду	- уме да огледом испита утицај неких фактора средине на поједине особине живих бића -анализира значај преношења особина са родитеља на потомство -препознаје примере варијабилности у природи -прикупља податке о варијабилности организма унутар једне врсте	БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба. БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса. БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена. БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно-рецесивног

једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке -разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на моделима из свакодневног живота -поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате -користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	на терену). БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада. - наводи наследне особине и особине које су резултат деловања средине на примерима из свакодневног живота - објашњава разлику између бесполог и полног размножавања - зна да полним размножавањем настају потомци који су веома слични родитељима - објашњава појам			наслеђивања). - резултате мерења представља табеларно и графички -дефинише појам наследног материјала -уочава и анализира везу између размножавања и разноликости и објасни кроз примере - анализира резултате у вези са варијабилношћу - представља податке табеларно и графички и изведе закључке

		разноликости (варијабилности) и наведе примере. - наводи да већа варијабилност пружа већу шансу за остављање потомства, а врсти више могућности за преживљавање			
Тема/ област	Исходи	Основни ниво – довољан (2) 26-44%	Средњи ниво – добар (3) 45-63%	Средњи ниво – врло добар (4) 64-82%	Напредни ниво одличан (5) 83-100%
Живот у екосистему	Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада Доводи у везу промене у спољашњој средини (укључујући и утицај човека)са	БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.4.2. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина,	БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу. БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину. БИ.2.6.1. Уме да	-развија осећања одговорности за заштиту природе и биолошке разноврсности - уочава разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном	БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени. БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују.

губитком разноврсности живих бића на Земљи Прави разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањења Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата Предлаже акције	станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера). БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода	евидентира и систематизује податке истраживања / експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка - уочава и препознаје одређене врсте организама из непосредног окружења - објашњава негативан и позитиван утицај човека на жива бића и животну средину - дефинише значај црвених листа за заштиту појединих врста биљака и животиња - предлаже акције које ће обухватити бригу о биљкама и животињама у непосредном окружењу - развијати осећај одговорности према животињама и објаснити зашто је то важно - наводи лековите биљке од којих припрема чајеве и њихова лековита	окружењу - наведе особине националних паркова у Србији и истражи најмање два - организује, учествује у акцијама очувања природе и сарађује са осталим учесницима - демонстрира на примерима деловање људи на животну средину и процени његове последице - објашњава да лековите биљке зависе од правилног брања, сушења и припреме	БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу. - анализира положај човека у природи и његове велике одговорности у очувању природе - уочава и анализира везу са променама у спољашњој средини (утицај човека са индиректним смањењем

	бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу,учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава Групише жива бића према њиховим заједничким особинама Одабира макро – морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића Истражује особине живих бића према	(посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). -препознаје и именује одређене врсте (птица) из непосредног окружења -наводи негативне факторе који утичу на жива бића и животну средину -објашњава значај заштите и очување природе -учествује у пројекту очувања природе	својства		разноврсности живих бића на Земљи) -истражи на интернету основне податке о националним парковима, ретке врстеу њима које се налазе и то презентује друговима -организује дебату у оквиру одељења на тему: „Дивље животиња као кућни љубимци да или не.” - дефинише значај биљака и животиња за човека

	упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	у свом крају - наброји животиње као кућне љубимце које се налазе у његовом окружењу и објасни бригу о њима -наброји неке лековите,отровне и самоникле биљке			
Тема/ област	Исходи	Основни ниво – довољан (2) 26-44%	Средњи ниво – добар (3) 45-63%	Средњи ниво – врло добар (4) 64-82%	Напредни ниво одличан (5) 83-100%
Човек и здравље	-идентификује елементе здравог начина живота те у односу на њих, уме да процени сопствене животне навике и избегава ризично понашање -истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада	БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања. -препознаје елементе здравог живота и процени сопствене	БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем. БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ. - наводи препоручени дневни унос шећера, масти и беланчевина - наводи неке од	дефинише значај здраве исхране и зашто је вода најздравије пиће - анализира пирамиду исхране -одређује елементе здравог начина живота(здрава исхрана,физичка активност) - наводи да	БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности). -примењује хигијенска правила која се

	-користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	навице - објашњава зашто је пушење штетно по здравље и каква је штетност дуванског дима -објашњава значај физичке активности за одржавање здравља људи -препознаје промене на свом телу и да је то нормална појава у пубертету -наводи да због појачаног рада лојних и знојних жлезда треба обратити посебно пажњу на одржавање личне хигијене	штетних супстанци које се налазе у цигаретама - објашњава штетне последице пушења за себе и околину -наводи различите физичке активности које доприносе очувању здравља, духа и тела - уочава на примерима да све промене у пубертету настају под дејством хормона. - истиче да због појачаног рада лојних и знојних жлезда треба обратити посебно пажњу на одржавање личне хигијене	бављење спортом, шетња по чистом ваздуху су важни у очувању здравља - дефинише да у доба пубертета долази до развоја полних карактеристика и развоја полних органа, и да треба имати одговоран однос према свом телу - илуструје примерима да због појачаног рада лојних и знојних жлезда треба обратити посебно пажњу на одржавање личне хигијене	односе на припремање хране, простор посуђе и прибор за јело - анализира штетност дуванског дима по здравље - дефинише значај одмора и сна по здравље организма - дефинише факторе ризика од прераног ступања у сексуалне односе - дефинише да због појачаног рада лојних и знојних жлезда треба обратити посебно пажњу на одржавање личне хигијене

8.13.4. ИСТОРИЈА

Исходи :

1. разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру);
2. лоцира одређену временску одредницу на временској ленти;
3. разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости;
4. именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје;
5. разврста историјске изворе према њиховој основној подели;
6. повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);
7. наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији;
8. разликује основне одлике каменог и металног доба;
9. лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока;
10. користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока;
11. одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице;
12. пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку;
13. наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока;
14. идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока;
15. разликује врсте писама цивилизација Старог истока;
16. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;
17. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век;
18. изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом;
19. прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;
20. опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке;
21. лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке;
22. приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине;
23. пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој;
24. идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата;
25. истражи основна обележја и значај религије старих Грка;

26. разликује легенде и митове од историјских чињеница;
27. наведе значај и последице освајања Александра Великог;
28. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет;
29. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију;
30. израчуна временску удаљеност између појединих догађаја;
31. користи основне историјске појмове;
32. лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе;
33. наведе основне разлике између античке римске републике и царства;
34. разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима;
35. истражи основна обележја и значај религије античког Рима;
36. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет;
37. пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму;
38. наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства;
39. лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије;
40. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.

Тема/ област	Исходи**)	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
Основи проучавања прошлости	1. разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); 2. лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; 3. разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; 4. именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; 5. разврста историјске изворе према њиховој основној подели; 6. повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

		карте у којој је наведена легенда	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
Праисторија	1. разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); 4. именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; 7. наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; 8. разликује основне одлике каменог и металног доба;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

		историје цивилизације	
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
		Напредни ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави)

Стари Исток	9. лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; 10. користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; 11. одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; 12. пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; 13. наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; 14. идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; 15. разликује врсте писама цивилизација Старог истока; 16. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; 17. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; 18. прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; 19. визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче	ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

		ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Античка Грчка	20. опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; 21. лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; 22. приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој, 23. идентификује узроке и последице	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност

	грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; 24. истражи основна обележја и значај религије старих Грка; 25. разликује легенде и митове од историјских чињеница; 26. наведе значај и последице освајања Александра Великог; 27. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; 28. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; 29. израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 30. користи основне историјске појмове;	опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графика ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

		исте историјске појаве на једноставним примерима	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

		дешавања	
Антички Рим	32. лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; 33. наведе основне разлике између античке римске републике и царства; 34. разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; 35. истражи основна обележја и значај религије античког Рима; 36. илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; 37. пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; 38. наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; 39. лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; 40. користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

		личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

		историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

8.14. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-25	26-44	45-63	64-82	83-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се obrazлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.14.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
IRODALOM	Felismeri a tantervben előírt művek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű témáját, fő motívumait és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Felismeri és megkülönbözteti a prózai és verses formákat. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől.a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegektől. Felismeri a lírai, drámai és epikai szövegek beszélőjét,különbséget tesz szerző és narrátor/lírai én között. Különbséget tesz az epikus közlés alapformái, az elbeszélés, a leírás és a párbeszéd között. Meg tudja állapítani a cselekvés helyét és idejét. Felismeri az idézetet a szövegben. Felismeri a költői jelzót, megszemélyesítést,	· eljut az egyszerűbb szövegek megértéséig, · képes megérteni néma vagy hangos olvasással a szöveget, · megkülönbözteti a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket, megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a	... eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom,

	hasonlatot,metaforát, ismétlést, költői kérdést. Elhelyezi a tantervben előírt kötelező irodalmi műveket az alapvető irodalmi kontextusokban: magyar irodalom/világirodalom/régi/újabb/kortárs/szóbeli/szerzői Az irodalmi művekben a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: monda, mítosz,elbeszélő költemény, dal, tájleíró költemény, ballada,elbeszélés, novella, regény, levél,episztola, mesejáték. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: meseelem, meseformula, bevezetés,bonyodalom, kibontakozás, tetőpont, megoldás, valószínű és valószínűtlen elemek,konfliktus. Megnevezi a leírás formáit: személyleírás, tárgyleírás, tájleírás. Felismeri és megnevezi a rímfajtaikat és a refrént,hasonlatot, metaforát, megszemélyesítést,ellentétet, fokozást, hangutánzást, hangulatfestést. Felismeri,értelmezi a szövegek konfliktushelyzeteit,a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, véleményt formál. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója. · képes a következő szépirodalmi szövegelemek felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb. · képes a következő szépirodalmi szövegelemek felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb.	szövegből, · képes lényeges és lényegtelen elkülönítésére, · egyszerű elbeszélő, leíró szövegeket alkot, · elkülöníti a szöveg szerkezeti egységeit (hármastagolás), · szövegeit a beszédhelyzetnek megfelelően fogalmazza meg, · képes a szövegek összefoglalására · felismeri a tantervben előírt szövegek címét és szerzőit, · megkülönbözteti a szóbeli és az írásbeli irodalom műfajait, - ismeri a következő fogalmakat: elbeszélő, lírai beszélő (lírai én), mese, történet, elbeszélés · képes a következő szépirodalmi szövegelemek	előszó, utószó, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címekeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igeikötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az -i képzős

NYELVTAN	Tiszteli a nemzeti irodalom értékeit, hagyományait. Képes esztétikai élmény átélésére. Változatos olvasási stratégiákat alkalmaz. Tudatosan gyűjt információkat nyomtatott, audiovizuális, elektronikus forrásokból iskolai feladataihoz. Könyvtárba jár és önállóan választ irodalmi alkotást, képes naplót vezetni, vagy portfóliót összeállítani olvasmányairól. Felismeri és megnevezi a mondatfajtákat a beszélő szándéka és logikai minőségük szerint. Megkülönbözteti az egyszerű és az összetett mondatot. Felismeri és megnevezi a tündemondatot, az egyszerű bővített valamint a hiányos mondatot. Mondatátalakítást végez a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően beszédben és írásban. Felismeri, megnevezi a mondat fő részeit, valamint az alapvető bővítményeket. Aláhúzással tud nem bonyolult szerkezetű mondatot elemezni. Felismeri és megnevezi az egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű, ellentétes jelentésű, hangutánzó és hangulatfestő szavakat. Felismeri és megnevezi a szüelemek fajtáit Érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt, írásban tudja a szöveget tagolni – cím, bekezdések, és makroszerkezeti egységekre bontani-bevezetés, · fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.	felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb. · fel tudja sorolni a magán- és a mássalhangzókat, · fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngéesség szempontja szerint, · tud szótagolni, · felismeri a következő szófajú szavakat: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás (személyes, birtokos), igekötő, kötőszó, névelő, · le tudja választani a toldalékot a szótőről, · fölismeri az egyszerű és összetett szavakat, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondattól, · fel tudja ismerni a mondatokat a beszélő szándéka szerint (kijelentő, felkiáltó, felszólító, óhajtó, kérdő),	melléknevek egyszerűbb eseteit n· el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélt időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélt események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a cím, a műnem, a műfaj és a szereplő közötti összefüggéseket, · a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada), · felismeri a motívumokat, a kompozíciót, a formai jegyeket, a hősök jellemét és a szereplők rendszerét. · fölismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes

	tárgyalás, befejezés-,a szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani. Ismeri a magánhangzók felosztását a nyelv vízszintes mozgása alapján,a hangrend és illeszkedés törvényszerűségeit. Fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngéesség szempontja szerint,felismeri a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás eseteit. Ismeri és alkalmazza a betűrend szabályait. Alkalmazza a helyesírási alapelveket.Tájékozódik,információkat talál a különféle dokumentumokban, kézikönyvekben. Alkalmazza a helyesírás- ellenőrző programot, Felismeri,megnevezi az egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, ellentétes jelentésű, rokon értelmű,hangutánzó és hangulatfestő szavakat. Felismeri és megnevezi a szóelemek fajtáit. Felismeri és megnevezi a nyomtatott és elektronikus média fajtáit. Tájékozódik, információkat talál a különféle dokumentumokban,kézikönyvekben.	· fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.	hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · fölismeri az egyszerű és összetett szavakat · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatról, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó), · mondatelemzéskor fölismeri és megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyias szerkezet, határozós szerkezet (h-, idő-, mód-, eszköz-, társ-,), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos). · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját.· fölismeri és megnevezi az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú

			és a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
		...	...
IRODALOM	Felismeri a tantervben előírt művek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű témáját, fő motívumait és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Felismeri és megkülönbözteti a prózai és verses formákat. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől. a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegektől. Felismeri a lírai, drámai és epikai szövegek beszélőjét, különbséget tesz szerző és narrátor/lírai én között. Különbséget tesz az epikus közlés alapformái, az elbeszélés, a leírás és a párbeszéd között. Meg tudja állapítani a cselekvés helyét és idejét. Felismeri az idézetet a szövegben. Felismeri a költői jelzőt, megszemélyesítést, hasonlatot, metaforát, ismétlést, költői kérdést. Elhelyezi a tantervben előírt kötelező irodalmi műveket az alapvető irodalmi kontextusokban: magyar irodalom/világirodalom/régi/újabb/kortárs/szóbeli/szerzői	.. · eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · a munkafüzetében, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmez. · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegek között	... · eljut a hosszabb és összetettebb szövegek megértéséig, · felismeri a szöveg műfaját · képes a kulcsszavak, tételmondatok kiemelésére, rezümé összeállítására, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni összetettebb és hosszabb szövegből és szövegek közötti összefüggéseket keresni, · képes az olvasott szövegekkel kapcsolatban kérdéseket feltenni, véleményt, udvarias kritikát formálni, érvelni, összehasonlító észrevételeket tenni. · helyesen alkalmazza a

IRODALOM	Az irodalmi művekben a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: monda, mítosz, elbeszélő költemény, dal, tájleíró költemény, ballada, elbeszélés, novella, regény, levél, episztola, mesejáték. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: meseelem, meseformula, bevezetés, bonyodalom, kibontakozás, tetőpont, megoldás, valószínű és valószínűtlen elemek, konfliktus. Megnevezi a leírás formáit: személyleírás, tárgyleírás, tájleírás. Felismeri és megnevezi a rímfajtákat és a refrént, hasonlatot, metaforát, megszemélyesítést, ellentétet, fokozást, hangutánzást, hangulatfestést. Felismeri, értelmezi a szövegek konfliktushelyezeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, vélemény formál. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója. Tiszteli a nemzeti irodalom értékeit, hagyományait. Képes esztétikai élmény átélésére. Változatos olvasási stratégiákat alkalmaz. Tudatosan gyűjt információkat nyomtatott, audiovizuális, elektronikus forrásokból iskolai feladataihoz. Könyvtárba jár és önállóan választ irodalmi alkotást, képes naplót vezetni, vagy portfóliót összeállítani olvasmányairól. Felismeri és megnevezi a mondatfajtákat a beszélő szándéka és logikai minőségük szerint. Megkülönbözteti az egyszerű és az összetett mondatot.	összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól · képes koherens, egyedi, kreatív szöveg összeállítására, · képes hír, beszámoló és jelentés összeállítására, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címet, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az ige-kötő igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az -i képzős melléknevek egysz· felfedezi	bekezdéseket, ismeri a cím- és alcímadás stratégiáit, a szöveg részei közötti logikai kapcsolatokat, · ismeri és következetesen alkalmazza a helyesírási alapelveket és a helyesírási szabályok többségét (Helyesen jelöli az időtartamot a tőhang-váltást mutató főnevek és igék esetében is, a hangkapcsolatokat, helyesen írja a tulajdonneveket, a földrajzi nevek bonyolultabb eseteit, az -i képzős mellékneveket, az ige-kötő igék, a névutós szerkezetek, az alanyos, tárgy, határozós és birtokos szó szerkezetek, összetételek helyesírását nem véti el, összetett mondatok írásakor többnyire jól központosz.). · szövegrészletek, hősök, helyzetek, témák és motívumok alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · felfedezi a szerző és a lírai beszélő (lírai én), valamint a szerző és az elbeszélő közötti különbségeket, képes egyéni

NYELVTAN	Felismeri és megnevezi a tūmondatot, az egyszerű bővített valamint a hiányos mondatot. Mondatátalakítást végez a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően beszédben és írásban. Felismeri, megnevezi a mondat fő részeit, valamint az alapvető bővítményeket. Aláhúzással tud nem bonyolult szerkezetű mondatot elemezni. Felismeri és megnevezi az egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű, ellentétes jelentésű, hangutánzó és hangulatfestő szavakat. Felismeri és megnevezi a szüelemek fajtáit Érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt, írásban tudja a szöveget tagolni – cím, bekezdések, és makroszerkezeti egységekre bontani-bevezetés, tárgyalás, befejezés-, a szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani. Ismeri a magánhangzók felosztását a nyelv vízszintes mozgása alapján, a hangrend és illeszkedés törvényszerűségeit. Fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngéesség szempontja szerint, felismeri a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás eseteit. Ismeri és alkalmazza a betűrend szabályait. Alkalmazza a helyesírási alapelveket. Tájékozódik, információkat talál a különféle dokumentumokban, kézikönyvekben. Alkalmazza a helyesírás-ellenőrző programot, Felismeri, megnevezi az egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, ellentétes jelentésű, rokon értelmű, hangutánzó és hangulatfestő szavakat.	a szerző és a lírai beszélő (lírai én), valamint a szerző és az elbeszélő közötti különbségeket erűbb eseteit nem téveszti el.), · el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélő időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélő események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a cím, a műnem, a műfaj és a szereplő közötti összefüggéseket, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada), · különbséget tesz a szöveg cselekményének összefoglalása és a szöveg értelmezése között, · képes olvasmánynapló vezetésére, · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás	állaspont, kritikus szemléletmód, kreatív értelmezés kialakítására. · reprodukálja a magánhangzók felosztását az időtartam, az ajakműködés és a nyelv vízszintes mozgása szerint, · ismeri és alkalmazza a hangrend és illeszkedés törvényét, · felismeri a részleges hasonulás (zöngésedés, zöngétlenedés, képzés helyi szerinti részleges hasonulás), a teljes hasonulás (jelölt és jelöletlen teljes hasonulás), összeolvadás, mássalhangzó-rövidülés, mássalhangzó-kiesés eseteit, · ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait, · felismeri a tanult szófajokat, · föl ismeri a többszófajúságot, · felismeri, megnevezi és alkalmazza a tanult

	Felismeri és megnevezi a szóelemek fajtáit. Felismeri és megnevezi a nyomtatott és elektronikus média fajtáit. Tájékozódik, információkat talál a különféle dokumentumokban, kézikönyvekben.	egyszerűbb eseteit, · fölismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · fölismeri és megnevezi a szóel· ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondattól, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó), · mondatelemzéskor fölismeri és megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyas szerkezet, határozós szerkezet	szóelemeket (képző, jel, rag), · fölismeri az egyszerű, összetett és többszörösen összetett szavakat, · felismeri és alkalmazza az állandósult szókapcsolatokat, · használja szótárakat és kézikönyveket, · felismeri a mondatfajtákat szerkezetük szerint (egyszerű mondat: tömondat, bővített mondat, hiányos mondat, összetett mondat. fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó- és hangulatfestő valamint a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.

		(hely emek könnyebb elemeit,	

8.14.2. БИОЛОГИЈА

Исходи:

- Истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада.
- Групише жива бића у групе према њиховим заједничким особинама.
- Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење.
- Једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означаи кључне детаље.
- Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке.
- Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на моделима из свакодневног живота.
- Поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате.
- Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
- Доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) с губитком разноврсности живих бића на Земљи.
- Направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу.
- Предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује с осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин.
- Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава.
- Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.

Тема/ област	Исходи	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
Порекло и разноврсност живог света	1. Истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада. 2. Групише жива бића у групе према њиховим заједничким особинама.	БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића: ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.5.1.Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге БИ.1.6.1.при доношењу одлука у свакодневном животу познаје елементе научног методе и према упутству реализује једноставне експерименте БИ.1.6.2.очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3.поштује безбедоносна правила приликом лабораторијског и теренског рада	БИ.2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње). БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом. БИ.2.3.3.препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад
	3. Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење. 4. Једноставним цртежом приказује	БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника	БИ.2.1.2.Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом

	биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље.	живих бића. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања / експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	
Наслеђивање и еволуција	5. Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке. 6. Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на моделима из свакодневног живота. 7. Поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате. 8. Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.	БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад
Живот у екосистему	9. Доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) с губитком разноврсности живих бића на Земљи. 10. Направи разлику између одговорног и неодговорног односа	БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша,	БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу. БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства

	према живим бићима у непосредном окружењу. 11. Предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује с осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин. 12. Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава.	екосистем, биодиверзитет, биосфера). БИ.1.4.2.Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера). БИ.1.4.3.Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4.Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање)и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).	загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.
Човек и здравље	13. Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања. БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.	БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.
Посматрање, мерење и експеримент у биологији	8. Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.	БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања / експеримента	БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.

		приказаних на различите начине. БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	

Тема/ област	Исходи	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
Порекло и разноврсност живог света	1. Истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада. 2. Групише жива бића у групе према њиховим заједничким особинама.	БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу. БИ.2.1.4. Користи доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова. БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (на пр. исхране, дисања, излучивања). БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма. БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка. БИ.2.6.2. Уме да симболички прикаже резултате истраживања /експеримента.	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.6.1. користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.2. користи више извора информација током истраживачког рада
Јединство грађе и функције као основа живота	3. Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе	БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (на пр.	БИ.3.1.1.Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.6.2.Користи више извора

	исхране и распрострањење. 4. Једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље.	исхране, дисања, излучивања). БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.	информација током истраживачког рада.
Наслеђивање и еволуција	5. Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке. 6. Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на моделима из свакодневног живота. 7. Поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате.	БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген). БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима. БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања / експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.	БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба. БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса. БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.
Живот у екосистему	8. Доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) с губитком разноврсности живих бића на Земљи. 9. Направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу. 10. Предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује с осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин. 11. Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава.	БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања / експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.	БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени. БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.
Човек и здравље	12. Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих	БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са	БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним

	уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем.	облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).

8.14.3. ИСТОРИЈА

Kimenetek:

1. megkülönbözteti az alapvető időparamétereket (év, évtized, évszázad, évezred, korszak);
2. megnevezi az elmúlt és történelmi korszakok korszakait, és megállapítja a határeseeményeket;
3. összekapcsolja a történeti forrástípusokat azokkal az intézményekkel, ahol azokat őrzik (levéltár, múzeum, könyvtár);
4. felsorolja a főbb találmányokat
5. felsorolja a kőkorszak és a fémkor alapvonásait;
6. megkeres egy adott időjelzőt az idővonalon;
7. megkülönbözteti a múlt és a jelen időszámításának módjait;
8. a történeti forrásokat alapvető felosztásuk szerint osztályozza;
9. felsorolja a főbb találmányokat, és leírja a hatásukat a történelem előtti idők emberére;
10. különbséget tesz a kőkorszak és a fémkor alapvonásai között;
11. meghatározza a társadalmi csoport tagjainak helyét a közösségi hierarchia grafikus ábrázolásán;
12. felsorolja a régi keleti civilizációk államszervezetének legfontosabb jellemzőit;
13. azonosítja a vallás alapvető jellemzőit és jelentőségét az ókori kelet civilizációiban;
14. megkülönbözteti a régi keleti civilizációk betűtípusait;
15. felsorolja az ókori Róma történetének legjelentősebb eseményeit;
16. bemutatja a kereszténység keletkezését és terjedését;
17. felsorolja a legfontosabb római kori lelőhelyeket Szerbia területén;
18. történeti térkép segítségével összekapcsolja a domborzati és éghajlati jellemzőket a régi keleti civilizációk kialakulásával;
19. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját a régi keleten;
20. példákkal szemlélteti a régi keleti lakosság gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát
21. ismerteti az ókori Görögország természeti viszonyainak és földrajzi elhelyezkedésének sajátosságait;
22. bemutatja a görög polisz társadalmi szerkezetét és államszervezetét mutatja be Spárta és Athén példáján;
23. feltárja az ókori görögök vallásának alapvető jellemzőit és fontosságát;
24. alapvető történelmi fogalmakat használ;
25. alapvető római történelmi fogalmakat használ;
26. az adott információ vagy idővonal felhasználásával helyezze el a történelmi jelenséget, eseményt, személyiséget a megfelelő évezredben, században;
27. a történelmi események szóbeli vagy írásbeli bemutatása a megfelelő időrendben;

28. egy-egy konkrét történelmi témához kapcsolódó különböző információforrásokból származó adatok gyűjtése és bemutatása;
29. elhelyezi a történelmi térképen az ókori Görögország legfontosabb civilizációit és államait;
30. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját az ókori Görögországban,
31. azonosítja a görög-perzsa háborúk és a peloponnészoszi háború okait és következményeit;
32. megkülönbözteti a legendákat, mítoszokat a történelmi tényektől;
33. megfogalmazza Nagy Sándor hódításának fontosságát és következményeit;
34. példákkal szemlélteti az ókori Görögország és a hellenisztikus kor gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát;
35. a megadott információ vagy idővonal felhasználásával elhelyezi az ókori Görögország és a hellenizmus történetéből a történelmi jelenséget, eseményt, személyiséget a megfelelő évezredben, évszázadban vagy évtizedben;
36. kiszámítja az egyes események közötti időtávolságot;
37. a történelmi térképen ismerteti Róma kialakulását és terjeszkedését;
38. megállapítja az ókori római köztársaság és a császárság közötti alapvető különbségeket;
39. megkülönbözteti az okokat az ókori Róma történetének legjelentősebb eseményeinek következményeitől;
40. az ókori Róma vallásának alapvető jellemzőinek és fontosságának vizsgálata;
41. példákkal szemlélteti az ókori Róma gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát;
42. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját az ókori Rómában;
43. megfogalmazza a kereszténység keletkezésének és terjedésének legjelentősebb következményeit;
44. elhelyezi a térképen a legfontosabb római kori lelőhelyeket Szerbia területén;

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
A történelmi múlt alapjai	1. megkülönbözteti az alapvető időparamétereket (év, évtized, évszázad, évezred, korszak); 2. megnevezi az elmúlt és történelmi korszakok korszakait, és megállapítja a határeseeményeket; 3. összekapcsolja a történeti forrástípusokat azokkal az intézményekkel, ahol azokat őrzik (levéltár, múzeum, könyvtár); 4. felsorolja a főbb találmányokat	ИС.111, ИС.112 ИС.113, ИС.114 ИС.115	ИС..2.1.3.
Az őskor	5. felsorolja a kőkorszak és a fémkor alapvonásait;	ИС.1.2.3,	ИС.2.2.2
Az ókori Kelet	11. meghatározza a társadalmi csoport	ИС.116, ИС.118	ИС.222

	tagjainak helyét a közösségi hierarchia grafikus ábrázolásán; 12. felsorolja a régi keleti civilizációk államszervezetének legfontosabb jellemzőit; 13. azonosítja a vallás alapvető jellemzőit és jelentőségét az ókori kelet civilizációiban; 14. megkülönbözteti a régi keleti civilizációk betűtípusait;	ИС.1110, ИС.121 ИС.123, ИС.124 ИС.125,	ИС.224, ИС.225
Az ókori Görögország	21. ismerteti az ókori Görögország természeti viszonyainak és földrajzi elhelyezkedésének sajátosságait; 22. bemutatja a görög polisz társadalmi szerkezetét és államszervezetét mutatja be Spárta és Athén példáján; 23. feltárja az ókori görögök vallásának alapvető jellemzőit és fontosságát; 24. alapvető történelmi fogalmakat használ;	ИС.116, ИС.118 ИС.1110, ИС.121 ИС.123, ИС.124 ИС.125,	ИС.222 ИС.224, ИС.225
Az ókori Róma	25. alapvető római történelmi fogalmakat használ; 15. felsorolja az ókori Róma történetének legjelentősebb eseményeit; 16. bemutatja a kereszténység keletkezését és terjedését; 17. felsorolja a legfontosabb római kori lelőhelyeket Szerbia területén;	ИС.116, ИС.118 ИС.1110, ИС.121 ИС.123, ИС.124 ИС.125,	ИС.222 ИС.224, ИС.225

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
A történelmi múlt alapjai	6. megkeres egy adott időjelzőt az idővonalon; - megkülönbözteti a múlt és a jelen időszámításának módjait; 8. a történelmi forrásokat alapvető	ИС..2.1.3	ИС..3.1.1

	felosztásuk szerint osztályozza; 9. felsorolja a főbb találmányokat, és leírja a hatásukat a történelem előtti idők emberére;		
Az őskor	10. különbséget tesz a kőkorszak és a fémkor alapvonásai között;	ИC.2.2.2	ИC.3.1.2
Az ókori Kelet	18. történeti térkép segítségével összekapcsolja a domborzati és éghajlati jellemzőket a régi keleti civilizációk kialakulásával; 19. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját a régi keleten; 20. példákkal szemlélteti a régi keleti lakosság gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát; 26. az adott információ vagy idővonal felhasználásával helyezze el a történelmi jelenséget, eseményt, személyiséget a megfelelő évezredben, században; 27. a történelmi események szóbeli vagy írásbeli bemutatása a megfelelő időrendben; 28. egy-egy konkrét történelmi témához kapcsolódó különböző információforrásokból származó adatok gyűjtése és bemutatása;	ИC.222 ИC.224, ИC.225	ИC.312, ИC.316
Az ókori Görögország	29. elhelyezi a történelmi térképen az ókori Görögország legfontosabb civilizációit és államait; 30. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját az ókori Görögországban, 31. azonosítja a görög-perzsa háborúk és a peloponnészoszi háború okait és következményeit;	ИC.222 ИC.224, ИC.225	ИC.312, ИC.316

	32. megkülönbözteti a legendákat, mítoszokat a történelmi tényektől; 33. megfogalmazza Nagy Sándor hódításának fontosságát és következményeit; 34. példákkal szemlélteti az ókori Görögország és a hellenisztikus kor gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát; 35. a megadott információ vagy idővonal felhasználásával elhelyezi az ókori Görögország és a hellenizmus történetéből a történelmi jelenséget, eseményt, személyiséget a megfelelő évezredben, évszázadban vagy évtizedben; 36. kiszámítja az egyes események közötti időtávolságot;		
Az ókori Róma	37. a történelmi térképen ismerteti Róma kialakulását és terjeszkedését; 38. megállapítja az ókori római köztársaság és a császárság közötti alapvető különbségeket; 39. megkülönbözteti az okokat az ókori Róma történetének legjelentősebb eseményeinek következményeitől; 40. az ókori Róma vallásának alapvető jellemzőinek és fontosságának vizsgálata; 41. példákkal szemlélteti az ókori Róma gazdasági, tudományos és kulturális eredményeinek a modern világra gyakorolt hatásának fontosságát; 42. összehasonlítja a különböző társadalmi rétegek tagjainak életmódját az ókori Rómában; 43. megfogalmazza a kereszténység	ИC.222 ИC.224, ИC.225	ИC.312, ИC.316

	keletkezésének és terjedésének legjelentősebb következményeit; 44. elhelyezi a térképen a legfontosabb római kori lelőhelyeket Szerbia területén;		

8.15. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-25	26-44	45-63	64-82	83-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности

	учешће у активностима нити ангажовање.	– показује мањи степен активности и ангажовања.	проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**) уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.15.1. МАТЕМАТИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);
2. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);
3. примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама;
4. разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце;
5. одреди и примени НЗС и НЗД;
6. изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке,
7. правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.
8. анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом;
9. опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг;
10. нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор;
11. упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски;
12. преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом;

13. правилно користи геометријски прибор.
14. идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе;
15. нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор;
16. измери дати угао и нацрта угао задате мере;
17. упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно;
18. реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).
19. прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис;
20. одреди месну вредност цифре у запису децималног броја;
21. заокружи број и процени грешку заокруживања;
22. израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину;
23. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;
24. одреди проценат дате величине;
25. примени размеру у једноставним реалним ситуацијама;
26. примени аритметичку средину датих бројева;
27. сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.
28. идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије;
29. симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;
30. конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства;
31. конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2) 26%-44%	Средњи - добар (3) 45%-63%
		стандарди	стандарди
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1. израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); 2. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне). МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно. МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно.	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима. МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама. МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним

	бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); 3. примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; 4. разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; 5. одреди и примени НЗС и НЗД; 6. изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, 7. правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.	МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пример $\frac{1}{5}$ од n, где је n дати природан број. МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим бројем.	ситуацијама.
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; 9. опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; 10. нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; 11. упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; 12. преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом;	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве.	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.6. уочи оносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).

	13. правилно користи геометријски прибор.		
УГАО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 14. идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; 15. нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; 16. измери дати угао и нацрта угао задате мере; 17. упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; 18. реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве.	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.6. уочи оносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).
РАЗЛОМЦИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 19. прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; 20. одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; 21. заокружи број и процени грешку заокруживања; 22. израчуна вредност	МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно. МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно. МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима. МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама. МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама.

	једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; 23. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; 24. одреди проценат дате величине; 25. примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; 26. примени аритметичку средину датих бројева; 27. сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.	на пример $\frac{1}{5}$ од n, где је n дати природан број. МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим бројем. МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова МА.1.4.2. претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање МА.1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокругљује величине исказане датом мером	
ОСНА СИМЕТРИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 28. идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; 29. симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; 30. конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; 31. конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој	-	МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4) 64%-до 82%	Напредни - одличан (5) 83%-до 100%
		стандарди	стандарди
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; - одреди и примени НЗС и НЗД; - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, - правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима. МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама. МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама.	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза. МА.3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама. МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама.
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: анализира односе датих геометријских објеката и запише	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима	МА.3.3.1. рачуна са угловима, укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих и

ГЕОМЕТРИЈЕ	их математичким писмом; 9. опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; 10. нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; 11. упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; 12. преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; 13. правилно користи геометријски прибор.	МА.2.3.6. уочи односиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).	укључујући углове на трансверзали.
УГАО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 14. идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; 15. нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; 16. измери дати угао и нацрта угао задате мере; 17. упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; 18. реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.6. уочи односиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).	МА.3.3.1. рачуна са угловима, укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих и укључујући углове на трансверзали.

	наспрамних углова).		
РАЗЛОМЦИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 19. прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; 20. одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; 21. заокружи број и процени грешку заокруживања; 22. израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; 23. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; 24. одреди проценат дате величине; 25. примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; 26. примени аритметичку средину датих бројева; 27. сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима. МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама. МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама. МА.2.4.3. дату величину исказе приближном вредношћу	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза. МА.3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама. МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима
ОСНА СИМЕТРИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 28. идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу	МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима	-

	симетрије; 29. симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; 30. конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; 31. конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој	фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).	

У 5. разреду основне школе се не обрађују наставни садржаји у области следећих стандарда:

МА.1.1.6; МА.1.2.1; МА.1.2.2; МА.1.2.3; МА.1.2.4; МА.1.3.2; МА.1.3.3; МА.1.3.4; МА.1.3.5; МА.1.3.6; МА.1.4.3; МА.1.5.1; МА.1.5.2; МА.1.5.3; МА.1.5.4; МА.2.1.2; МА.2.2.1; МА.2.2.2; МА.2.2.3; МА.2.2.4; МА.2.2.5; МА.2.3.2; МА.2.3.3; МА.2.3.4; МА.2.3.5; МА.2.4.1; МА.2.4.2; МА.2.5.1; МА.2.5.2; МА.2.5.3; МА.2.5.4; МА.3.2.1; МА.3.2.2; МА.3.2.3; МА.3.2.4; МА.3.2.5; МА.3.3.2; МА.3.3.3; МА.3.3.4; МА.3.3.5; МА.3.3.6; МА.3.4.2; МА.3.5.1; МА.3.5.2; МА.3.5.3; МА.3.5.4;

8.15.2. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
Физичке способности-комплекс везби обликовања, везбе снаге	1- примени једноставне комплекс простих и опште припремних везби обликовања 2- изведе везбе и користи их у спорту, рекреацији и различитим зивотним ситуацијама.	ФВ.1.1.23. ученици правилно изводе најмање један комплекс везби обликовања и приказује везбе за поједине делове тела. ФВ. 1.1.24. зна утицај и значај везби обликовања за организам, познаје поделу везби обликовања и њихову терминологију и функцију појединих везби у комплексу. Везбе обликовања sluзе за: побољшање издржљивости, правилно и лепо држање	.ФВ. 2.1.21. правилно изводи и показује више комплексавезби обликовања без и са реквизитима ФВ.2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења.

		тела, побољшање брзине, побољшање снаге.	
Спортске игре- рукомет	10- примењује основна правила рукомета у игри, 11- учествује на унутародељенским такмичењима, 28- прихвата победу и пораз у складу са фер плејом	ФВ.1.1.1. ученици на основном нивоу владају основним елементима из технике : водјење лопте, хватање и додавање лопте, ФВ. 1.1.1.	.ФВ.2.1.1. ученици играју рукомет примењујући виши ниво технике , већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. ФВ.2.1.2. зна функцију и значај рукомета, већи број правила, принципе и утицај тренинга
Атлетика	5- доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама, 6- одржава стабилну и динамичку равнотезу у различитим кретањима , изводи ротацију тела. 20- објасни својим речима сврху и значај везбања 21- користи основну терминологију везбања	ФВ. 1.1.3. ученици правилно трче варијантама технике трчања на кратке , средње и дуге стазе и мери резултат. ФВ.1.1.4. зна терминологију , значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.	...ФВ.2.1.3. ученици правилно изводе варијанту технике штафетног трчања. ФВ. 2.1.7. ученици знају правила за такмичења.
Гимнастика- везбе на тлу,прескок,	7- користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри, 8- процени личне могућности за везбање у гимнастици, 9- користи елементе технике у игри, 22- поштује правила понашања у и на просторима за везбање у школи и ван ње, 23- примени мере безбедности у току везбања, 24- одговорно се односи према справама и реквизитима,	ФВ.1.1.11. ученици правилно изводе везбе на тлу.(основне везбе – колутови напред-назад, прамет странце, ФВ.1.1.21. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ.1.1.12. ученици правилно изводе прескоке разношку или згрчку уз помоћ ФВ. 1.1.19. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ	...ФВ.2.1.9. ученици на средњем нивоу правилно изводе слозеније везбе на тлу, чува и помазе, поштује сигурносна правила.(колут напред преко препреке, прамет странце, мост) ФВ.2.1.17. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.2.1.10. ученик правилно изводи згрчку.

Остале активности	3- упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак, 4- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и зивоту, 20- објасни својим речима сврху и значај везбања , 33- разликује здраве начине исхране, 35- примењује здравствено хигијенске мере пре и у току везбања, 38- чува зивотну средину током везбања		...

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
Физичке способности- комплекс везби обликовања, везбе снаге	1- примени једноставне и двоставне опште припремне везбе обликовања. 2- Изведе везбе , користи их у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама.	ФВ. 2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења... ФВ.2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима.	ФВ.3.1.19 ученик саставља, правилно изводи и показује сложене комплексе везби обликовања без и са реквизитима. ФВ.3.1.20. зна са саставља комплексе везби обликовања и дозира оптерећење.
Спортске	10- примењује основна правила	...ФВ.2.1.1. ученици играју рукомет примењујући виши ниво технике, већи	ФВ.3.1.1. ученици играју рукомет примењујући сложене елементе технике,

игре- рукомет	рукомета у игри, 11- учествује на унутародељенским такмичењима, 28- прихвата пораз и победу у складу са фер плејом, 26- навија и бодри учеснике на такмичењу	број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. ФВ.2.1.2. зна функцију и значај рукомета, већи број правила, принципе и утицај тренинга.	испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. ФВ.3.1.2. зна тактику рукомета, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.
Атлетика	4- доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама , 6- одржава стабилну и динамичку равнотезу у различитим кретањима, изводи ротацију тела, 20- објасни својим речима сврху и значај везбања	...ФВ.2.1.3. ученици правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ.2.1.7. ученици знају правила за такмичења.	ФВ.3.1.3. ученици правилно изводе варијанту технике штафетног трчања. ФВ.3.1.4. ученици учествују на такмичењу. ФВ.3.1.5. знају правила неопходна за учествовање на такмичењима
Гимнастика- везбе на тлу, прескок	7- користи елементе гимнастике у свакодневном животу и игри, 8- процени личне могућности за везбање у гимнастички, 9- користи елементе технике у игри, 23- примени мере безбедности у току везбања, 24- одговорно се односи према справама и реквизитима,	.ФВ.2.1.9. ученик на средњем нивоу..правилно изводи слозеније везбе на тлу, чува и помаже, потује сигурносна правила.(колут напред преко препрека,премет странце, мост) ФВ.2.1.17. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.2.1.10. ученик правилно изводи згрчку	ФВ.3.1.6. ученик правилно изводи везбе и комбинацију везби на тлу.(став на шакам, летећи колут) ФВ.3.1.7. ученик правилно изводи згрчку и разношку са изразитијим фазама лета.
Остале активности	3- Упореди резултате тестирања са вредностима	...	

	за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак 4- Комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и животу, 20- објасни својим речима сврху и значај везбања, разликује здраве начине исхране, 35- примењује здравствено – хигијенске мере пре у току и након везбања.		

8.15.3. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства;
3. постави и одговори на једноставнија питања личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;
6. упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;
7. разуме једноставније предлоге и одговори на њих;
8. упути једноставан предлог;
9. пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;
10. разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих;
11. упути једноставне молбе и захтеве;
12. затражи и пружи кратко обавештење;

- 13.захвали и извине се на једноставан начин;
- 14.саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује;
- 15.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње;
- 16.да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи / прави, напише рецепт и сл.);
- 17.разуме честитку и одговри на њу;
- 18.упути пригодну честитку;
- 19.разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја;
- 20.разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности;
- 21.размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;
- 22.опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа;
- 23.разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости;
- 24.размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости;
- 25.опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости;
- 26.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;
- 27.разуме жеље планове и намере и реагује на њих;
- 28.размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама;
- 29.саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава;
- 30.разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима;
- 31.изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- 32.разуме једноставнија питања и одговори на њих;
- 33.разуме обавештења о простору и величинама;
- 34.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;
- 35.разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;
- 36.опише дневни / недељни распоред активности;

37. опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима;
38. разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе;
39. размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе;
40. представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;
41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;
42. пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто;
43. разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања;
44. опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;
45. разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;
46. разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега;
47. пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства;
48. на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта;
49. састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.)
50. изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1. разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; 5. разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка,	...ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.

	7. разуме једноставније предлоге и одговори на њих 10. разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих 15. разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње 16. да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи / прави, напише рецепт и сл.); 17. разуме честитку и одговори на њу 20. разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности 23. разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости 27. разуме жеље планове и намере и реагује на њих 30. разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима 32. разуме једноставнија питања и одговори на њих 33. разуме обавештења о простору	једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.	ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.

	и величинама 35. разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; 38. разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 43. разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања 45. разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање 46. разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега		
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; 3.постави и одговори на једноставнија питања личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и	ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).	...ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на

	другима; 6. упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства 7. разуме једноставније предлоге и одговори на њих 8. упути једноставан предлог 9. пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање 11. упути једноставне молбе и захтеве 12. затражи и пружи кратко обавештење 13. захвали и извине се на једноставан начин 14. саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује 18. упути пригодну честитку 19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 21. размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 24. размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости 25. опише у неколико краћих,	ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.

	везаних исказа догађај у прошлости 26. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл 28.размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 31. изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима 32. разуме једноставнија питања и одговори на њих 34. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима 35. разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; 36. опише дневни / недељни распоред активности 37. опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима 39. размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком		

	врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе 40. представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 42. пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто 44. опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење 45. разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање 47. пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства 48. на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта		
Способности писменог изражавања	6. упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства 14. саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.	...ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико

	се захваљује 19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 25. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости 26. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 31. изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима 34. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима 36. опише дневни / недељни распоред активности 37. опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 44. опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење		кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.

	49. састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) 50. изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл		
Језичке законитости - граматика	19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 25. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 42. пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто	ПСТ.1.1.11. Уз дуге паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.	...ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; 5.разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; 7. разуме једноставније предлоге и одговори на њих 10. разуме и једноставне молбе и	...ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2- 3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких	...ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и

	захтеве и реагује на њих 15. разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње 16. да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи / прави, напише рецепт и сл.); 17. разуме честитку и одговори на њу 20. разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности 23. разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости 27. разуме жеље планове и намере и реагује на њих 30. разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима 32. разуме једноставнија питања и одговори на њих 33. разуме обавештења о простору и величинама 35. разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о	излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).	једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура. ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.

	хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; 38. разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 43. разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања 45. разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање 46. разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега		
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; 3.постави и одговори на једноставнија питања личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6. упореди и опише карактеристике живих бића,	...ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и	...ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.

	предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства 7. разуме једноставније предлоге и одговори на њих 8. упути једноставан предлог 9. пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање 11. упути једноставне молбе и захтеве 12. затражи и пружи кратко обавештење 13. захвали и извине се на једноставан начин 14. саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује 18. упути пригодну честитку 19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 21. размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 24. размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости 25. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости 26. опише неки историјски	једноставним језичким средствима даје кратко објашњење. ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.	

	догађај, историјску личност и сл 28.размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 31. изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима 32. разуме једноставнија питања и одговори на њих 34. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима 35. разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; 36. опише дневни / недељни распоред активности 37. опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима 39. размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе 40. представи правила понашања,		

	забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 42. пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто 44. опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење 45. разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање 47. пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставија језичка средства 48. на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта		
Способности писменог изражавања	6. упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства 14. саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује 19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства,	...ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.	...ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику. ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.8. Представља и укратко

	опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 25. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости 26. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 31. изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима 34. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима 36. опише дневни / недељни распоред активности 37. опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима 41. разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност 44. опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење 49. састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине,		описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

	три конзерве туњевине и сл.) 50. изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл		
Језичке законитости - граматика	19. разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја 22. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа 25. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости 29. саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава 42. пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто	...ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.	...ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.15.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;
2. представи себе и другог;
3. разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;
4. разуме упутства и налоге и реагује на њих;
5. разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;
6. разуме позив и реагује на њега,
7. упути позив на заједничку активност;
8. разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих;
9. упути кратке и једноставне молбе и захтеве;
- 10.искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;
- 11.разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих;
- 12.упути једноставне честитке;
- 13.разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава;
- 14.опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;
- 15.разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих;
- 16.опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима;
- 17.опише шта уме/не уме да (у)ради;
- 18.разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;
- 19.изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;
- 20.разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих;
- 21.тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору;

22. опише непосредни простор у којем се креће;
23. разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих;
24. тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;
25. разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;
26. тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;
27. разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих;
28. тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;
29. разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих;
30. тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима;
31. изрази присуство и одсуство некога или нечега.

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	3. разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; 4. разуме упутства и налоге и реагује на њих; 5. разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње; 6. разуме позив и реагује на њега, 8. разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих 11. разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих 13. разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава 15. разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе.	...ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

	активностима и способностима и реагује на њих 18. разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 20. разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих 23. разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих 25. разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих 27. разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих 29. разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих		
Говорне способности	1.поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства 2. представи себе и другог 7. упути позив на заједничку активност 9.упути кратке и једноставне молбе и захтеве;	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	...ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу

	10.искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; 11.разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; 12.упути једноставне честитке 14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; 17.опише шта уме/не уме да (у)ради 19. изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима 21. тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору 24. тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену 26. тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање 28. тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима 30.тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; 31.изрази присуство и одсуство		саговорника. ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет.

	некога или нечега.		
Способности писменог изражавања	14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; 17. опише шта уме/не уме да (у)ради 19. изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима 22. опише непосредни простор у којем се креће	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.	...ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.
Језичке законитости - граматика	14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; 17. опише шта уме/не уме да (у)ради 22. опише непосредни простор у којем се креће	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.	...ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	3. разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; 4. разуме упутства и налоге и реагује на њих; 5. разуме једноставна и пажљиво	...ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно	...ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у

	исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње; 6.разуме позив и реагује на њега, 8. разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих 11.разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих 13.разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава 15.разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих 18. разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 20. разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих 23. разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих 25. разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих 27. разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на	контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.	најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.

	њих 29. разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих		
Говорне способности	1.поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства 2. представи себе и другог 7. упути позив на заједничку активност 9.упути кратке и једноставне молбе и захтеве; 10.искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; 11.разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; 12.упути једноставне честитке 14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; 17.опише шта уме/не уме да (у)ради 19. изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима 21. тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору 24. тражи и даје кратка и једноставна обавештења о	...ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). /таква питања саговорнику.	...ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста

	хронолошком/метеоролошком времену 26. тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање 28. тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима 30. тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; 31. изрази присуство и одсуство некога или нечега.		
Способности писменог изражавања	14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; 17. опише шта уме/не уме да (у)ради 19. изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима 22. опише непосредни простор у којем се креће	...ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.	...ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.
Језичке законитости - граматика	14. опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима 16. опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима;	...ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.	...ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.

	17. опише шта уме/не уме да (у)ради 22. опише непосредни простор у којем се креће		

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.15.5. ГЕОГРАФИЈА

Исходи:

1. Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком;
2. Повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом;
3. На примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека;
4. Разликује одговорно од неоговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи;
5. Разликује појмове васиона галаксија, Сунчев систем, Млечни пут, Земља;
6. Објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему;
7. Разликује небеска тела и наводи њихове одлике;
8. Одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;
9. Помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе за ту тврдњу;
10. Помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе континенте и океане;
11. Примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач;
12. Разликује и објасни Земљи на кретања и њихове последице;
13. Повеже смер ротације са сменом дана и ноћи;
14. Повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље;
15. Повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба и топлотним појасевима;
16. Разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже и унутрашња топлота);
17. Разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље;
18. Наведете спољашње силе (ветар, вода) Земље;
19. Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање);
20. Разликује хипоцентар и епицентар и наводи трусне зоне у свету и у Србији;
21. Наведете поступке које ће предузети за време земљотреса;
22. Опише процес вулканске ерупције и њене последице;
23. Помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење;
24. Помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину;
25. Разликује ерозивне и акумулативне процесе;

26. Наведите примере деловања човека на промене у рељефу (брране, насипи, копови);
27. Опишите структуру атмосфере;
28. Наведите временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, облаци ,падавине, загревање ваздуха...);
29. Разликује појмове време и клима;
30. Наведите климатске елементе и чиниоце и основне типове климе;
31. Графички представите и читате климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ;
32. Користите дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима;
33. Наводите примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања;
34. Наводите примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);
35. Уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе;
36. Наведите и опишите својства морске воде;
37. Помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива;
38. Наведите и опишите елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току);
39. Разликује типове језерских басена према начину постанка;
40. Наведите узроке настанка поплава и бујица и објасните последице њиховог дејства;
41. Наведите поступке које ће предузети за време поплаве и након ње;
42. Наведите примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;
43. Помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи;
44. Помоћу карте наведете природне зоне и карактеристичан живи свет у њима;
45. Опишите утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста;
46. Наведите примере за заштиту живог света на Земљи

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	1. Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; 2. Повеже географска знања о свету са историјским развојем	ГЕ 1.1.1. Ученик зна да географија проучава природу и људско друштво ГЕ 1.1.2. Ученик зна основну поделу географије (физичка и друштвена).	ГЕ 2.1.1. Ученик разуме зашто је географија једна од најстаријих наука ГЕ 2.1.2. ученик разликује појмове литосфера, атмосфера, хидросфера и биосфера ГЕ 2.1.3. ученик разликује и именује географске дисциплине

	људског друштва и научно-техничким прогресом; 3. На примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; 4. Разликује одговорно од неоговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	1. Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; 2. Повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; 3. На примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; 4. Разликује одговорно од неоговорног понашања	... ГЕ 2.1.1. Ученик разуме зашто је географија једна од најстаријих наука ГЕ 2.1.2. ученик разликује појмове литосфера, атмосфера, хидросфера и биосфера ГЕ 2.1.3. ученик разликује и именује географске дисциплине	ГЕ 3.1.1. ученик схвата интересовање првих људи за Земљу и остала небеска тела ГЕ 3.1.3. ученик разуме међузависност природе и људског друштва ГЕ 3.1.4. ученик уочава значај географије за опште образовање и културу.

	човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
ВАСИОНА	5. Разликује појмове васиона галаксија, Сунчев систем, Млечни пут, Земља; 6.Објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; 7. Разликује небеска тела и наводи њихове одлике; 8. Одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене; 9. Помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе за ту тврдњу; 10. Помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе континенте и океане;	ГЕ 1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред ГЕ 1.2.2. описује облике Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања ГЕ 1.2.3. уме да на географској карти покаже континенте и мора	ГЕ 2.2.1 разликује појмове: Васиона,Сунчев систем, галаксија,светлосна година и њихова кретања ГЕ 2.2.3. разликује сазвежђа и звездане системе
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди

ВАСИОНА	1. Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; 2. Повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; 3. На примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; 4. Разликује одговорно од неоговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи;	ГЕ 3.1.1. ученик схвата интересовање првих људи за Земљу и остала небеска тела ГЕ 3.1.3. ученик разуме међузависност природе и људског друштва ГЕ 3.1.4. ученик уочава значај географије за опште образовање и културу.	ГЕ 3.2.1. уме да прати појаве које се периодично јављају на Земљи и на небу и то повезује са Земљиним кретањима ГЕ 3.2.2. уме да се оријентише помоћу Великих и Малих кола и звезде Северњаче ГЕ 3.2.3. препознаје и именује Месечеве мене

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА- ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА	5. Разликује и објасни Земљи на кретања и њихове последице; 13. Повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; 14. Повеже нагнутост Земљине осе са различитом	ГЕ 1.2.1. ученик зна појам ротације и револуције ГЕ 1.2.2. ученик зна да опише обртање Земље око њене замишљене осе-ротација ГЕ 1.2.3. зна да опише обртање Земље око Сунца-револуција	ГЕ 2.2.1. ученик може да дефинише Земљину замишљену осу ГЕ 2.2.2. описује привидно кретање Сунца у току дана и у току године ГЕ 2.2.3. ученик именује топлотне појасеве и уме да одреди положај топлотних појасева на карти и глобусу ГЕ 2.2.4. разликује и дефинише појмове обданице, упоредници, повратници, Екватор

	осветљеношћу површине Земље; 15. Повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба и топлотним појасевима;		
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА- ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА	12. Разликује и објасни Земљи на кретања и њихове последице; 13. Повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; 14.Повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; 15. Повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба и топлотним појасевима;	ГЕ 2.2.1. ученик може да дефинише Земљину замишљену осу ГЕ 2.2.2. описује привидно кретање Сунца у току дана и у току године ГЕ 2.2.3. ученик именује топлотне појасеве и уме да одреди положај топлотних појасева на карти и глобусу ГЕ 2.2.4. разликује и дефинише појмове обданице, упоредници, повратници, Екватор	ГЕ 3.2.1. ученик може да опише последице ротације,смена дана и ноћи,разлике у времену ГЕ 3.2.2. може да опише последице обиласка Земље око Сунца и нагнутост Земљине осе, смена годишњих доба ГЕ 3.2.3. објашњава узроке неједнаке дужине обданице и ноћи током године

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
УНУТРАШЊА ГРАЂА И РЕЉЕФ ЗЕМЉЕ	16. Разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже и унутрашња топлота); 17. Разликује основне омотаче унутрашње	ГЕ 1.2.1.ученик зна унутрашњу грађу Земље-језгро,омотач језгра.На слици или моделу може да уочи наведене слојеве ГЕ 1.2.2. именује стене које улазе у састав Земљине коре(магматске,седиментне и метаморфне)	ГЕ 2.2.1. зна шта су фосили и да се помоћу њих утврђује старост стена ГЕ 2.2.2. зна да је Земља изграђена од више литорсферних плоча које се стално крећу ГЕ 2.2.3. разликује веначне и громадне планине и њихове одлике

	грађе Земље; Наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; 18. Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); 20.Разликује хипоцентар и епицентар и наводи трусне зоне у свету и у Србији; 21. Наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; 22. Опише процес вулканске ерупције и њене последице; 23. Помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; 24. Помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и	ГЕ 1.2.3. именује спољашње силе- вета,вода,лед	

	релативну висину; 25. Разликује ерозивне и акумулативне процесе; 26. Наведе примере деловања човека на промене у рељефу (брране, насипи, копови);		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
УНУТРАШЊА ГРАЂА И РЕЉЕФ ЗЕМЉЕ	16. Разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже и унутрашња топлота); 17. Разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; 18. Наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; 19. Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); 20. Разликује хипоцентар и епицентар и наводи турсне зоне у свету и у Србији; 21. Наведе поступке које	ГЕ 2.2.1. зна шта су фосили и да се помоћу њих утврђује старост стена ГЕ 2.2.2. зна да је Земља изграђена од више литосферних плоча које се стално крећу ГЕ 2.2.3. разликује веначне и громадне планине и њихове одлике	ГЕ 3.2.1. разуме да је кретање литосферних плоча условљено кретањем магме у омотачу језгра ГЕ 3.2.2. именује унутрашње силе Земље и описује њихов утицај на настанак рељефа на Земљиној површини ГЕ 3.2.3. зна како долази до набирања и раседања Земљине коре ГЕ 3.2.4. зна да су вулканизам и земљотреси последица рада унутрашњих сила и може да објасни последице њихове активности ГЕ 3.2.5. разликује ерозивне и акумулативне облике рељефа ГЕ 3.2.6. примењује стечена знања у различитим ситуацијама-игра, учење

	ће предузети за време земљотреса; 22. Опише процес вулканске ерупције и њене последице; 23. Помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; 24. Помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; 25. Разликује ерозивне и акумулативне процесе; 26. Наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови);		

Тема/ област	Исходи**))	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
ВАЗДУШНИ ОМОТАЧ ЗЕМЉЕ	27.Опише структуру атмосфере; 28. Наведе временске промене које се	ГЕ 1.2.1. именује слојеве атмосфере ГЕ 1.2.2. може да наведе састав атмосфере и њене загађиваче ГЕ 1.2.3. разликује време и климу	ГЕ 2.2.1. може да опише одлике тропосфере ГЕ 2.2.2. разуме значај атмосфере за опстанак живог света на Земљи ГЕ 2.2.3. именује временске или

	дешавају у тропосфери (ветрови, облаци ,падавине, загревање ваздуха...);. Разликује појмове време и клима; 29. Наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; Графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; 32. Користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; 33. Наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; 34. Наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);	ГЕ 1.2.4. именује временске елементе	метеоролошке елементе и може да их опише ГЕ 2.2.4. разуме значај временске прогнозе за човека и његове делатности ГЕ 2.2.5. зна чиме се мере и како се изражавају вредности метеоролошких елемената ГЕ 2.2.6. именује и описује климатске факторе

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
ВАЗДУШНИ ОМОТАЧ ЗЕМЉЕ	27.Опише структуру атмосфере; 28. Наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, облаци ,падавине, загревање ваздуха...);. Разликује појмове време и клима; .29. Наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; 31.Графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; .32.Користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; 33. Наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; 34. Наводи примере о утицају атмосферских	ГЕ 2.2.1. може да опише одлике тропосфере ГЕ 2.2.2. разуме значај атмосфере за опстанак живог света на Земљи ГЕ 2.2.3. именује временске или метеоролошке елементе и може да их опише ГЕ 2.2.4. разуме значај временске прогнозе за човека и његове делатности ГЕ 2.2.5. зна чиме се мере и како се изражавају вредности метеоролошких елемената ГЕ 2.2.6. именује и описује климатске факторе	ГЕ 3.2.1. објашњава међусобну условљеност метеоролошких елемената ГЕ 3.2.2. анализира табеле и клима дијаграме ГЕ 3.2.3. именује основне типове климе и описује њихове одлике ГЕ 3.2.4. уме да учрта зонални распоред типова климе на немој карти методом боја ГЕ 3.2.5. разликује позитивне и негативне утицаје човековог деловања на атмосферу и именује загађиваче атмосфере ГЕ 3.2.6. разуме важност и могућност личног учешћа на унапређењу атмосфере и животне средине

	непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);		

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
ВОДЕ НА ЗЕМЉИ	35. Уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; 36. Наведе и опише својства морске воде; 37. Помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; 38. Наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); 39. Разликује типове језерских басена према начину постанка; 40. Наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; 41. Наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње;	ГЕ 1.2.1. уочава и разликује на географској карти океане, мора ,заливе и мореузе ГЕ 1.2.2. описује елементе реке	ГЕ 2.2.1. уочава и разликује на карти океане, мора мореузе, језера ГЕ 2.2.2. разликује речну мрежу и речни систем ГЕ 2.2.3. наводи поступке примере које ће предузети за време поплава

	42. Наведите примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
ВОДЕ НА ЗЕМЉИ	35. Уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; 36. Наведите и опишите својства морске воде; 37. Помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; 38. Наведите и опишите елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); 39. Разликује типове језерских басена према начину постанка; 40. Наведите узроке настанка поплава и бујица и објасните последице њиховог дејства; 41. Наведите поступке које ће предузети за време	ГЕ 2.2.1. уочава и разликује на карти океане, мора, мореузе, језера ГЕ 2.2.2. разликује речну мрежу и речни систем ГЕ 2.2.3. наводи поступке примере које ће предузети за време поплава	ГЕ 3.2.1. разликује речну мрежу и речни систем ГЕ 3.2.2. разликује типове језерских басена према начину њиховог постанка ГЕ 3.3.3. наводи примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања

	поплаве и након ње; 42. Наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
		стандарди	стандарди
БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ НА ЗЕМЉИ	43.Помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; 44.Помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; 45. Опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; 46.Наведе примере за заштиту живог света на Земљи;	ГЕ 1.2.1. набраја биљне и животиске врсте ГЕ.1.2.2. разликује распрострањеност биљнихиживотињских врста ГЕ 1.2.3. помоћу карте повезује распрострањеност биосфере	ГЕ 2.2.1 наводи природне зоне и карактеристике ГЕ 2.2.2. описује утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста ГЕ 2.2.3.наводи примере за заштиту живог света

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
		стандарди	стандарди
БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ НА ЗЕМЉИ	43.Помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу	ГЕ 2.2.1 наводи природне зоне и карактеристике ГЕ 2.2.2. описује утицај човека на изумирање одређених биљних и	ГЕ 3.2.1. оспособљавање за самостално и тимско учење и истраживање ГЕ 3.2.2.описује утицај и наводи

	живог света на Земљи; 44.Помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; 45. Опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; 46.Наведе примере за заштиту живог света на Земљи;	животињских врста ГЕ 2.2.3.наводи примере за заштиту живог света	примере за заштиту живог света

8.15.6. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.описује улогу технике, технологије и инпвација у развоју заједнице и њихово повезивање
- 2.разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју
- 3.наводи занимања у области технике и технологије
- 4.организује радно окружење у кабинету
- 5.правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу
- 6.процени како би изгледао живот људи без саобраћаја
- 7.класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени
- 8.наводи професије у подручју рада саобраћај
- 9.направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија
- 10.разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају
- 11.правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају
- 12.користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима
- 13.аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник
- 14.повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика
- 15.одговорно се понаша као путник у возилу
- 16.показује поштовање према другим учесницима у саобраћају
- 17.анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла
18. самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет
- 19.правилно црта технички цртеж

- 20.преноси податке између ИКТ уређаја
- 21.примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару
- 22.користи програм за обраду текста за креирање докумената са графичким елементима
- 23.користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима
- 24.преузима одговорност за рад
- 25.представи идеје и планове за акцију које предузима користећи савремену информациону-комуникациону технологију и софтвер
- 26.повезује својства природних материјала са применом
- 27.објасни технологију прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже
- 28.сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета
- 29.правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега)
- 30.направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом
- 31.самостално израђује једноставан модел
- 32.самостално проналази информације потребне за израду предмета-модела користећи ИКТ и интернет сервисе
- 33.одабира материјале и алате за израду предмета-модела
- 34.мери и обележава предмет-модел
- 35.ручно израђује једноставан предмет-модел користећи папир и-или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате
- 36.користи програм за обраду текста за креирање докумената реализованог решења
- 37.самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење-производа
- 38.показује иницијативу и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха
- 39.планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова
- 40.активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима
- 41.пружи помоћ у раду другим ученицима
- 42.процењује остварени резултат и развија предлог унапређења

ТАБЕЛА ЗА Технологију и технологију 5. разред – нису прописани стандарди

Тема/ област	Ниво постигнућа Исходи**)	Основни - довољан (2) Број бодова 26-44%	Средњи - добар (3) Број бодова 45-63%
1. Животно и радно окружење	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1.описује улогу технике, технологије и инпвација у развоју заједнице и њихово повезивање 2.разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју 3.наводи занимања у области технике и технологије 4.организује радно окружење у кабинету 5.правилно и безбедно користи техничке апарате	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на

	и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	подацима;	подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
2. Саобраћај	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 6.процени како би изгледао живот људи без саобраћаја 7.класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени 8.наводи професије у подручју рада саобраћај 9.направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија 10.разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају 11.правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају 12.користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима 13.аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник 14.повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика 15.одговорно се понаша као путник у возилу 16.показује поштовање према другим учесницима у саобраћају 17.анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла	– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
3. Техничка и дигитална писменост	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 18. самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет 19.правилно црта технички цртеж 20.преноси податке између ИКТ уређаја 21.примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару 22.користи програм за обраду текста за креирање докумената са графичким елементима 23.користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима		

	24.преузима одговорност за рад 25.представи идеје и планове за акцију које предузима користећи савремену информациону-комуникациону технологију и софтвер		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 64-82%	Број бодова 83-100%
4. Ресурси и производња	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 26.повезује својства природних материјала са применом 27.објасни технологију прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже 28.сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета 29.правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) 30.направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом 31.самостално израђује једноставан модел 32.самостално проналази информације потребне за израду предмета-модела користећи ИКТ и интернет сервисе 33.одабира материјале и алате за израду предмета-модела 34.мери и обележава предмет-модел 35.ручно израђује једноставан предмет-модел користећи папир и-или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате 36.користи програм за обраду текста за креирање докумената реализованог решења	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

5. Конструкторско моделовање	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 37.самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење-производа 38.показује иницијативу и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха 39.планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова 40.активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима 41.пружи помоћ у раду другим ученицима 42.процењује остварени резултат и развија предлог унапређења		

8.15.7. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Исходи:

1. наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу
2. објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања
3. искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека
4. реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма
5. идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба
6. класификује инструменте по начину настанка звука
7. опише основне карактеристике ударачких инструмената
8. препозна везу између избора врсте инструмената и догађаја, односно прилике када се музика изводи
9. изражава се покретима за време извођења музике

10. вербализује свој доживљај музике
11. идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања
12. анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте
13. илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...)
14. критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље
15. понаша се у складу са правилима музичког бонтона
16. пева и свира самостално и у групи
17. примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела и артикулација)
18. кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику
19. користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера музике
20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању
21. учествује у школским приредбама и манифестацијама
22. користи могућност ИКТ-а за слушање музике и извођење
23. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет
24. изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина
25. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом,
26. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.

Тема/ област	Исходи**)	Основни ниво (1)	Средњи ниво (2)
		Број бодова 0-25%	Број бодова 26-44%

ЧОВЕК И МУЗИКА	1. наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу 2. објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања 3. искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека 4. реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма 5. идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба	Уме да: опише основне карактеристике; • музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	Уме да: опише основне карактеристике; • музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	6. класификује инструменте по начину настанка звука 7. опише основне	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва)	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва)

	карактеристике ударачких инструмената 8. препозна везу између избора врсте инструмената и догађаја, односно прилике када се музика изводи	- не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује -не зна, није научио, одбија да одговори	- жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника - показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује - има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	9. изражава се покретима за време извођења музике 10. вербализује свој доживљај музике 11. идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања 12. анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте 13. илуструје	Да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - музичке жанрове; - српски музички фолклор. - не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује - не зна, није научио, одбија да одговори	Да именује: - музичке изражајне елементе; - извођачки састав; - музичке жанрове; - српски музички фолклор. - жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника - показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује - има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

	примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...) 14. критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље 15. понаша се у складу са правилима музичког бонтона		
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. пева и свира самостално и у групи 17. примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела и артикулација) 18. кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику 19. користи различита	Ученик не уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • не зна, није научио, одбија да одговори Неодговорност, ометање на часу, недоношење прибора за музичку културу (музички инструмент, уџбеник, нотна свеска...)	Ученик уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања На оцену из музичке културе позитивно утиче и: Активност у изборним предметима, манифестацијама, приредбама, фестивалима (певање, певачка група, хор, оркестар), посећивање културних дешавања из области музике, активност на часу, лепо понашање, дисциплина.

	средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера музике 20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању		
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21. учествује у школским приредбама и манифестацијама 22. користи могућност ИКТ-а за слушање музике и извођење 23. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 24. изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина	Ученик не уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • не зна, није научио, одбија да одговори	Ученик уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

Тема/ област	Исходи**)	Средњи ниво (3)	Напредни ниво (4)
		Број бодова 45-63%	Број бодова 64-82%
ЧОВЕК И МУЗИКА	1. наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу 2. објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања 3. исказа своје мишљење о значају и улози музике у животу човека 4. реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма 5. идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба	ученик уме да анализира повезаност: - музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером); - структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми); - облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота. има половину знања из музичке теорије	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).. - зна више лекција са мањим грешкама

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	6. класификује инструменте по начину настанка звука 7. опише основне карактеристике ударачких инструмената 8. препозна везу између избора врсте инструмената и догађаја, односно прилике када се музика изводи	музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером).	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	9. изражава се покретима за време извођења музике 10. вербализује свој доживљај музике 11. идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања 12. анализира слушано дело у	- опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених - музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре); - препозна структуру одређеног жанра. препозна дело и композитора	- структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; - контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора препозна дело и композитора

	односу на извођачки састав и инструменте 13. илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...) 14. критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље 15. понаша се у складу са правилима музичког бонтона		
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. пева и свира самостално и у групи 17. примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела и артикулација) 18. кроз свирање и покрет развија сопствену	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно или ритмички погрешно, изговор текста добар	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. интонативно, ритмички и изговор текста песме са неколико мањих грешака

	координацију и моторику 19. користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера музике 20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању		
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21. учествује у школским приредбама и манифестацијама 22. користи могућност ИКТ-а за слушање музике и извођење 23. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 24. изражава своје емоције	- осмишљава лакше пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - импровизује и/или компонује мање и лакше музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс	- осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

	осмишљавањем мањих музичких целина		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Напредни -одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 83-100%
ЧОВЕК И МУЗИКА	1. наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу 2. објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања 3. искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека 4. реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма 5. идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом). - зна да објасни, сам да преприча и више лекција
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	6. класификује инструменте по начину настанка звука 7. опише основне карактеристике ударачких инструмената 8. препозна везу између избора врсте инструмената и догађаја, односно прилике када се музика изводи	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	9. изражава се покретима за време извођења музике 10. вербализује свој доживљај музике 11. идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања 12. анализира слушано дело у односу на извођачки састав и	- Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: - структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским

	инструменте 13. илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...) 14. критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље 15. понаша се у складу са правилима музичког бонтона	контекстом звучног примера; • контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. пева и свира самостално и у групи 17. примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела и артикулација) 18. кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику 19. користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера музике 20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно, ритмички и изговор текста песме без грешака
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21. учествује у школским приредбама и манифестацијама 22. користи могућност ИКТ-а за слушање музике и извођење 23. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 24. изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина	• осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

8.15.8. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Исходи:

1. ... наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу
2. ... именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја
3. ... прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса
4. ... прилагоди радно окружење кроз основна подешавања
5. ... разликује основне типове датотека,
6. ... организује податке на рачунару
7. ... креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
8. ... креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
9. ... примењује алатке за снимање и репродукцију аудио и видео записа
10. ... правилно користи ИКТ уређаје
11. ... креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)
12. ...спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету
13. ... разуме значај ауторских права
14. ... реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја
15. ... рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету
16. ... препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем
17. ... доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине
18. ... приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај
19. ... информацијама на интернету приступи критички
20. ... разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету
21. ... реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета
22. ... користи технологију одговорно и на сигуран начин
23. ... наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема
24. ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби
25. ... препознаје елементе радног окружења програма Скреч и објасни њихову функцију
26. ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби
27. ... објасни сценарио и алгоритам пројекта
28. ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу
29. ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу

30. ... користи математичке операторе за израчунавање
31. ... анализира и дискутује програм, проналази и отклања грешке у програму
32. ... у визуелном окружењу креира рачунарски програм за решавање проблема из реалног живота
33. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања
34. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује гранање
35. ... схвати математичко–логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако... онда”
36. ... изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке
37. ... зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски
38. ... сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом
39. ... одабира технике и алате у складу са фазама реализације пројекта
40. ... сарађује са осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом
41. ... примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта
42. ... сарађује са осталим члановима групе у представљању резултата и закључака
43. ... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка
44. ... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен
45. ... поставља резултат свог рада на интернетради дељења са другима, уз помоћ наставника

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 26-44%	Број бодова 45-63%
1.ИКТ	1. ... наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу 2. ... именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја 3. ... прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса 4. ... прилагоди радно окружење кроз основна подешавања 5. ... разликује основне типове датотека, 6. ... организује податке на рачунару 7. ... креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) 8. ... креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) 9. ... примењује алатке за снимање и репродукцију аудио и видео записа	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.

	10. ... правилно користи ИКТ уређаје 11. ... креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)		
2.Дигитална писменост	12. ...спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету 13. ... разуме значај ауторских права 14. ... реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја 15. ... рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету 16. ... препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем 17. ... доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине 18. ... приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај 19. ... информацијама на интернету приступи критички 20. ... разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету 21. ... реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета		
3.Рачунарство	22. ... користи технологију одговорно и на сигуран начин 23. ... наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема 24. ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби 25. ... препознаје елементе радног окружења програма Скреч и објасни њихову функцију 26. ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби 27. ... објасни сценарио и алгоритам пројекта 28. ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу		

	29. ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу 30. ... користи математичке операторе за израчунавање 31. ... анализира и дискутује програм, проналази и отклања грешке у програму 32. ... у визуелном окружењу креира рачунарски програм за решавање проблема из реалног живота 33. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања 34. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује гранање 35. ... схвати математичко–логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако... онда” 36. ... изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке 37. ... зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 64-82%	Број бодова 83-100%
4. Пројектна настава	38. ... сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом 39. ... одабира технике и алате у складу са фазама реализације пројекта 40. ... сарађује са осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом 41. ... примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта 42. ... сарађује са осталим члановима групе у представљању резултата и закључака 43. ... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка 44. ... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	45. ... поставља резултат свог рада на интернетради дељења са другима, уз помоћ наставника		

8.15.9. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Исходи :

1. **разуме** и у свом раду **примењује** стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама;
2. **разуме** и **разматра** у групи значај уметничког наслеђа;
3. **разуме** и адекватно **примењује** појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања;
4. **анализира** у групи значај установа културе;
5. **описује** занимања на пољу уметности
6. **описује** линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;
7. **пореди** утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија;
8. **гради** линије различитих вредности **комбинујући** материјал, угао и притисак прибора/материјала;
9. **користи** одабране садржаје као подстицај за **стварање** оригиналних цртежа;
10. **црта** разноврсним прибором
11. **разматра**, у групи, како је учио/ учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују;
12. **исказује** своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.
13. **пореди** облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима;
14. **гради** апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад;
15. **наслика** реалне облике у простору самостално **мешајући** боје да би добио/ла жељени тон;
16. **обликује** препознатљиве тродимензионалне облике **одабраним** материјалом и поступком;
17. **преобликује** предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност;
18. **комбинује** ритам, линије и облике **стварајући** оригиналан орнамент за одређену намену;
19. **објасни** зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе;
20. **разматра**, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује;

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
	Исходи**)	Број бодова 26%-44%	Број бодова 45%-63%
Увод у ликовну културу	1. разуме и у свом раду примењује стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама; 2. разуме и разматра у групи значај уметничког наслеђа; 3. разуме и адекватно примењује појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања; 4. анализира у групи значај установа културе;	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)
Линија	5. описује занимања на пољу уметности 6. описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; 7. пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; 8. гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала;		
Облик	13. пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; 14. гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад;		

	15. наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; 16. обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком;		
Ритам	17. преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; 18. комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; 19. објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе;		
Визуелно споразумевање	9. користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; 10. црта разноврсним прибором 11. разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; 12. исказује своје мишљење о томе 20. разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује;	ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера	

		примене визуелних уметности у свакодневном животу	

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 64%-82%	Број бодова 83%-100%
Увод у ликовну културу	1. разуме и у свом раду примењује стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама; 2. разуме и разматра у групи значај уметничког наслеђа; 3. разуме и адекватно примењује појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања; 4. анализира у групи значај установа културе;	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи	ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Линија	5. описује занимања на пољуметности 6. описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; 7. пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; 8. гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала;		

		тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	
Облик	13. пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; 14. гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; 15. наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; 16. обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком;		
Ритам	17. преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; 18. комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; 19. објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе;		
Визуелно споразумевање	9. користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; 10. црта разноврсним прибором 11. разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; 12. исказује своје мишљење о томе 20. разматра, у групи, како је учио/ла о облицима		

	и где та знања примењује;		

8.15.10. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права;
2. препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава;
3. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;
4. учествује у доношењу правила рада групе и поштује их;
5. аргументује потребу посебне заштите права детета;
6. наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права;
7. наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права;
8. поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи;
9. препозна ситуације кршења својих права и права других;
10. идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;
11. поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе;
12. поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва
13. искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице;
14. понаша се у складу са правилима и дужностима у школи;
15. наводи начине демократског одлучивања;
16. препозна одговорност одраслих у заштити права деце;
17. објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права;
18. реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;
19. препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи;
20. прихвата друге ученике и уважава њихову различитост;
21. проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу;

22. наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама;
23. проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита;
24. у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;
25. препозна и објасни врсте насиља;
26. прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;
27. заштити од дигиталног насиља;
28. анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу;
29. аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;
30. препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе;
31. идентификује проблеме у својој школи;
32. прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике;
33. осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте;
34. активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин);
35. учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила;
36. учествује у извођењу акције;
37. процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке;
38. презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.

Тема/област	Нивои постигнућа - исходи	Напредни – истиче се 83-100%	Средњи – добар 45-82%	Основни – задовољава 26-44%
Људска права – Права детета	1. разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; 2. препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; 3. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције

	4. учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; 5. аргументује потребу посебне заштите права детета; 6. наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; 7. наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; 8. поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи;	појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Демократско друштво – Школа као заједница	9. препозна ситуације кршења својих права и права других; 10. идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја; 11. поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; 12. поступа у складу са моралним вредностима	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у

	грађанског друштва 13. искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; 14. понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; 15. наводи начине демократског одлучивања; 16. препозна одговорност одраслих у заштити права деце; 17. објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; 18. реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;	проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Процеси у савременом свету – Сукоби и насиље	19. препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; 20. прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; 21. проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; 22. наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације,	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери

	нетолеранције по различитим основама; 23. проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; 24. у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; 25. препозна и објасни врсте насиља; 26. прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; 27. заштити од дигиталног насиља; 28. анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; 29. аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;	мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Грађански активизам	30. препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку

31. идентификује проблеме у својој школи; 32. прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; 33. осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; 34. активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); 35. учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; 36. учествује у извођењу акције; 37. процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; 38. презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.	у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.15.11. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

- 1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе;
- 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања.
- 3 моћи да именује неке политеистичке религије.
- 4. моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века
- 5. моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава;
- 6. моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру;
- 7. моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка
- 8. моћи да разликује Стари и Нови Завет
- 9. бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи
- 10. моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије
- 11. моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле
- 12. моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан
- 13. бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи;
- 14.; моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама;
- 15. моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом
- 16. бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;
- 17. моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја
- 18. моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом
- 19. моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта
- 20. моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести
- 21. моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.
- 22. моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију;
- 23. моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести;
- 24. моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу;

25. бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.

- 26. моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана
- 27. моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи
- 28. моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства
- 29. знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију
- 30. моћи да наведе неке од старозаветних пророка
- 31. моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије
- 32. увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - задовољава	Средњи – добар	Напредан- истиче се
	ИСХОДИ	Број бодова 21-40%	Број бодова 41-80%	Број бодова 81-100%
I -УВОД	1.моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; 2.моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. 3.моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз

		степен активности и ангажовања.	висок степен активности и ангажовања.	изузетно висок степен активности и ангажовања.
II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	4.моћи да именује неке политеистичке религије. 5.моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
III- ОТКРОВЕЊЕ СВЕТА БИБЛИЈЕ	6.моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; 7.моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; 8моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

	9.моћи да разликује Стари и Нови Завет 10.бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;	подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
IV- СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА	11.моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије 12..моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле 13.моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан 14..бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; 15.моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; 16.моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; 17.моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз 2. успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

V-СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА	18..моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја 19..моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом 20..моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта 21..моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести 22..моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
VI- ЗАКОН БОЖЈИ	23..моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; 24..да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; 25..моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се

	припадност Божијем народу; 26..бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.	се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
VII- МЕСИЈАНСКА НАДА	27..моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана 28..моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи 29.моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства 30..знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију 31..моћи да наведе неке од старозаветних пророка 32.моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије 33.увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.15.12. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. - Otkriti snagu povjerenja i prijateljstva s Bogom kako su to činili starozavjetni likovi: Abraham, Izak, Jakov i David
2. - Upoznati i susresti Boga, koji u Starom zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod, izbavlja ga iz ropstva, štiti od krivih idola i bogova i vodi kroz kušnje prema obećanoj zemlji
3. - Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima ali i vrednotu poštovanja u odnosu na židovsku vjeru. Upoznati vjernički život Židova i promicati dijalog između njih i kršćana
4. - Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere
5. - Osluškovati, tražiti i izgraditi vlastiti stav vjere nadahnute starozavjetnim proročkim i drugim tekstovima, biblijskim svjedočanstvima i porukama
6. - Otkriti i upoznati snagu proročke riječi i potrebu ostvarenja osobnoga života po uzoru na proroke koji govore u Božje ime, čuvaju Savez, vjesnici su vjere i nade u narodu sve do Krista koji je vrhunac i punina Božje objave
7. - Upoznati i prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava, uvesti osobni susret s Kristom i pokazati da nam on jedini može cjelovito pomoći ostvariti svoj osobni život prožet mirom i radošću
8. - Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi
9. - U Evanđeljima otkrivati istinu da je u Isusu Kristu nastupilo konačno oslobođenje i spasenje za svakoga čovjeka

Тема/област	Ниво постигнућа Исходи**) <u>- Ishodi, koje očekujemo na kraju nastavne teme</u>	Основни – задовољавајуће Разумевање Број бодова 26-44%	Средњи -добар Анализа Број бодова 45-82%	Напредни -истиче се Евалуација Број бодова 83-100%

SNAGA ZAJEDNIŠTVA – A KÖZÖSSÉG EREJE	Veština saradnje Učenik će znati: 4.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere	4.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere		
BOG JE PROGOVORIO U POVIJESTI – PRAOCI – ISTEN MEGSZÓLAL A TÖRTÉNELEMBEN – ŐSATYÁK	Rešavanje problema Učenik će znati: 1.Otkriti snagu povjerenja i prijateljstva s Bogom kako su to činili starozavjetni likovi: Abraham, Izak, Jakov i David 9.U Evanđeljima otkrivati istinu da je u Isusu Kristu nastupilo konačno oslobođenje i spasenje za svakoga čovjeka	1.Otkriti snagu povjerenja i prijateljstva s Bogom	1.Otkriti snagu povjerenja i prijateljstva s Bogom kako su to činili starozavjetni likovi: Abraham, Izak, Jakov i David	9.U Evanđeljima otkrivati istinu da je u Isusu Kristu nastupilo konačno oslobođenje i spasenje za svakoga čovjeka

KRALJEVI IZABRANOG NARODA – A VÁLASZTOTT NÉP KIRÁLYAI	Kompetencija za celoživotno učenje Učenik će znati: 2.Upoznati i susresti Boga, koji u Starom zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod, izbavlja ga iz ropstva, štiti od krivih idola i bogova i vodi kroz kušnje prema obećanoj zemlji	2.Upoznati i susresti Boga,	2.Upoznati i susresti Boga, koji u Starom zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod,	2.Upoznati i susresti Boga, koji u Starom zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod, izbavlja ga iz ropstva, štiti od krivih idola i bogova i vodi kroz kušnje prema obećanoj zemlji
PROROCI - BOŽJI GLASNICI – A PRÓFÉTÁK – ISTEN HÍRNÖKEI	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati: 5.Oslušivati, tražiti i izgraditi vlastiti stav vjere nadahnute starozavjetnim proročkim i drugim tekstovima, biblijskim svjedočanstvima i porukama 6.Otkriti i upoznati snagu proročke riječi i potrebu ostvarenja osobnoga života po uzoru na proroke koji govore u Božje ime, čuvaju Savez, vjesnici su vjere i nade u narodu sve do Krista koji je vrhunac i punina Božje objave	5.Tražiti i izgraditi vlastiti stav vjere nadahnute starozavjetnim proročkim i drugim tekstovima,	5.Tražiti i izgraditi vlastiti stav vjere nadahnute starozavjetnim proročkim i drugim tekstovima, biblijskim svjedočanstvima i porukama	6.Otkriti i upoznati snagu proročke riječi i potrebu ostvarenja osobnoga života po uzoru na proroke koji govore u Božje ime, čuvaju Savez, vjesnici su vjere i nade u narodu sve do Krista koji je vrhunac i punina Božje objave

ISUS KRIST OSTVARITELJ NOVOGA KRALJEVSTVA JÉZUS KRISZTUS AZ ÚJ KIRÁLYSÁG MEGALAPÍTÓJA	Veština za život u demokratskom društvu Učenik će znati: 7.Upoznati i prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava, uvesti osobni susret s Kristom i pokazati da nam on jedini može cjelovito pomoći ostvariti svoj osobni život prožet mirom i radošću	7.Prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava,	7.Prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava, uvesti osobni susret s Kristom i pokazati da nam on jedini može cjelovito pomoći	7.Prihvatiti Krista koji je ispunjenje svih proročanstava, uvesti osobni susret s Kristom i pokazati da nam on jedini može cjelovito pomoći ostvariti svoj osobni život prožet mirom i radošću
ČOVJEK SE OBRAĆA BOGU MOLITVOM I PJESMOM – AZ EMBER IMÁDSÁGGAL ÉS ÉNEKKEL FORDUL ISTEN FELÉ	Veština komunikacije Učenik će znati: 8.Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi	8.Izgraditi i njegovati vjernički duh	8.Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost	8.Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi

SVETE KNJIGE DRUGIH VJERSKIH ZAJEDNICA – MÁS VALLÁSOK SZENT KÖNYVEI	Rad sa podacima i informacijama Učenik će znati: 3.Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima ali i vrednotu poštovanja u odnosu na židovsku vjeru. Upoznati vjernički život Židova i promicati dijalog između njih i kršćana 8. Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi	3.Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima	3.Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima ali i vrednotu poštovanja u odnosu na židovsku vjeru. Upoznati vjernički život Židova i promicati dijalog između njih i kršćana	3.Izgrađivati kršćansku vrednotu zajedništva među kršćanima ali i vrednotu poštovanja u odnosu na židovsku vjeru. Upoznati vjernički život Židova i promicati dijalog između njih i kršćana 8.Izgraditi i njegovati vjernički duh i književnu osjetljivost i interese prema Bibliji kao knjizi Božje riječi

8.15.13. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

**** НАПОМЕНА:**

У складу са законским формирањем група, као и према компетентној процени наставника, заснованој на искуству у раду са мешовитим групама, као и могућностима и способностима ученика, наставник има право да ученика оцени сходно критеријумима за одређени разред, чак и ако ученик фактички не припада том разреду, јер се може десити да ученик овај предмет бира први пут и да нема потребна претходна знања како би пратио програм и план наставе за разред који заиста похађа.

Тема/ област	ИСХОДИ / KIMENET A tematikai egység/terület feldolgozását követően a diák képes lesz a következőkre:	Основни - задовољавајуће Број бодова 26-44%	Средњи -добар Број бодова 45-82%	Напредни -истиче се Број бодова 85-100%
IRODALMI ISMERETEK:	1. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait; 2. Megismeri egyes magyar irodalmi szövegek szerb, illetve délszláv műfor- dításait és néhány délszláv alkotó művének magyar fordítását; 3. Megismeri néhány magyar író életrajzát; 4. Felismeri és megkülönbözteti a prózai és verses formákat; 5. Megérti az irodalmi mű témáját, felismeri szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt; 6. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöve- get a nem szépirodalmi szövegektől; 7. Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét; 8. Meg tudja állapítani a cselekmény helyét és idejét; 9. Felismeri a költői jelzót, megismeri a hasonlatot; 10. Képes a következő szépirodalmi szövegelemek meghatározására és pél- dákkal való illusztrálására: téma, a cselekmény helye és ideje, főszereplő, mellékszereplő stb; 11. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: monda, mese, tájleíró költemény, elbeszélés, regény, levél, mesejáték; 12. Megnevezi és a gyakorlatban is alkalmazza a leírás formáit: személyle- írás, tárgyleírás, tájleírás; 13. Felismeri és értelmezi az egyszerű szövegek konfliktushelyezeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, véleményt formál; 14. Képes vázlat készítésére, és a vázlat alapján beszélni a szövegről; 15. Nyelvtudásának szintje alapján eljut a rövidebb és/vagy hosszabb szöve- gek megértéséig; 16. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója; 17. Képes esztétikai élmény átélésére; 18. Tiszteli a nemzeti irodalom és kultúra hagyományait. 19. Különböző beszédhelyzetekben 20. nyelvtudásának megfelelően képes egyszerű és/vagy összetettebb/bonyolult információkat kérni és adni;	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	21. Képes megérteni az alapvető információkat, amelyek a mindennapi kommunikációs helyzetekben hangzanak el; 22. Nyelvtudásának megfelelően képes a szituatív kódváltás alkalmazására; 23. Használja a megfelelő udvariassági formákat; 24. –Megérti a hangzó, multimédiás anyagok lényeges információit; 25. Részt vesz szerepjátékokban. 26. Tudatosul benne, hogy a magyar nyelv agglutináló nyelv; 27. Képes alapszintű kontrasztív gondolkodásra, összevetésre; 28. Felismeri és megnevezi a mondatfajtákat a beszélő szándéka szerint; 29. Felismeri és megnevezi az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, szemé- lyes, birtokos, kérdő és mutató névmás); 30. Ismeri és alkalmazza az igeidőket és igemódokat; 31. Ismeri és alkalmazza az alanyi és tárgyas ragozást; 32. Ismeri és alkalmazza a melléknevek fokozását; 33. Felismeri és a gyakorlatban alkalmazza a fő mondatrészeket, tárgyat, hely-, idő-, mód-, eszköz- és társhatározót, minőség-, mennyiség és birtokos jelzőt; 34. Megkülönbözteti az egyszerű és összetett szavakat; 35. Képes az elsajátított nyelvi modellek alkalmazására. 36. Képes többszöri olvasás után megérteni az egyszerű és/vagy összetettebb szövegeket; 37. Tud rövidebb és/vagy hosszabb szövegeket hangosan olvasni és repro- dukálni, ügyelve a helyes artikulációra, hangsúlyra, hanglejtésre, valamint mondatformálásra; 38. Képek, kérdések, vázlat és kulcsszavak alapján képes összefoglalni a szöveg lényeges információit; 39. Képes megfogalmazni a szöveghez kapcsolódó egyéni élményeket; 40. Képes a nem lineáris szövegek befogadására; 41. Megismeri a vajdasági magyar gyermeksjátót. 42. Ismeri és alkalmazza a helyesírási alapelveket; 43. Képes rövid szövegek másolására; 44. Képes rövid szövegek alkotására (képeslap, meghívó, SMS stb.); 45. Ismeri és alkalmazza az elválasztás szabályait; 46. Képes 10-12 mondatos és/vagy hosszabb fogalmazás írására; 47. Hangalak és jelentés alapján felismeri a rokon értelmű, többjelentésű, ellentétes jelentésű szavakat; 48. Felismeri a közmondásokat, szólásokat, jeles ünnepeket; 49. –Szókincsét kb.250–300 további új lexikai egységgel			

	gazdagítja.			
KOMMUNIKÁCIÓ	50. Egyirányú és kétirányú kommunikáció. Témakörök: 51. család, iskola, környezet és lakóhely, szabadidő tevékenységek, bolt, kór- ház, vásárlás, tudomány és technika (magyar tudósok és találmányok) stb. A hallásértés kialakítása és fejlesztése. 52. Udvariassági formák: köszönés, bemutatkozás, bemutatás, elköszönés, megköszönés, bocsánatkérés, telefonálás, útbaigazítás, értesítés, meghívó, születésnap gratuláció, jókívánság kifejezése stb. 53. Részvétel rövid interakciókban, a beszédszándékok nonverbális elemekkel támogatott kifejezése. 54. Kommunikáció begyakorolt beszédfordulatokkal. 55. A diákok anyanyelve hatására előállt interferencia jelenségek javítására irányuló képességek fejlesztése. 56. A hangzó és multimédiás anyagokban bizonyos információk lokalizálása. Szerepjátékok.	- znaња koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu; – u maњoj mери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
NYELVI ISMERETEK	67. A mondatfajták és kifejezőeszközök; helyes használatuk. 68. Alany, állítmány, tárgy, hely-, idő-, mód-, eszköz– és társhatározó, minőség-, 69. mennyiség és birtokos jelző (csak alapszinten). 70. Az irányhármasság: a <i>hol?</i>, <i>hová?</i>, <i>honnan?</i> kérdésre válaszoló helyhatározóragok, 71. névutók, -kor időhatározórag). 72. Ige. Igeragozás. Igeidők. Igemódok. Igekötéők. 73. Főnév, tulajdonnév, köznév, a főnév többes száma, a főnév tárgyesete. 74. Melléknév. 75. A melléknév fokozása. 76. Személyes, birtokos, kérdő és mutató névmás (csak a legegyszerűbb alapesetek). 77. alapesetek). 78. A szavak szerkezete (egyszerű, összetett)	- znaња koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu; – u maњoj mери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
OLVASÁS ÉS SZÖVEGÉRT ÉS	79. Tanári minta alapján a szavak, szó szerkezetek, mondatok helyes felolva- sása. 80. Az ismert szavak néma olvasása és megértése. 81. Az új szövegben az ismeretlen elemek azonosítása,	- znaња koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим

HELYESÍRÁS	jelentésük tisztázása. Szövegfeldolgozó feladatok megoldása. 82. Nem lineáris szövegek feldolgozása (pl. állatkerti belépőjegyek, menetren- dek, képregények, nyelvtani táblázatok, gondolattérképek, pókhálóábrák, diagramok, grafikonok stb.) 83. Egy-egy cikk feldolgozása a vajdasági magyar gyermeksjajtóból (Mézeskalács, Jó Pajtás)	– у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
SZÓKÉSZLET	84. Szóalkotás. 85. Rokon értelmű, többjelentésű, ellentétes jelentésű szavak a választott szövegben. 86. Állandósult szókapcsolatok. Jeles ünnepek. 87. Megismerkedés az életkornak megfelelő szinten a magyar kultúra alapvető műveltségelemeivel (híres emberek, helyek, szokások, ünnepek stb.).	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.15.14. ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I

(пети и шести разред)

Тема/област	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у	Напредни – истиче се	Средњи - добар	Основни - задовољава

	стању да:			
ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ ЖИВОТ. ПОРОДИЦА. ЗДРАВЉЕ. ЉУБАВ. ОБРАЗОВАЊЕ. МИР. ДРУГАРСТВО. ЗАЈЕДНИШТВО. ОПШТЕ ДОБРО. СОЦИЈАЛНА. ПРАВДА ИЛИ ЈЕДНАКОСТ.	1. Наведите неколико универзалних вредности и људских врлина и доведите их у везу са понашањем особе 2. идентификујте код себе врлине које поседује и које жели да развије; 3. препозна и именује врлине код блиских особа и ликова у књижевности, филму; 4. покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ ПРАВЕДНОСТ.	5. покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге	- у потпуности показује способност	- у великој мери показује способност	- у довољној мери показује способност примене знања,

ИСТИНОЉУБИВОСТ. ОДГОВОРНОСТ. ЗАХВАЛНОСТ. ПОШТЕЋЕ. ТОЛЕРАНЦИЈА. ЕМПАТИЈА. ПОВЕРЕЊЕ. СОЛИДАРНОСТ. САМОПРИХВАТАЊЕ. ОДМЕРЕНОСТ.	за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима; 6. разликује асертивну комуникацију од агресивне и пасивне; 7. образложи значај дружења и наведе како се негује другарство	трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ ПРОСОЦИЈАЛНО ПОНАШАЊЕ. БРИГА ЗА СЕБЕ И ДРУГЕ. САРАДЊА. АСЕРТИВНА КОМУНИКАЦИЈА.	8. препозна примере негативног понашања где је лична добробит испред општег добра; 9. наведе неколико	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је

ПРЕПОЗНАВАЊЕ СОПСТВЕНИХ И ТУЂИХ ОСЕЋАЊА. САМОКОНТРОЛА. ВОЛОНТИРАЊЕ. КОНСТРУКТИВНО РЕШАВАЊЕ КОНФЛИКАТА. ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА. КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ.	техника самоконтроле осећања; 10.прихвати одговорност за сопствено понашање; 11. образложи карактеристике конструктивног решавања конфликта;	- лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ДОБРОЧИНСТВО ФИЛАНТРОПИЈА- ПОЈАМ И ЗНАЧАЈ. ДОБРОЧИНТЕЉИ НЕКАД И САД. ЦРВЕНИ КРСТ. ИНСТИТУТ ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ.	12. наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом 13.искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро; 14. у дискусији покаже	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је

ХУМАНИТАРНЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ. ДОБРОТВОРНЕ ФОНДАЦИЈЕ. ОСМИШЉАВАЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА МАЊЕ АКЦИЈЕ ЗА ДОБРОБИТ НЕКОГ ПОЈЕДИНЦА, ГРУПЕ ИЛИ ЗАЈЕДНИЦЕ.	вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, напада проблем а не особу; 15. сарађује и буде члан тима	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.15.15. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Напредни – истиче се	Средњи – добар	Основни – задовољава
ЦРТАЊЕ 1. Врсте о свијства линије 2. Стварање различитих вредности линија	· описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; · пореди утисак који на њега/њу	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује	- у довољној мери показује способност примене знања,

3. Цртање, цртачки материјали, меке оловке, креде, перо, трска, разни цртачки материјали 4. Естетско процењивање 5. Линија као средство затварања различитих квалитета површина 6. Цртање, цртачки материјали, меке оловке, креде, перо, трска, разни цртачки материјали. 7. Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика 8. Лепо писање са Калиграфијом 9. Цртање, цртачки материјали, обичне оловке са ознаком “Б” пљоснато заоштрене оловке, метално перо, туш и перо и пенкало, разни цртачки материјали	остављају различите врсте линија; · гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; · користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; · црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; · разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; · исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.	у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ЦРТАЊЕ/СЛИКАЊЕ 10. Компоновање више ритмичких целина у простору 11. Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика 12. Естетско процењивање	· поређи облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; · гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава	- у довољној мери показује примену знања, искључиво уз подршку наставника

13. Својства сликарских материјала и подлог 14. Сликање и цртање разним сликарским и цртачким материјалима. 15. Ритмичко компоновање боја и облика 16. Сликање, цртање и вајање, одговарајућа средства и материјали. 17. Коришћење разних материја ла за компоновање 18. Сликање, цртање и колаж; одговарајућа средства и материјали 19. Визуелно споразумевање 20. Перцепција линија, боја и облика. 21. Временски и просторни низови (цртани филм, стрип)	• наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;	повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ВАЈАЊЕ 22. Аперцепција, перцепција – асоцијације у низу покретне слике; боје, мрље, цртежи, облици 23. Сликање, естетско процењивање 24. Вајање, врсте вајарског материјала 25. Вајање, глина, гипс и	обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на

остала одговарајућа средства и чврсти материјали. 26. Везивање Тродимензионалних облика у простору 27. Вајање, глина, керамичка глина и остала одговарајућа средства и материјали 28. Слободно компоновање 29. Перцепција и аперцепција. 30. Обликовање употребних предмета (ситнапластика, накит) 31. Вајање, глина, керамичка глина, пластелин, гипс и остала одговарајућа средства и материјали. 32. Вајање, глина, керамичка глина, пластелин, гипс и остала одговарајућа средства и материјали. 33. Вајање, естетска анализа 34. Перцепција и аперцепција. 35. Перцепција. 36. Аперцепција, перцепција – асоцијације у низу покретне слике; боје, мрље, цртежи, облици.	• орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.16. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

			ангажовања.		

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.16.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ:

1. Повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита
2. Чита са разумевањем, парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова
3. Одреди род књижевног дела и књижевну врсту
4. Прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера
5. Разликује ауторску приповетку од романа
6. Анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима)
7. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив, радња, време и место радње
8. Разликује заплет и расплет као етапе драмске радње
9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца
10. Разликује облике казивања
11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике
12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту
13. Анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди
14. Анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, алујећи се аргументима из текста
15. Уочава хумор у књижевном делу
16. Разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона
17. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима
18. Уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину
19. Препоручи књижевно дело уз кратко образложење
20. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст

21. Повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима
22. Препозна делове речи у вези са њиховим грађењем
23. Разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора
24. Разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму
25. Одреди врсте и подврсте заменица и њихов облик
26. Препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом
27. Разликује реченице по комуникативној функцији
28. Доследно примењује правописну норму
29. Користи правопис (школско издање)
30. Разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи
31. Употребљава различите облике усменог и писменог изражавања, препричавања различитих типова текстова без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање
32. Разликује и гради аугментативе и деминутиве
33. Саставља обавештење, вст и кратак извештај
34. Разуме основна значења књижевног и неуметничког текста
35. Проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем и једноставнијем књижевном и неуметничком тексту
36. Драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста
37. Говори јасно поштујући стандарднојезичку норму
38. Изражајно чита обрађене књижевне текстове

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита 2. Чита са разумевањем, парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова 3. Одреди род књижевног дела и књижевну врсту 4. Прави разлику између дела лирског, епског и драмског	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наравија (приповедање), аргументација, пропаганда*	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим

	карактера 5. Разликује ауторску приповетку од романа 6. Анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима) 7. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив, радња, време и место радње 8. Разликује заплет и расплет као етапе драмске радње 9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца 10. Разликује облике казивања 11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике 12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту 13. Анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди 14. Анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, алујећи се аргументима из текста 15. Уочава хумор у књижевном делу 16. Разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона 17. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима 18. Уважава националне вредности и негује	CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора датих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирика, епика, драма CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани, осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите	критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог

	културноисторијску баштину 19. Препоручи књижевно дело уз кратко образложење 20. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, ономатопеја и поређење) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тема, фабула, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничког дела*	CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*
Језик (граматика – морфологија, синтакса)	21. Повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима 22. Препозна делове речи у вези са њиховим грађењем 23. Разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора 24. Разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму 25. Одреди врсте и подврсте заменица и њихов облик 26. Препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом 27. Разликује реченице по комуникативној функцији	CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке	CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.8. препознаје главна значења и

		јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)	функције глаголских облика
Језик (правопис)	28. Доследно примењује правописну норму 29. Користи правопис (школско издање)	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева
Језик (ортоепија)	30. Разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи	CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме

Језичка култура	31. Употребљава различите облике усменог и писменог изражавања, препричавања различитих типова текстова без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање 32. Разликује и гради аугментативе и деминутиве 33. Саставља обавештење, вст и кратак извештај 34. Разуме основна значења књижевног и неуметничког текста 35. Проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем и једноставнијем књижевном и неуметничком тексту 36. Драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста 37. Говори јасно поштујући стандарднојезичку норму 38. Изражајно чита обрађене књижевне текстове	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту	CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај

		свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита 2. Чита са разумевањем, парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова 3. Одреди род књижевног дела и књижевну врсту 4. Прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим	CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст CJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем

	5. Разликује ауторску приповетку од романа 6. Анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима) 7. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив, радња, време и место радње 8. Разликује заплет и расплет као етапе драмске радње 9. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца 10. Разликује облике казивања 11. Увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике 12. Одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту 13. Анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди 14. Анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, алујећи се аргументима из текста 15. Уочава хумор у књижевном делу 16. Разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона 17. Илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима 18. Уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину 19. Препоручи књижевно дело уз	критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог,	тексту CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*

	кратко образложење 20. Упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	
Језик (граматика-морфологија, синтакса)	21. Повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима 22. Препозна делове речи у вези са њиховим грађењем 23. Разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора 24. Разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму 25. Одреди врсте и подврсте заменица и њихов облик 26. Препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом 27. Разликује реченице по комуникативној функцији	CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика	CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима) CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)
Језик (правопис)	28. Доследно примењује правописну норму 29. Користи правопис (школско издање)	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

Језик (ортоепија)	30. Разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	...
Језичка култура	31. Употребљава различите облике усменог и писменог изражавања, препричавања различитих типова текстова без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање 32. Разликује и гради аугментативе и деминутиве 33. Саставља обавештење, вст и кратак извештај 34. Разуме основна значења књижевног и неуметничког текста 35. Проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем и једноставнијем књижевном и неуметничком тексту 36. Драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста 37. Говори јасно поштујући стандарднојезичку норму 38. Изражајно чита обрађене књижевне текстове	CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај	CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста

8.16.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме и користи предвиђени лексички фонд;
2. разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима;
3. користи конструкције са значењем количине;
4. искаже жељу, намеру и могућност; савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
5. савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
6. објасни/каже зашто му се неко књижевно дело свиђа или не;
7. одреди тему, главни мотив и ликове;
8. разуме односе међу ликовима у тексту;
9. уочи основне песничке слике;
10. препозна и именује осећања и расположења лирског јунака;
11. драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима;
12. препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;
13. разуме питања, налоге и информације у вези са свакодневним активностима, људским особинама и поступцима;
14. исприча догађај у којем је учествовао;
15. преприча кратак текст;
16. искаже молбу, извињење, честитање, захвалност, користећи форме учтивог обраћања;
17. чита краће текстове, а значење непознатих речи одређује на основу контекста;
18. пише кратак једноставан наративан и експозиторни текст;
19. пише кратку поруку, честитку, позивницу, обавештење, поштујући језичку и ортографску норму.

Тема/област	Исходи	Основни ниво(2) (стандарди)	Средњи ниво(3) (стандарди)	Средњи ниво(4) (стандарди)	Напредни ниво(5) (стандарди)
ЈЕЗИК	1.разуме и користи предвиђени лексички фонд; 2.разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; 3.користи конструкције са значењем количине; 4.искаже жељу, намеру и могућност;	СН.1.1.1. Активно користи лексички фонд од 700 до 1.000 речи. СН.1.1.3. Користи презент, перфекат, футур I и императив у њиховим основним значењима. СН.1.1.5. Познаје правила конгруенције (предиката са субјектом, атрибута са именицом) и покушава да их примени у писању и говору.	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника.	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника.	СН.3.1.1. Влада језиком и књижевнојезичком нормом на нивоу изворног говорника, у складу са узрастом.
КЊИЖЕВНОСТ	5.савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; 6.објасни/каже зашто му се неко књижевно дело свиђа или не; 7.одреди тему, главни мотив и ликове; 8.разуме односе међу ликовима у тексту; 9.уочи основне песничке слике; 10.препозна и именује осећања и	СН.1.2.1. Чита и разуме једноставније наративне и драмске текстове из српске књижевности који су у складу са узрастом (по потреби језички прилагођени и дати на нивоу одломка); зна напамет краће поетске текстове; одговара на питања која започињу са ко, шта, где, када. СН.1.2.2. Изводи закључке на основу прочитаног текста	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место	СН.3.2.2. Разуме везе међу догађајима у одабраном књижевноуметничком тексту и уме да га преприча; ствара план текста и именује делове плана, уважавајући структуру књижевног дела које чита.

	расположења лирског јунака; 11.драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; 12.препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;	(питања која започињу са како, зашто); препознаје основне карактеристике књижевних јунака у краћем наративном уметничком тексту на нивоу одломка (на основу описа, понашања, дијалога) и разуме односе међу ликовима.	прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми.	дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи наративни књижевноуметнички текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	13.разуме питања, налоге и информације у вези са свакодневним активностима, људским особинама и поступцима; 14.исприча догађај у којем је учествовао; 15.преприча кратак текст; 16.искаже молбу, извињење, честитање, захвалност, користећи форме учтивог обраћања; 17.чита краће текстове, а значење непознатих речи одређује на основу контекста;	СН.1.3.1. Разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.); разуме садржај кратког континуираног говореног или писаног текста (до 10 реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно споријим темпом, лексички, граматички и тематски познатог, пратећи главну идеју у једноставној свакодневној	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и ословљавања, тражења допуштења и исказивања става.	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног	СН.3.3.2. Чита течно, уз поштовање реченичне интонације, ћириличке и латиничке текстове. СН.3.3.3. Разуме говорени и писани текст на нивоу изворног говорника, у складу за узрастом.

	18.пише кратак једноставан наративан и експозиторни текст; 19.пише кратку поруку, честитку, позивницу, обавештење, поштујући језичку и ортографску норму.	комуникацији и повезујући узрок и последицу. СН.1.3.2. Уме да у 5–8 логички повезаних једноставних реченица опише себе и познате особе; да исприча неки догађај; да саопшти своје намере, жеље, потребе, молбу, извињење, честитање, захвалност; даје једноставне налоге, уз употребу одговарајућих говорних чинова. СН.1.3.3. Уме да пренесе кратке информације добијене од других лица. СН.1.3.5. Разуме основне информације из краћег текста 18 на основу којих изводи једноставне закључке. СН.1.3.6. Уме самостално да напише кратак текст у складу са језичком и ортографском нормом; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује их у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни		обраћања и ословљавања, тражења допуштења и исказивања става. СН.2.3.4. Чита наглас, с мањим застајкивањем, краћи непознат текст писан ћирилицом и латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику; изражајно чита претходно обрађени дијалошки или поетски текст. СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом.	

		део текста); поштује сва правописна правила која су предвиђена у образовним стандардима за крај првог циклуса образовања за предмет Српски језик.			

8.16.3. БИОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.упореди грађу животиња,биљака, бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма
- 2.повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и на нивоу организма
- 3.одреди положај органа човека и њихову улогу
- 4.цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама
- 5.користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата
- 6.хумано поступа према организмима које истражује
- 7.направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише
- 8.размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима
- 9.илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином
- 10.истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода
- 11.идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту или илустрацији
- 12.повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом
- 13.групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи
- 14.одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама
- 15.прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе став о значају њихових истраживања

- 16.одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција
- 17.доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци
- 18.збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице или топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна
- 19.повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине
20. користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата
- 21.табеларно и графички представља прикупљене податке и изводи одговарајуће закључке
- 22.разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени

Тема/ област	Исходи **)	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Јединство грађе и функције као основа живота	-упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма -повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма -одреди положај органа човека и њихову улогу; -цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организма	БИ.1.1.1. наводи особине живих бића – ћелијска грађа,рађање,раст и развој,дисање,исхра на,излучивање,разм ножавање – на одабраном моделу БИ.1.1.3. разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро,	БИ.2.1.1.уочава да се вишећелијност независно развила у неколико еукариотских група БИ.2.1.2.повезује прилагођености одређене групе организма са начином живота, условима средине и њиховом животном формом БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских оргanela у метаболизму ћелије (ендоплазмични	–помоћу једноставних инструмената изводи оглед –показује делове микроскопа и говори о њима –скицира органски систем и објасни животни процес –изводи оглед без помоћи наставника	БИ.3.6.1.користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.2.користи више извора информација током истраживачког рада – резултате мерења прикаже табеларно и изведе закључак – прави разлику између органа који учествују у истом животном процесу – анализира задатке из уџбеника

	-користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата -хумано поступа према организмима које истражује -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке -разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.3.1. дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима	ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми). БИ.2.2.3.Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања). БИ.2.5.1.уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања / експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка БИ.2.6.3.уме да		– пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама и наводи примере

		БИ.1.5.1.именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге БИ.1.6.2.очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада. - познаје шта је микросвет –наводи основне делове микроскопа –скицира делове микроскопа –посматра препарате под микроскопом –разликује једноћелијске од вишећелијских организама –набраја животне процесе –препознаје	безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад -рукује и користи једноставне инструменте за мерење одређених параметара у животној средини –препознаје разлике између дасања човека и животиња и других животних процеса –наводи разлике између полног и бесполог размножавања -препознаје резултате једноставнијих огледа и зна да их представи		

		основну грађу животиње и човека –изводи једноставне огледе –уочава разлику између полног и бесполног размножавања			

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Живот у екосистему	-направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише -размотри односе међу члановима једне популације, односе између различитих популација, као и односе између различитих популација на конкретним примерима -илуструје примерима	БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја. - објашњава шта је популација и заједница живих бића	БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину. - уочава и препознаје одређене врсте организама из непосредног окружења - вреднује значај рециклаже - наводи негативан и позитиван утицај човека на жива бића и животну	- прави разлику између одговорног и неодговорног понашања човека - учествује у акцијама рециклаже - приказује и анализира на примерима деловање човека на живи свет - одреди еколошке нише одабраних врста -направи модел трофичке пирамиде	БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу. -има развијену еколошку свест и утиче на развој еколошке свести других ученика - предлаже акције рециклаже и

међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином -повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по њу и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине -хумано поступа према организмима које истражује -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке -разматра, у групи, шта и како	- препознаје факторе који одређују услове живота у станишту - познаје како су жива бића прилагођена на променљиве услове животне средине - објашњава шта је рециклирање и шта су заштићена подручја - препознаје утицаје човека на живи свет	средину - предлаже акције заштите угрожених живих бића - уочи односе између различитих популација - дефинише улогу чланова и мреже исхране	предводи их -организује дебату у оквиру одељења на тему:„Заштићена подручја у мојој околини”“ -истражи на интернету о рециклажи и презентује пред одељењем

	учи и где та знања може да примени.				
Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Наслеђивање и еволуција	-истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода -идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији и -повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом -хумано поступа према организмима које	БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполног размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.3.5.наводи примере вештачке селекције -разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на примерима из свакодневног живота - објашњава појам разноликости (варијабилности),на веде примере - прави разлику	БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген). БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине. БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима. - приказује на родословном стаблу наслеђивање појединих особина кроз генерацију - разликује бесполно и полно размножавање и значај	- испитује огледом утицај неких фактора средине на поједине особине живих бића - препознаје примере варијабилности у природи и анализира их - прикупља податке о варијабилности организама и анализира их - прикаже на родословном стаблу наслеђивање појединих особина	БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доведе до еволутивних промена. - представља резултате мерења представи табеларно и графички - уочава везу између размножавања и разноликости и објасни кроз примере - изводи огледе самостално размножавања и разноликости и објасни кроз примере - истражи примере припитомљавања животиња

	истражује -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке -разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	и објашњава шта је природна ,а шта вештачка селекција - уочава разлику између бесполог и полог размножавања	размножавања за продужење врсте - објашњава разлику између вештаче и природне селекције и наведе пример		
Тема /област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Порекло и разноврснос т живота	-групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; -одреди положај	БИ.1.1.4.Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота. -познаје теорије о постанку и еволуцији живота на планети	БИ.2.1.4.Користи доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење	-скицира дрво живота - врши анализу основних корака у еволуцији живота на земљи - изводи једноставније	БИ.3.1.2.Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у

	непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени	- објашњава класификацију организама и дрво живота	филогенетских низова. - уочава разлике између живих бића - објашњава значај еволуције за живот на планети - црта и препознаје основне одлике домена живог света - наводи доказе биолошке еволуције - објашњава појам фосил	огледе - поступно објасниш развој живота на земљи - одређују положај непознатог организма на дрвету живота - уочава и објашњава положај одређених група живих бића на дрвету живота	односу на време настанка (геолошка доба). БИ.3.1.3. Селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи. БИ.3.6.2.користи више извора информација током истраживачког рада -на интернету истражи и представи значај фосила, настанак хетеротрофних организама, симбиозе,настанак живота на планети земљи - прави временску ленту и да графички прикаже дрво живота - предлаже интересантне пројекте у вези порекла и разноврсности живота

					- анализира доказе биолошке еволуције
Тема /област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-10%
Човек и здравље	-прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њиховог истраживања; -одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; -доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода	БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне	БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ. БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад -детаљније познаје наведене параметре за довољан(2) и детаљније их описује, а неке зна и да примени -примењује основе прве помоћи на себи -објашњава зашто је неопходно да се антибиотици правилно користе	-објашњава значај обољења, познаје симптоме и детаљније познаје и примењује мере превенције -учествује и предлаже пројекте у вези болести зависности и последица - анализира повреде и примену самопомоћи или да потражи помоћ лекара	БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности). БИ.3.6.1. користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података - објашњава механизме и поремећаје везане за обољења и истиче значај примена мера превенције - тумачи улогу друштва у подстицању појединца за коришћење

	инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада. -наводи обољења која изазивају бактерије и животиње - познаје мере превенције - познаје основне мере прве помоћи - наводи болести зависности и последице истих - зна да објасни шта је заразна болест -уме да објасни значај одржавања личне хигијене и хигијене животног простора за спречавање заразних болести			психоактивних супстанци - детаљно анализира последице болести зависности,демонстра примену опреме за прву помоћ на себи - предлаже пројекте у вези са значајним медицинским датумима у свету и код нас

8.16.4. ИСТОРИЈА

Исходи :

1. разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру);
  2. лоцира одређену временску одредницу на временској ленти;
  3. разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости;
  4. именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје;
  5. разврста историјске изворе према њиховој основној подели;
  6. повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);
  7. обнавити знања о основним одликама праисторије и старог века (Стари исток, Стара Грчка, Стари Рим)
  8. моћи да на ленти времена прочитају хронолошки редослед историјских периода
  9. дефинише појма средњи век и умети да наведу основне карактеристике периода;
  10. да наведу и објасне хронолошке оквире појма средњи век;
  11. да именују феудализам и хришћанство као основне одлике средњег века;
  12. да на ленти времена именују и прочитају хронолошки редослед историјских периода;
  13. умети да упореде основне карактеристике старог и средњег века (да објасни разлику кмет-роб);
- разумети шта се подразумева под синтагмом Велика сеоба народа;
14. да наведу хронолошке, просторне оквире и специфичности држава раног средњег века (Велике сеобе народа, Франачке државе, Источног римског царства – Византије, Арабљанског калифата);
  15. да наведу политичке и друштвене промене, повезаност друштвених, привредних и културних прилика,
  16. да наведу кључне чињенице о народима који су учествовали у сеоби; о државном и друштвеном уређењу Франачке државе, Византије, Арабљанског калифата и њиховој владарској идеологији
  17. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим догађајима и уочавање узрочно-последичних веза између догађаја;
  18. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим личностима које су обележиле епоху (Хлодовех, Карло Мартел, Пипин Мали, Карло Велики; Константин Велики, Теодосије, Јустинијан, Ираклије; Мухамед;
  19. на географској и историјској карти покажу територије новооснованих варварских држава, Франачке државе, Византије, Арабљанског калифата у различитим периодима историјског развоја; Рим, Цариград, Јерусалим, Мека;
  20. развијати логичко и критичко мишљење, неговати култур говора, јасног и прецизног изражавања.

21. да наведу хронолошки и просторни оквир сеобе Словена, везу сеобе Словена и Велике сеобе народа, досељавања Срба на Балкан; да наведу узроке словенских сеоба, моћи да именују и на карти покажу области које насељавају Источни, Западни и Јужни Словени; да опишу начин живота, привреду, одлике религије Стarih Словена, која племена припадају Јужним Словенима и да су Срби – Јужни Словени;
22. да наведу односе Јужних Словена и Авара са Византијом у VI и почетком VII века, аваро-словенски савез, његове одлике и значај; да покажу на карти где се налазе Јужни Словени и племена која њима припадају: Словенци (Карантанци), Хрвати, Срби и Бугари, територију првих српских кнежевина;
23. да наведу међусобне односе Словена и староседелаца на Балканском полуострву; да наведу најзначајније историјске изворе за овај период (Спис о народима Константина VII Порфирогенита).
24. да наведу хронолошки и просторни оквир српских држава Рашке и Дукље од IX до XII века (да покажу на карти);
25. да повежу име владара и династију из које долази, основне карактеристике владавине владара династија Властимировића, Војислављевића и Вукановића и кључне моменте владавине српским земљама најзначајнијих владара (Властимира, Часлава, Јована Владимира, Стефана Војислава, Михаила, Бодина, Вукана):од када до када владају – векови, познате чланове династије,покрштавање Срба, борба за самосталност против Византије и Бугарске, међусобне борбе у династији, кнезови, стицање независности, значај краљевске титуле, сарадња са Угарском и ширење државе у правцу Косова;
26. да наведу значај мисије Тирила и Методија: ширење хришћанства, превођење верских књига на старословенски, прво словенско писмо-глаголица, значај деловања ученика Климента и Наума на Балканском полуострву, ћирилицу;
27. да наведу центре ширења хришћанства међу Словенима и самостално или уз помоћ наставника, да покажу подручја утицаја римокатоличке и православне цркве;
28. да наведу како је текао процес христијанизације Срба (зашто је дуготрајан) и и на који начин знамо када су Срби коначно прихватили хришћанство (прва хришћанска имена у владарској лози-Стефан и Петар); да је старословенски језик био први књижевни језик свих Словена и да су се временом развили разни словенски језици, дела ране српске и словенске књижевности и зачетка уметности;
29. да издвоји главне карактеристике државног и друштвеног уређења у позном средњем веку; да повезују владаре са титулама и државама где су владали, основне карактеристике и домете владавине најважнијих западноевропских владара
30. да на линији времена означе најважније догађаје из позног средњег века (повлачити паралеле између догађаја на различитим географским просторима у то време); да наведу основне карактеристике натуралне и робно-новчане привреде; бити у стању да на карти покажу простор најважнијих држава Западне Европе: Француске, Енглеске, Светог римско-немачког царства;
31. да наведу хронолошке и просторне оквире српске државе у позном средњем веку;

32. да наведу владаре Србије династије Немањић, Мрњавчевић, Лазаревић и Бранковић, основне одлике и значај њихове владавине за развој српске државе, узрочно последичне везе успона, врхунца моћи и распада српске државе, знати основне карактеристике државног и друштвеног уређења, привреде средњовековне Србије;
33. да наведу најзначајније догађаје у доба владара династија Немањић, Лазаревић и Бранковић
34. да наведу основне карактеристике односа српске државе са Босном, Угарском, Византијом и Дубровником у позном средњем веку; да повежу владаре са титулама и државама где су владали;
35. да наведу хронолошке и просторне оквире босанске средњовековне државе, државно и друштвено уређење, најзначајније владаре династије Котроманић, специфичности, узроке слабљења и пада под власт Турске;
36. да наведу хронолошке и просторне оквире Херцеговине и Зете, најзначајније владаре династија Балшић и Црнојевић, узроке пада под турску власт;
37. да на линији времена означе најважније догађаје Србије Немањића, Бранковића и Лазаревића у позном средњем веку
38. да наведу најзначајније личности Србије позног средњег века;
39. да повежу догађаје и личности (Стефан Првовенчани-краљевина; Сава- аутокефалност; Душан – царство, патријаршија, ширење државе и распад државе...)
40. да повежу савременике (Сава и Стефан Првовенчани; Твртко I и Лазар; Вукашин и Урош V); да наведу најзначајније задужбине Немањића, основне одлике српске средњовековне културе; да на историјској карти прате територијалне промене које је имала српска средњовековна држава, суседне балканске државе и пронађу важна утврђења, руднике, градове и споменике српског средњовековног градитељства;
41. да наведу хронолошке и просторне оквире новог века у Европи (периодизацију, Стари свет, Нови свет), да наведу основна обележја новог века (грађанство као носилац промена, најзначајнија научна и техничка открића);
42. да наведу историјске изворе за проучавање новог века и места којима се чувају историјски извори за проучавање српске историје новог века; да наведу основна обележја прединдустријског доба (узроке успона градова и градске привреде, најзначајнији градски центри, нов начин производње – мануфактуре, положај, улога грађанства и њихова интересовања);
43. да наведу узроке и последице великих географских открића и најзначајније поморске експедиције; да наведу најзначајнија обележја нове грађанске културе – хуманизма и ренесансе (центри нове културе, основне одлике, књижевност, политичка мисао, уметност)
44. да наведу узроке и последице реформације и контрареформације Католичке цркве;
- да наведу основна обележја апсолутистичких монархија (неограничена власт владара, порекло власти, улога Државног савета и војске, положај сталешких скупштина, најзначајније европске апсолутистичке монархије, кључне чињенице о основним обележјима апсолутизма у Француској и Шпанији)

45. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим личностима епохе (научницима: Никола Коперник, Ђордано Бруно, Галилео Галилеј, Јохан Гутенберг, Бартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америго Веспучи, Фернандо Магелан, Данте Алигијери, Вилијем Шекспир, Николо Макијавели, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, породица Медичи, Мартин Лутер, Игнасио Лојола, Карло V, Филип II, Луј XIV);
46. да наведу нове појмове: Стари свет, Нови свет, мануфактура, хуманизам и ренесанса, политичка мисао, макијавелизам, мецене, реформа, протестантизам, евангелизам, лутеранство, исусовци (језуити), апсолутистичка (апсолутна) монархија.
47. умети да на историјској карти покажу најзначајнија места везана за историју новог века (најзначајније западноевропске државе, правце поморских експедиција, простор ширења нове религије, центре нове културе хуманизма и ренесансе);
48. да наведузнати хронолошке (од средине XIV до краја XVIII века) и просторне оквире српског народа под туђинском влашћу;
49. разумети и умети да наведу најзначајније појаве, догађаје и личности везане за историју и живот српског народа под страном влашћу (османском, хабзбуршком и млетачком) у периоду од XVI до XVIII века;
50. моћи да на историјској карти самостално или уз помоћ наставника покажу области где су живели Срби, просторе са којих су се иселили и које су населили у периоду XV–XVIII века, места важних догађаја, битака, градова...
51. развијати свест о квалитету стеченог знања, потреби сталног усавршавања и одговорности према раду.

Тема/ област	Исходи**)	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
Основи проучавања прошлости	1. разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); 2. лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; 3. разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; 4. именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; 5. разврста историјске изворе према њиховој основној подели; 6. повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека); 7. обнавити знања о основним одликама праисторије и старог века (Стари исток, Стара Грчка, Стари Рим) 8. моћи да на ленти времена прочитају хронолошки редослед историјских периода	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости	ИС.2.1.3. препознаје да постоје пвезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

		карте у којој је наведена легенда	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
Европа и Средоземље у раном средњем веку	ИСХОДИ: 9. дефинише појма средњи век и умети да наведу основне карактеристике периода; 10. да наведу и објасне хронолошке оквире појма средњи век; 11. да именују феудализам и хришћанство као основне одлике средњег века; 12. да на ленти времена именују и прочитају хронолошки редослед историјских периода; 13. умети да упореде основне карактеристике старог и средњег века (да објасни разлику кмет-роб); разумети шта се подразумева под синтагмом Велика сеоба народа; 14. да наведу хронолошке, просторне	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна ком простору су ссе одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

	оквири и специфичности држава раног средњег века (Велике сеобе народа, Франачке државе, Источног римског царства – Византије, Арабљанског калифата); 15. да наведу политичке и друштвене промене, повезаност друштвених, привредних и културних прилика, 16. да наведу кључне чињенице о народима који су учествовали у сеоби; о државном и друштвеном уређењу Франачке државе, Византије, Арабљанског калифата и њиховој владарској идеологији 17. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим догађајима и уочавање узрочно-последичних веза између догађаја; 18. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим личностима које су обележиле епоху (Хлодовех, Карло Мартел, Пипин Мали, Карло Велики; Константин Велики, Теодосије, Јустинијан, Ираклије; Мухамед; 19. на географској и историјској карти покажу територије новооснованих варварских држава, Франачке државе, Византије, Арабљанског калифата у различитим периодима историјског развоја; Рим, Цариград, Јерусалим, Мека; 20. развијати логичко и критичко мишљење, неговати култур говора, јасног и прецизног изражавања.	ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

		ИСТОРИЈЕ	
		ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) регионалне, опште историје	ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави)

Српске земље у раном средњем веку	ИСХОДИ: 21. да наведу хронолошки и просторни оквир сеобе Словена, везу сеобе Словена и Велике сеобе народа, досељавања Срба на Балкан; да наведу узроке словенских сеоба, моћи да именују и на карти покажу области које насељавају Источни, Западни и Јужни Словени; да опишу начин живота, привреду, одлике религије Старих Словена, која племена припадају Јужним Словенима и да су Срби – Јужни Словени; 22. да наведу односе Јужних Словена и Авара са Византијом у VI и почетком VII века, аваро-словенски савез, његове одлике и значај; да покажу на карти где се налазе Јужни Словени и племена која њима припадају: Словенци (Карантанци), Хрвати, Срби и Бугари, територију првих српских кнежевина; 23. да наведу међусобне односе Словена и староседелаца на Балканском полуострву; да наведу најзначајније историјске изворе за овај период (Спис о народима Константина VII Порфирогенита). 24. да наведу хронолошки и просторни оквир српских држава Рашке и Дукље од IX до XII века (да покажу на карти); 25. да повежу име владара и династију из које долази, основне карактеристике владавине владара династија Властимировића, Војислављевића и Вукановића и кључне моменте владавине српским земљама најзначајнијих владара (Властимира, Часлава, Јована Владимира, Стефана Војислава, Михаила, Бодина, Вукана):од када до када владају – векови, познате чланове династије,покрштавање	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним	ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

	Срба, борба за самосталност против Византије и Бугарске, међусобне борбе у династији, кнезови, стицање независности, значај краљевске титуле, сарадња са Угарском и ширење државе у правцу Косова; 26. да наведу значај мисије Ћирила и Методија: ширење хришћанства, превођење верских књига на старословенски, прво словенско писмо- глагољица, значај деловања ученика Климента и Наума на Балканском полуострву, ћирилицу; 27. да наведу центре ширења хришћанства међу Словенима и самостално или уз помоћ наставника, да покажу подручја утицаја римокатоличке и православне цркве; 28. да наведу како је текао процес християнизације Срба (зашто је дуготрајан) и и на који начин знамо када су Срби коначно прихватили хришћанство (прва хришћанска имена у владарској лози-Стефан и Петар); да је старословенски језик био први књижевни језик свих Словена и да су се временом развили разни словенски језици, дела ране српске и словенске књижевности и зачетка уметности; 20. развијати логичко и критичко мишљење, неговати култур говора, јасног и прецизног изражавања	примерима	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави)

Европа и Средоземље у позном средњем веку	ИСХОДИ: 29. да издвоји главне карактеристике државног и друштвеног уређења у позном средњем веку; да повезују владаре са титулама и државама где су владали, основне карактеристике и домете владавине најважнијих западноевропских владара 30. да на линији времена означе најважније догађаје из позног средњег века (повлачити паралеле између догађаја на различитим географским просторима у то време); да наведу основне карактеристике натуралне и робно-новчане привреде; бити у стању да на карти покажу простор најважнијих држава Западне Европе: Француске, Енглеске, Светог римско-немачког царства; 20. развијати логичко и критичко мишљење, неговати култур говора, јасног и прецизног изражавања	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику,

		информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда	али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

Српске земље у позном средњем веку	ИСХОДИ: 31. да наведу хронолошке и просторне оквири српске државе у позном средњем веку; 32. да наведу владаре Србије династије Немањић, Мрњавчевић, Лазаревић и Бранковић, основне одлике и значај њихове владавине за развој српске државе, узрочно последичне везе успона, врхунца моћи и распада српске државе, знати основне карактеристике државног и друштвеног уређења, привреде средњовековне Србије; 33. да наведу најзначајније догађаје у доба владара династија Немањић, Лазаревић и Бранковић 34. да наведу основне карактеристике односа српске државе са Босном, Угарском, Византијом и Дубровником у позном средњем веку; да повежу владаре са титулама и државама где су владали; 35. да наведу хронолошке и просторне оквири босанске средњовековне државе, државно и друштвено уређење, најзначајније владаре династије Котроманић, специфичности, узроке слабљења и пада под власт Турске; 36. да наведу хронолошке и просторне оквири Херцеговине и Зете, најзначајније владаре династија Балшић и Црнојевић, узроке пада под турску власт; 37. да на линији времена означе	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне

	најважније догађаје Србије Немањића, Бранковића и Лазаревића у позном средњем веку 38. да наведу најзначајније личности Србије позног средњег века; 39. да повежу догађаје и личности (Стефан Првовенчани-краљевина; Сава-аутокефалност; Душан – царство, патријаршија, ширење државе и распад државе...) 40. да повежу савременике (Сава и Стефан Првовенчани; Твртко I и Лазар; Вукашин и Урош V); да наведу најзначајније задужбине Немањића, основне одлике српске средњовековне културе; да на историјској карти прате територијалне промене које је имала српска средњовековна држава, суседне балканске државе и пронађу важна утврђења, руднике, градове и споменике српског средњовековног градитељства;	информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде,

		важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Европа и свет у раном новом веку	ИСХОДИ: 41. да наведу хронолошке и просторне оквире новог века у Европи (периодизацију, Стари свет, Нови свет), да наведу основна обележја новог века (грађанство као носилац промена, најзначајнија научна и техничка открића); 42. да наведу историјске изворе за проучавање новог века и места којима се чувају историјски извори за проучавање српске историје новог века; да наведу основна обележја прединдустријског доба (узроке успона градова и градске привреде, најзначајнији градски центри, нов начин производње – мануфактуре, положај, улога грађанства и њихова интересовања); 43. да наведу узроке и последице великих географских открића и најзначајније поморске експедиције; да наведу најзначајнија обележја нове грађанске културе – хуманизма и ренесансе (центри	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају,

	нове културе, основне одлике, књижевност, политичка мисао, уметност) 44. да наведу узроке и последице реформације и контрареформације Католичке цркве; - да наведу основна обележја апсолутистичких монархија (неограничена власт владара, порекло власти, улога Државног савета и војске, положај сталешких скупштина, најзначајније европске апсолутистичке монархије, кључне чињенице о основним обележјима апсолутизма у Француској и Шпанији) 45. да наведу кључне чињенице о најзначајнијим личностима епохе (научницима: Никола Коперник, Ђордано Бруно, Галилео Галилеј, Јохан Гутенберг, Бартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америго Веспучи, Фернандо Магелан, Данте Алигијери, Вилијем Шекспир, Николо Макијавели, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, породица Медичи, Мартин Лутер, Игнасио Лојола, Карло V, Филип II, Луј XIV); 46. да наведу нове појмове: Стари свет, Нови свет, мануфактура, хуманизам и ренесанса, политичка мисао, макијавелизам, мецене, реформа, протестантизам, евангелизам, лутеранство, исусовци (језуити), апсолутистичка (апсолутна) монархија. 47. умети да на историјској карти покажу најзначајнија места везана за историју новог века (најзначајније западноевропске државе, правце поморских експедиција, простор ширења нове религије, центре нове културе хуманизма и ренесансе);	карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској ИС. ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле	феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним

		година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Српске земље у раном новом веку	48. да наведузнати хронолошке (од средине XIV до краја XVIII века) и просторне оквире српског народа под туђинском влашћу; 49. разумети и умети да наведу најзначајније појаве, догађаје и личности везане за историју и живот српског народа под страном влашћу (османском, хабзбуршком и млетачком) у периоду од XVI до XVIII века; 50. моћи да на историјској карти самостално или уз помоћ наставника покажу области где су живели Срби, просторе са којих су се иселили и које су населили у периоду XV–XVIII века, места важних догађаја, битака, градова... 51. развијати свест о квалитету стеченог знања, потреби сталног усавршавања и одговорности према раду.	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да

		побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

8.17. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ

Блум (2001)	∅	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника (*)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**) уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.17.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
			...
IRODALOM	Ismeri a tantervben előírt alapl művek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű fő motívumait, témáját és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Felismeri ,megkülönbözteti a prózai és verses formákat.Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől,a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegtől.Felismeri az epikai,lírai és drámai szövegek beszélőjét,különbséget tesz szerző és narrátor-lírai én között.Különbséget tesz az epikus közlés alapformái,az elbeszélés, a leírás, az elbeszélői reflexió és a dialógus között.Meg tudja állapítani a cselekvés helyét és idejét.Felismeri az idézetet a szövegben.Felismeri és megnevezi a költői jelzőt,megszemélyesítést, metaforát, hasonlatot, szimbólumot,szinesztéziát, ismétlés formáit, soráthajlást,költői kérdést. Elhelyezi a tantervben előírt irodalmi műveket az alapvető irodalmi kontextusokban:magyar irodalom, világirodalom, régi, újabb, kortárs,sszóbeli, szerzői. Képes a következő szövegelemek meghatározására és példákkal való illusztrálására: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, főszereplő,mellékszereplő stb. Az irodalmi művekben a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a	· eljut az egyszerűbb szövegek megértéséig, · képes megérteni néma vagy hangos olvasással a szöveget, · megkülönbözteti a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket, · a munkafüzeteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi,	... · eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre,
		· adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből, · képes lényeges és lényegtelen elkülönítésére, · képes az összefüggések feltárására (időrend, ok-okozati viszonyok, következmény stb.), · képes a következtetések levonására (egyszerű szövegben), ·	... · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · képes koherens, egyedi, kreatív szöveg összeállítására,

	műfajt. Ismeri és felismeri a következő műfajokat: monda, mítosz, elbeszélő költemény, dal, tájleíró költemény, ballada, elbeszélés, novella, regény, levél, episztola, mesejáték. Ismeri és megkülönbözteti-jellemző vonásait kiemeli- az átmeneti műfajokat-ballada Felismeri és megnevezi az átvitt jelentést. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: meseelem, meseformula, bevezetés, kibontakozás, bonyodalom, tetőpont, megoldás, valószínű és valószínűtlen elemek, konfliktus. Megnevezi a leírás formáit: tájleírás, tárgyleírás, Felismeri és megnevezi a rímfajtákat és a refrént, hasonlatot, megszemélyesítést, metaforát, ellentétet, fokozást, hangutánzást és hangulatfestést. Felismeri és értelmezi a tanterv által kötelezően előírt, egyszerű szövegek konfliktushelyezeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapítást tesz, véleményt formál. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasójává válik. Tiszteli a nemzeti kultúra hagyományait, képes esztétikai élmény átélésére, befogadására, változatos olvasási stratégiákat alkalmaz. Tudatosan gyűjt információkat-nyomtatott, audiovizuális, elektronikus-iskolai feladataihoz. Könyvtárba jár, és önállóan választ irodalmi alkotást, képes naplót vezetni, vagy portfóliót	Az IRODALOM részterületein a tanuló: · felismeri a tantervben előírt szövegek címét és szerzőit, · megkülönbözteti a szóbeli és az írásbeli irodalom műfajait, · megkülönbözteti a műnemeket (líra, epika és dráma), · felismeri a rímfajtákat és a refrént, · ismeri a következő fogalmakat: elbeszélő, lírai beszélő (lírai én), mese, történet, elbeszélés, · képes a következő stilisztikai eszközök felismerésére: hasonlat, költői jelző, megszemélyesítés, ismétlés, költői kérdés, ellentét, hangutánzás és hangulatfestés, fokozás, · képes a következő szépirodalmi szövegelemek felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb. · a szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója,	... · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknevek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélt időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélt események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · különbséget tesz a szöveg cselekményének összefoglalása és a szöveg értelmezése között

	összeállítani olvasmányjaiból. Érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt. A szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani. Felismeri és megnevezi a tanult szófajokat jelentésök alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelően használja őket írott és beszélt szövegben. Felismeri, megnevezi, megkülönbözteti, rendszerezi az alapszófajokat, típusait, szerkezetüket, szerepüket a szövegalkotásban.	· tiszteli a nemzeti irodalmi és művészeti hagyományt, · képes esztétikai élmény átélésére.	·
NYELVTAN	Felismeri és megnevezi, megkülönbözteti, rendszerezi az alapszófajokat, a határozószókat és az igeneveket, ezek szövegbeli és kommunikációs szerepét, valamint alkalmazásukat a kommunikációban. Felismeri a többszófajúságot. Ismeri és következetesen alkalmazza a helyesírási alapelveket, valamint a helyesírási szabályok többségét. Megfigyeli, helyesen jelöli a hosszú és rövid hangokat a tőhangváltást mutató főnevek és igék esetében is, helyesen írja a tulajdonneveket, a földrajzi nevek bonyolultabb eseteit, az –i képzős mellékneveket, az igekötős igék, a névutós szerkezetek, az alanyos, tárgyas, határozós és birtokos szerkezetek, üsszetételek helyesírásában magabiztos. Az összetett mondatok írásakor többnyire jól központos. Ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás	· felismeri a következő szófajú szavakat: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás (személyes, birtokos), igekötő, kötőszó, névelő, · le tudja választani a toldalékokat a szótőről, · föl ismeri az egyszerű és összetett szavakat, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatától, · fel tudja ismerni a mondatokat a beszélő szándéka szerint (kijelentő, felkiáltó, felszólító, óhajtó, kérdő),	... · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · föl ismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótó+toldalékok fogalmát, · föl ismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · föl ismeri az egyszerű és összetett szavakat, és megnevezi a fajtáit,

	szabályait. Isméri és alkalmazza a betűrend szabályait. Felismeri és megnevezi a szóelemek fajtáit. -szótő, toldalék Felismeri a magyar és valamely tanult idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságokat és különbségeket.	.	· ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatától, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó),

Тема/ област	Исходи**)				Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
					стандарди	стандарди
		Ismeri a tantervben előírt alpművek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű fő motívumait, témáját és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Felismeri ,megkülönbözteti a prózai és verses formákat.Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől,a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegtől.Felismeri az epikai,lírai és drámai szövegek beszélőjét,különbséget tesz szerző és narrátor-lírai én között.Különbséget tesz az epikus közlés alapformái,az elbeszélés, a leírás, az elbeszélői reflexió és a dialógus között.Meg tudja állapítani a cselekvés helyét és	...	...	... Eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre,	... · Eljut a hosszabb és összetettebb szövegek megértéséig, · felismeri a szöveg műfaját, közlés módját és stílusát, · képes a kulcsszavak, tételmondatok kiemelésére, rezümé összeállítására, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni

IRODALOM	idejét.Felismeri az idézetet a szövegben.Felismeri és megnevezi a költői jelzőt,megszemélyesítést, metaforát, hasonlatot, szimbólumot,szinesztéziát, ismétlés formáit, soráthajlást,költői kérdést. Elhelyezi a tantervben előírt irodalmi műveket az alapvető irodalmi kontextusokban:magyar irodalom, világirodalom, régi, újabb, kortárs,sszóbeli, szerzői. Képes a következő szövegelemek meghatározására és példákkal való illusztrálására: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, főszereplő,mellékszereplő stb. Az irodalmi művekben a szövegrészetek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt.Ismeri és felismeri a következő műfajokat: monda, mítosz, elbeszélő költemény, dal,tájéleíró költemény, ballada, elbeszélés, novella,regény,levél, episztola,mesejáték. Ismeri és megkülönbözteti-jellemző vonásait kiemeli- az átmeneti műfajokat-balladaFelismeri és megnevezi az átvitt jelentést. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: meseelem, meseformula,bevezetés,kibontakozás,bonyodalom, tetőpont, megoldás,valószerű és valószerűtlen elemek,konfliktus. Megnevezi a leírás formáit: tájleírás, tárgyleírás, Felismeri és megnevezi a rímfajtákat és a refrént,hasonlatot, megszemélyesítést, metaforát,ellentétet, fokozást, hangutánzást és hangulatfestést. Felismeri és értelmezi a tanterv által kötelezően	· a munkafüzeteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlésmódját és stílusát, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól, · képes hír, beszámoló és jelentés összeállítására, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben,	összetettebb és hosszabb szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · képes az olvasott szövegekkel kapcsolatban kérdéseket feltenni, véleményt, udvarias kritikát formálni, érvelni, összehasonlító észrevételeket tenni. · helyesen alkalmazza a bekezdéseket, ismeri a cím- és alcímadás stratégiáit, a szöveg részei közötti logikai kapcsolatokat, · szövegrészetek, hősök, helyzetek, témák és motívumok alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · konkrét szöveg műnemének és műfajának pontos felismerése, · képes egyéni állaspont, kritikus szemléletmód, kreatív értelmezés kialakítására. · felismeri a mondatfajtákat szerkezetük szerint (egyszerű mondat: tőmondat, bővített

	előírányzott egyszerű szövegek konfliktushelyzeteit,a hősök jellemvonásait,s velük kapcsolatban megállapítást tesz, véleményt formál. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasójává válik. Tiszteli a nemzeti kultúra hagyományait, képes esztétikai élmény átélésére, befogadására,változatos olvasási stratégiákat alkalmaz. Tudatosan gyűjt információkat-nyomtatott, audiovizuális, elektronikus-iskolai feladataihoz. Könyvtárba jár, és önállóan választ irodalmi alkotást,képes naplót vezetni, vagy portfóliót összeállítani olvasmányaiból. Érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt. A szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani. Felismeri és megnevezi a tanult szófajokat jelentésök alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelően használja őket írott és beszélt szövegben. Felismeri, megnevezi, megkülönbözteti, rendszerezi az alapszófajokat,típusait, szerkezetüket, szerepüket a szövegalkotásban. Felismeri és megnevezi, megkülönbözteti, rendszerezi az alapszófajokat, a határozószókat és az igeneveket, ezek szövegbeli és kommunikációs szerepét,balamint alkalmazásukat a kommunikációban. Felismeri a többszófajúságot. Ismeri és következetesen alkalmazza a helyesírási	a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknevek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · föl ismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát,	mondat, hiányos mondat, összetett mondat: · ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait, · felismeri a tanult szófajokat, · föl ismeri a többszófajúságot,

	alapelveket, valamint a helyesírási szabályok többségét. Megfigyeli, helyesen jelöli a hosszú és rövid hangokat a tőhangváltást mutató főnevek és igék esetében is, helyesen írja a tulajdonneveket, a földrajzi nevek bonyolultabb eseteit, az –i képzős mellékneveket, az igekötős igék, a névutós szerkezetek, az alanyos, tárgyas, határozós és birtokos szerkezetek, összetételek helyesírásában magabiztos. Az összetett mondatok írásakor többnyire jól központosz. Ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait. Ismeri és alkalmazza a betűrend szabályait. Felismeri és megnevezi a szóelemek fajtáit. -szótő, toldalék Felismeri a magyar és valamely tanult idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságokat és különbségeket.		· föl ismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · föl ismeri az egyszerű és összetett szavakat, és megnevezi a fajtáit, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatról, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · fel ismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint	· fel ismeri, megnevezi és alkalmazza a tanult szóelemeket (képző, jel, rag), · föl ismeri az egyszerű, összetett és többszörösen összetett szavakat,

8.17.2. БИОЛОГИЈА

Исходи:

1. Упореди грађу животиња, биљака, бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма.

2. Повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и на нивоу организма.
3. Одреди положај органа човека и њихову улогу.
4. Цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама.
5. Користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата.
6. Хумано поступа према организмима које истражује.
7. Направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише.
8. Размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима.
9. Илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином.
10. Истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода.
11. Идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту или илустрацији.
12. Повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом.
13. Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи.
14. Одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама.
15. Прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе став о значају њихових истраживања.
16. Одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција.
17. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци.
18. Збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице или топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна.
19. Повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине.
20. Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
21. Табеларно и графички представља прикупљене податке и изводи одговарајуће закључке.
22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди

Јединство грађе и функције као основа живота	1. Упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма. 2. Повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма. 3. Одреди положај органа човека и њихову улогу. 4. Цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама. 5. Користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата. 6. Хумано поступа према организмима које истражује. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића – ћелијска грађа,рађање,раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање – на одабраном моделу. БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организм). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.3.1.дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.5.1.именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге. БИ.1.6.2.очитава резултате истраживања / експеримента приказаних на различите	БИ.2.1.1. Уочава да се вишећелијност независно развила у неколико еукариотских група. БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом. БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека. БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.

		начине. БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	
Живот у екосистему	6. Хумано поступа према организмима које истражује. 7. Направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише. 8.Размотри односе међу члановима једне популације, односе између различитих популација, као и односе између различитих популација на конкретним примерима. 9. Илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином. 19. Повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по њу и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где	БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.	БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.

	та знања може да примени.		
Наслеђивање и еволуција	10. Истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода. 11. Идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији. 12. Повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом. 6. Хумано поступа према организмима које истражује. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.3.5.наводи примере вештачке селекције	БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.
Порекло и разноврсност живота	13. Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи. 14. Одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу	БИ.1.1.4. Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота.	-

	резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.		
Човек и здравље	15. Прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њиховог истраживања. 16. Одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција. 17. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци. 18. Збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и	БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ. БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад

	где та знања може да примени.		

Тема/ област	Исходи	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Јединство грађе и функције као основа живота	1. Упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма. 2. Повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма. 3. Одреди положај органа човека и њихову улогу. 4. Цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама. 5. Користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата. 6. Хумано поступа према организмима које истражује. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми). БИ.2.2.3.Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања). БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања / експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка	БИ.3.6.1.користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.2.користи више извора информација током истраживачког рада
Живот у екосистему	6. Хумано поступа према организмима које истражује. 7. Направи разлику између животне	-	БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе

	средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише. 8.Размотри односе међу члановима једне популације, односе између различитих популација, као и односе између различитих популација на конкретним примерима. 9. Илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином. 19. Повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по њу и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.		и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.
Наслеђивање и еволуција	10. Истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода. 11. Идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији. 12. Повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном	БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген). БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.	БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.

	селекцијом. 6. Хумано поступа према организмима које истражује. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.		
Порекло и разноврсност живота	13. Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи. 14. Одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.	БИ.2.1.4.Користи доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.	БИ.3.1.2.Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба). БИ.3.1.3. Селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи. БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада.
Човек и здравље	15. Прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају	-	БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно

	њиховог истраживања. 16. Одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција. 17. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци. 18. Збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна. 20. Користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. 21. Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке. 22. Разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.		поремећајима психичког стања и здравља личности). БИ.3.6.1. Користи различите методе / технике за прикупљање и посматрање података.

8.17.3. ИСТОРИЈА

Кименетек:

1. фелсоролја а визуáлис éс шзöвеges информáциóкат а меgefелéö тóртéнеlми контекстуссал (идóрендi, политикaи, тáрсáдaлми, културáлис);
2. а мегадотт пéлдáк алапján меgкúлöнбöзтетни а legendáкaт éс мiтосзокaт а тóртéнеlми тéнеkтöл,
3. фелсоролја аз áлламок кiаlакулáсáнак éс феjлöдéсéнек леgелентöсeбб кöветкезмényeит Еурóпáбaн éс а Földкöзи-тeгeрен а кöзéпsö éс kora újкorban;
4. bemutatja а кiемелкедö шeмéлыiségek фонтоссáгáт éс шeрeпéт eгy адотт тóртéнеlми контекстусбaн;

5. megkülönbözteti a különböző vallási tanítások középkori és kora újkori keletkezésének és elterjedésének alapvető jellemzőit és azonosítja a legjelentősebb következményeket;
6. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a közép- és kora újkorban;
7. a történelmi jelenségek felsorolása;
8. ismerteti a különböző korszakokból származó műemlékeket, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre;
9. a megadott példák alapján megkülönböztetni a legendákat és mítoszokat a történelmi tényektől, valamint a történelmit a legendás alakoktól;
10. felsorolja a tudományos-technikai felfedezéseket a közép- és kora újkor időszakában;
11. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
12. felsorolja a különböző korszakok műemlékeit, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre.
13. történelmi jelenségek összehasonlítása;
14. összekapcsolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális);
15. megkülönbözteti a különböző korszakokból származó műemlékeket, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre;
16. konkrét példákon keresztül magyarázza el a történelmi események okait és következményeit;
17. a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját mutatja be a történelmi térképen;
18. elhelyezi a történelmi térképen a vándorlási útvonalakat és a szerbek és szomszédai által lakott területet a közép- és kora újkorban;
19. IKT segítségével önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történelmi források és szakirodalom felhasználása alapján;
20. összehasonlítja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
21. példákkal szemlélteti a különböző civilizációk fontosságát; IKT segítségével, önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történelmi források és szakirodalom felhasználása alapján;
22. összehasonlítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a közép- és kora újkorban;
23. a megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelemnek a regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról (politikai, gazdasági viszonyok, társadalmi és kulturális jelenségek szintjén);
24. megállapítja az államok kialakulásának és fejlődésének legjelentősebb következményeit Európában és a Földközi-tengeren a középső és kora újkorban;
25. azonosítja és összehasonlítja az államszervezet típusai közötti különbségeket a közép- és kora újkor időszakában;
26. példákkal szemlélteti a közép- és kora újkor politikai, gazdasági, tudományos és kulturális vívmányainak befolyásának fontosságát a modern társadalomban;
27. megvizsgálja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
28. következtetést von le a szerb középkori államiság fontosságáról, és kiemeli a legkiemelkedőbb uralkodó családokat;
29. részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek megszervezésében, lebonyolításában.
30. összehasonlítja a különböző életkorú nők és férfiak, a meglévő társadalmi rétegek tagjainak helyzetét, életmódját a korszak elején és közepén;
31. kifejti a tudományos-technikai felfedezések legfontosabb következményeit a közép- és kora újkor időszakában;
32. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a közép- és kora újkorban;
33. példákkal szemlélteti a különböző civilizációk hatásának fontosságát;

34. azonosítja az államszervezet típusai és a vallások közötti különbségeket a középf- és kora újkor időszakában;

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2) стандарди	Средњи – добар (3) стандарди
A középfkori és újkori Európa	1. felsorolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális); 2. a megadott példák alapján megkülönböztetni a legendákat és mítoszokat a történelmi tényektől,	ИС.1.1.1, ИС.1.1.2, ИС.1.1.4, ИС.1.1.5, ИС.1.1.6, ИС.1.1.9, ИС.1.2.3, ИС.1.2.5,	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2,
Európa születése	1. felsorolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális); 3. felsorolja az államok kialakulásának és fejlődésének legjelentősebb következményeit Európában és a Földközi-tengeren a középf- és kora újkorban; 4. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 5. megkülönbözteti a különböző vallási tanítások középfkori és kora újkori keletkezésének és elterjedésének alapvető jellemzőit és azonosítja a legjelentősebb következményeket; 5. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a középf- és kora újkorban;	ИС.1.1.1, ИС.1.1.2, ИС.1.1.4, ИС.1.1.5, ИС.1.1.6, ИС.1.1.9, ИС.1.1.10, ИС.1.2.3, ИС.1.2.4, ИС.1.2.5,	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2, ИС.2.2.3,
Európa fénykora a középfkorban	7. a történelmi jelenségek felsorolása; 1. felsorolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális); 8. ismerteti a különböző korszakokból származó műemlékeket, különös	ИС.1.1.1, ИС.1.1.2, ИС.1.1.4, ИС.1.1.5, ИС.1.1.6, ИС.1.1.9, ИС.1.1.10, ИС.1.2.3, ИС.1.2.4, ИС.1.2.5,	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2, ИС.2.2.3,

	tekintettel a helyi környezetben lévőkre; 9. a megadott példák alapján megkülönböztetni a legendákat és mítoszokat a történelmi tényektől, valamint a történelmit a legendás alakoktól;		
Az új Európa és a modern kor kezdete	10. felsorolja a tudományos-technikai felfedezéseket a középkor és kora újkor időszakában; 6. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a középkor és kora újkorban; 7. a történelmi jelenségek felsorolása; 11. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 12. felsorolja a különböző korszakok műemlékeit, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre.	ИС.1.1.4, ИС.1.1.5, ИС.1.1.6, ИС.1.1.9, ИС.1.1.7 .ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10	ИС.211 ИС.212 ИС.215 ИС.225

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
A középkori és újkori Európa	13. történelmi jelenségek összehasonlítása; 14. összekapcsolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális); 15. megkülönbözteti a különböző korszakokból származó műemlékeket, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre;	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2,	ИС.3.1.4, ИС.3.2.1, ИС.3.2.4, ИС.3.2.5
Európa születése	16. konkrét példákon keresztül magyarázza el a történelmi események okait és következményeit; 13. történelmi jelenségek	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2, ИС.2.2.3,	ИС.3.1.2, ИС.3.1.3, ИС.3.1.4, ИС.3.2.1, ИС.3.2.4, ИС.3.2.5

	összehasonlítása; 17. a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját mutatja be a történeti térképen; 18. elhelyezi a történelmi térképen a vándorlási útvonalakat és a szerbek és szomszédaik által lakott területet a középkor és kora újkorban; 19. IKT segítségével önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történeti források és szakirodalom felhasználása alapján; 20. összehasonlítja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 21. példákkal szemlélteti a különböző civilizációk fontosságát; IKT segítségével, önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történeti források és szakirodalom felhasználása alapján; 14. összekapcsolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális); 22. összehasonlítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a középkor és kora újkorban; 23. a megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelemnek a regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról (politikai, gazdasági viszonyok, társadalmi és kulturális jelenségek szintjén);		
Európa fénykora a középkorban	13. történelmi jelenségek összehasonlítása;	ИС.2.1.2, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6, ИС.2.2.1, ИС.2.2.2, ИС.2.2.3,	ИС.3.1.2, ИС.3.1.3, ИС.3.1.4, ИС.3.2.1, ИС.3.2.4, ИС.3.2.5,

	24. megállapítja az államok kialakulásának és fejlődésének legjelentősebb következményeit Európában és a Földközi-tengeren a középső és kora újkorban; 25. azonosítja és összehasonlítja az államszervezet típusai közötti különbségeket a közép- és kora újkor időszakában; 26. példákkal szemlélteti a közép- és kora újkor politikai, gazdasági, tudományos és kulturális vívmányainak befolyásának fontosságát a modern társadalomban; 16. konkrét példákon keresztül magyarázza el a történelmi események okait és következményeit; 23. a megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelemnek a regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról (politikai, gazdasági viszonyok, társadalmi és kulturális jelenségek szintjén); 27. megvizsgálja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 17. a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját mutatja be a történelmi térképen; 28. következtetést von le a szerb középkori államiság fontosságáról, és kiemeli a legkiemelkedőbb uralkodó családokat; 29. részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek megszervezésében, lebonyolításában.		ИС.3.2.6, ИС.3.2.7

	30. összehasonlítja a különböző életkorú nők és férfiak, a meglévő társadalmi rétegek tagjainak helyzetét, életmódját a korszak elején és közepén 31. kifejti a tudományos-technikai felfedezések legfontosabb következményeit a közép- és kora újkor időszakában; 32. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a közép- és kora újkorban;		
Az új Európa és a modern kor kezdete	31. kifejti a tudományos-technikai felfedezések legfontosabb következményeit a közép- és kora újkor időszakában; 32. azonosítja a termelés alapvető jellemzőit, változásait a közép- és kora újkorban; 19. IKT segítségével önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történeti források és szakirodalom felhasználása alapján; 16. konkrét példákon keresztül magyarázza el a történelmi események okait és következményeit; 13. a történelmi jelenségek összehasonlítása; 27. megvizsgálja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 17. a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját mutatja be a történeti térképen; 33. példákkal szemlélteti a különböző civilizációk hatásának fontosságát; 26. példákkal szemlélteti a közép- és kora újkor századi politikai, gazdasági,	ИС.211 ИС.212 ИС.215 ИС.225	ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.2.3 ИС.3.2.6, ИС.3.2.7

	tudományos és kulturális vívmányainak befolyásának fontosságát a modern társadalomban; 34. azonosítja az államszervezet típusai és a vallások közötti különbségeket a középkor és kora újkor időszakában; 30. összehasonlítja a különböző életkorú nők és férfiak, a meglévő társadalmi rétegek tagjainak helyzetét, életmódját az új század közepén és elején; 15. megkülönbözteti a különböző korszakok műemlékeit, különös tekintettel a helyi környezetben lévőkre.		

8.17.4. СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Исходи / Kimenetek:

1. a mindennapi élet fogalmának megértése;
2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát;
3. a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek elsajátítása, elmélyítése
4. a címerek és zászlók szerepének, fontosságának megismerése a szerb és magyar nép történelmében;
5. a középkori mindennapi élet megismerése;
6. a diákok ösztönzése önálló kutatómunkára;
7. a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának képességének fejlesztése.

Тема/ област	Основни (megfelelő)	Средњи (jó)	Напредни (kitűnő)
Bevezető	-	-	-
Címerek és zászlók egykor és most	1. a mindennapi élet fogalmának megértése; 2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát; 3. a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek elsajátítása, elmélyítése	4. a címerek és zászlók szerepének, fontosságának megismerése a szerb és magyar nép történelmében; 5. a középkori mindennapi élet megismerése;	6. a diákok ösztönzése önálló kutatómunkára; 7. a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának, képességének fejlesztése.

Mindennapi élet a középkorban	1. a mindennapi élet fogalmának megértése; 2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát; 3. a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek elsajátítása, elmélyítése	4. a címerek és zászlók szerepének, fontosságának megismerése a szerb és magyar nép történelmében; 5. a középkori mindennapi élet megismerése;	6. a diákok ösztönzése önálló kutatómunkára; 7. a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának, képességének fejlesztése.
Mindennapi élet a középkorban a szerbeknél és magyaroknál	1. a mindennapi élet fogalmának megértése; 2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát; 3. a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek elsajátítása, elmélyítése	4. a címerek és zászlók szerepének, fontosságának megismerése a szerb és magyar nép történelmében; 5. a középkori mindennapi élet megismerése;	6. a diákok ösztönzése önálló kutatómunkára; 7. a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának, képességének fejlesztése.

8.18. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује

	– не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.18.1. МАТЕМАТИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису);
2. одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја;
3. израчуна вредност једноставнијег бројевог израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева;

4. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;
5. примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама;
6. прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм);
7. тумачи податке приказане табелом и графички;
8. класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава;
9. конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;
10. уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;
11. утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;
12. конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла);
13. примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима;
14. сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;
15. одреди центар описане и уписане кружнице троугла;
16. примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;
17. израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2) 31%-48%	Средњи – добар (3) 49%-66%
		стандарди	стандарди
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 32. прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); 33. одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; 34. израчуна вредност	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима	МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама.

	једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; 35. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;	помажући се визуелним представама	
ТРОУГАО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 36. класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; 37. конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; 38. уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; 39. утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; 40. конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); 41. примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; 42. сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; 43. одреди центар описане и	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве. МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему) МА.1.3.6 интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему

	уписане кружнице троугла; 44. примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;	поклапања)	
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 14. примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; 15. прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); 16. тумачи податке приказане табелом и графички;	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $\frac{1}{5}$ од n , где је n дати природан број МА.1.5.3 податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном
ЧЕТВОРОУГАО	-	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и

		правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему) МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)	унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 21. израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	-

		МА.1.3.6 интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања) МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4) 67%-до 84%	Напредни – одличан (5) 85%-до 100%
		стандарди	стандарди
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1. прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); 2. одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; 3. израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; 4. реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или	МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама.	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза. МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама.

	неједначину;		
ТРОУГАО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 5. класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; 6. конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; 7. уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; 8. утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; 9. конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); 10. примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; 11. сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; 12. одреди центар описане и уписане кружнице троугла; 13. примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
РАЦИОНАЛНИ	По завршетку разреда ученик ће	МА.2.1.1. упореди по величини	МА.3.1.3. користи бројеве и

БРОЈЕВИ	бити у стању да: 14. примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; 15. прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); 16. тумачи податке приказане табелом и графички;	бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном	бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина
ЧЕТВОРОУГАО	-	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и одреди осу симетрије;	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их

		користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма).	конструише МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 17. израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	-	МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима

У 6. разреду основне школе се не обрађују наставни садржаји у области следећих стандарда:

МА.1.1.5; МА.1.2.1; МА.1.2.2; МА.1.2.3; МА.1.2.4; МА.1.3.3; МА.1.3.4; МА.1.3.5; МА.1.4.2; МА.1.4.3; МА.1.4.4; МА.1.5.1; МА.1.5.2; МА.1.5.4; МА.2.1.3; МА.2.2.1; МА.2.2.2; МА.2.2.3; МА.2.2.4; МА.2.2.5; МА.2.3.3; МА.2.3.4; МА.2.3.5; МА.2.4.1; МА.2.4.2; МА.2.4.3; МА.2.5.1; МА.2.5.4; МА.3.1.2; МА.3.2.1; МА.3.2.2; МА.3.2.3; МА.3.2.4; МА.3.2.5; МА.3.3.1; МА.3.3.3; МА.3.3.4; МА.3.3.5; МА.3.4.2; МА.3.5.1; МА.3.5.4;

8.18.2. ФИЗИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину;
2. објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру(промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру(гравитационо, електрично и магнетно деловање);
3. разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела;
4. повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке(проблем ситуације);
5. демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу;
6. демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности;

7. разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене(хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...);
8. познаје примену хидростатичког притиска(принцип рада водовода, фонтане);
9. изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто(користи префиксе микро, мили, кило, мега);
10. процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената(односно, тачност мерења);
11. мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак;
12. одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;
13. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...).

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди	стандарди	стандарди
Механичко кретање	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1.разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину;	ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање	ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине	ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују	ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање
Сила	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 2.објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру(промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру(гравитационо, електрично и магнетно деловање); 3.разликује деловање силе Земљине теже	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно	ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска	ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида	ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима

	од тежине тела; 4.повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке(проблем ситуације); 7.разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене(хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); 8.познаје примену хидростатичког притиска(принцип рада водовода, фонтане);				
Мерење	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 9.изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто(користи префиксе микро, мили, кило, мега); 10.процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената(односно, тачност мерења); 11.мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак;	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна	ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, ФИ.2.3.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.3.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.3.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких	ФИ.2.3.4. зна када мерења понављамо више пута	ФИ.3.3.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.3.3. зна шта је грешка мерења

		јединице за брзину хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време	величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре		
Експеримент	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 5.демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; 6.демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности;	ФИ.3.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.3.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења	ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
Математичке основе физике	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 4.повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке(проблем ситуације); 12.одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;		ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност	ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких	

	13.решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...).			величина	

Стандарди који се не примењују у 6. разреду: ФИ.1.1.2; ФИ.1.1.3.; ФИ.1.3.1.; ФИ.1.3.2.; ФИ.1.4.6.; ФИ.1.5.1.; ФИ.1.5.2.; ФИ.1.5.1.; ФИ.1.5.2.; ФИ.2.1.3.; ФИ.2.1.4.; ФИ.2.2.1.; ФИ.2.2.3.; ФИ.2.4.1.; ФИ.2.4.2.; ФИ.2.4.3.; ФИ.2.4.4.; ФИ.2.4.5.; ФИ.2.4.6.; ФИ.2.5.1.; ФИ.2.5.2.; ФИ.2.5.3.; ФИ.2.5.4.; ФИ.2.5.5.; ФИ.3.1.1.; ФИ.3.1.2.; ФИ.3.2.2.; ФИ.3.2.3.; ФИ.3.2.4.; ФИ.3.2.5.; ФИ.3.2.6.; ФИ.3.3.2.; ФИ.3.4.1.; ФИ.3.5.1.; ФИ.3.5.2.

8.18.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Тема/6 област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	1- примени комплексе простих и опште припремних везби у већем обиму и интензитетуу самосталном везбању, 2- користи научене везбе у спорту, рекреацији, и различитим животним ситуацијама, 25- правилно се понаша на спортским тереним а и ван њих, 26- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње.	ФВ 1.1.23. правилно изводи најање један комплекс везби обликовања и приказује везбе за поједине делове тела ФВ 1.1.24. зна утицај и значај везби обликовања за организам, познаје поделу везби обликовања и њихову терминологију и функцију појединих везби у комплексу. Везбе обликовања sluзе за : побољшање издржљивости правилно и лепо држање тела, побољшање брзине и снаге	...ФВ.2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима ФВ.2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења
Спортске	9- изводи елементе кошаркашке	ФВ 1.1.1. игра кошарку примењујући	...ФВ.2.1.1. игра кошарку примењујући

игре-кошарка	технике, 10- користи елементе кошаркашке технике у игри, 11- примени основне тактике у обрани и нападу, 12- учествује на унутар одељенским такмичењима	основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других. Основни елементи технике су : ставови у нападу и обрани, кретање у обрани, скок у обрани, хватање и додавање лопте, водјење лопте-праволинијски и са променом правца, скок шут. ФВ. 1.1.2. зна функцију кошарке , основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ	виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.(елементи технике-додавање лопте једном руком, водјење лопте са променом кроз ноге, шут из продора двокораком, шут полагањем одозго, игра 2на 2. ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај кошарке, већи број правила, принципе и утицај тренинга
Атлетика- трчања, скокови	5- разликује атлетске дисциплине, 6- развија своје моторичке способности применом везбања из атлетике – трчања , скакања, 7- одржава равнотезу у различитим кретањима изводи ротације тела,	ФВ 1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке стазе, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологије, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ. Фв.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице. ФВ. 1.1.8. зна терминологију, основе тренинга , пружа прву помоћ	..ФВ.2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања ФВ. 2.1.7. зна правила такмичења ФВ. 2.1.5. зна правилно даскаче техником маказице Напомена- скокови увис и удаљ- провера овладаности техником, а не вредности резултата који ученик постигне.
Гимнастика- везбе на тлу, прескок	7- одржава равнотезу у различитим кретањима, изводи ротације тела, 8- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој , 25- правилно се понаша на спортским теренима у школи и ван ње, 34- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама, 26- примењује мере безбедности у везбању у школи и ван ње, 27- одговорно се односи према справама и реквизитима	ФВ 1.1.11. правилно изводи везбе на тлу(колут напред-назад, колупови преко препреке, став о шакама уз помоћ, прмет странце , мост, вага) ФВ 1.1.21. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ 1.1.12. правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ. ФВ. 1.1.19. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ	...ФВ. 2.1.9. ученици на овом нивоу правилно изводе слозеније везбе на тлу, чува и помазе, поштује сигурносна правила (везбе на тлу-колут напред преко препрека , из става раскорачно до става раскорачно колут напред, прмет странце, мост) ФВ. 2.1.10. ученик правилно изводи згрчку
Остале	2- користи научене везбе у	ФВ.1.2.1. ученик зна смисао физичког	...ФВ.2.2.1. ученик зна

активности- знања о физичком везбању	спорту, рекреацији и различитим зивотним ситуацијама, 21- објасни својим речима значај примењених везби, 22- процени ниво сопствене дневне физичке активности, 23- препозна начине за побољшање својих физичких способности 24- ,препозна могуће последице недовољне физичке активности, 30- решава конфликте на друштвено прихватљив начин, 35- процени лепоту покрета у физичком везбању и спорту, 36- подстиче породицу на потребу примене редовне активности	везбања ФВ.1.2.2. ученик зна утицај физичког везбања ФВ.1.2.3. ученик зна основне појмове везане за физичко везбање ФВ.1.2.4. ученик зна безбедност током везбања ФВ.1.2.5. ученик зна основна правила спортских игара	терминологију ФВ.2.2.2. ученик зна основе тренинга ФВ. 2.2.3. ученик зна доzirати оптерећење током везбања

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	1- примени комплексе простих и опште припремних везби у већем обиму и интензитету у	...ФВ.2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима. ФВ.2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање	...ФВ. 3.1.19. саставља , правилно изводи и показује сложене комплексе везби обликовања без и са реквизитима. ФВ. 3.1.20. зна да саставља комплексе везби обликовања и дозира оптерећење.

	самосталном везбању, 2- користи научене везбе у спорту, рекреацији и различитим зивотним , ситуацијама, 25- правилно се понаша на везбалишту као и на спортским такмичењима, 26- примени мере безбедности у везању у школи и ван ње.	оптерећења	
Спортске игре-кошарка	9- изведе елементе кошаркашке технике, 10 – користи елементе кошарке у игри, 11- примени основне елементе тактике у обрани и нападу,12- учествује на унутар одељенским такмичењима	.ФВ.2.1.1.игра кошарку примењујући виши ниво технике, већи број правила,једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. (елементи технике-додавање лопте једном руком,водјење лоте са променом правца кроз ноге,шут из продора двокораком, полагањем одозго) ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај кошарке, већи број правила, принципе и утицај тренинга...	...ФВ. 3.1.1. игра кошарку примењујући већи број одговарајућих елемената технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се , учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.(елементи технике-водјење лопте ролингом-скок шут, игра 3на 3) ФВ. 3.1.2. зна тактику кошарке, систем такмичења, начин организовања утакмице и да суди.
Атлетика-трчања, скокови	5- разликује атлетске дисциплине, 6- развија своје моторичке способности применом везбања из атлетике-трчање, скокови, 7- одржава равнотезу у различитим кретањима, изводи ротације тела,	..ФВ.2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ. 2.1.7. зна правила такмичења ФВ 2.1.5. зна правилно да скаче увис техником маказице.	..ФВ.3.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања ФВ 3.1.4. учествује на такмичењу ФВ 3.1.5. зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу.
Гимнастика-везбе на тлу , прескок	7- одржава равнотезу у различитим кретањима , изводи ротације тела, 8- схвати , вредност спортске гимнастике за сопствени развој, 25- правилно се понаша на спортским теренима у	..ФВ.2.1.9. правилно изводи слозеније везбе на тлу, чува и помазе , поштује сигурносна правила (везбе на тлу- колут напред преко препрека, из става раскорачно колут напред до става раскорачно, прамет странце, мост) ФВ. 2.1.10. правилно изводи згрчку.	...ФВ. 3.1.6. правилно изводи везбе и комбинације везби на тлу.(садрзај-став о шакама,издрзај,колут напред ФВ. 3.1.7. правилно изводи згрчку и разношку са изразитим фазама лета.

	школи и ван ње, 34- примени усвојене мототичке вештине у ванредним ситуацијама, 26- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње, 27- одговорно се односи према справама и реквизитима		
Остале активности- знања о физиком везбању	38- примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора, 39- користи здраве намирнице у исхрани, 28- примени и поштује правила игра у складу са еитчким нормама	..ФВ 2.2.1. зна терминологију ФВ 2.2.2. зна основе тренинга ФВ. 2.2.3. зна да дозира оптерећење током везбања.	...ФВ.3.2.1. зна правила индивидуалних спортских грана спортских игара ФВ.3.2.2. зна основе система такмичења ФВ.3.2.3. зна начин организовања такмичења

8.18.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства;
3. размени једноставније информације личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;
7. разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
8. упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
9. затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;

- 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих;
- 11.упути уобичајене молбе и захтеве;
- 12.честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства;
- 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 14.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
- 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
- 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;
- 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.
- 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
- 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;
- 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих;
- 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања;
- 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;
- 31.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих;
- 32.размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе;
- 33.саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;
- 34.разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;
- 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;
- 36.пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;
- 37.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;
- 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;

- 39.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;
 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;
 41.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;
 42.пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства;
 43.пита/каже/израчуна колико нешто кошта.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).	...ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.

	у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; 31.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; 34.разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; 37.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 41.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;		ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.
Говорне способности	2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3. размени једноставније	ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације,	...ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.

	информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.опише у неколико краћих,	захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.	ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења. ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).

	везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 32.размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; 33.саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 36.пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; 38.изрази допадање и недопадање		

	уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 42.пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; 43.пита/каже/израчуна колико нешто кошта.		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 35.формулише једноставније исказе који се односе на	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.	...ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.

	поседовање и припадност; 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;		
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.	...ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;	...ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и	...ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и

	5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања	умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање. ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).	разговорно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура. ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим

	и одговори на њих; 31.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; 34.разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; 37.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 41.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;		екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.
Говорне способности	2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3. размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима	...ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.	...ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење. ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).

	на заједничке активности; 11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;		ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

	29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 32.размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; 33.саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 36.пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 42.пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; 43.пита/каже/израчуна колико нешто кошта		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи	...ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима	...ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.

	једноставнија језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.	
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;	...ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	...ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.3.8. Представља и укратко

	22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 30.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 35.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 38.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 40.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;		описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.18.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства;
3. постави и одговори на једноставна питања личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;
6. опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства;
7. разуме једноставне предлоге и одговори на њих;
8. упути једноставан предлог;
9. пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;
10. разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих;
11. упути једноставне молбе и захтеве;
12. затражи и пружи кратко обавештење;
13. захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства;
14. саопшти кратку поруку којом се захваљује;
15. разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
16. даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања;
17. разуме честитку и одговори на њу;
18. упути пригодну честитку;
19. разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње;
20. размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости;
21. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа;
22. разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости;
23. размени информације у вези са догађајима у прошлости;
24. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости;
25. разуме планове и намере и реагује на њих;
26. размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама;
27. саопшти шта он/она или неко други планира, намерава;
28. разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;

- 29.изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства;
- 30.разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих;
- 31.разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања;
- 32.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;
- 33.разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама;
- 34.тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства;
- 35.опише дневни/недељни распоред активности;
- 36.разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност;
- 37.формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност;
- 38.пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;
- 39.разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;
- 40.опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;
- 41.разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега;
- 42.пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства;
- 43.пита/каже/израчуна колико нешто кошта;
- 44.састави списак за куповину;
- 45.на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану;
- 46.изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми...).

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; 5.разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; 7.разуме једноставне предлоге и одговори на њих;	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких	...ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки

	10.разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; 15.разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.разуме честитку и одговори на њу; 19.разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; 22.разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости; 25.разуме планове и намере и реагује на њих; 28.разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 30.разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих; 31.разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 33.разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама; 36.разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност; 39.разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање	елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).	извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и

	допадања и недопадања и реагује на њих; 41.разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега;		најважније информације краћег писаног текста.
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; 3.постави и одговори на једноставна питања личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; 8.упути једноставан предлог; 9.пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; 11.упути једноставне молбе и захтеве; 12.затражи и пружи кратко обавештење; 13.захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства; 14.саопшти кратку поруку којом се захваљује; 16.даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања; 18.упути пригодну честитку; 20.размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости;	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	...ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

	21. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа; 23. размени информације у вези са догађајима у прошлости; 24. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 26. размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; 27. саопшти шта он/она или неко други планира, намерава; 29. изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства; 32. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 34. тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства; 35. опише дневни/недељни распоред активности; 37. формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; 38. пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; 40. опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 42. пита и саопшти колико нечега		

	има/нема, користећи једноставна језичка средства; 43.пита/каже/израчуна колико нешто кошта; 45.на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану; 46.изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми...).		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; 21.опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа; 24.опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 32.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 35.опише дневни/недељни распоред активности; 37.формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; 40.опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 44.састави списак за куповину;	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).	...ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.

Језичке законитости – граматика	6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; 21.опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа; 24.опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 32.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 35.опише дневни/недељни распоред активности; 40.опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; 5.разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; 7.разуме једноставне предлоге и одговори на њих; 10.разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; 15.разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним	...ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма,	...ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.

	ситуацијама из свакодневног живота; 17.разуме честитку и одговори на њу; 19.разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; 22.разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости; 25.разуме планове и намере и реагује на њих; 28.разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 30.разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих; 31.разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 33.разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама; 36.разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност; 39.разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 41.разуме једноставне изразе који	мејлови итд.)	ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.

	се односе на количину нечега;		
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; 3.постави и одговори на једноставна питања личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; 8.упути једноставан предлог; 9.пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; 11.упути једноставне молбе и захтеве; 12.затражи и пружи кратко обавештење; 13.захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства; 14.саопшти кратку поруку којом се захваљује; 16.даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања; 18.упути пригодну честитку; 20.размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости; 21.опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних	... ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	... ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

	исказа; 23.размени информације у вези са догађајима у прошлости; 24.опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 26.размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; 27.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава; 29.изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства; 32.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 34.тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства; 35.опише дневни/недељни распоред активности; 37.формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; 38.пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; 40.опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 42.пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства; 43.пита/каже/израчуна колико		

	нешто кошта; 45.на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану; 46.изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми...).		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; 21.опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа; 24.опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 32.опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 35.опише дневни/недељни распоред активности; 37.формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; 40.опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 44.састави списак за куповину;	... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично.	... ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.
Језичке законитости – граматика	6.опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка	... ... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.	... ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе

	средства; 21. опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа; 24. опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; 32. опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; 35. опише дневни/недељни распоред активности; 40. опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично.	ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.18.6. ГЕОГРАФИЈА

Исходи:

1. Успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;
2. Одређује математичко географски положај на Земљи;
3. Анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;
4. Оријентише се користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;
5. Доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;
6. Анализира компоненете популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света;
7. Анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;
8. Анализира географски положај насеља;
9. Објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету;
10. Доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;
11. Уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;
12. Доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине;
13. Вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;
14. Објасни политичко – географску структуру државе;
15. Представи процесе који су довели до формирања савремене политичко – географске карте Европе и света;
16. Објасни како се издвајају географске регије;
17. Илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе

Тема/		Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)

област	Исходи**)	стандарди	стандарди
1. Друштво и географија	1.Успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; 2.Одређује математичко географски положај на Земљи;	ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
1. Друштво и географија	1.Успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; 2.Одређује математичко географски положај на Земљи;	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
2. Географска карта	3.Анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; 4.Оријентише се користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе	ГЕ 1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања ГЕ 1.1.2. препознаје и чита географске и допунске елементе карте	ГЕ 2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице,процесе и односе представљене моделом,

			табелом...
			ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
2. Географска карта	3.Анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; 4.Оријентише се користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе	ГЕ 2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице,процесе и односе представљене моделом, табелом... ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима	ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница-објеката,појава,процеса и односа на основу анализе географске карте

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
3. Становништво	5.Доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; 6.Анализира компоненете популационе динамике и	ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва

	њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; 7.Анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
3. Становништво	5.Доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; 6.Анализира компоненете популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; 7.Анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва	ГЕ 3.3.1 објашњава утицај природних и друштвених утицаја на развој и размештај становништва и насеља

	различитих социјалних, етничких и културних група;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
4. Насеља	8.Анализира географски положај насеља; 9.Објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; 10.Доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама	ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва и просторни распоред насеља

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
4.Насеља	8.Анализира географски положај насеља; 9.Објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету;	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва –природно и механичко и структуре становништва и распоред насеља	ГЕ 3.3.1 објашњава утицај природних и друштвених утицаја на развој и размештај становништва и насеља

	10.Доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
5. Привреда	11.Уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; 12.Доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; 13.Вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;	ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране	ГЕ 2.3.2. именује међународне организације ЕУ,УНИЦЕФ,УН,УНЕСКО,ФАО,ЦРВЕНИ КРСТ

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
5. Привреда	11.Уз помоћ географске карте анализира утицај	ГЕ 2.3.2. именује међународне организације	ГЕ 3.3.2 објашњава утицај природних и друштвених утицаја на развој и размештај привреде и

	природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; 12.Доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; 13.Вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;	ЕУ,УНИЦЕФ,УН,УНЕСКО,ФАО,ЦРВЕНИ КРСТ	привредних делатности

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
6. Држава и интеграциони процеси	14.Објасни политичко – географску структуру државе; 15.Представи процесе који су довели до формирања савремене политичко – географске карте Европе и света;	ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.4.1.описује природне и друштвене одлике државе и наводи њене регије

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
6. Држава и	14.Објасни политичко –	ГЕ 2.4.1.описује природне и друштвене	ГЕ 3.4.1. објашњава географске

интеграциони процеси	географску структуру државе; 15.Представи процесе који су довели до формирања савремене политичко – географске карте Европе и света;	одлике државе и наводи њене регије	везе-просторне, директне, индиректне и уме да издвоји географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
7. Географија Европе	16.Објасни како се издвајају географске регије; 17.Илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе;	ГЕ 1.4.2. препознаје основне природне и друштвене одлике Европе	ГЕ 2.4.1.описује природне и друштвене одлике Европе и наводи њене регије ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
7.Географија Европе	16.Објасни како се издвајају географске регије; 17.Илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору	ГЕ 2.4.1.описује природне и друштвене одлике Европе и наводи њене регије ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и уме да издвоји географске регије ГЕ 3.4.2. објашњава географске везе и законитости у Европи и уме да издвоји географске регије

	Европе;		

8.18.7. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.Повезује развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења;
2. Анализира карактеристике савремене културе становања;
3. Класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
- 4.Класификује врсте саобраћајних објеката према намени;
- 5.Повезује неопходност изградње прописане инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају;
6. Повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе;
7. Демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;
- 8.Скицира просторни изглед грађевинског објекта;
9. Чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола;
- 10.Користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања;
11. Самостално креира дигиталну презентацију и представља је;

- 12.Класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене;
- 13.Повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину;
14. Повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова ;
15. Реализује активност која указује на важност рециклаже ;
16. Образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије;
17. Повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије ;
- 18.Повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране ;
- 19.Описује занимања у области грађевинарства,пољопривреде,производње и прераде хране ;
- 20.Изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду ;
21. Самостално/ тимски врши избор макете –модела грађевинског објекта и образлажи избор;
- 22.Самостално проналази информације о условима,потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ ;
23. Креира планску документацију(листу материјала,редослед операција,процену трошкова) користећи програм за обраду текста ;
- 24.Припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате,машине и опремуу складу са захтевима посла иматеријалом који се обрађује ;
25. Израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду ;

26. Учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела ;

27. Одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.

Тема/ област	Ниво постигнућа Исходи**)	Основни – довољан (2) Број бодова 31-48%	Средњи – добар (3) Број бодова 49-66%
1. Животно и радно окружење	1. Повезује развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења 2. Анализира карактеристике савремене културе становања 3. Класификује кућне инсталације на основу њихове намене	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
2. Саобраћај	4. Класификује врсте саобраћајних објеката према намени; 5. Повезује неопходност изградње прописане инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; 6. Повезује коришћење	– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и

	информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе 7. Демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;		ангажовања.
3. Техничка и дигитална писменост	8. Скицира просторни изглед грађевинског објекта; 9. Чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; 10. Користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; 11. Самостално креира дигиталну презентацију и представља је;		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%
4. Ресурси и производња	12.Класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; 13.Повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину 14.Повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова 15. Реализује активност која указује на важност рециклаже ; 16. Образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; 17. Повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије ; 18.Повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране ; 19.Описује занимања у области грађевинарства,пољопривреде,производње и прераде хране ;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и

			ангажовања.
5. Конструкторско моделовање	20.Изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду ; 21. Самостално/ тимски врши избор макете –модела грађевинског објекта и образлажи избор; 22.Самостално проналази информације о условима,потребима и начину реализације макете/модела користећи ИКТ ; 23. Креира планску документацију(листу материјала,редослед операција,процену трошкова) користећи програм за обраду текста ; 24.Припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате,машине и опремуу складу са захтевима посла иматеријалом који се обрађује ; 25. Израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду ; 26.Учествује у успостављању критеријума за вредновање,процењује свој рад и рад		

	других и предлаже унапређења постојеће макете/модела ; 27. Одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.		

8.18.8. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Исходи:

1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали
2. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе
3. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси
4. опште улоге музике у средњовековној Србији
5. уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе
6. издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима
7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената)
8. одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку
9. опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама
10. препозна инструмент или групу инструмената према врсти композиције у оквиру датог музичког стила
11. разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе
12. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте
13. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе

14. уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике
15. идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба
16. изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте у групи
17. примењује правилну технику певања
18. примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције
19. развија координацију и моторику кроз свирање и покрет
20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању
21. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет
22. комуницира у групи импровизујући мање целине гласом , инструментом или покретом
23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката
24. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност)
25. учествује у школским приредбама и манифестацијама
26. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама
27. критички просуђује утицај гласне музике на здравље
28. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – недовољан (1)	Основни – довољан (2)
	Исходи**)	Број бодова 0-30%	Број бодова 31-48%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да: 1. повеже различите видове музичког	Уме да: описе основне карактеристике; • музичких инструмената и	Уме да: описе основне карактеристике; • музичких инструмената и

	изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали 2.наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе 3. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси 4. опште улоге музике у средњевијековној Србији 5. уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе 6. издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима 7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената)	састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку 9. опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • -не зна, није научио, одбија да одговори	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. препозна инструмент или групу инструмената према врсти композиције у оквиру датог музичког стила 11. разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе 12. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте 13. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе 14. уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике 15. идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • музичке жанрове; • музички фолклор. • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • музичке жанрове; • српски музички фолклор. • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте у групи 17. примењује правилну технику певања 18. примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције 19. развија координацију и моторику кроз свирање и покрет 20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању	Ученик не уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • не зна, није научио, одбија да одговори • Неодговорност, ометање на часу, недоношење прибора за музичку културу (музички инструмент, уџбеник, нотна свеска...)	Ученик уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања • На оцену из музичке културе позитивно утиче и: Активност у изборним предметима, манифестацијама, приредбама, фестивалима (певање, певачка група, хор, оркестар), посећивање културних дешавања из области музике, активност на часу, лепо понашање, дисциплина.
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 22. комуницира у групи импровизујући мање целине гласом, инструментом или покретом 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката 24. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна	Ученик не уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке	Ученик уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке

	реч, ликовна уметност) 25. учествује у школским приредбама и манифестацијама 26. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама 27. критички просуђује утицај гласне музике на здравље 28. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво	деонице на направљеним музичким инструментима; - учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. - не зна, није научио, одбија да одговори	деонице на направљеним музичким инструментима; - учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. - има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – добар (3)	Напредни –врло добар (4)
	Исходи**)	Број бодова 49-66%	Број бодова 67-84%
ЧОВЕК И МУЗИКА	1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали 2. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе 3. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси 4. опште улоге музике у средњевековној Србији 5. уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе 6. издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима 7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената)	ученик уме да анализира повезаност: - музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером); - структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми); - облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота. - има половину знања из музичке теорије	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).. - зна више лекција са мањим грешкама

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку 9. опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама	музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером).	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. препозна инструмент или групу инструмената према врсти композиције у оквиру датог музичког стила 11. разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе 12. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте 13. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе 14. уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике 15. идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба	- опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених - музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре); - препозна структуру одређеног жанра. - препозна дело и композитора	- структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; - контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора - препозна дело и композитора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте у групи 17. примењује правилну технику певања 18. примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције 19. развија координацију и моторику кроз свирање и покрет	- изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. - препозна основне елементе музичке писмености. - интонативно или ритмички погрешно, изговор текста добар	- изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. - препозна основне елементе музичке писмености. - интонативно, ритмички

	20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању		и изговор текста песме са неколико мањих грешака
МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО	21. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 22. комуницира у групи импровизујући мање целине гласом , инструментом или покретом 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката 24. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност) 25. учествује у школским приредбама и манифестацијама 26. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама 27. критички просуђује утицај гласне музике на здравље 28. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво	- осмишљава лакше пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - импровизује и/или компонује мање и лакше музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; - осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.	- осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; - осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Напредни –одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 85-100%
ЧОВЕК И МУЗИКА	1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности

	2. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе 3. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси 4. опште улоге музике у средњовековној Србији 5. уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе 6. издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима 7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената)	настанка жанра и облика музичког фолклора; • критички и аргументовано образлаже свој суд; • уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом). • зна да објасни, сам да преприча и више лекција
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку 9. опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама	• зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. препозна инструмент или групу инструмената према врсти композиције у оквиру датог музичког стила 11. разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе 12. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте 13. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе 14. уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике 15. идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба	• Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: • структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; • жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; • контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16. изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте у групи 17. примењује правилну технику певања 18. примењује различита средства изражајног певања и	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке

	свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције 19. развија координацију и моторику кроз свирање и покрет 20. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању	писмености. • интонативно, ритмички и изговор текста песме без грешака
МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО	21. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање свирање и покрет 22. комуницира у групи импровизујући мање целине гласом, инструментом или покретом 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката 24. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност) 25. учествује у школским приредбама и манифестацијама 26. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама 27. критички просуђује утицај гласне музике на здравље 28. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво	• осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

8.18.9. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Исходи:

1. ... именује основне компоненте рачунара, наведе примере корисничких програма за одређену намену
2. ...користи програм за управљање документима на рачунару
3. ... разуме поступак дељења докумената преко Google диска
4. ...креира текстуални документ, примењује акције едитовања и форматирања и умеће табеле у документ
5. ...креира, уређује и структурира текстуалне документе који садрже табеле
6. ...креира и обрађује дигиталну слику

7. ...примењује алатке за снимање и обраду аудио-записа
8. ...правилно користи ИКТ уређаје
9. ...примењује алатке за снимање и обраду видео-записа
10. ...креира, уређује и структурира дигиталне садржаје (мултимедијалне презентације) који садрже табеле, видео и аудио записе
11. ...препознаје и објасни функцију основних интернет сервиса
12. ...ефикасно користи интернет сервисе
13. ...одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу
14. ... приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права
15. ...објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ССЛиценцом
16. ... чува и организује податке локално и у облаку
17. ...примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи
18. ...поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника
19. ... разуме разлику између текстуалних и визуелних програмских језика
20. ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, читавања, исписа)
21. ... користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима
22. ...сврсисходно примењује програмске структуре (уграђене функције)
23. ... креира програм линијске структуре у текстуалном програмском језику
24. ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру
25. ... разуме и предвиђа резултате наредби гранања
26. ... примени одговарајућу програмску структуру
27. ...користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности
28. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања
29. ...креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања
30. ...разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме)
31. ... вреднује своје знање о креирању програма који укључују наредбе понављања, гранања и дефинисане функције у текстуалном програмском језику
32. ... креира програм који укључује математички алгоритам у текстуалном програмском језику
33. ...сарађује с осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом
34. ... бира и примењује технике и алатке у складу са фазама реализације пројекта
35. ... сарађује с осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом
36. ... сарађује с осталим члановима групе у представљању резултата и закључака

37. ...наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка

38. ...вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-66%
1.ИКТ	1. ... именује основне компоненте рачунара, наведе примере корисничких програма за одређену намену 2. ...користи програм за управљање документима на рачунару 3. ... разуме поступак дељења докумената преко Google диска 4. ...креира текстуални документ, примењује акције едитовања и форматирања и умеће табеле у документ 5. ...креира, уређује и структурира текстуалне документе који садрже табеле 6. ...креира и обрађује дигиталну слику 7. ...примењује алатке за снимање и обраду аудио-записа 8. ...правилно користи ИКТ уређаје 9. ...примењује алатке за снимање и обраду видео-записа 10. ...креира, уређује и структурира дигиталне садржаје (мултимедијалне презентације) који садрже табеле, видео и аудио записе	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
2.Дигитална писменост	11. ...препознаје и објасни функцију основних интернет сервиса 12. ...ефикасно користи интернет сервисе 13. ...одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу 14. ... приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права 15. ...објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ССЛиценцом 16. ... чува и организује податке локално и у облаку 17. ...примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на		

	мрежи 18. ...поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника		
3.Рачунарство	19. ... разуме разлику између текстуалних и визуелних програмских језика 20. ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, учитавања, исписа) 21. ... користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима 22. ...сврсисходно примењује програмске структуре (уграђене функције) 23. ... креира програм линијске структуре у текстуалном програмском језику 24. ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру 25. ... разуме и предвиђа резултате наредби гранања 26. ... примени одговарајућу програмску структуру 27. ...користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности 28. ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања 29. ...креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања 30. ...разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме) 31. ... вреднује своје знање о креирању програма који укључују наредбе понављања, гранања и дефинисане функције у текстуалном програмском језику 32. ... креира програм који укључује математички алгоритам у текстуалном програмском језику		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	ИСХОДИ	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%

	(УЧЕНИК УМЕ ДА...)		
4. Пројектна настава	33. ...сарађује с осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом 34. ... бира и примењује технике и алатке у складу са фазама реализације пројекта 35. ... сарађује с осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом 36. ... сарађује с осталим члановима групе у представљању резултата и закључака 37. ...наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка 38. ...вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.18.10. ЛИКОВНА КУЛТУРА

- 1.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
- 2.користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу;
- 3.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;
- 4.описује свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
- 5.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- 6.именује,описује и показује сензитивност** за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности;
- 7.посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира** основне, изведене, хроматске и ахроматске боје;
- 8.примењује** стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;
- 9.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
- 10.користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу;
- 11.обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу;
- 12.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;
- 13.описује свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
- 14.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- 15.именује,описује и показује сензитивност** за појмове светлина и сенка;
- 16.именује,описује и показује сензитивност** за светло-тамни контраст;
- 17.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
- 18.прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму;
- 19.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;

20. опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
21. разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- 22. именује, описује и показује сензитивност** за различите врсте текстура;
- 23. наводи примере** различитих текстура у природи и уметничким делима и **тумачи** их;
- 24. посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира** различите врсте текстура у природи и уметности;
- 25. примењује** стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака;
- 26. повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду;
27. користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
28. изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;
29. опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
30. разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- 31. именује, описује и показује сензитивност** за појмове машта, фантазија и уобразиља;
- 32. наводи примере** употребе маште и фантазије у ликовним делима и **тумачи** их;
33. користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
34. изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;
35. опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
36. идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука;
37. разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- 38. именује, описује и показује сензитивност** за различите теме и и мотиве у ликовним делима;
39. користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;
40. изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;
41. опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
42. идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука;
43. разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
	Исходи**)	Број бодова 31%-48%	Број бодова 49%-66%
БОЈА	1. користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 2. користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; 3. изрази своје замисли и позитивне	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности	ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да

	поруке одабраном ликовном техником; 4.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 5.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 6.именује,описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; 7.посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; 8.примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;	ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу
БОЈА И СВЕТЛИНА	9.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 10.користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; 11.обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; 12.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 13.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 14.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може		

	применити. 15.именује,описује и показује сензитивност за појмове светлина и сенка; 16.именује,описује и показује сензитивност за светло-тамни контраст;		
ТЕКСТУРА	17.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 18.прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; 19.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 20.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 21.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 22.именује,описује и показује сензитивност за различите врсте текстура; 23.наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; 24.посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; 25.примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; 26.повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и		

СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА	примењује их у ликовном раду; 27.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 28.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 29.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 30.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 31.именује,описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија и уобразиља; 32.наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их;		
КОМУНИКАЦИЈА	33.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 34.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 35.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 36.идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; 37.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 38.именује,описује и показује сензитивност за различите теме и мотиве у ликовним делима;		

ПРОСТОР	39.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 40.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 41.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 42.идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; 43.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни - одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 67%-84%	Број бодова 85%-100%
БОЈА	1.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 2.користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; 3.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 4.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 5.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју

	применити. 6.именује,описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; 7.посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; 8.примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;	адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)	(одабрану) идеју ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
БОЈА И СВЕТЛИНА	9.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 10.користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; 11.обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; 12.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 13.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 14.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 15.именује,описује и показује сензитивност за појмове светлина и сенка; 16.именује,описује и показује сензитивност за светло-тамни		

	контраст;		
ТЕКСТУРА	17.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 18.прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; 19.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 20.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 21.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 22.именује,описује и показује сензитивност за различите врсте текстура; 23.наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; 24.посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; 25.примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; 26.повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду;		
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА	27.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 28.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;		

	29.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 30.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 31.именује,описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија и уобразиља; 32.наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их;		
КОМУНИКАЦИЈА	33.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 34.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 35.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; 36.идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; 37.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. 38.именује,описује и показује сензитивност за различите теме и мотиве у ликовним делима;		
ПРОСТОР	39.користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; 40.изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; 41.опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и	ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју	

	уметничких дела; 42.идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; 43.разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	

8.18.11. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. својим речима и на примеру образложи везу права и одговорности;
2. наведе примере за групу права слобода да и заштита од;
3. аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика;
4. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;
5. препозна ситуације кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе;
6. на правилан начин користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт, подела власти;
7. својим речима на примеру образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти;
8. препозна стварну партиципацију ученика у одељењу и школи;
9. наведе примере позитивног коришћења интернета и мобилног телефона;

10. образложи могући утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца;
11. разликује безбедно од небезбедног понашања на друштвеним мрежама;
12. примењује 7 златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука;
13. препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ;
14. учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања;
15. учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака;
16. презентује спроведено истраживање и добијене резултате;
17. процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке;
18. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин;
19. учествује у доношењу правила рада групе и поштује их;
20. проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Напредни – истиче се 85-100%	Средњи – добар 49-84%	Основни – задовољава 31-48%
Људска права	1. својим речима и на примеру образложи везу права и одговорности; 2. наведе примере за групу права <i>слобода да и</i> заштита од; 3. аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; 4. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; 5. препозна ситуације кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и

		(самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	ангажовања
Демократско друштво	6. на правилан начин користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт, подела власти; 7. својим речима на примеру образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти; 8. препозна стварну партиципацију ученика у одељењу и школи;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	висок степен активности, самосталности и ангажовања	
Процеси у савременом свету	9. наведе примере позитивног коришћења интернета и мобилног телефона; 10. образложи могући утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца; 11. разликује безбедно од небезбедног понашања на друштвеним мрежама; 12. примењује 7 златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; 13. препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања		
Грађански активизам	14. учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; 15. учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; 16. презентује спроведено истраживање и добијене резултате; 17. процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; 18. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин; 19. учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; 20. проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		степен активности и ангажовања		

8.18.12. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

- 1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе;
- 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
- 3. моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе
- 4. моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава
- 5. моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа
- 6. моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;
- 7. моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима.
- 8. моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка;
- 9. моћи да пронађе одређени библијски одељак;
- 10. моћи да каже да се Библија користи на богослужењима;
- 11. моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе;
- 12. бити подстакнут на читање Светог Писма.
- 13. моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“;
- 14. моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих;
- 15. моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе;
- 16. моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога
- 16. моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима;

- 17. моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог;
- 18. моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека
- 19. моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања;
- 20. моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима;
- 21. моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави;
- 22. бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор;
- 23. моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим;
- 24. моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице;
- 25. моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију;
- 26. моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења
- 27.
- моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;
- 28. моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице;
- 29. моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова;
- 30. моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота;
- 31. моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва;
- 32. моћи да објасни значај доношења Миланског едикта;
- 33. моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убе

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредан- истиче се
	ИСХОДИ	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-84%	Број бодова 85-100%
I –УВОД	1.моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

	2.моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. 3.моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе	логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
II – ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ	4/моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе 5..моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава 6.моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа 7.моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и

			ангажовања.	ангажовања.
III- УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	8.моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. 9..моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; 10.моћи да пронађе одређени библијски одељак; 11.моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; 12..моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; 13.бити подстакнут на читање Светог Писма.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
I V-БОГОЧОВЕК ИСУС ХРИСТОС	14.моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; 15.моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; 16.моћи да препозна Богородичино	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз 2. успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове;

	прихватање воље Божије као израз слободе; 17.моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога 18.моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; 19..моћи да преприча библијски опис Рођења	минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
V- ЦРКВА ДУХА СВЕТОГ	20.моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; 21.моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; 22.моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; 23.моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; 24.моћи да објасни значај доношења Миланског едикта;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну

	25. моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;	– показује мањи степен активности и ангажовања.	самосталност и висок степен активности и ангажовања.	самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.18.13. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. – Doživjeti tajnu utjelovljenja i Božji naum da čovjeku progovori kroz Isusa Krista
2. – Spoznati sinovstvo Isusa Krista i njegov odnos prema Bogu Ocu
3. – Upoznati se sa Isusovim naukom i njegovim simboličnim govorom, prispodobama
4. – Doživjeti Isusa koji odgovara na ljudske potrebe, teškoće i grešnost
5. – Uočiti, upoznati i iskusiti snagu kršćanske vjere koja vodi do potpune i prave slobode
6. – Izgraditi ozbiljan i odgovoran stav prema životnim činjenicama, kao što su ropstvo grijeha, zlo u svijetu, nepravda i patnja, osama i beznađe, koje su zapreka postignuću slobode i događaju se u različitim područjima osobnoga i društvenoga života.
7. – Otkriti, upoznati i iskusiti da prava i potpuna sloboda izvire iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu
8. – Upoznati, susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja, kao jedinoga koji je, i to jednom zauvijek, pobijedio ropstvo, zlo, grijeh i smrt.
9. – Osluškovati i prihvatiti Isusov poziv svim svojim učenicima, da budu novi Božji narod, potpuno slobodni i odgovorni članovi njegove zajednice, Crkve, i da tu slobodu odgovorno žive u društvu, u svijetu
10. – Upoznati različite službe u zajednici, Crkvi

Тема/област	Ниво постигнућа Исходи**) <u>- Ishodi, koje očekujemo na kraju nastavne teme</u>	Основни – задовољавајуће Разумевање Број бодова 31-48%	Средњи –добар Анализа Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Евалуација Број бодова 85-100%

UVOD – BEVEZETÉS	Rad sa podacima i informacijama Učenik će znati: 2.Spoznati sinovstvo Isusa Krista i njegov odnos prema Bogu Ocu 7.Otkriti, upoznati i iskusiti da prava i potpuna sloboda izvire iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu	2.Spoznati sinovstvo Isusa Krista i njegov odnos prema Bogu Ocu	2.Spoznati sinovstvo Isusa Krista i njegov odnos prema Bogu Ocu i objasniti taj odnos	7.Otkriti, upoznati i iskusiti da prava i potpuna sloboda izvire iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu
ISUS KRIST – SIN BOŽJI – JÉZUS KRISZTUS – ISTEN FIA	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati: 1.Doživjeti tajnu utjelovljenja i Božji naum da čovjeku progovori kroz Isusa Krista	1.Doživjeti tajnu utjelovljenja	1.Doživjeti tajnu utjelovljenja i Božji naum da čovjeku progovori kroz Isusa Krista	1.Doživjeti tajnu utjelovljenja i Božji naum da čovjeku progovori kroz Isusa Krista uz objašnjenje
ISUS – VRHOVNI UČITELJ VJERE – JÉZUS – A HIT LEGNAGYOB TANÍTÓMESTERE	Veština komunikacije Učenik će znati: 3.Upoznati se sa Isusovim naukom i njegovim simboličnim govorom, prispodobama	3.Upoznati se sa Isusovim naukom	3.Upoznati se sa Isusovim naukom i njegovim simboličnim govorom, prispodobama	3.Upoznati se sa Isusovim naukom i njegovim simboličnim govorom, prispodobama uz objašnjenje

ISUS POMAŽE LJUDIMA – OPRAŠTA I LIJEČI – JÉZUS SEGÍT AZ EMBEREKNEK – MEGBOCSÁT ÉS GYÓGYÍT	Briga za zdravlje Učenik će znati: 4.Doživjeti Isusa koji odgovara na ljudske potrebe, teškoće i grešnost 6.Izgraditi ozbiljan i odgovoran stav prema životnim činjenicama, kao što su ropstvo grijeha, zlo u svijetu, nepravda i patnja, osama i beznade, koje su zapreka postignuću slobode i događaju se u različitim područjima osobnoga i društvenoga života.	4.Doživjeti Isusa koji odgovara na ljudske potrebe, teškoće i grešnost	6.Izgraditi ozbiljan i odgovoran stav prema životnim činjenicama, kao što su ropstvo grijeha, zlo u svijetu, nepravda i patnja, osama i beznade,	6.Izgraditi ozbiljan i odgovoran stav prema životnim činjenicama, kao što su ropstvo grijeha, zlo u svijetu, nepravda i patnja, osama i beznade, koje su zapreka postignuću slobode i događaju se u različitim područjima osobnoga i društvenoga života.
ISUS KRIST – NAŠ SPASITELJ – JÉZUS KRISZTUS – A MI MEGVÁLTÓNK	Veština za život u demokratskom društvu Učenik će znati: 8.Upoznati, susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja, kao jedinoga koji je, i to jednom zauvijek, pobijedio ropstvo, zlo, grijeh i smrt.	8.Susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja,	8.Susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja, kao jedinoga koji je, i to jednom zauvijek, pobijedio ropstvo, zlo, grijeh i smrt.	8.Susresti i prihvatiti Krista kao konačnoga čovjekova Osloboditelja i Spasitelja, kao jedinoga koji je, i to jednom zauvijek, pobijedio ropstvo, zlo, grijeh i smrt. – uz objašnjenje

CRKVA – NOVI BOŽJI NAROD – AZ EGYHÁZ – ISTEN ÚJ NÉPE	Veština komunikacije Učenik će znati: 5.Uočiti, upoznati i iskusiti snagu kršćanske vjere koja vodi do potpune i prave slobode 9.Osluškiivati i prihvatiti Isusov poziv svim svojim učenicima, da budu novi Božji narod, potpuno slobodni i odgovorni članovi njegove zajednice, Crkve, i da tu slobodu odgovorno žive u društvu, u svijetu 10.Upoznati različite službe u zajednici, Crkvi	5.Prepoznati snagu kršćanske vjere koja vodi do potpune i prave slobode	9.Znaju prihvatiti Isusov poziv svim svojim učenicima, da budu novi Božji narod, potpuno slobodni i odgovorni članovi njegove zajednice, Crkve	9.Znaju prihvatiti Isusov poziv svim svojim učenicima, da budu novi Božji narod, potpuno slobodni i odgovorni članovi njegove zajednice, Crkve i da tu slobodu odgovorno žive u društvu, u svijetu 10.Upoznati različite službe u zajednici, Crkvi

8.18.14. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

**** НАПОМЕНА:**

У складу са законским формирањем група, као и према компетентној процени наставника, заснованој на искуству у раду са мешовитим групама, као и могућностима и способностима ученика, наставник има право да ученика оцени сходно критеријумима за одређени разред, чак и ако ученик фактички не припада том разреду, јер се може десити да ученик овај предмет бира први пут и да нема потребна претходна знања како би пратио програм и план наставе за разред који заиста похађа.

Тема/ област	ИСХОДИ / KIMENET	Основни – задовољавајуће	Средњи –добар Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Број бодова 85-
	A tematikai egység/terület feldolgozását követően a diák képes 360agy a következőkre:			

		Број бодова 31-48%		100%
IRODALMI ISMERETEK:	1. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. 2. Megismeri egyes 361agyar irodalmi szövegek szerb, illetve délszláv műfordításait és néhány délszláv alkotó művének 361agyar fordítását. 3. Megismeri néhány 361agyar író életrajzát. 4. Felismeri és megkülönbözteti a prózai és verses formákat. 5. Megérti az irodalmi mű témáját, felismeri szereplőit, összefoglal-ja, reprodukálja a cselekményt. 6. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegektől. 7. Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét. 8. Meg tudja állapítani a cselekmény helyét és idejét. 9. Felismeri a költői jelzőt, megszemélyesítést, hasonlatot. 10. Képes a következő szépirodalmi szövegelemek meghatározására és példákkal való illusztrálására: téma, a cselekmény helye és ideje, főszereplő, mellékszereplő stb. 11. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: 361agya, mese, tájle- író költemény, elbeszélés, novella, regény, 361agya, mesejáték. 12. Megnevezi és a gyakorlatban is alkalmazza a leírás formáit: szeméyleírás, tárgyleírás, tájleírás. 13. Felismeri és értelmezi az egyszerű szövegek konfliktushelyzeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, véleményt 361agyar. 14. Képes vázlat készítésére és a vázlat alapján beszélni a szövegről. 15. Nyelvtudásának szintje alapján eljut a rövidebb és/vagy hosszabb szövegek megértéséig. 16. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója. 17. Képes esztétikai élmény átélésére. 18. Tiszteli a nemzeti irodalom és kultúra hagyományait.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	19. Képes többszöri olvasás után megérteni az egyszerű és/vagy összetettebb szövegeket. 20. Tud rövidebb és/vagy hosszabb szövegeket hangosan olvasni és reprodukálni, ügyelve a helyes artikulációra, hangsúlyra, hanglejtés- re, valamint mondatformálásra. 21. Képek, kérdések, vázlat és kulcsszavak alapján képes összefoglal- ni a szöveg lényeges információit. 22. Képes megfogalmazni a szöveghez kapcsolódó egyéni élménye- ket. 23. Képes a nem lineáris szövegek befogadására. 24. Megismeri a vajdasági 362agyar gyermeksjajtót.			
NYELVI ISMERETEK	25. Tudatosul benne, hogy a 362agyar nyelv agglutináló nyelv. 26. Képes alapszintű kontrasztív gondolkodásra, összevetésre. 27. Felismeri és megnevezi a mondatfajtákat a beszélő szándéka szerint. 28. Felismeri és megnevezi az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, személyes, birtokos, kérdő és 362agyar névmás, kölcsönös, határozat- lan, általános és vonatkozó névmás). 29. Ismeri és alkalmazza az igeneveket. 30. Ismeri és alkalmazza a feltételes és felszólító módot. 31. Ismeri és alkalmazza a szóelemeket. 32. Ismeri és alkalmazza a határozott és határozatlan számnevet. 33. Ismeri és alkalmazza az alanyi és tárgyas ragozást. 34. Ismeri és alkalmazza a gyakori kötőszavakat. 35. Ismeri és alkalmazza a gyakori határozószavakat. 36. Megkülönbözteti a nyelvi rétegeket. 37. Megkülönbözteti az egyszerű és összetett szavakat. 38. Képes az elsajátított nyelvi modellek alkalmazására. 39. Felismeri és megnevezi az alanyos, tárgyas, határozós és jelzős szintagmákat.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
SZÓKÉSZLET	40. Hangalak és jelentés alapján felismeri a rokon értelmű, többjelen- tésű, ellentétes jelentésű szavakat.	- знања која је остварио су на нивоу	– у великој мери показује способност	– у потпуности показује способност

	41. Felismeri a közmondásokat, szólásokat, jeles ünnepeket. 42. Szókincsét kb. 250–300 további új lexikai egységgel gazdagítja.	репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
NYELVKULTÚRA, NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	43. Különböző beszédhelyzetekben nyelvtudásának megfelelően képes egyszerű és/vagy összetettebb/ bonyolult információkat kérni és adni. 44. Képes megérteni az alapvető információkat, amelyek a mindenna- pi kommunikációs helyzetekben hangzanak el. 45. Nyelvtudásának megfelelően képes a szituatív kódváltás alkalma- zására. 46. Használja a megfelelő udvariassági formákat. 47. Megérti a hangzó, multimédiás anyagok lényeges információit. 48. Részt vesz szerepjátékokban.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
HELYESÍRÁS	49. Ismeri és alkalmazza a helyesírási alapelveket. 50. Képes 363agya szövegek másolására. 51. Képes 363agya szövegek alkotására (képeslap, meghívó, SMS stb.) 52. Ismeri és alkalmazza az elválasztás szabályait. 53. Képes 10-15 mondatos és/vagy hosszabb fogalmazás írására	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи

		изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.18.15. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредни – истиче се
ЦРТАЊЕ - Тачка, линија и смер - Перцепција и аперцепција - Цртање, цртачки материјали, обичне оловке, метално перо, туш и перо и пенкало, разни цртачки материјали - Слободан ритам маса и волумена, бојених мрља, линија, светлина - Перцепција и аперцепција - Компоновање основних тродимензионалних облика - Перцепција - Цртање, цртачки материјали, обичне оловке са оловке, металн оперо, туш и перо и пенкало, различити цртачки материјали	- описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - поређи утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; - црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; - разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; - исказује своје мишљење о томе како	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује

9. Компоновање више ритмичких целина у простору (употребни предмети)	је развој цивилизације утицао на развој уметности.	учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	(самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- показује мањи степен активности и ангажовања
ЦРТАЊЕ/СЛИКАЊЕ 10. Перцепција и аперцепција 11. Цртање, цртачки материјали, метално перо, туш, перо и пенкало, разни цртачкиматеријали 12. Естетско процењивање 13. Хроматски и ахроматскикуп 14. Сликање, одговарајућа средства и сликарски материјали 15. Интензивне (јарке, чисте) боје и боје ослабљеног интензитета (замућенебоје) 16. Сликање, одговарајућа средства и сликарски материјали 17. Топле и хладне боје 18. Сликање, одговарајућа средства и сликарски материјали 19. Визуелно споразумевање	• поређи облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи

20. Стварање и декодирање визуелне шифре 21. Цртање, сликање, одговарајућа средства и материјали		пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	степен активности и ангажовања
ВАЈАЊЕ 22. Фотографија, филм и остала одговарајућа средства 23. Амбијент – сценски простор 24. Амбијент – сценски простор-естетска анализа 25. Тактилне вредности површине и облика 26. Вајање, одговарајућа средства и вајарски материјали 27. Естетска анализа 28. Вајање, одговарајућа средства и вајарски материјали 29. Моделовање геометријских и неправилних форми 30. Вајање, одговарајућа средства и вајарски материјали 31. Конвексна и конкавна форма	• обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан • орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама)	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и

32. Перцепција и аперцепција 33. Односимаса и волумена 34. Чврста и мекаформа 35. Вајање, одговарајућа средства и вајарскиматеријали 36. Естетска анализа		- јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	ангажовања

8.19. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

	примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.19.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ:

1. Користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима које чита
2. Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи
3. Чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом
4. Разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста
5. Разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму, слободни и везани стих, рефрен
6. Тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту
7. Локализује књижевна дела из обавезног школског програма
8. Разликује етапе драмске радње
9. Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског писца или лирског субјекта

10. Разликује облике казивања (форме приповедања)
11. Идентификује језичкостилска изражајна средства и разуме њиову функцију
12. Анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста
13. Уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким
14. Разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела
15. Критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став
16. Доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста
17. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину
18. Размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевноуметничких текстова
19. Препоручи књижевно дело уз кратко образложење
20. Упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст
21. Разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом
22. Одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима
23. Уочи делове именичке синтагме
24. Разликује граматички и логички субјекат
25. Разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да
26. Препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама
27. Идентификује врсте зависних реченица
28. Искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом
29. Примени основна правила конгруенције у реченици
30. Доследно примени правописну норму
31. Разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат
32. Говори на задату тему поштујући књиженојезичку норму
33. Разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила
34. Састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа
35. Напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице
36. Користи технички и сугестивни опис у изражавању
37. Препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу
38. Пронађе потребне информације у нелинеарном тексту
39. Напише електронску (имејл, СМС) поруку поштујући нормативна правила
40. Примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.)
41. Састави текст репортажног типа (искуствени или функционални)
42. Правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима

Тема/		Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)

област	Исходи**)	стандарди	стандарди
Књижевност	- Користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима које чита - Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи - Чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом - Разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста - Разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму, слободни и везани стих, рефрен - Тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту - Локализује књижевна дела из обавезног школског програма - Разликује етапе драмске радње - Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског писца или лирског субјекта - Разликује облике казивања (форме приповедања) - Идентификује језичкостилска изражајна средства и разуме	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда* CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след,	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у

	њиву функцију 12. Анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста 13. Уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким 14. Разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела 15. Критички промишља о смислу књижевног текста и аргументоано образложи свој став 16. Доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста 17. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину 18. Размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевноуметничких текстова 19. Препоручи књижевно дело уз кратко образложење 20. Упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст	средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ. 1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора датих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирика, епика, драма CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани, осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратив, опис, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, ономатопеја и поређење) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тема, фабула, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких	књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градијација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*

		текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничког дела*	
Језик (граматика – морфологија, синтакса)	21. Разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом 22. Одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима 23. Уочи делове именичке синтагме 24. Разликује граматички и логички субјекат 25. Разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да 26. Препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама 27. Идентификује врсте зависних реченица 28. Искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом 29. Примени основна правила конгруенције у реченици	CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)	CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

Језик (правопис)	30. Доследно примени правописну норму	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева
Језик (ортоепија)	31. Разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат	CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације*	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме
Језичка култура	32. Говори на задату тему поштујући књиженојезичку норму 33. Разликује књиженоуметнички од публицистичког функционалног стила 34. Састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа 35. Напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице 36. Користи технички и сугестивни опис у изражавању 37. Препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу 38. Пронађе потребне информације у нелинеарном тексту 39. Напише електронску (имејл, СМС) поруку поштујући нормативна правила 40. Примени различите стратегије	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете	CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и

	читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.) 41. Састави текст репортажног типа (искуствени или функционални) 42. Правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима	(формални или неформални) CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизма који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама	литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Књижевност	- Користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима које чита - Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи - Чита са разумевањем различите врсте текстовва и коментарише их, у складу са узрастом - Разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста - Разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму, слободни и везани стих, рефрен - Тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту - Локализује књижевна дела из обавезног школског програма - Разликује етапе драмске радње - Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског писца или лирског субјекта - Разликује облике казивања (форме приповедања) - Идентификује језичкостилска изражајна средства и разуме њиову функцију - Анализира идејни слој	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује	CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст CJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту CJ.3.4.5. одређује и именује врсту

	књижевног дела служећи се аргументима из текста 13. Уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким 14. Разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела 15. Критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став 16. Доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста 17. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину 18. Размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевноуметничких текстова 19. Препоручи књижевно дело уз кратко образложење 20. Упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст	одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	стиха и строфе CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*
Језик (граматика-морфологија, синтакса)	21. Разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом 22. Одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима 23. Уочи делове именичке синтагме 24. Разликује граматички и логички субјекат 25. Разликује сложени глаголски	CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)	CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних

	предикат од зависне реченице са везником да 26. Препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама 27. Идентификује врсте зависних реченица 28. Искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом 29. Примени основна правила конгруенције у реченици	CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика	предикатских реченица) CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)
Језик (правопис)	30. Доследно примени правописну норму	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
Језик (ортоепија)	31. Разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	CJ.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму
Језичка култура	32. Говори на задату тему поштујући књиженојезичку норму 33. Разликује књиженоуметнички од публицистичког функционалног стила 34. Састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа 35. Напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице 36. Користи технички и сугестивни	CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на	CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе;

	опис у изражавању 37. Препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу 38. Пронађе потребне информације у нелинеарном тексту 39. Напише електронску (имејл, СМС) поруку поштујући нормативна правила 40. Примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.) 41. Састави текст репортажног типа (искуствени или функционални) 42. Правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима	једноставним примерима CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизма који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и изрази на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај	одређује прикладан наслов тексту и поднаслову деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста CJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе

8.19.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме и користи предвиђени лексички фонд;
2. разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима;
3. разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима; савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
4. савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
5. искаже сопствени доживљај књижевног дела уз образложење;
6. одреди тему, мотиве и ликове, главни догађај, време и место дешавања радње;
7. тумачи односе међу ликовима у тексту;
8. разуме улогу хумора у делу;
9. разликује приповедање у првом и трећем лицу;
10. драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима;
11. изнесе један аргумент због чега би књижевно дело препоручио другу;
12. препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику; разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба;
13. разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба;
14. разуме садржај кратког говореног или писаног текста; прати главну идеју у свакодневној комуникацији и повезује узрок и последицу;
15. у неколико континуираних реченица опише себе и људе из окружења; исприча неки догађај; саопшти своје намере, жеље и потребе;
16. адекватно користи комуникативне моделе за најчешће говорне чинове;
17. писмено или усмено пренесе кратке информације добијене од других;
18. нормалним темпом чита и разуме лексички и граматички познат текст писан ћирилицом или латиницом, а појединачне непознате речи одређује на основу контекста;
19. пише краће текстове у складу са ортографском нормом на задате теме и организује их у смисаоне целине.

Тема/област	Исходи	Основни ниво(2) (стандарди)	Средњи ниво(3) (стандарди)	Средњи ниво(4) (стандарди)	Напредни ниво(5) (стандарди)
ЈЕЗИК	1.разуме и користи предвиђени лексички фонд; 2.разуме и користи	СН.1.1.1. Активно користи лексички фонд од 700 до 1.000 речи.	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400	СН.3.1.1. Влада језиком и књижевнојезичком нормом на нивоу

	граматичку материју усвајану у претходним разредима; 3.разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима;	СН.1.1.3. Користи презент, перфекат, футур I и императив у њиховим основним значењима. СН.1.1.4. Разуме појам падежа; препознаје правилне падежне облике и покушава да их употреби у писању и говору. СН.1.1.5. Познаје правила конгруенције (предиката са субјектом, атрибута са именицом) и покушава да их примени у писању и говору.	основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника. СН.2.1.3. Употребљава потенцијал за учтиво изражавање жеље; разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима	речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника. СН.2.1.3. Употребљава потенцијал за учтиво изражавање жеље; разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима . СН.2.1.4. Правилно употребљава падежне облике у основним синтаксичким структурама и примењује правила конгруенције. СН.2.1.5. У гласном читању познатог текста поштује место акцента у речи.	изворног говорника, у складу са узрастом.
КЊИЖЕВНОСТ	4.савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким	СН.1.2.1. Чита и разуме једноставније наративне и драмске текстове из српске књижевности који	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних жанрова користећи	СН.3.2.1. Разуме значај дела великих српских писаца за српску културу; упоређује

	текстовима и користи их у њиховом тумачењу; 5.искаже сопствени доживљај књижевног дела уз образложење; 6.одреди тему, мотиве и ликове, главни догађај, време и место дешавања радње; 7.тумачи односе међу ликовима у тексту; 8.разуме улогу хумора у делу; 9.разликује приповедање у првом и трећем лицу; 10.драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; 11.изнесе један аргумент због чега би књижевно дело препоручио другу; 12.препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;	су у складу са узрастом (по потреби језички прилагођени и дати на нивоу одломка); зна напамет краће поетске текстове; одговара на питања која започињу са ко, шта, где, када. СН.1.2.2. Изводи закључке на основу прочитаног текста (питања која започињу са како, зашто); препознаје основне карактеристике књижевних јунака у краћем наративном уметничком тексту на нивоу одломка (на основу описа, понашања, дијалога) и разуме односе међу ликовима.	стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песни. СН.2.2.2. Уз помоћ речника чита и разуме шаљиве народне приче, народне песме и прилагођене изборне књижевноуметничке и књижевнонаучне текстове. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи наративни књижевноуметнички текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости.	књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песни. СН.2.2.2. Уз помоћ речника чита и разуме шаљиве народне приче, народне песме и прилагођене изборне књижевноуметничке и књижевнонаучне текстове. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи наративни књижевноуметнички	књижевност на матерњем језику са српском књижевношћу. СН.3.2.2. Разуме везе међу догађајима у одабраном књижевноуметничком тексту и уме да га преприча; ствара план текста и именује делове плана, уважавајући структуру књижевног дела које чита. СН.3.2.3. Разликује аутора књижевноуметничког дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; одређује карактеристичне особине, изглед и поступке ликова у књижевноуметничком делу и изводи сложеније закључке на основу прочитаног текста(начин, узрок, последица); разликује књижевноуметнички текст од неуметничког текста који обрађује

				текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости. СН.2.2.4. Чита књижевна дела предвиђена наставним програмом; наводи аутора и назив његовог дела; одабрана књижевна дела из српске књижевности локализује у основне књижевне контексте (усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност).	исте/сличне теме, ликове и догађаје; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; разликује приповедање у 1. и приповедање у 3. лицу; уочава описивање, врсте описа; уочава монолог и дијалог.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	13.разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба; 14.разуме садржај кратког говореног или писаног текста; прати главну идеју у свакодневној комуникацији и повезује узрок и последицу; 15.у неколико континуираних реченица опише себе и људе из окружења; исприча неки догађај; саопшти своје намере, жеље и потребе; 16.адекватно користи	СН.1.3.1. Разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.); разуме садржај кратког континуираног говореног или писаног текста (до 10 реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно споријим темпом, лексички, граматички и тематски познатог, пратећи главну идеју у једноставној свакодневној	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и остваривања, тражења допуштења и исказивања става.	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и	СН.3.3.1. Учествује равноправно у разговору са изворним говорницима; у говору и писању интерпретира текстове различите форме и садржаја предвиђене програмом. СН.3.3.2. Чита течно, уз поштовање реченичне интонације, ћириличке и латиничке текстове. СН.3.3.3. Разуме говорени и писани текст на нивоу изворног говорника, у

	комуникативне моделе за најчешће говорне чинове; 17.писмено или усмено пренесе кратке информације добијене од других; 18.нормалним темпом чита и разуме лексички и граматички познат текст писан ћирилицом или латиницом, а појединачне непознате речи одређује на основу контекста; 19.пише краће текстове у складу са ортографском нормом на задате теме и организује их у смисаоне целине.	комуникацији и повезујући узрок и последицу. СН.1.3.2. Уме да у 5–8 логички повезаних једноставних реченица опише себе и познате особе; да исприча неки догађај; да саопшти своје намере, жеље, потребе, молбу, извињење, честитање, захвалност; даје једноставне налоге, уз употребу одговарајућих говорних чинова. СН.1.3.3. Уме да пренесе кратке информације добијене од других лица. СН.1.3.4. Нормалним темпом, течно чита наглас краћи познат текст из савременог стандардног српског језика писан ћирилицом или латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику поштујући интонацију српске реченице. СН.1.3.5. Разуме основне информације из краћег	СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом. СН.2.3.6. Пише, ћирилицом и латиницом, састав од 8 до 15 реченица у вези са обрађеним текстовима и тематиком која је предвиђена програмом, користећи познату лексику и увежбаване граматичке структуре, поштујући правописну норму у типичним примерима.	ословљавања, тражења допуштења и исказивања става. СН.2.3.4. Чита наглас, с мањим заостајањем, краћи непознат текст писан ћирилицом и латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику; изражајно чита претходно обрађени дијалогски или поетски текст. СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом. СН.2.3.6. Пише, ћирилицом и латиницом, састав од 8 до 15 реченица у вези са обрађеним текстовима и тематиком која је предвиђена програмом, користећи познату лексику и увежбаване граматичке структуре, поштујући правописну норму у типичним примерима.	складу за узрастом.

		текста 18 на основу којих изводи једноставне закључке. СН.1.3.6. Уме самостално да напише кратак текст у складу са језичком и ортографском нормом; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује их у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); поштује сва правописна правила која су предвиђена у образовним стандардима за крај првог циклуса образовања за предмет Српски језик.			

8.19.3. БИОЛОГИЈА

Исходи:

1. Одреди однос / увиђа везу између гена и хромозома и препозна основну улогу генетичког материјала у ћелији.
2. Идентификује разлике митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији.
3. Размотри предности и недостатке бесполог размножавања у односу на полно размножавање.
4. Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу.
5. Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења.
6. Одреди положај организма на „дрвету живота” на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи.
7. Упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе.
8. Користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива.
9. Разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева.

- 10.Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста-фосила.
- 11.Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима.
- 12.Упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима.
- 13.Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране.
- 14.Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције.
- 15.Анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције.
- 16.Повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају.
- 17.Предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима
18. Аргументује предности вакцинације.
19. Примени поступке збрињавања лакших облика крварења.
20. Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране.
21. Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија).
22. Планира време за рад, одмор и рекреацију.
23. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци.
24. Расправља о разликама међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.

Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Наслеђивање и еволуција	-Одреди однос / увиђа везу између гена и хромозома и препозна основну улогу генетичког материјала у ћелији. -Идентификује разлике митозе и	БИ.1.1.1. наводи особине живих бића – ћелијска грађа,рађање,раст и развој,дисање,исхрана,излучивање,размножавање – на одабраном моделу БИ.1.2.1.Уочава основне елементе грађе ћелије	БИ.2.1.2.повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животној формом БИ.2.3.1. разуме основне разлике између полног и	-објашњава појам кариотип и кариограм – објашњава промене на хромозомима током ћелијске деобе и разликује појмове: хомологни хромозоми и	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних

мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији. Размотри предности и недостатке бесполог размножавања у односу на полно размножавање. -Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу. -Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења.	(ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.3.1. разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте БИ.1.6.3.Поштује безбедносна правила приликом	бесполог размножавања БИ.2.3.2. разуме механизам настанка зигота БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад -уочава и наводи сличности и разлике између биљних и животињских ћелија -одређује везу између гена и хромозома -разликује телесне хромозоме од полних хромозома –познаје механизам настанка зигота објашњава зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима –објашњава начине настајања грешака у генетичком материјалу познаје да на развиће	хроматиде -објашњава грађу гена, као фактора наслеђивања - објашњава да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму повезује фазе ћелијског циклуса са променама наследног материјала - графички приказује испољавање болести кроз рецесивне алеле – шематски приказује и објашњава наслеђивање пола код људи самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	ћелија у погледу хромозома и деоба. БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно-рецесивног наслеђивања). -у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, - логички повезује чињенице и појмове –израђује самостално модел процеса митозе и мејозе према упутству објашњава ћелијски метаболизам – упоређује хромозоме прокарија и

		лабораторијског и теренског рада. -наводи да свака ћелија у организму садржи генетички материјал -разликује ћелије прокарија и еукарија -наброји и опише делове једра познаје појам и основну улогу хромозома -разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине на примерима из свакодневног живота -познаје улогу Грегора Мендела у	организама поред генетичког материјала утиче и средина у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, показује делимичан степен активности и ангажовања		еукарија -сагледава разлике између митозе и мејозе и њихову улогу у развићу и размножавању вишећелијских организама шематски приказује и објашњава три Менделова правила – аргументује везу између наследних болести и утицаја животне средине - графички приказује испољавање болести кроз рецесивне алеле успоставља везу између наслеђивања и наследних болест

		зачетку генетике -понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује показује мањи степен активности и ангажвања			
Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Јединство грађе и функције као основа живота	-Одреди положај организма на „дрвету живота” на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи. -Упореди органисме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају	БИ.1.1.1. . наводи особине живих бића – ћелијска грађа,рађање,раст и развој,дисање,исхра на,излучивање,разм ножавање – на одабраном моделу БИ.1.1.3. разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама БИ.1.1.4.Уме да	БИ.2.1.2.повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама	-објашњава значај изгледа тела животиња у таксономији - објашњава сличности и разлике у грађи и начину живота једноћелијских протиста -уочава повезаност алге и гљиве у форми лишаја -уме да објасни повезаност грађе и	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.2.2.пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама

	животне процесе. -Користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива.	уочи везе међу организмима на дрвету живота БИ.1.2.1. зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије БИ.1.2.2. зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија БИ.1.2.3. зна основне карактеристике	БИ.2.2.2. зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа БИ.2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека БИ.2.2.4.Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад	функције биљних органа - описује прилагођености биљака за боље расејавање семена - разуме значај пупољака за развој биљке - да повеже грађу и улогу рожних творевина -објашњава састав костију кичмењака -наводи особине и типове мишића код одређених група животиња - упоређује грађу и функцију различитих чула животиња –да објасни грађу и функцију нервне ћелије и нервног ткива -учава разлику у начину дисања и у грађи система органа за дисање код животиња	БИ.3.6.1.користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.3.уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине – препознаје и објашњава чланковитост у биљном царству -повезује знања из биологије и математике израдом адекватних задатака – припрема и поставља оглед за узгајање инфузорија да

		грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма БИ.1.2.4. познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује	-уочава везу између симетрије, цефализације и сегментације организама - разликује критеријуме за груписање једноћелијских протиста -разуме значај гљива за природу и човека - да објасни рад стоминог апарата - уочава сличности и разлике између биљних ткива, -да нацрта и обележи попречни пресек листа -објашњава начине размножавања биљака без семена и биљака са семеном - наводи примере покрета биљака - објашњава састав телесног покривача код животиња - упоређује типове скелета код бескичмењака и	- упоређује грађу и улогу крвних ћелија – објашњава процес стварања мокраће -наводи начине размножавања код бескичмењака и кичмењака , самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	одреди положај гљива и лишајева на дрвету живота -шематски приказује и објашњава значај исхране, дисања и излучивања код биљака - упоређује животне циклусе различитих група биљака -упоређује грађу и функцију творних и трајних ткива -упоређује телесне омотаче и њихове улоге код различитих група животиња -уочава и објашњава повезаност грађе и функције локомоторног система -да објасни на примеру рефлексну

		једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.2.очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада. -у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима разликује симетрију тела животиња -да разликује и објасни животне форме гљива	кичмењака - објашњава начине пријема и реаговања животиња на дражи из спољашње средине -упоређује грађу и функцију различитих чула животиња - објашњава грађу нервног система код различитих група животиња - уочава разлике у начину исхране и грађи система органа за варење код животиња -да објасни значај процеса дисања у обезбеђивању енергије за све животне процесе - уме да објасни и шематски прикаже отворен и затворен крвни систем - наводи грађу и функцију система органа за излучивање код бескичмењака и кичмењака - објашњава разлику између спољашњег и		реакцију код човека – објашњава правила трансфузије крви у АБО и Rh-фактор систему -објашњава значај пречишћавања крви – разликује и упоређује начине размножавања код бескичмењака и кичмењака у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, логички повезује чињенице и појмове

		-разликује типове стабала код васкуларних биљака -познаје да је ћелија најмања јединица грађе и функције свих вишећелијских организама - разликује начине размножавања биљака (бесполно, полно, вегетативно) -повезује раст биљке с клијањем семена и развојем биљних ткива -наводи врсте телесног покривача код животиња - објашњава разлике између спољашњег и унутрашњег	унутрашњег оплођења, у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, показује делимичан степен активности и ангажовања		

		скелета животиња – да наведе и објасни грађу нервног система код различитих група животиња -наводи начине пријема и реаговања животиња на дражи из спољашње средине – познаје значај процеса исхране у обезбеђивању енергије за све животне процесе - да објасни основне улоге крви – наводи органе за излучивање код човека и разуме њихову основну улогу -разликује бесполно и полно размножавање			

Тема/ област	Исходи	животиња			
		Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Порекло и разноврсно ст живота	-Разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева. -Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста- фосила.	БИ.1.1.2. разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима БИ.1.1.3. препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња -Познаје појмове о постанку и еволуцији живота на планети; –познаје класификацију организама и дрво живота; -Наводи особине живих бића. -да уочава везе међу организмима(дрво живота). -Дефинише појам врсте и именује	БИ.2.1.2. познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима БИ.2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе -да уочи разлике између живих бића; -уочава значај биномне номенклатуре Карл Линеа –да објасни значај еволуције за живот на планети; –црта и препознаје основне одлике домена живог света; - Познаје хијерархију класификационих	-врши анализу основних корака у еволуцији живота на земљи; –зна да изведе једноставније огледе; -користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; -разврстава организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; -повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу	-у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, логички повезује чињенице и појмове на интернету истражи и представи значај фосила,настана к хетеротрофних организама,сим биозе,наст анак живота на планети земљи; –да направи временску ленту и да графички прикаже дрво живота;

		систематске категорије. -Разврстава жива бића у одређене категорије по сличностима и разликама. у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима	категорија и примењује једноставне кључеве за идентификацију живог света. - Користи доказе еволуције,постојање и настанак фосила,претке човека. - повезује адаптације одређених група организама са начином живота,условима средине и животном формом. - Уочава разлике између развоја вишећеличности код биљака,гљива и животиња. -у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, показује делимичан степен активности и ангажовања	данашњих и изумрлих врста – фосила - одређује припадност врсте одређеним таксономским категоријама, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	–предлаже интересантне пројекте у вези порекла и разноврсности живота; -одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; - упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; - разликује појмове конвергенције и дивергенције, - објашњава разлику између филогенетског стабла и дрвета

					живота
Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Живот у екосистему	-Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима. -Упоређи прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима. -Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране. -Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције. -Анализира разлику између сличности и	БИ.1.4.1. препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште – биотоп, животна заједница – биоценоза, популација, еколошка ниша, екосистем, биом, биосфера) и зна најопштије чињенице о њима -дефинише основне еколошке појмове (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера). – препознаје представнике екосистема у	БИ.2.4.1. употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација у природи БИ.2.1.2.Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом -познаје значење основних еколошких појмова (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера). – Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за	-Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге. -Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему -Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије). -Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на	БИ.3.4.3.повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују -Процењује значај мера заштите, очувања и унапређивања животне средине и познаје како може да их примени. -Повезује распоред биома на Земљи с чиниоцима који га одређују. - објашњава значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу. - има развијену еколошку свест и утиче на развој

	сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције. -Повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају. -Предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима.	непосредном окружењу и одговорно се односи према њима. – дефинише биодиверзитет -Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине понекад је самостлан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује показује мањи степен активности и ангажовања	његову заштиту. -Познаје значај мера заштите животне средине из аспекта одрживог развоја. -објашњава основне односе међу члановима екосистема. - описује типичне екосистеме у Србији. - у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, показује делимичан степен активности и ангажовања	живи свет и животну средину - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	еколошке свести других ученика; -предлаже акције рециклаже и предводи их -истражи на интернету о рециклажи и презентује пред одељењем; -предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;
Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – -врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Човек и здравље	-Аргументује предности	БИ.1.3.1. разуме да	БИ.2.5.3. зна како се	-анализира грађу вируса, описује	БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а

вакцинације. - Примени поступке збрињавања лакших облика крварења. - Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране. - Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија). -Планира време за рад, одмор и рекреацију. - Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци. -Расправља о разликама међу људима са	јединка једне врсте даје потомке исте врсте БИ.1.5.2. разуме значај примене хигијенских навика у исхрани и посебно значај термичке обраде хране БИ.1.5.3. разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима БИ.1.5.4. разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе на заразне болести (епидемије и пандемије) -Описује основну грађу вируса, именује обољења која изазивају вируси, познаје појам имунитет, да наведе болести	чува хранљива вредност намирница БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ. -Предлаже мере заштите од вирусних инфекција, описује начине размножавања вируса -Разликује типове имунитета на примерима, идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); - наводи основна правила чувања намирница планира време за рад, одмор и рекреацију; -познаје разлику између пубертета и адолесценције	болести које вируси изазивају, описује типове имунитета, -анализира јеловник са становишта правилне исхране, -учествује и предлаже пројекте у вези болести зависности и последица; -да анализира повреде и примену самопомоћи или да потражи помоћ лекара; - примени поступке збрињавања лакших облика крварења -самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).

	аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.	зависности и последице истих; -именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге. -познаје биолошки смисао адолесценције. – идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих да процени сопствене животне навике и избегава ризишна понашања, - објашњава значај уравнотежене и разноврсне исхране за очување здравља	-доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;		

8.19.4. ИСТОРИЈА

Исходи :

1. да наведу специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;
2. да повежу визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;

3. да наведу основне карактеристике индустријске револуције (дефинисање појма револуција, парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе);
4. да наведу основне карактеристике политичких револуција (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, Америчка револуција, Француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма);
5. да наведу особености Наполеоновог доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес);
6. да наведу основне карактеристике рађања модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”); свакодневни живот и култура (промене у начину живота); Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта;
7. да наведу основне карактеристике Српске револуције 1804 –1835. (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај, развој устаничке државе);
8. да опишу развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, наведе основне одлике владавине уставобранитеља оснивање образовних и културних установа);
9. бити у стању да на историјској карти покаже простор на коме је српски народ живео и државе у којима је живео у периоду пре Берлинског конгреса;
10. да наведу основне карактеристике Црне Горе у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења);
11. да неведу и препознају најважније историјске личности тога доба: вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић;
12. да опишу рађање модерних држава, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке
13. да неведу и дефинишу појма Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење);
14. да наведу основне карактеристике успона САД и грађански рат;
15. да неведу зашто и како долгаз до борби за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства; међународни односи и кризе (дефинисање појма колонијализам и империјализам, формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови).
16. да неведу промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот);
17. да неведу и препознају карактеристичне историјске личности: Ђузепе Гарибалди, Камило Кавур, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, браћа Лимијер, Алфред Нобел, Бенцамин Дизраели, Вилијам Гледстоун, Симон Боливар, Михајло Пупин, Никола Тесла, Марија Кири;

18. да наведу основне одлике друге владвине кнеза Михаила Обреновића и значај добијања гардова и стварање Првог Балканског савеза;
19. да наведу основне одлике владвине Милана Обреновића - Кнежевина и краљевина Србија (узрок, ток и последицу ослободилачких ратова 1876 – 1878. године; Берлински конгрес и међународно признање, прогласење краљевине, унутрашња и спољна политика, настанак политичких партија, Тимочка буна, Српско – бугарски рат);
20. да наведу основне одлике владвине Александра Обреновића - Краљевина Србија (мајски преврат)
21. да наведу основне одлике владвине Петра Првог Карађорђевића - Краљевина Србија (развој парламентаризма, спољна политика – царински рат и анексиона криза);
22. да опишу свакодневни живот, наука, култура живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена).
23. да наведу основне одлике владвине Николе Првог петровића Његоша (Црна Гора – доношење устава, прогласење краљевине);
24. бити у стању да на географској карти покажу простор на коме је живео српски народ и државе у којима је живео у периоду после берлинског конгреса;
25. да наведу основе учешћа Србије и Црне Горе у балканским ратовима; бити у стању да на географској карти покажу границе држава после балканских ратова;
26. да наведу и препознају карактеристичне историјске личности: кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, Драга Машин, краљ Петар Карађорђевић, књаз Данило, кнегиња Даринка Петровић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, Светозар Милетић, Драгутин Димитријевић Апис, Михајло Петровић Алас;
27. да наведу узроке и повод који су довели до избијања Првог светског рата (узроци и повод, савезништва – Централне силе и Антанта и фронтови)
28. да наведу кључне фронтове и битке Првог светског рата; бити у стању да на географској или историској карти покаже простор захваћен ратним дејствима; објасни појмове ратна пропаганда, атентат, ултиматум; аспекти рата – технологија рата, губици и жртве, глад и епидемије; Човек у рату – живот у позадини и на фронту; Живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању;
29. да наведу повод за улазак Србије у рат са Аустроугарском, кључне битке српске војке током ратне 1914. године, како је текло повлачење српске војске преко Албаније и ратна дешавања на Солунском фронту и ослобођење земље;
30. да уоче утицај ратних дешавања и њихову повезаност с дешавањима у окупираној Србији;
31. да наведу и препознају карактеристичне историјске личности: Николај II Романов, Вудро Вилсон, Оскар Поћорек, фелдмаршал Макензен, краљ Петар Први и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда

Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић.

Тема/ област	Исходи**)	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
Основи проучавања прошлости	1. да наведу специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; 2. да повежу визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); поређи различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости	ИС.2.1.3. препознаје да постоје пвезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче

		карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда	историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
Европа и свет на почетку индустријског доба	3. да наведу основне карактеристике индустријске револуције (дефинисање појма револуција, парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе); 4. да наведу основне карактеристике политичких револуција (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, Америчка револуција, Француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма); 5. да наведу особености Наполеоновог доба (Наполеонова владавина, ратови,	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује нјважније појаве из опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

	тековине, Бечки конгрес); 6. да наведу основне карактеристике рађања модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”); свакодневни живот и култура (промене у начину живота); Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта;	ИС.1.1.9. зна ком простору су ссе одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последике најважнијих појава из прошлости	
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског	ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем

		простора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) регионалне, опште историје	(закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

Српске државе и народи до средине XIX века	ИСХОДИ: 7. да наведу основне карактеристике Српске револуције 1804 –1835. (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај, развој устаничке државе); 8. да опишу развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, наведе основне одлике владавине уставобранитеља оснивање образовних и културних установа); 9. бити у стању да на историјској карти покаже простор на коме је српски народ живео и државе у којима је живео у периоду пре Берлинског конгреса; 10. да наведу основне карактеристике Црне Горе у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења); 11. да неведу и препознају најважније историјске личности тога доба: вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на	ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

		једноставним примерима	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави)

Европа и свет у другој половини XIX и почетком XX века	ИСХОДИ: 12. да опишу рађање модерних држава, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке 13. да неведу и дефинишу појма Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење); 14. да наведу основне карактеристике успона САД и грађански рат; 15. да неведу зашто и како долгаз до борби за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства; међународни односи и кризе (дефинисање појма колонијализам и империјализам, формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови). 16. да неведу промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слобода – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот); 17. да неведу и препознају карактеристичне историјске личности: Ђузепе Гарибалди, Камило Кавур, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, браћа Лимијер, Алфред Нобел, Бенџамин Дизраели, Вилијам Гледстоун, Симон Боливар, Михајло Пупин, Никола Тесла, Марија Кири;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику,

		информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда	али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

Српске државе и народи у другој половини XIX и почетком XX века	ИСХОДИ: 18. да наведу основне одлике друге владвине кнеза Михаила Обреновића и значај добијања гардова и стварање Првог Балканског савеза; 19. да наведу основне одлике владвине Милана Обреновића - Кнежевина и краљевина Србија (узрок, ток и последицу ослободилачких ратова 1876 – 1878. године; Берлински конгрес и међународно признање, прогласење краљевине, унутрашња и спољна политика, настанак политичких партија, Тимочка буна, Српско – бугарски рат); 20. да наведу основне одлике владвине Александра Обреновића - Краљевина Србија (мајски преврат) 21. да наведу основне одлике владвине Петра Првог Карађорђевића - Краљевина Србија (развој парламентаризма, спољна политика – царински рат и анексиона криза); 22. да опишу свакодневни живот, наука, култура живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена). 23. да наведу основне одлике владвине Николе Првог петровића Његоша (Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине); 24. бити у стању да на географској карти покажу простор на коме је живео српски народ и државе у којима је живео у периоду после берлинског конгреса;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне

	25. да наведу основе учешћа Србије и Црне Горе у балканским ратовима; бити у стању да на географској карти покажу границе држава после блканских ратова; 26. да неведу и препознају карактеристичне историјске личности: кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, Драга Машин, краљ Петар Карађорђевић, књаз Данило, кнегиња Даринка Петровић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, Светозар Милетић, Драгутин Димитријевић Апис, Михајло Петровић Алас;	информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде,

		важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Европа и свет у раном новом веку	ИСХОДИ: - да наведу хронолошке и просторне оквири новог века у Европи (периодизацију, Стари свет, Нови свет), да наведу основна обележја новог века (грађанство као носилац промена, најзначајнија научна и техничка открића); - да наведу историјске изворе за проучавање новог века и места којима се чувају историјски извори за проучавање српске историје новог века; да наведу основна обележја прединдустријског доба (узроке успона градова и градске привреде, најзначајнији градски центри, нов начин производње – мануфактуре, положај, улога грађанства и њихова интересовања); - да наведу узроке и последице великих географских открића и најзначајније поморске експедиције; да наведу најзначајнија обележја нове грађанске културе – хуманизма и ренесансе (центри	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају,

	нове културе, основне одлике, књижевност, политичка мисао, уметност) - да наведу узроке и последице реформације и контрареформације Католичке цркве; - да наведу основна обележја апсолутистичких монархија (неограничена власт владара, порекло власти, улога Државног савета и војске, положај сталешких скупштина, најзначајније европске апсолутистичке монархије, кључне чињенице о основним обележјима апсолутизма у Француској и Шпанији) - да наведу кључне чињенице о најзначајнијим личностима епохе (научницима: Никола Коперник, Ђордано Бруно, Галилео Галилеј, Јохан Гутенберг, Бартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америго Веспучи, Фернандо Магелан, Данте Алигијери, Вилијем Шекспир, Николо Макијавели, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, породица Медичи, Мартин Лутер, Игнасио Лојола, Карло V, Филип II, Луј XIV); - да наведу нове појмове: Стари свет, Нови свет, мануфактура, хуманизам и ренесанса, политичка мисао, макијавелизам, мецене, реформа, протестантизам, евангелизам, лутеранство, исусовци (језуити), апсолутистичка (апсолутна) монархија. - умети да на историјској карти покажу најзначајнија места везана за историју новог века (најзначајније западноевропске државе, правце поморских експедиција, простор ширења нове религије, центре нове културе хуманизма и ренесансе);	карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској ИС. ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле	феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним

		година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Европа, свет и Србија у великом рату	ИСХОДИ: 27. да наведу узроке и повод који су довели до избијања Првог светског рата (узроци и повод, савезништва – Централне силе и Антанта и фронтови) 28. да наведу кључне фронтове и битке Првог светског рата; бити у стању да на географској или историској карти покаже простор захваћен ратним дејствима; објасни појмове ратна пропаганда, атентат, ултиматум; аспекти рата – технологија рата, губици и жртве, глад и епидемије; Човек у рату – живот у позадини и на фронту; Живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању; 29. да наведу поповод за улазак Србије у рат са Аустроугарском, кључне битке српске војке током ратне 1914. године, како је текло повлачење српске војске преко Албаније и ратна дешавања на	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

	Солунском фронту и ослобођење земље; 30. да уоче утицај ратних дешавања и њихову повезаност с дешавањима у окупираној Србији; 31. да неведу и препознају карактеристичне историјске личности: Николај II Романов, Вудро Вилсон, Оскар Поћорек, фелдмаршал Макензен, краљ Петар Први и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић.	ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да

		побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

8.20. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже opis ocene у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.20.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
	Felismeri a tantervben előírt művek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű témáját, fő motívumait és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Megkülönbözteti a prózai és verses formákat és a műnemeket, líra, epika, dráma. Az irodalmi művekben a szövegrészeket, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegtől.	· eljut az egyszerűbb szövegek megértéséig, · képes megérteni néma vagy hangos olvasással a szöveget, · megkülönbözteti a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket, · a munkafüzetében, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlés módját és stílusát, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom, előszó, utószó),	... · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · a munkafüzetében, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlés módját és stílusát, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom, előszó, utószó, tárgymutató, bibliográfia), · adott szempontok szerint válogató

IRODALOM	Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét, különbséget tesz szerző-író, költő- és lírai én, elbeszélő között. Különbséget tesz az epikus közlés alapformái, az elbeszélés, narráciú, a leírás, az elbeszélői reflexió és a dialógus között. Meg tudja állapítani az irodalmi művek cselekményének helyét és idejét, megnevezi a főszereplőket, a mellékszereplőket. Felismeri az idézetet a szövegben. Felismeri és megnevezi az ismétlés különböző formáit, a hasonlatot, szóhalmazt, felsorolást, ellentétet, fokozást, túlzást, iróniát, felkiáltást, költői kérdést, megszólítást, érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt, · Felismeri és megmagyarázza a szokatlan szórendet, az áthajlást, a költői jelzöt, az állandó jelzöt. Felismeri és megnevezi a megszemélyesítést, a jelentésátvitelt, a metaforát, a szimbólumot, a toposzt, a szinesztéziát, az allegóriát, hangutánzást és hangulatfestést.	· felismeri az idézeteket, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből, · képes lényeges és lényegtelen elkülönítésére, · képes az összefüggések feltárására (időrend, ok-okozati viszonyok, következmény stb.), · képes a következtetések levonására (egyszerű szövegben), · képes a szövegbe iktatott táblázatok, grafikonok, diagramok felismerésére · érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt, · egyszerű elbeszélő, leíró szövegeket alkot, · elkülöníti a szöveg szerkezeti egységeit (hármastagolás), · szövegeit a beszédhelyzetnek megfelelően fogalmazza meg, · képes a szövegek összefoglalására,	olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknevek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · jártas a vázlatkészítésben. · el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélő időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélő események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a címet, a műfajt, a műfaj és a

	Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat:versciklus, múzsa, hangulatkép, életkép, idill, látomás, dal, elégia, óda, himnusz, tájleíró költemény, szonett. Felismeri és megnevezi a rímfajtákat, a refrént, az alliterációt, az asszonáncot. Megkülönbözteti a kötött és a szabad verset. Felismeri a különböző verselési formákat, az ütemhangsúlyost és az időmértékes verselés alapjait- hosszú és rövid szótag. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat:ballada, novella, filmnovella, elbeszélés,interjú, riport, regény, napló,önarckép, rövidtörténet, karcolat,útleírás, tudományos-fantasztikus mű, tanulmány, esszé. Meg tudja állapítani az elbeszélésmód sajátosságait: - egyes szám harmadik személyű és énelbeszélés. Felismeri és megnevezi az epikai közlésformákat:elbeszélés, párbeszéd, monológ, leírások: táj-, személy-, környezet, tárgy-leírás. Meg tudja fogalmazni az epikai művek szerkezeti egységeit. Felismeri, megnevezi a szereplők	· alkalmazza az írásbeli kommunikáció műfajait (levélírás, úrlapok kitöltése stb.), · ismeri a helyesírási szabályzat használati módját, · ismeri a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (írásjelek, a tulajdonnevek – személynevek, állatnevek, intézménynevek, márkanevek – írásmódja), · tudatában van a nyelvi tolerancia fontosság · felismeri a tantervben előírt szövegek címét és szerzőit, · megkülönbözteti a szóbeli és az írásbeli irodalom műfajait, · megkülönbözteti a műnemeket (líra, epika és dráma), · felismeri a rímfajtákat és a refrént, · ismeri a következő fogalmakat: elbeszélő, lírai beszélő (lírai én), mese, történet, elbeszélés, · képes a következő stilisztikai eszközök felismerésére: hasonlat, költői jelző, megszemélyesítés, ismétlés, költői kérdés, ellentét, hangutánzás és	szereplő közötti összefüggéseket, · a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada), különbséget tesz a szöveg cselekményének összefoglalása és a szöveg értelmezése között, · képes olvasmánynapló vezetésére, · felismeri a komikum változatait (humor, ironia), · · föl ismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · föl ismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · mondatelemzéskor föl ismeri és

	jellemzésének eszközeit: cselekmény, beszéd, külső tulajdonságok, írói közlés, környezetrajz, belső történések. Felismeri megnevezi a paródiát, a komikum változatait, a groteszk ábrázolásmódot. Ismeri és megmagyarázza a következő fogalmakat: színház, színművészet, katarzis, drámai műnem, drámai műfajok-komédia, tragédia, színmű, felvonás, jelenet, drámai szereplők, monológ, dialógus Felismeri és értelmezi a jelenetek konfliktushelyezeteit, a hősök jellemvonásait, és velük kapcsolatban véleményt formál, elemeez. Elhelyezi a műveket az alapvető irodalmi kontextusokban: magyar irodalom, világirodalom, régi, újabb, kortárs, szóbeli, szerzői. Képes az irodalmi művek összehasonlító vizsgálatára. Változatos olvasási stratégiákat alkalmaz.	hangulatfestés, fokozás, · képes a következő szépirodalmi szövegelemek felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb. · a szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója, · tiszteli a nemzeti irodalmi és művészeti hagyományt, · képes esztétikai élmény átélésére. · fel tudja sorolni a magán- és a mássalhangzókat, · fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngéesség szempontja szerint, · tud szótagolni, · felismeri a következő szófajú szavakat: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás (személyes, birtokos), igekötő, kötőszó, névelő, · le tudja választani a toldalékot a szótőről, · föl ismeri az egyszerű és összetett szavakat, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját,	megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyias szerkezet, határozós szerkezet (h-, idő-, mód-, eszköz-, társ-,), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos). · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · föl ismeri és megnevezi az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú és a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.

		· meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondattól, · fel tudja ismerni a mondatokat a beszélő szándéka szerint (kijelentő, felkiáltó, felszólító, óhajtó, kérdő), · mondatelemzéskor fölismeri a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyias szerkezet, határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség).	
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
		...	...
	Felismeri a tantervben előírt művek címét és szerzőjét. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. Meghatározza az irodalmi mű témáját, fő motívumait és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. Megkülönbözteti a prózai és verses formákat és a műnemeket, líra, epika, dráma. Az irodalmi művekben a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt.	... · képes a táblázatok, grafikonok, diagramok felismerésére és értelmezésére · eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · a munkafüzeiteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül	... · eljut a hosszabb és összetettebb szövegek megértéséig, · felismeri a szöveg műfaját, közlésmódját és stílusát, · képes a kulcsszavak, tételmondatok kiemelésére, rezümé összeállítására, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni összetettebb és hosszabb szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · képes összetettebb táblázatok, grafikonok, diagramok vizsgálatára és értelmezésére,

	Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegtől. Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét, különbséget tesz szerző-író, költő- és lírai én, elbeszélő között. Különbséget tesz az epikus közlés alapformái, az elbeszélés, narráció, a leírás, az elbeszélői reflexió és a dialógus között. Meg tudja állapítani az irodalmi művek cselekményének helyét és idejét, megnevezi a főszereplőket, a mellékszereplőket. Felismeri az idézetet a szövegben. Felismeri és megnevezi az ismétlés különböző formáit, a hasonlatot, szóhalmazt, felsorolást, ellentétet, fokozást, túlzást, ironiát, felkiáltást, költői kérdést, megszólítást, a szokatlan szórendet, az áthajlást, a költői jelzőt, az állandó jelzőt. Felismeri és megnevezi a megszemélyesítést, a jelentésátvitelt, a metaforát, a szimbólumot, a toposzt, a szinesztéziát, az allegóriát. Felismeri és megmagyarázza a hangutánzást és hangulatfestést. Ismeri és megnevezi a következő	értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlésmódját és stílusát, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom, előszó, utószó, tárgymutató, bibliográfia), · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól, · képes koherens, egyedi, kreatív szöveg összeállítására, · képes hír, beszámoló és jelentés összeállítására, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás	· képes az olvasott szövegekkel kapcsolatban kérdéseket feltenni, véleményt, udvarias kritikát formálni, érvelni, összehasonlító észrevételeket tenni · képes érvelő szöveg alkotására, · képes könyv-, filmismertető, színházkritika, riport és interjú írására, · képes hosszabb és/vagy összetettebb szövegek rezüméjének összeállítására, · helyesen alkalmazza a bekezdéseket, ismeri a cím- és alcímadás stratégiáit, a szöveg részei közötti logikai kapcsolatokat, · ismeri és következetesen alkalmazza a helyesírási alapelveket és a helyesírási szabályok többségét (Helyesen jelöli az időtartamot a tőhang-váltást mutató főnevek és igék esetében is, a hangkapcsolatokat, helyesen írja a tulajdonneveket, a földrajzi nevek bonyolultabb eseteit, az –i képzős mellékneveket, az igekötős igék, a névutós szerkezetek, az alanyos, tárgyas, határozós és birtokos szószerkezetek, összetételek helyesírását nem véti el, összetett mondatok írásakor többnyire jól központosz.). · · szövegrészletek, hősök, helyzetek, témák és motívumok alapján felismeri a

fogalmakat:versciklus, mûzsa, hangulatkép, életkép, idill, látomás, dal, elégia, óda, himnusz, tájleíró költemény, szonett. Felismeri és megnevezi a rímfajtákat, a refrént, az alliterációt, az asszonáncot. Megkülönbözteti a kötött és a szabad verset. Felismeri a különböző verselési formákat, az ütemhangsúlyost és az időmértékes verselés alapjait-hosszú és rövid szótag. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat:ballada, novella, filmnovella, elbeszélés,interjú, riport, regény, napló,önarckép, rövidtörténet, karcolat,útleírás, tudományos-fantasztikus mű, tanulmány, esszé. Meg tudja állapítani az elbeszélésmód sajátosságait: - egyes szám harmadik személyű és énelbeszélés. Felismeri és megnevezi az epikai közlésformákat:elbeszélés, párbeszéd, monológ, leírások: táj-, személy-, környezet, tárgyleírás. Meg tudja fogalmazni az epikai művek szerkezeti egységeit. Felismeri, megnevezi a szereplők jellemzésének eszközeit:	eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknevek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · jártas a vázlatkészítésben. · el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélő időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélő események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a cím, a műnem, a műfaj és a szereplő közötti összefüggéseket, · a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada), · felismeri az irodalomtudományi szempontból megkülönböztetett műfajokat (emlékirat, életrajz, önéletrajz, napló, útirajz, sci-fi, fantasy), · felismeri a következő alakzatokat (metafora, szimbólum, allegória, áthajlás), · felismeri a motívumokat, a	műnemet és a műfajt, · konkrét szöveg műnemének és műfajának pontos felismerése, · felfedezi a szerző és a lírai beszélő (lírai én), valamint a szerző és az elbeszélő közötti különbségeket, · felismeri a különböző verselési formákat (ütemhangsúly, időmérték) és a következő alapfogalmakat: alliteráció, belső rím, szinestézia, töismétlés, halmozás, felsorolás, versciklus, látomás, ars poetica, gondolati vers, · ismeri a lírai, epikai és drámai műfajokat, · képes egyéni állaspont, kritikus szemléletmód, kreatív értelmezés kialakítására. · reprodukálja a magánhangzók felosztását az időtartam, az ajakműködés és a nyelv vízszintes mozgása szerint, · ismeri és alkalmazza a hangrend és illeszkedés törvényét, · felismeri a részleges hasonulás (zöngésedés, zöngétlenedés, képzés helyi szerinti részleges hasonulás), a teljes hasonulás (jelölt és jelöletlen teljes hasonulás), összeolvadás, mássalhangzó-rövidülés, mássalhangzó-kiesés eseteit,

	cselekmény, beszéd, külső tulajdonságok, írói közlés, környezetrajz, belső történetek. Felismeri megnevezi a paródiát, a komikum változatait, a groteszk ábrázolásmódot. Ismeri és megmagyarázza a következő fogalmakat: színház, színművészet, katarzis, drámai műnem, drámai műfajok-komédia, tragédia, színmű, felvonás, jelenet, drámai szereplők, monológ, dialógus Felismeri és értelmezi a jelenetek konfliktushelyzeteit, a hősök jellemvonásait, és velük kapcsolatban véleményt formál, elemeez. Elhelyezi a műveket az alapvető irodalmi kontextusokban: magyar irodalom, világirodalom, régi, újabb, kortárs, szóbeli, szerzői. Képes az irodalmi művek összehasonlító vizsgálatára. Változatos olvasási stratégiákat alkalmaz.	kompozíciót, a formai jegyeket, a hősök jellemét és a szereplők rendszerét, a párbeszédet, a monológot, belső monológot (önjellemző beszéd), · különbséget tesz a szöveg cselekményének összefoglalása és a szöveg értelmezése között, · képes olvasmánynapló vezetésére, · fölismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · fölismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · fölismeri az egyszerű és összetett szavakat, és megnevezi a fajtaikat, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatától,	· ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait, · felismeri a tanult szófajokat, · fölismeri a többszófajúságot, · felismeri, megnevezi és alkalmazza a tanult szóelemeket (képző, jel, rag), · fölismeri az egyszerű, összetett és többszörösen összetett szavakat, · felismeri és alkalmazza az állandósult szókapcsolatokat, · használja szótárakat és kézikönyveket, · felismeri a mondatfajtákat szerkezetük szerint (egyszerű mondat: tömondat, bővített mondat, hiányos mondat, összetett mondat: alárendelő, mellérendelő), ismeri az összetett mondat szerkezetét, a tagmondatok sorrendjét, a többszörösen összetett mondatot, ábrázolja az egyszerű és összetett mondatok szerkezetét, · mondatelemzéskor fölismeri a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, névszói állítmány, névszói-igei állítmány, határozott alany, határozatlan alany, általános alany, hiányos alany), tárgyias szerkezet (kettős tárgy), határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-, társ-, állapot, ok-, cél-, vonzat), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos, értelmező), alárendelő és

		· fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó), · mondatelemzéskor fölismeri és megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyas szerkezet, határozós szerkezet (h-, idő-, mód-, eszköz-, társ-,), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos). · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, fölismeri és megnevezi az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú és a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.	mellérendelő (halmozott) szintagma. · fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó- és hangulatfestő valamint a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján.

8.20.2. БИОЛОГИЈА

Исходи:

1. Одреди однос / увиђа везу између гена и хромозома и препозна основну улогу генетичког материјала у ћелији.
2. Идентификује разлике митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији.
3. Размотри предности и недостатке бесполог размножавања у односу на полно размножавање.
4. Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу.
5. Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења.

6. Одреди положај организма на „дрвету живота” на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи.
7. Упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе.
8. Користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива.
9. Разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева.
10. Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста-фосила.
11. Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима.
12. Упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима.
13. Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране.
14. Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције.
15. Анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције.
16. Повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају.
17. Предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима.
18. Аргументује предности вакцинације.
19. Примени поступке збрињавања лакших облика крварења.
20. Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране.
21. Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија).
22. Планира време за рад, одмор и рекреацију.
23. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци.
24. Расправља о разликама међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.

Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Наслеђивање и еволуција	1. Одреди однос / увиђа везу између гена и хромозома и препозна основну улогу генетичког материјала у ћелији.	БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање – на одабраном моделу	БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом.
	2. Идентификује разлике митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији. 3. Размотри предности и недостатке	БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана,	БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за

	бесполог размножавања у односу на полно размножавање. 4. Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу. 5. Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења.	цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.3.1. Разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте. БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	теренски рад.
Јединство грађе и функције као основа живота	6. Одреди положај организма на „дрвету живота” на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи. 7. Упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе. 8. Користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива.	БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање – на одабраном моделу. БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.1.4. Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота. БИ.1.2.1. Зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике	БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом. БИ.2.2.3. Зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека. БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.

		грађе такве ћелије. БИ.1.2.2. Зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија. БИ.1.2.3. Зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма. БИ.1.2.4. Познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену). БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања / експеримента приказаних на различите начине. БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског	

		и теренског рада.	
Порекло и разноврсност живог света	9. Разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева. 10.Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста-фосила.	БИ.1.1.2. Разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима. БИ.1.1.3. Препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња.	БИ. 2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње). БИ.2.1.2. Познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима
Живот у екосистему	11.Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима. 12.Упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима. 13.Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране. 14.Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције. 15.Анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције. 16.Повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају. 17.Предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима.	БИ.1.4.1. Препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште – биотоп, животна заједница – биоценоза, популација, еколошка ниша, екосистем, биом, биосфера) и зна најопштије чињенице о њима. БИ.1.4.2. Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима. БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера из аспекта одрживог развоја.	БИ.2.4.1. Употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација у природи БИ.2.4.2. Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему. БИ.2.4.3.Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије). БИ.2.4.4.Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину

Човек и здравље	18. Аргументује предности вакцинације. 19. Примени поступке збрињавања лакших облика крварења. 20. Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране. 21. Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија). 22. Планира време за рад, одмор и рекреацију. 23. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци. 24. Расправља о разликама међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.	БИ.1.3.1. Разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте. БИ.1.5.2. Разуме значај примене хигијенских навика у исхрани и посебно значај термичке обраде хране. БИ.1.5.3. Разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима. БИ.1.5.4. Разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе на заразне болести (епидемије и пандемије).	БИ.2.5.3. Зна како се чува хранљива вредност намирница БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.

Тема/ област	Исходи	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Наслеђивање и еволуција	1. Одреди однос / увиђа везу између гена и хромозома и препозна основну улогу генетичког материјала у ћелији. 2. Идентификује разлике митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији. 3. Размотри предности и недостатке бесполог размножавања у односу на полно размножавање. 4. Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу. 5. Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од	БИ.2.3.1. Разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања. БИ.2.3.2. Разуме механизам настанка зигота.	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба. БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно-рецесивног наслеђивања).

	оплођења.		
Јединство грађе и функције као основа живота	6.Одреди положај организма на „дрвету живота” на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи. 7.Упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе.	БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама. БИ.2.2.2. Зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа. БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма.	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама БИ.3.6.1. Користи различите методе / технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине
Порекло и разноврсност живог света	9.Разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомних кључева. 10. Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста-фосила.	БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу. БИ.2.1.4. Користи доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба). БИ.3.1.3. Селекује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.
Живот у екосистему	11. Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима. 12.Упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на	БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.	БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.

	различитим стаништима. 13. Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране. 14. Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције. 15. Анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције. 16. Повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају. 17. Предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима.		БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређивања животне средине и зна како може да их примени. БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.
Човек и здравље	18. Аргументује предности вакцинације. 19. Примени поступке збрињавања лакших облика крварења. 20. Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране. 21. Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија). 22. Планира време за рад, одмор и рекреацију. 23. Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци. 24. Расправља о разликама међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.	БИ.2.5.1. Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и да се одговорно понаша у вези с репродуктивним здрављем.	БИ.3.5.3. Објашњава механизме и поремећаје функције органских система и истиче значај имунитета БИ.3.5.5. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).

8.20.3. ИСТОРИЈА

Kimenetek:

1. bemutatja a különböző társadalmi rétegek és csoportok tagjainak helyzetét, életmódját az iparosodás korában;

2. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében;
3. beazonosítja a helyi környezetben található történelmi emlékeket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében, lebonyolításában;
4. bemutatja az állam- és társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját;
5. felsorolja a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire vonatkozóan;
6. az új évszázadban kialakult társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságainak felsorolása;
7. felsorolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális);
8. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
9. felsorolja a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések sajátosságait,
10. felismeri a korabeli intézmények és társadalmi jelenségek történeti háttérét (polgári jogok, parlamentarizmus, alkotmányosság);
11. felsorolja a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalmi és gazdasági viszonyok, valamint a természeti környezet változásaira;
12. megállapítja a nemzeti történelem regionális és európai történelemmel való kapcsolódását;
13. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
14. megfigyeli az irodalmi és művészeti alkotások hatását és szerepét a nemzeti identitás kialakulásában;
15. megfigyeli a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire;
16. felismeri a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális);
17. önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történeti források és szakirodalom felhasználása alapján, IKT felhasználásával;
18. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében a különböző eredetű források összehasonlítása alapján;
19. következtetést von le a nemzeti történelem regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról a megadott példák alapján;
20. elemzi a kapcsolatot a szerb államiság újkori fejlődése és a jelenkori szerb állam között;
21. elemzi a modern nemzetek kialakulásának folyamatát, felsorolja alapvető jellemzőit;
22. elemzi a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire;
23. elemzi a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
24. összehasonlítja az új évszázadban kialakult társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait
25. megmutatja a történelmi térképen a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját;
26. az elfogultság, propaganda és sztereotípiák észlelése a történelmi források tartalmában;
27. elválasztja a fontosat a lényegtelenről a történeti narratívában;
28. példákkal kapcsolja össze a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit;
29. összehasonlítja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban;
30. összeveti az irodalmi és művészeti alkotások hatását és szerepét a nemzeti identitás kialakulásában;
31. összeveti a korabeli intézmények és társadalmi jelenségek történeti háttérét (polgári jogok, parlamentarizmus, alkotmányosság);
32. összehasonlítja a történelmi térképen látható információkat más szimbolikus modalitásokban megadott információkkal;

33. összehasonlítja a különböző történeti forrásokat, és kognitív értékük alapján osztályozza azokat;
 34. elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét a tartalom alapján;
 35. grafikonokból és táblázatokból származó adatok felhasználása;
 36. összehasonlítja, elemzi és észreveszi a saját és mások nézetei közötti különbségeket;
 37. elemzi az állam- és társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját;

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
A történelem kutatásának alapjai	6. az új évszázadban kialakult társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságainak felsorolása; 7. felsorolja a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális);	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.8.	ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.
Európa, a világ, a szerb államok és nép az iparosodás elején	8. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 9. felsorolja a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések sajátosságait, 10. felismeri a korabeli intézmények és társadalmi jelenségek történeti hátterét (polgári jogok, parlamentarizmus, alkotmányosság); 11. felsorolja a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalmi és gazdasági viszonyok, valamint a természeti környezet változásaira; 1. bemutatja a különböző társadalmi rétegek és csoportok tagjainak helyzetét, életmódját az iparosodás korában;	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.
Európa, a világ, a szerb államok és népek a 19. század második felében	2. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében; 4. bemutatja az állam- és	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.

	társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját; 3. beazonosítja a helyi környezetben található történelmi emlékeket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében, lebonyolításában.		
Európa, a világ, a szerb állam és a nép a XX. század elején Az első világháború – a nagy háború	17. önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történeti források és szakirodalom felhasználása alapján, IKT felhasználásával; 5. felsorolja a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire vonatkozóan; 12. megállapítja a nemzeti történelem regionális és európai történelemmel való kapcsolódását; 8. bemutatja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 14. megfigyeli az irodalmi és művészeti alkotások hatását és szerepét a nemzeti identitás kialakulásában; 15. megfigyeli a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire; 16. felismeri a vizuális és szöveges információkat a megfelelő történelmi kontextussal (időrendi, politikai, társadalmi, kulturális);	ИC.1.1.8 ИC.1.1.10 ИC.1.2.2 ИC.1.2.7	ИC.2.1.2 ИC.2.1.6 ИC.2.2.2

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
A történelem kutatásának alapjai	33. összehasonlítja a különböző történeti forrásokat, és kognitív értékük alapján osztályozza azokat; 34. elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét a tartalom alapján; 18. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében a különböző eredetű források összehasonlítása alapján; 27. elválasztja a fontosat a lényegtelenről a történeti narratívában; felismeri az állam- és társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját	ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1. ИС.3.2.5.
Európa, a világ, a szerb államok és nép az iparosodás elején	19. következtetést von le a nemzeti történelem regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról a megadott példák alapján; 28. példákkal kapcsolja össze a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit; 20. elemzi a kapcsolatot a szerb államiság újkori fejlődése és a jelenkori szerb állam között; 21. elemzi a modern nemzetek kialakulásának folyamatát, felsorolja alapvető jellemzőit; 14. megfigyeli az irodalmi és művészeti alkotások hatását és szerepét a nemzeti identitás kialakulásában; 22. elemzi a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs társadalom körülményeire; 25. megmutatja a történelmi térképen a	ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.

	különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját; 33. összehasonlítja a különböző történelmi forrásokat, és kognitív értékük alapján osztályozza azokat; 34. elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét a tartalom alapján; 18. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében a különböző eredetű források összehasonlítása alapján; 26. az elfogultság, propaganda és sztereotípiák észlelése a történelmi források tartalmában; 35. grafikonokból és táblázatokból származó adatok felhasználása; 17. önállóan vagy csoportosan bemutatja az elemi kutatások eredményeit válogatott történelmi források és szakirodalom felhasználása alapján, IKT felhasználásával; 37. elemzi az állam- és társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját; 3. beazonosítja a helyi környezetben található történelmi emlékeket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében, lebonyolításában.		
Európa, a világ, a szerb államok és népek a 19. század második felében	19. következtetést von le a nemzeti történelem regionális és európai történelemmel való kapcsolatáról a megadott példák alapján; 20. elemzi a kapcsolatot a szerb államiság újkori fejlődése és a jelenkori szerb állam között;	ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3.

	23. elemzi a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 24. összehasonlítja az új évszázadban kialakult társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait 31. összeveti a korabeli intézmények és társadalmi jelenségek történeti háttérét (polgári jogok, parlamentarizmus, alkotmányosság); 25. megmutatja a történelmi térképen a különböző történelmi jelenségek és változások dinamikáját; 34. elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét a tartalom alapján; 18. sajátosságokat figyel meg egyes történelmi események, jelenségek értelmezésében a különböző eredetű források összehasonlítása alapján; 26. az elfogultság, propaganda és sztereotípiák észlelése a történelmi források tartalmában; 27. elválasztja a fontosat a lényegtelenről a történeti narratívában;		
Európa, a világ, a szerb állam és a nép a XX. század elején Az első világháború – a nagy háború	28. példákkal kapcsolja össze a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit; 29. összehasonlítja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét egy adott történelmi kontextusban; 30. összeveti az irodalmi és művészeti alkotások hatását és szerepét a nemzeti identitás kialakulásában; 22. elemzi a történelmi események, jelenségek, folyamatok hatását a kortárs	ИС.2.1.2 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.5 ИС.3.2.5 ИС.3.2.6 ИС.3.2.7

	társadalom körülményeire; 31. összeveti a korabeli intézmények és társadalmi jelenségek történeti háttérét (polgári jogok, parlamentarizmus, alkotmányosság); 32. összehasonlítja a történelmi térképen látható információkat más szimbolikus modalitásokban megadott információkkal; 33. összehasonlítja a különböző történeti forrásokat, és kognitív értékük alapján osztályozza azokat; 34. elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét a tartalom alapján; 35. grafikonokból és táblázatokból származó adatokat felhasználása; 36. összehasonlítja, elemzi és észreveszi a saját és mások nézetei közötti különbségeket; 27. elválasztja a fontosat a lényegtelenről a történeti narratívában; 37. 3elemzi az állam- és társadalomtörténetből származó fontos személyek és események emlékének ápolásának értelmét és célját; 3. beazonosítja a helyi környezetben található történelmi emlékeket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében, lebonyolításában.		

8.20.4. СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Исходи / Kimenetek:

1. megérteni a mindennapi élet fogalmát
2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát
3. ismereteket szerezni és bővíteni a különbségeket/hasonlóságokat a mai és a régi mindennapi életről
4. a pénz és a bankok szerepe a múltban és most az emberek mindennapi életében, a világban a szerbeknél és a magyaroknál
5. ismereteket szerezni az újkor mindennapjairól
6. ismereteket szerezni a magyarok és szerbek mindennapjairól az újkorban
7. fejleszteni a kutatási kíváncsiságot, szokásokat, szaktudást
8. fejleszteni a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának képességét.

Тема/ област	Основни (megfelelő)	Средњи (jó)	Напредни (kitűnő)
Bevezető	-	-	-
A pénz és bankok akkor és most	1. megérteni a mindennapi élet fogalmát 2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát 3. ismereteket szerezni és bővíteni a különbségeket/hasonlóságokat a mai és a régi mindennapi életről	4. a pénz és a bankok szerepe a múltban és most az emberek mindennapi életében, a világban a szerbeknél és a magyaroknál 5. ismereteket szerezni az újkor mindennapjairól 6. ismereteket szerezni a magyarok és szerbek mindennapjairól az újkorban	7. fejleszteni a kutatási kíváncsiságot, szokásokat, szaktudást 8. fejleszteni a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának képességét.
Mindennapi élet az újkorban	1. megérteni a mindennapi élet fogalmát 2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát 3. ismereteket szerezni és bővíteni a különbségeket/hasonlóságokat a mai és a régi mindennapi életről	4. a pénz és a bankok szerepe a múltban és most az emberek mindennapi életében, a világban a szerbeknél és a magyaroknál 5. ismereteket szerezni az újkor mindennapjairól 6. ismereteket szerezni a magyarok és szerbek mindennapjairól az újkorban	7. fejleszteni a kutatási kíváncsiságot, szokásokat, szaktudást 8. fejleszteni a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának képességét.
Mindennapi élet az	1. megérteni a mindennapi élet fogalmát	4. a pénz és a bankok szerepe a	7. fejleszteni a kutatási

újkorban a szerbeknél és magyaroknál	2. megérteni a mindennapi élet tanulmányozásának fontosságát 3. ismereteket szerezni és bővíteni a különbségeket/hasonlóságokat a mai és a régi mindennapi életéről	múltban és most az emberek mindennapi életében, a világban a szerbeknél és a magyaroknál 5. ismereteket szerezni az újkor mindennapjairól 6. ismereteket szerezni a magyarok és szerbek mindennapjairól az újkorban	kíváncsiságot, szokásokat, szaktudást 8. fejleszteni a különböző területekről származó ismeretek összekapcsolásának képességét.

8.21. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

	расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**) уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.21.1. МАТЕМАТИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција;
2. одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима;
3. на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима;
4. одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;
5. нацрта график функције $y = kx$, $k \in R \setminus \{0\}$;
6. примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама.
7. примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;
8. трансформише збир, разлику и производ полинома;
9. примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома;

10. растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата);
11. примени трансформације полинома на решавање једначина.
12. примени својства страница, углова и дијагонала многоугла;
13. израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост;
14. конструише ортоцентар и тежиште троугла;
15. примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.
16. примени својства централног и периферијског угла у кругу;
17. израчуна обим и површину круга и његових делова;
18. преслика дати геометријски објекат ротацијом.
19. одређује средњу вредност, медијану и мод.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2) 31%-48%	Средњи – добар (3) 49%-66%
		стандарди	стандарди
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 45. израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; 46. одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; 47. на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; 48. одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;	МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно МА.1.1.3. преведе децимални запис броја у разломак и обратно МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама

	49. нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; 50. примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама.		
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 51. примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 52. трансформише збир, разлику и производ полинома; 53. примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; 54. растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); 55. примени трансформације полинома на решавање	МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама	МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином

	једначина.		
МНОГОУГАО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 56. примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; 57. израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; 58. конструише ортоцентар и тежиште троугла; 59. примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.	-	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.2 одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
КРУГ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 60. примени својства централног и периферијског угла у кругу; 61. израчуна обим и површину круга и његових делова; 62. преслика дати геометријски објекат ротацијом.	МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена
ОБРАДА ПОДАТАКА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 63. одређује средњу вредност, медијану и мод.	МА.1.5.2. прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине МА.1.5.3 податке из табеле прикаже	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)

		графиком и обрнуто	МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном

Тема/ област	Исходи**))	Средњи – врло добар (4) 67%-до 84%	Напредни – одличан (5) 85%-до 100%
		стандарди	стандарди
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; - нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; - примени продужену	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза. МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама.

	пропорцију у реалним ситуацијама.		
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 7. примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. трансформише збир, разлику и производ полинома; 9. примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; 10. растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); 11. примени трансформације полинома на решавање једначина.	МА.2.1.4 користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.2. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставији облик
МНОГОУГАО	По завршетку разреда ученик ће	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла,

	бити у стању да: 12. примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; 13. израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; 14. конструише ортоцентар и тежиште троугла; 15. примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.	унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.2 одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука
КРУГ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 16. примени својства централног и периферијског угла у кругу; 17. израчуна обим и површину круга и његових делова; 18. преслика дати геометријски објекат ротацијом.	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена	МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука
ОБРАДА ПОДАТАКА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 19. одређује средњу вредност, медијану и мод.	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) МА.2.5.3. обради прикупљене	МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина

		податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном	

У 7. разреду основне школе се не обрађују наставни садржаји у области следећих стандарда:

МА.1.1.1; МА.1.1.5; МА.1.2.1; МА.1.2.2; МА.1.2.3; МА.1.2.4; МА.1.3.1; МА.1.3.4; МА.1.3.5; МА.1.3.6; МА.1.4.1; МА.1.4.2; МА.1.4.3; МА.1.4.4; МА.1.5.1; МА.1.5.4; МА.2.1.3; МА.2.2.1; МА.2.2.4; МА.2.2.5; МА.2.3.4; МА.2.3.5; МА.2.3.6; МА.2.4.1; МА.2.4.2; МА.2.4.3; МА.2.5.1; МА.2.5.4; МА.3.1.2; МА.3.2.1; МА.3.2.1; МА.3.2.4; МА.3.2.5; МА.3.3.1; МА.3.3.4; МА.3.3.5; МА.3.3.6; МА.3.4.1; МА.3.4.2; МА.3.5.1; МА.3.5.4;

8.21.2. ФИЗИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. разликује скаларне и векторске физичке величине;
2. користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички;
3. анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем;
4. примени Њутнове законе динамике на кретање тела у свакодневном животу;
5. покаже од чега зависи сила трења клизања и на основу тога процени како може променити њено деловање;
6. демонстрира појаве: инерције тела, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из свакодневног живота;
7. самостално изведе експерименте из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента;
8. покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења;
9. наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу;
10. прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела у води;
11. повеже појмове: механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже, силе еластичности и силе трења;
12. разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења;
13. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинematика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);
14. разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго;
15. анализира промене стања тела(димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења;

16. наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
Механичко кретање	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1.разликује скаларне и векторске физичке величине; 3.анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем;	ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање	ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине ФИ.2.2.1. уме да препозна убрзано кретање	ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују	ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање
Сила	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 4.примени Њутнове законе динамике на кретање тела у свакодневном животу; 5.покаже од чега зависи сила трења клизања и на основу тога процени како може променити њено деловање; 8.покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; 9.наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; 10.прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела у води; 11.повеже појмове: механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже, силе еластичности и силе трења;	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно ФИ.1.1.3. разуме принцип спојених судова	ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска	ФИ.2.1.3. уме да препозна када је полуга у стању равнотеже ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида	ФИ.3.1.1. разуме и примењује услове равнотеже полуге ФИ.3.1.2. зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи

	12.разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења;				ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима
Мерење	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 2.користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички;	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време	ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.2.3.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.3.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.3.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у	ФИ.2.3.4. зна када мерења понављамо више пута	ФИ.3.3.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI ФИ.3.3.3. зна шта је грешка мерења

			метре		
Енергија и топлота	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 14.разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; 15.анализира промене стања тела(димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; 16.наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.	ФИ.1.5.1. зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре ФИ.1.5.2. уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела	ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге	ФИ.2.5.4. зна да унутрашња енергија зависи од температуре ФИ.2.5.5. зна да запремина тела зависи од температуре	ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава ФИ.3.5.2. уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања
Експеримент	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 3.анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; покаже од чега зависи сила трења клизања и на основу тога процени како може променити њено деловање; 5.покаже од чега зависи сила трења клизања и на основу тога процени како може променити њено деловање; 6.демонстрира појаве: инерције тела, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из свакодневног живота; 7.самостално изведе експерименте из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни	ФИ.3.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.3.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења	ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

	результате експеримента; 8.покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; 10.прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела у води; 12.разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења; 14.разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; 15.анализира промене стања тела(димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења;				
Математичке основе физике	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 13.решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);		ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност	ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина	

Стандарди који се не примењују у 7. разреду: ФИ.2.2.3.; ФИ.3.2.2.; ФИ.3.2.3.; ФИ.3.2.4.; ФИ.3.2.5.; ФИ.3.2.6.; ФИ.1.1.2.; ФИ.3.3.2.; ФИ.2.5.2.

8.21.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Тема/7 област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	1- примени комплексе простих и опште припремних везби у већем обиму и интензитетуу самосталном везбању, 2- користи научене везбе у спорту, 24- ,вреднује утицај примењених везби на организам, 26- користи различите везбе у циљу побољшања својих физичких способности	ФВ 1.1.23. правилно изводи најање један комплекс везби обликовања и приказује везбе за поједине делове тела ФВ 1.1.24. зна утицај и значај везби обликовања за организам , познаје поделу везби обликовања и њихову терминологију и функцију појединих везби у комплексу. Везбе обликовања sluзе за : побољшање издржљивости правилно и лепо држање тела, побољшање брзине и снаге	...ФВ.2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима ФВ.2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења
Спортске игре-одбојка	9- изводи елементе технике одбојке, 11- користи елементе одбојкашке технике у игри, 12- примени основне тактике у обрани и нападу, 13- учествује на унутар одељенским такмичењима,	ФВ 1.1.1.игра одбојку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других. Основни елементи технике су : одбијање лопте прстима и чекићем, пколски сервис,неопходна правила: зна када је екипа постигла поен, дозвољени број одбијања лопте у једној акцији, сервира из простора за сервирање , зна шта је преступ, ротација. ФВ. .1.1.2. зна функцију одбојке , основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ	...ФВ.2.1.1. игра одбојку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.(елементи технике-прецизно одбијање лопте прстима и чекићем, горњи сервис, неопходна правила-зна шта су недозвољени контакти са лоптом, игра у пољу. ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај одбојке, већи број правила, принципе и утицај тренинга
Атлетика-трчања, скокови	4- примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном зивоту, 5- примени атлетске дисциплине у складу са правилима 6- развија своје мотроричке	ФВ 1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке стазе, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.1.4. зна терминологије, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.	..ФВ.2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања ФВ. 2.1.7. зна правила такмичења ФВ. 2.1.5. зна правилно даскаче техником маказице Напомена- скокови увис и удаљ- провера

	способности применом везби из атлетике	ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице. ФВ. 1.1.8. зна терминологију, основе тренинга , пружа прву помоћ	овладаности техником, а не вредности резултата који ученик постигне.
Гимнастика-везбе на тлу, прескок	7- одржава равнотезу у различитим кретањима, изводи ротације тела, 8- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој , 26- користи различите везбе за побољшање својих физичких способности, 36- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама, 28- примењује мере безбедности у везбању у школи и ван ње, 29- одговорно се односи према справама и реквизитима	ФВ 1.1.11.правилно изводи везбе на тлу(колут напред-назад,колутови преко препреке,став о шакама уз помоћ,прмет странце , мост, вага) ФВ 1.1.21. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ 1.1.12. правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ. ФВ. 1.1.19. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ	...ФВ. 2.1.9. ученици на овом нивоу правилно изводе слозеније везбе на тлу, чува и помазе, поштује сигурносна правила (везбе на тлу-колут напред преко препрека , из става раскорачно до става раскорачно колут напред, прмет странце, мост) ФВ. 2.1.10. ученик правилно изводи згрчку
Остале активности-знања о физичком везбању	2- ористи научене везбе у спорту, рекреацији и различитим зивотним ситуацијама,24 - вреднује утицај примењених везби на организам, 25- процени ниво сопствене дневне физичке активности, 26- користи различите везбе за побољшање својих физичких способности,27- ,препоза могуће последице недовољне физичке активности, 32- решава конфликте на друштвено прихватљив начин 38-	ФВ.1.2.1. ученик зна смисао физичког везбања ФВ.1.2.2. ученик зна утицај физичког везбања ФВ.1.2.3. ученик зна основне појмове везане за физичко везбање ФВ.1.2.4. ученик зна безбедност током везбања ФВ.1.2.5. ученик зна основна правила спортских игара	...ФВ.2.2.1. ученик зна терминологију ФВ.2.2.2. ученик зна основе тренинга ФВ. 2.2.3. ученик зна доzirати оптерећење током везбања

	,процени лепоту покрета у физичком везбању и спорту, 39- подстиче породицу на потребу примене редовне активности		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	1- примени комплексе простих и опште припремних везби у већем обиму и интензитету у самосталном везбању, 2- користи научене везбе у спорту, рекреацији и различитим животним , ситуацијама, 28- примени мере безбедности у везању у школи и ван ње , 24- вреднује утицај примењених везби на организам, 26- користи различите везбе у циљу побољшања својих физичких способности.	...ФВ.2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима. ФВ.2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења	...ФВ. 3.1.19. саставља , правилно изводи и показује сложене комплексе везби обликовања без и са реквизитима. ФВ. 3.1.20. зна да саставља комплексе везби обликовања и дозира оптерећење.
Спортске игре-одбојка	9- изведе основне елементе технике одбојке, 10- примени основна правила одбојке, 11-	.ФВ.2.1.1.игра одбојку примењујући виши ниво технике, већи број правила,једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње	...ФВ. 3.1.1. на напредном нивоу игра одбојку примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди

	користи елементе одбојка у игри, 12- примени основне елементе тактике у обрани и нападу, 13- учествује на унутар одељенским такмичењима	са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. (елементи технике- прецизно одбијање лопте прстима и чекићем, горњи сервис, неопходна правила, зна шта су недозвољени контакти са лоптом, игра у пољу ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај одбојке, већи број правила, принципе и утицај тренинга...	на утакмицама. Елементи технике – смеч, блокирање. ФВ. 3.1.2. зна тактику одбојке, систем такмичења, начин организовања утакмице и да суди.
Атлетика- трчања, скокови	4-примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри , спорту и свакодневном животу, 5-примени атлетске дисциплине у складу са правилима 6-развија своје моторичке способности применом везби из атлетике	..ФВ.2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ. 2.1.7. зна правила такмичења ФВ 2.1.5. зна правилно да скаче увис техником маказице.	..ФВ.3.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања ФВ 3.1.4. учествује на такмичењу ФВ 3.1.5. зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу.
Гимнастика- везбе на тлу , прескок	7- одржава равнотежу у различитим кретањима , изводи ротације тела, 8- примени везбе из гимнастике за развој моторичких способности, 28- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње, 29- одговорно се односи према справама и реквизитима	..ФВ.2.1.9. правилно изводи слозеније везбе на тлу, чува и помазе , поштује сигурносна правила (везбе на тлу- колут напред преко препрека, из става раскорачно колут напред до става раскорачно, помет странце, мост) ФВ. 2.1.10. правилно изводи згрчку.	...ФВ. 3.1.6. правилно изводи везбе и комбинације везби на тлу.(садржај-став о шакама,издрзај,колут напред ФВ. 3.1.7. правилно изводи згрчку и разношку са изразитим фазама лета.
Остале активности- знања о физиком везбању	30- примени и поштује правила игра у складу са еитчким нормама, 32- решава конфликте на друштвено прихватљив начин 35- увази различите спортове без обзира на лично интересовање	..ФВ 2.2.1. зна терминологију ФВ 2.2.2. зна основе тренинга ФВ. 2.2.3. зна да дозира оптерећење током везбања.	...ФВ.3.2.1. зна правила индивидуалних спортских грана спортских игара ФВ.3.2.2. зна основе система такмичења ФВ.3.2.3. зна начин организовања такмичења

8.21.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства;
3. размени једноставније информације личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;
7. разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
8. упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
9. затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
10. разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих;
11. упути уобичајене молбе и захтеве;
12. честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;
13. разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
14. пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
15. разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
16. разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
17. размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
18. опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
19. разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
20. размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
21. опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;

22. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;
23. разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
24. размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
25. саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
26. разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих;
27. изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
28. разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих;
29. затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања;
30. опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;
31. разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
32. размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;
33. разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;
34. формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;
35. разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;
36. изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;
37. разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;
38. изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;
39. разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;
40. размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; 5. разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета,	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.	... ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и

	места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; 31.разуме једноставније исказе који се односе на дозволе,	ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).	главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.

	забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;		
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.	... ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и

	11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

	предмета, бића и места у простору и правцу кретања; 30. опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 32. размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 34. формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 36. изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38. изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 40. размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 9. затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 18. опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21. опише у неколико краћих,	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину). ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.	... ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

	везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30. опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36. изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38. изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;		
Језичке законитости – граматика	6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18. опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21. опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22. опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30. опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 38. изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).	... ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног	1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање	... ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.	... ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.

садржаја	информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у	ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на	ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену). ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.

	простору и правац кретања и одговори на њих; 31.разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;	друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји	ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике. ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.

		повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.	ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико	... ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи	... ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.

	информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.описе радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.описе у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; 30.описе правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 32.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 34.формулише питања и	једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	

	једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко	... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.	... ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.

	образложење;		
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.	... ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.21.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства;
3. размени једноставније информације личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;
7. разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
8. упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
9. затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
10. разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; упути уобичајене молбе и захтеве;
11. честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства;
12. разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
13. пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
14. разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
15. разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
16. размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
17. опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;

- 18.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- 19.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- 20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;
- 21.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.
- 22.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
- 23.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- 24.саопшти шта он/ она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- 25.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;
- 26.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- 27.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих;
- 28.затражи и разуме обавештења о оријентацији/ положају предмета и бића у простору и правцу кретања;
- 29.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;
- 30.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих;
- 31.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;
- 32.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;
- 33.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;
- 34.пита и каже шта неко има/ нема и чије је нешто;
- 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;
- 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;
- 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;
- 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење;
- 39.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;
- 40.пита и саопшти колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства;
- 41.пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање	1.разуме једноставније текстове	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније	... ДСТ.1.1.3. Разуме и прати

писаног или слушаног садржаја	који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; упути уобичајене молбе и захтеве; 12.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 14.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 18.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 22.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 25.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;	речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.	једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког

	27.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; 30.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; 32.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;		писаног текста на страном језику. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво	... ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.

	комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства; 13.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 16.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 17.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 19.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 23.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 24.саопшти шта он/ она или неко други планира, намерава, предвиђа; 26.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

	28.затражи и разуме обавештења о оријентацији/ положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 29.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 31.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 33.формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 34.пита и каже шта неко има/ нема и чије је нешто; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење; 40.пита и саопшти колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; 41.пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта.		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 17.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).	... ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује

	20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 21.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 29.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење;		познату лексику.
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 17.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 21.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење;	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).	... ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног	1.разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање	... ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.	... ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној

садржаја	информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; упуту уобичајене молбе и захтеве; 12.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 14.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 18.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 22.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 25.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; 27.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/	ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.	средици. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе

	положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; 30.разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; 32.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену;		у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;	... ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).	... ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко

	9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства; 13.пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 16.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 17.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 19.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 23.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 24.саопшти шта он/ она или неко други планира, намерава, предвиђа; 26.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 28.затражи и разуме обавештења		описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

	о оријентацији/ положају предмета и бића у простору и правцу кретања; 29. опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 31. размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 33. формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; 34. пита и каже шта неко има/ нема и чије је нешто; 36. изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38. изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење; 40. пита и саопшти колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; 41. пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта.		
Способности писменог изражавања	4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 17. опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20. опише у неколико краћих,	... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.	... ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко

	везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 21.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 29.опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење;		описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 17.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 21.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 36.изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; 38.изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење;	ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	... ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.21.6. ХЕМИЈА

Исходи:

- 25.Идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја;
- 26.Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
- 27.Експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци;
- 28.Повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама;

29. Налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;
30. Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;
31. Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;
32. Разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;
33. Представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула;
34. Повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;
35. Разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;
36. Разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;
37. Објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;
38. Изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;
39. Напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;
40. Квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;
41. Опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника;
42. Разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења;
43. Индикаторима испита и на Рн скали процени киселост раствора;
44. Тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.

Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Хемија као експериментална наука и хемија у	1. Идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима	ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености;	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата.

свету око нас	одрживог развоја; 20.Тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.	ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава; ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанце не мења; ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе; ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине.	
Хемијска лабораторија	2.Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; 3.Експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; 4.Повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама; 5.Налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; 6.Повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама;	ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености; ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава; ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанце не мења; ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе; ХЕ.1.1.9. да загрева супстанцу на безбедан начин; ХЕ.1.1.10. да измери масу, запремину и температуру супстанце; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање,	ХЕ.2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци); ХЕ.2.1.2. значење термина: материја; ХЕ.2.1.5. да изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем);

		елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор; ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине. ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама; ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству	
Атоми и хемијски елементи	5.Налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; 6.Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; 7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 9.Представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; 10.Повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и	ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор;	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, изотоп;

	својствима елемента; 11. Разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;		
Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	6.Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; 7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 9.Представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; 11. Разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; 12.Разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;	ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености; ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава; ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанце не мења; ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе; ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима; ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор;	ХЕ.2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци);

Хомогене и хетерогене смеше	7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 8.Разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; 13.Објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;	ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености; ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава; ХЕ.1.1.7. шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање; ХЕ.1.1.9. да загрева супстанцу на безбедан начин; ХЕ.1.1.10. да измери масу, запремину и температуру супстанце; ХЕ.1.1.11. састави апаратуру и изведе поступак цеђења ХЕ.1.1.12. да у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише. ХЕ.1.2.10. да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором. ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама; ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп; ХЕ.2.1.3. шта је засићен, незасићен и презасићен раствор; ХЕ.2.1.6. да промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварача (разблаживање и концентровање);
Хемијске реакције и хемијске једначине	15.Напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;	ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима; ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп;

		оксидације; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор;	
Израчунавања у хемији	14.Изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; 16.Квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;	ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе; ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације;	ХЕ.2.1.8. да израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масу реактанта и производа на основу хемијске једначине, то јест да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мења при хемијским реакцијама;
Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли	17.Опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; 18.Разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; 19.Индикаторима испита и на Рн скали процени киселост раствора;	ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације; ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, ХЕ.1.2.1. основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником); ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп; ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције; ња или мерења;

		ХЕ.1.2.10. да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором. ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења; ХЕ.1.2.5. примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу, као и практичну примену ових једињења; ХЕ.1.2.6. основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли; ХЕ.1.2.8. да докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора; ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама; ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству	

Тема/ област	Исходи	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	1.Идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; 20.Тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.	ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата.	ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују; ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима;
Хемијска лабораторија	2.Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; 3.Експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства	ХЕ.2.1.7. да у огледима испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски; ХЕ.2.6.1. прикупи податке посматрањем и мерењем и да при том користи одговарајуће инструменте; ХЕ.2.6.2. табеларно и графички прикаже	ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/објашњења и изведе закључак/закључке; ХЕ.3.6.1. препозна питање/проблем који

	супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; 4.Повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама; 5.Налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; 6.Повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама;	резултате посматрања или мерења; ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата.	се може експериментално истражити; ХЕ.3.6.2. постави хипотезе; ХЕ.3.6.3. планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе; ХЕ.3.6.4. донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду.
Атоми и хемијски елементи	5.Налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; 6.Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; 7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 9.Представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; 10.Повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;	ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, изотоп;	ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима; ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона;

	11. Разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;		
Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	6.Објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; 7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 9.Представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; 11. Разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; 12.Разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;	ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења једначине хемијских реакција неутрализације и супституције;	ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују; ХЕ.3.1.3. да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица; ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона; ХЕ.3.1.7. на основу својстава састојака смеше како да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање
Хомогене и хетерогене смеше	7.Објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 8.Разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;	ХЕ.2.1.5. да изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем); ХЕ.2.1.9. да израчуна масу растворене супстанце и растварача на основу процентне концентрације раствора и обрнуто; ХЕ.2.1.10. да направи раствор одређене	ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују; ХЕ.3.1.3. да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица; ХЕ.3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача;

	13.Објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;	процентне концентрације.	ХЕ.3.1.7. на основу својстава састојака смеше како да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/објашњења и изведе закључак/закључке;
Хемијске реакције и хемијске једначине	15.Напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;	ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције; ХЕ.2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења;	ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона;
Израчунавања у хемији	14.Изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; 16.Квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;	ХЕ.2.1.9. да израчуна масу растворене супстанце и растварача на основу процентне концентрације раствора и обрнуто; ХЕ.2.1.10. да направи раствор одређене процентне концентрације. ХЕ.2.6.1. прикупи податке посматрањем и мерењем и да при том користи одговарајуће инструменте; ХЕ.2.6.2. табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења; ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата.	ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују; ХЕ.3.1.3. да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица; ХЕ.3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача; ХЕ.3.1.9. да израчуна процентуалну заступљеност неке супстанце у смеси, да изводи стехиометријска израчунавања која обухватају реактант у вишку и однос масе и количине супстанце.
Водоник и кисеоник и њихова једињења.	17.Опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; 18.Разликује оксиде, киселине,	ХЕ.2.2.1. на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци; ХЕ.2.2.3. експерименталним путем	ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују;

Соли	хидроксида и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; 19.Индикаторима испита и на Рн скали процени киселост раствора;	испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом; ХЕ.2.2.4. испита најважнија хемијска својства киселина (реакцију са карбонатима и металима).	ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима; ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми/ питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/објашњења и изведе закључак/закључке; ХЕ.3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула; ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакције са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима); ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима); ХЕ.3.2.5. да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре; ХЕ.3.2.6. како се изводи реакција неутрализације.

8.21.7. ГЕОГРАФИЈА

Исходи:

1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија
2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора,
3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;
4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их;

5. Приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;
6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;
7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;
8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;
9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;
10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;
12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;
13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија;
15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;
16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;
17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;
18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;
19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;
20. Истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету;
21. Вреднује улогу међународних организација у свету

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди

Регионална географија	1.уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 2.доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.	Ученик/ученица: ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	Ученик/ученица: ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4) стандарди	Напредни – одличан (5) стандарди
Регионална географија	1.уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 2.доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.	Ученик/ученица: ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије	Ученик/ученица: ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Европа	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су		

	сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 20. Истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Европа	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.2. објашњава географске везе и законитости у Европи и уме да издвоји географске регије

	климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су		

	сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 20. Истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Азија	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су		

	сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Азија	1. Уз помоћ географске карте	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора

	објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије,		

	политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 20. Истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**))	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Африка	1. Уз помоћ географске карте	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти

	објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;	карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије,		

	политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Африка	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај

	2.Доводи у везу квалитет живота становништва са природним,демографским,економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и	ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским,		

	економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Северна Америка	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;	ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	

	10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје		

	човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Северна Америка	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја,		

	миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике,		

	индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Јужна Америка	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва,	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;		

	11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;		

	18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Јужна Америка	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;		

	12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на		

	очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Аустралија и Океанија	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издавања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове:	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним		

	државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим		

	решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Аустралија и Океанија	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове,	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености		

	појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; 19. Изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на		

	експлоатацији нафте и угља; 21. Вреднује улогу међународних организација у свету;		

Тема/ област	Исходи**))	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Поларне области	1. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија 2. Доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континената и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2 именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије

	објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 7. Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; 14. Уз помоћ географске карте		

	објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;		

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Поларне области	.Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај

	целина и предлаже различите начине издвајања регија 2.Доводи у везу квалитет живота становништва са природним,демографским,економским и политичко-географским одликама простора, 3. Дефинише границе континената и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; 4. Проналази на карти државе проучаване регије и именује их; 5. Приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; 6. Препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; 8. Објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; 9. Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у	кретање становништва и њихове структуре ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије	становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

	свету; 10. Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; 11. Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; 12. Открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; 13. Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава 14. Уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; 15. Објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; 16. Доводе у везу живот становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 17. Препознаје негативне утицаје		

	човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; 18. Анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;		

8.21.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.Повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада.
- 2.Повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава
- 3.Анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине.
- 4.Истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству.
- 5.Разликује врсте транспортних машина.
- 6.Повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима.
7. Повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом .
- 8.Провери техничку исправност бицикла.
- 9.Самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторном приказивање.

- 10.Користи CAD технологију за креирање техничке документације.
- 11.Образложи предност употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета.
- 12.Управља моделима користећи рачунар.
- 13.Објасни улогу основних компоненти рачунара,таблета,паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја.
- 14.Аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурсана Земљи.
- 15.Идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене.
- 16.Користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења.
- 17.Врши операције обраде материјала који се користе у машинству,помоћу одговарајућих алата,прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду.
- 18.Објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру.
- 19.Образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса.
- 20.Објасни основе конструкције робота.
- 21.Класификује погонске машине-моторе и повеже их са њиховом применом.
- 22.Самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта.
- 23.Изради производ у складу са принципима безбедности на раду.
- 24.Тимски представља идеју,поступак израде и производ.
- 25.Врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје.

26.Процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума(прецизност,педантност и сл.)

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
	Исходи**)	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-66%
1.Животно и радно окружење	1. Повежеразвој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада 2.Повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава. 3.Анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине. 4.Истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
2.Саобраћај	5.Разликује врсте транспортних машина. 6.Повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима. 7. Повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом		

	улогом . 8.Провери техничку исправност бицикла.		
3.Техничка и дигитална писменост	9.Самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторном приказивање. 10.Користи CAD технологију за креирање техничке документације. 11.Образложи предност употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. 12.Управља моделима користећи рачунар. 13.Објасни улогу основних компоненти рачунара,таблета,паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја.		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%
4. Ресурси и производња	14.Аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурсана Земљи.	– у великој мери показује способност примене знања и	– у потпуности показује способност трансформације

	15.Идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене. 16.Користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења. 17.Врши операције обраде материјала који се користе у машинству,помоћу одговарајућих алата,прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду. 18.Објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру. 19.Образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса. 20.Објасни основе конструкције робота. 21.Класификује погонске машине-моторе и повеже их са њиховом применом.	логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

5. Конструкторско моделовање	22.Самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта. 23.Изради производ у складу са принципима безбедности на раду. 24.Тимски представља идеју,поступак израде и производ. 25.Врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје. 26.Процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума(прецизност,педантност и сл.)		

8.21.9. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Исходи:

1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку
2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената
3. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у ком су настали
4. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма

5. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму
6. препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила
7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмента)
8. раликује музичке форме барока и класицизма
9. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма
10. идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба
11. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално или у групи
12. користи музичке обрасце у осмишљавању мзичких целина кроз певање, свирање и покрет
13. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине, гласом инструментом или покретом
14. учествује у креирању школски догађаја, приредби и пројеката
15. изрази доживљај музике других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност)
16. учествује у школским приредбама и манифестацијама
17. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању
18. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама
19. критички просуђује утицај музике на здравље
20. користи могућност ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – недовољан (1)	Основни – довољан (2)
	Исходи**)	Број бодова 0-30%	Број бодова 31-48%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да:	Уме да: опише основне карактеристике;	Уме да: опише основне карактеристике;

	1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 3. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у ком су настали 4. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма 5. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму	• музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	• музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 6. препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • -не зна, није научио, одбија да одговори	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмента) 8. раликује музичке форме барока и класицизма 9. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма 10. идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • музичке жанрове; • српски музички фолклор. • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав; • музичке жанрове; • српски музички фолклор. • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	11. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално или у групи	Ученик не уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • не зна, није научио, одбија да одговори • Неодговорност, ометање на часу, недоношење прибора за музичку културу (музички инструмент, уџбеник, нотна свеска...)	Ученик уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања • На оцену из музичке културе позитивно утиче и: Активност у изборним предметима,

			манифестацијама, приредбама, фестивалима (певање, певачка група, хор, оркестар), посећивање културних дешавања из области музике, активност на часу, лепо понашање, дисциплина.
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	12. користи музичке обрасце у осмишљавању мзичких целина кроз певање, свирање и покрет 13. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине, гласом инструментом или покретом 14. учествује у креирању школски догађаја, приредби и пројеката 15. изрази доживљај музике других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност) 16. учествује у школским приредбама и манифестацијама 17. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању 18. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама 19. критички просуђује утицај музике на здравље 20. користи могућност ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво	Ученик не уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • не зна, није научио, одбија да одговори	Ученик уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – добар (3)	Напредни –врло добар (4)
	Исходи**)	Број бодова 49-66%	Број бодова 67-84%
ЧОВЕК И		ученик уме да анализира	• зна функцију елемената

МУЗИКА	1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 3. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у ком су настали 4. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма 5. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму	повезаност: - музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером); - структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми); - облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота. - има половину знања из музичке теорије	музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).. - зна више лекција са мањим грешкама
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 6. препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила	музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером).	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмента) 8. разликује музичке форме барока и класицизма 9. идентификује репрезентативне музичке	- описује и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених - музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике,	- структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; - контекстом настанка и примене различитих

	примере најзначајнијих представника барока и класицизма 10. идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба	интервалске структуре); • препозна структуру одређеног жанра. • препозна дело и композитора	облика музичког фолклора • препозна дело и композитора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	11. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално или у групи	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно или ритмички погрешно, изговор текста добар	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно, ритмички и изговор текста песме са неколико мањих грешака
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	12. користи музичке обрасце у осмишљавању мзичких целина кроз певање, свирање и покрет 13. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине, гласом инструментом или покретом 14. учествује у креирању школски догађаја, приредби и пројеката 15. изрази доживљај музике других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност) 16. учествује у школским приредбама и манифестацијама 17. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању 18. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама	• осмишљава лакше пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање и лакше музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.	• осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

	19. критички просуђује утицај музике на здравље 20. користи могућност ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Напредни –одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 85-100%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да: 1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 3. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у ком су настали 4. наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма 5. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом). - зна да објасни, сам да преприча и више лекција
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1. препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку 2. опише начин добијања тона код жичаних инструмената 6. препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	7. објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија	Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:

	записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмента) 8. раликује музичке форме барока и класицизма 9. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма 10. идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба	- структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; - контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	11. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално или у групи	- изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. - препозна основне елементе музичке писмености. - интонативно, ритмички и изговор текста песме без грешака
МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО	12. користи музичке обрасце у осмишљавању мзичких целина кроз певање, свирање и покрет 13. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине, гласом инструментом или покретом 14. учествује у креирању школски догађаја, приредби и пројеката 15. изрази доживљај музике других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност) 16. учествује у школским приредбама и манифестацијама 17. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању 18. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама 19. критички просуђује утицај музике на здравље 20. користи могућност ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво	- осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; - импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; - осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

8.21.10. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Исходи:

1. разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста;
2. користи алате за стилско обликовање документа и креирање
3. прегледа садржаја у програму за обраду текста;
4. објасни принципе растерске и векторске графике и модела
5. приказа боја;
6. креира растерску слику у изабраном програму;
7. креира векторску слику у изабраном програму;
8. користи алате за уређивање и трансформацију слике;
9. креира гиф анимацију;
10. креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;
11. разликује појмове URL, DNS, IP адреса;
12. објасни појмове хипервеза и хипертекст;
13. креира, форматира и шаље електронску пошту;
14. обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности;
15. препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити;
16. сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о
17. одговарајућим нивоима приступа;
18. подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу
19. или веб локацији;
20. уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике;
21. употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика;
22. планира, опише и имплементира решење једноставног проблема;
23. проналази и отклања грешке у програму;
24. сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка:
25. креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације;
26. креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;
27. поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;
28. вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и
29. активности за које је био задужен

Тема/	Ниво постигнућа	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)

област	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 31-44%	Број бодова 45-66%
1.ИКТ	1. разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; 2. користи алате за стилско обликовање документа и креирање 3. прегледа садржаја у програму за обраду текста; 4. објасни принципе растерске и векторске графике и модела 5. приказа боја; 6. креира растерску слику у изабраном програму; 7. креира векторску слику у изабраном програму; 8. користи алате за уређивање и трансформацију слике; 9. креира гиф анимацију; 10. креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; 11. разликује појмове URL, DNS, IP адреса; 12. објасни појмове хипервеза и хипертекст; 13. – креира, форматира и шаље електронску пошту;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
2.Дигитална писменост	1. разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; 2. користи алате за стилско обликовање документа и креирање 3. прегледа садржаја у програму за обраду текста; 4. објасни принципе растерске и векторске графике и модела 5. приказа боја; 6. креира растерску слику у изабраном програму; 7. креира векторску слику у изабраном програму; 8. користи алате за уређивање и трансформацију слике; 9. креира гиф анимацију; 10. креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; 11. разликује појмове URL, DNS, IP адреса; 12. објасни појмове хипервеза и хипертекст; 13. – креира, форматира и шаље електронску		

3.Рачунарство	пошту;		
	14. обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; 15. препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; 16. сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о 17. одговарајућим нивоима приступа; 18. подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу 19. или веб локацији; 20. уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; 21. употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; 22. планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; 23. проналази и отклања грешке у програму; 24. сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка: 25. креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; 26. креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; 27. поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; 28. вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и 29. активности за које је био задужен		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%
4. Пројектна настава	14. обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; 15. препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; 16. сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује

	17. одговарајућим нивоима приступа; 18. подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу 19. или веб локацији; 20. уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; 21. употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; 22. планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; 23. проналази и отклања грешке у програму; 24. сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; 25. креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; 26. креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; 27. поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; 28. вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и 29. активности за које је био задужен	који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.21.11. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Исходи :

- користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања;
- изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију;
- обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи;
- користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
- разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;
- уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије;
- учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;
- прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације;

9. представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно;
10. предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе;
11. разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
	Исходи**)	Број бодова 31%-48%	Број бодова 49%-66%
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	1. користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; 2. изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; 3. обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; 4. користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности

КОМУНИКАЦИЈА	5. разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; 6. уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; 7. учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;		(нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу
УМЕТНОСТ ОКО НАС	8. прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; 9. представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; 10. предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; 11. разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.		

Тема/	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар	Напредни - одличан

област		(4)	(5)
	Исходи**)	Број бодова 67%-84%	Број бодова 85%-100%
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	1. користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; 2. изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имажинацију; 3. обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; 4. користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју
КОМУНИКАЦИЈА	5. разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; 6. уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; 7. учествује у заједничком		ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне

	креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;		елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других
УМЕТНОСТ ОКО НАС	8. прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; 9. представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; 10. предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; 11. разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.		

8.21.12. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. наведе и опише основне карактеристике људских права;
2. својим речима опише везу између права појединца и општег добра;
3. дискутује о односу права и правде и о сукобу права;
4. образложи личну одговорност у заштити свог здравља;
5. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;
6. образложи сврху постојања политичких странака;
7. аргументује потребу ограничења и контролу власти;
8. наведе кораке од предлагања до усвајања закона;
9. образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине;
10. препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска;
11. препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се;
12. учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине;
13. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;
14. проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Напредни – истиче се 85-100%	Средњи – добар 49-84%	Основни – задовољава 31-48%
Људска права	1. наведе и опише основне карактеристике људских права; 2. својим речима опише везу између права појединца и општег добра; 3. дискутује о односу права и правде и о сукобу права; 4. образложи личну одговорност у заштити свог здравља;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању

	5. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;	нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Демократско друштво	6. образложи сврху постојања политичких странака; 7. аргументује потребу ограничења и контролу власти; 8. наведе кораке од предлагања до усвајања закона; 9. образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички

		потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Процеси у савременом свету	10. препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; 11. препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	
Грађански активизам	12. учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; 13. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; 14. проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности,	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		- показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	самосталности и ангажовања	

8.21.13. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

- 1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе;
- 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
- 3. моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу;
- 4. моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања
- 5. моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност – непоновљиво и бескрајно важно биће;
- 6. моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога;
- 7. моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности;
- 8. моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима;
- 9. бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.
- 10. моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју;
- 11. бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво;
- 12. знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима;
- 13. умети да интерпретира Символ вере;
- 14. знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији;
- 15. моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;
- 16. моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...)

- 17. моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве;
- 18. знати да је Причешће врхунац светотајинског живота
- 19. моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву;
- 20. бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота;
- 21. моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу;
- 22. моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ);
- 23. моћи да препозна своју службу у Цркви;
- 24. моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грозђа, жита, светлости...)
1. бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;
- 25. моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија;
- 26. моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светог Саве за српски народ;
- 27. бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина;
- 28. моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља
- 29. моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе;
- 30. бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију
- 31. бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредан- истиче се
	ИСХОДИ	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-84%	Број бодова 85-100%
I-УВОД	1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

		подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
II- БОГОПОЗНАЊЕ	3.моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; 4.моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања 5.моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност – непоновљиво и бескрајно важно биће; 6.моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; 7.моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; 8.моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; 9.бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
III-СИМВОЛ ВЕРЕ	10.моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; 11.бити подстакнут да своје проблеме	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз 2. успоставља, гради и	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим

	и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; 12.знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; 13.умети да интерпретира Символ вере; 14.знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; 15.моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;	чува успешне односе са члановима групе којој припада; минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ- IV	16.моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) 17. моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; 18.знати да је Причешће врхунац светотајинског живота 20. моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; 21.бити подстакнут да на покајање	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;

	гледа као на промену начина живота; 22.моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; 23.моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); 24.моћи да препозна своју службу у Цркви; 25.моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) 26.бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;	критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
V – СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ	27.моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; 28.моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; 30.бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; 31.моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља 32.моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; 33.бити подстакнут да прослављање	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	Крсне славе везује за Литургију 34.бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине			

8.21.14. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. – Upoznati rađanje Crkve snagom Duha Svetoga i ispunjenje Kristova obećanja apostolima
2. – Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici, ali i teškoće i progon radi istine koju su naviještali
3. – Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere
4. – Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, zato učenici upoznaju kako je Crkva kroz stoljeća, od prvih kršćanskih vremena do danas, živjela Isusov poziv i ideal, usprkos ljudskim slabostima i pogreškama, nemirima, optužbama, ratovima i raskolima među kršćanima
5. – Upoznati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest koji su nošeni Duhom Svetim svjedočili istinu Isusa Krista do danas
6. – Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje i znak jedinstva i zajedništva svih kršćana do konačnoga zajedništva u vječnom životu
7. – Doživjeti i graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana

Тема/област	Ниво постигнућа Исходи**) <u>- Ishodi, koje očekujemo na kraju nastavne teme</u>	Основни – задовољавајуће Разумевање Број бодова 31-48%	Средњи –добар Анализа Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Евалуација Број бодова 85-100%

UVOD – BEVEZETÉS	Veština komunikacije Učenik će znati: 7. Doživjeti i graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana	7. Doživjeti i graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana		
APOSTOLSKO VRIJEME – APOSTOLI IDŐK	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati: 1. Upoznati rađanje Crkve snagom Duha Svetoga i ispunjenje Kristova obećanja apostolima	1. Upoznati rađanje Crkve	1. Upoznati rađanje Crkve snagom Duha Svetoga i ispunjenje Kristova obećanja apostolima	1. Upoznati rađanje Crkve snagom Duha Svetoga i ispunjenje Kristova obećanja apostolima – uz objašnjenje
RADOST I OPASNOST SLOBODE – A SZABADSÁG ÖRÖME ÉS VESZÉLYE	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati: 2. Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici, ali i teškoće i progon radi istine koju su naviještali	2. Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici,	2. Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici, ali i teškoće i progon radi istine koju su naviještali	2. Doživjeti i uočiti snagu zajedništva po Duhu u prvoj kršćanskoj zajednici, ali i teškoće i progon radi istine koju su naviještali – uz objašnjenje

EVANGELIZACIJA NARODA – A NÉPEK EVANGELIZÁLÁSA	Veština komunikacije Učenik će znati:3.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere	3.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva	3.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere	3.Otkriti i usvojiti stav da nas Bog poziva na ostvarenje osobnoga života i očekuje učenikov osobni odaziv i odgovor vjere – uz objašnjenje
SVJETLA I SJENE CRKVE U SREDNJEM VIJEKU – A KÖZÉPKORI EGYHÁZ VILÁGOSSÁGA ÉS ÁRNYOLDALAI	Rešavanje problema Učenik će znati:4.Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, zato učenici upoznaju kako je Crkva kroz stoljeća, od prvih kršćanskih vremena do danas, živjela Isusov poziv i ideal, usprkos ljudskim slabostima i pogreškama, nemirima, optužbama, ratovima i raskolima među kršćanima	4.Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, objašnjenje	4.Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, zato učenici upoznaju kako je Crkva kroz stoljeća, od prvih kršćanskih vremena do danas, živjela Isusov poziv i ideal, usprkos ljudskim slabostima i pogreškama, nemirima, optužbama, ratovima i raskolima među kršćanima	4.Kristovo djelo trajno živi u Crkvi, zato učenici upoznaju kako je Crkva kroz stoljeća, od prvih kršćanskih vremena do danas, živjela Isusov poziv i ideal, usprkos ljudskim slabostima i pogreškama, nemirima, optužbama, ratovima i raskolima među kršćanima – uz objašnjenje

VELIKE REFORME – NAGY ÚJÍTÁSOK	Kompetencija za celoživotno učenje Učenik će znati:6.Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje i znak jedinstva i zajedništva svih kršćana do konačnoga zajedništva u vječnom životu	6.Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje	6.Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje i znak jedinstva i zajedništva svih kršćana do konačnoga zajedništva u vječnom životu	6.Upoznati i prihvatiti da je Krist uvijek i svima znak poziva na opraštanje i znak jedinstva i zajedništva svih kršćana do konačnoga zajedništva u vječnom životu - uz objašnjenje
CRKVA U NOVOM VIJEKU – AZ ÚJ SZÁZAD EGYHÁZA	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati:5.Upoznati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest koji su nošeni Duhom Svetim svjedočili istinu Isusa Krista do danas	5.Nabrajati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest	5.Nabrajati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest koji su nošeni Duhom Svetim svjedočili istinu Isusa Krista do danas	5.Nabrajati velikane i uzore kroz cijelu crkvenu povijest koji su nošeni Duhom Svetim svjedočili istinu Isusa Krista do danas – prepričati njihova djela
DA SVI BUDU JEDNO – HOGY MINDNYÁJAN EGY LEGYENEK- dva integrativna časa	Veština komunikacije Učenik će znati:7.Doživjeti i graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana	7.Objasniti, graditi pomirenje i praštanje	7.Objasniti, graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana	7.Objasniti, graditi pomirenje i praštanje kao uvjet zajedništva i jedinstvo svih kršćana koji se promiče kroz ekumenski pokret u molitvi i susretima kršćana – uz objašnjenje

8.21.15. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

** НАПОМЕНА:

У складу са законским формирањем група, као и према компетентној процени наставника, заснованој на искуству у раду са мешовитим групама, као и могућностима и способностима ученика, наставник има право да ученика оцени сходно критеријумима за одређени разред, чак и ако ученик фактички не припада том разреду, јер се може десити да ученик овај предмет бира први пут и да нема потребна претходна знања како би пратио програм и план наставе за разред који заиста похађа.

Тема/ област	ИСХОДИ / KIMENET A tematikai egység/terület feldolgozását követően a diák képes 573agy a következőkre:	Основни – задовољавајуће Број бодова 31-48%	Средњи –добар Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Број бодова 85- 100%
IRODALMI ISMERETEK:	1. Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. 2. Felismeri és megkülönbözteti a prózai és a verses formákat 3. Meghatározza az irodalmi mű témáját, szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. 4. Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegektől. Különbséget tesz a szerző és a 573agyar573r/lírai én között. 5. Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét. 6. Meg tudja állapítani a cselekmény helyét és idejét. 7. Felismeri a költői jelzőt, a megszemélyesítést, a hasonlatot, a metaforát, az ironiát, a fokozást, a túlzást és a hiperbolát. 8. Meghatározza és példákkal illusztrálja a következő szépirodalmi szövegelemeket: a téma, a cselekmény helye és ideje, főszereplő, mellékszereplő stb. 9. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: 573agya, mese, tájleíró költemény, elbeszélés, novella, regény, 573agya, napló, életrajz, önéletrajz, ballada, 573agya. 10. Megnevezi és a gyakorlatban is alkalmazza a leírás formáit: személyleírás, tárgyleírás, tájleírás.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	11. Felismeri és értelmezi az egyszerű szövegek konfliktushelyezeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, véleményt 574agyar. 12. A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója. 13. Képes esztétikai élmény átélésére. 14. Tiszteli a nemzeti irodalom és kultúra hagyományait. 15. Többszöri olvasás után megérti az egyszerű és/vagy összetettebb szövegeket. 16. Hangosan olvas és reprodukál rövidebb és/vagy hosszabb szövegeket, ügyelve a helyes artikulációra, hangsúlyra, hanglejtésre, valamint mondatformálásra. 17. Képek, kérdések, vázlat és kulcsszavak alapján összefoglalja a szöveg lényeges információit. 18. Megfogalmazza a szöveghez kapcsolódó egyéni élményeit. 19. Képes a nem lineáris szövegek befogadására. 20. Megismeri a vajdasági 574agyar gyermeksjajtót.			
KOMMUNIKÁCIÓ	21. Különböző beszédhelyzetekben 22. nyelvtudásának megfelelően egyszerű és/vagy összetettebb/bonyolult információkat kér és ad. 23. Megérti azokat alapvető információkat, amelyek a mindennapi kommunikációs helyzetekben hangzanak el. 24. Nyelvtudásának megfelelően alkalmazza a szituatív kódváltást. 25. Használja a megfelelő udvariassági formákat. 26. –Megérti a hangzó, multimédiás anyagok lényeges információit. 27. Részt vesz szerepjátékokban. 28. Kommunikációs alapismeretek elsajátítása	- znaња koja је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
SZÓFAJTAN	29. Alapszinten kontrasztív módon gondolkodik, összevet. 30. Felismeri és megnevezi az alapszófajokat (ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, számnevek, névmások, határozószók).	- znaња koja је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

	31. Ismeri és alkalmazza az igeidőket és igemódokat. 32. Ismeri és alkalmazza az alanyi és tárgyas ragozást. 33. Ismeri és alkalmazza a melléknevek fokozását. 34. Képes az elsajátított nyelvi modellek alkalmazására.	повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
OLVASÁS ÉS SZÖVEGÉRTÉS	35. Többszöri olvasás után megérti az egyszerű és/vagy összetettebb szövegeket. 36. Hangosan olvas és reprodukál rövidebb és/vagy hosszabb szövegeket, ügyelve a helyes artikulációra, hangsúlyra, hanglejtésre, valamint mondatformálásra. 37. Képek, kérdések, vázlat és kulcsszavak alapján összefoglalja a szöveg lényeges információit. 38. Megfogalmazza a szöveghez kapcsolódó egyéni élményeit. 39. Képes a nem lineáris szövegek befogadására. 40. Megismeri a vajdasági 575agyar gyermeksjajtót.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
HELYESÍRÁS	41. Ismeri és alkalmazza a helyesírási alapelveket. 42. Képes 575agya szövegek másolására. 43. Képes 575agya szövegek alkotására (képeslap, meghívó, SMS stb.) 44. Ismeri és alkalmazza az elválasztás szabályait. 45. Képes 10-12 mondatos és/vagy hosszabb fogalmazás írására.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на

		решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
SZÓKÉSZLET	46. Hangalak és jelentés alapján felismeri a rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavakat. 47. Felismer (egyszerűbb) közmondásokat, szólásokat. 48. Szókincsét kb.250–300 további új lexikai egységgel gazdagítja.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.21.16. ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС II

(седми и осми разред)

Тема/област	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредни – истиче се
ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ	1. доведе у везу	- у потпуности показује	- у великој мери показује	- у довољној мери показује способност

ЖИВОТ. ПОРОДИЦА. ЗДРАВЉЕ. ЉУБАВ. ОБРАЗОВАЊЕ. МИР. ДРУГАРСТВО. ЗАЈЕДНИШТВО. ОПШТЕ ДОБРО. СОЦИЈАЛНА. ПРАВДА ИЛИ ЈЕДНАКОСТ	вредности, врлине и осећања са понашањем људи; 2. критички разматра систем вредности у друштву; 3. препозна активности којима се промовишу људске врлине и вредности и изражава позитиван став према томе; 4. се одупре притиску вршњака да се понаша супротно сопственом систему вредности	способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ ПРАВЕДНОСТ. ИСТИНОЉУБИВОСТ. ОДГОВОРНОСТ.	5. препозна примере бриге за друге и позитивно се о томе изјасни;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника

ЗАХВАЛНОСТ. ПОШТЕЊЕ. ТОЛЕРАНЦИЈА. ЕПМАТИЈА. ПОВЕРЕЊЕ. СОЛИДАРНОСТ. САМОПРИХВАТАЊЕ. ОДМЕРЕНОСТ.	6. покаже саосећање са другим људима и спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима; 7. идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије; 8. препозна и именује врлине код блиских особа и у примерима из живота, књижевности, филма;	ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ ПРОСОЦИЈАЛНО ПОНАШАЊЕ. БРИГА ЗА СЕБЕ И ДРУГЕ. САРАДЊА. АСЕРТИВНА КОМУНИКАЦИЈА. ПРЕПОЗНАВАЊЕ СОПСТВЕНИХ И ТУЂИХ ОСЕЋАЊА.	9. препозна и именује сопствена и туђа осећања; 10. користи асертивну комуникацију; 11. образложи значај дружења и наведе шта другови једни другима не треба да раде;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је

САМОКОНТРОЛА. ВОЛОНТИРАЊЕ. КОНСТРУКТИВНО РЕШАВАЊЕ КОНФЛИКАТА. ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА. КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ.	12. препозна примере негативног понашања где се лично добро ставља испред општег добра и искаже свој негативни став према томе; 13. користи технике самоконтроле осећања; 14. прихвати одговорност за сопствено понашање; 15. конструктивно решава конфликте	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ДОБРОЧИНСТВО ФИЛАНТРОПИЈА- ПОЈАМ И ЗНАЧАЈ. ДОБРОЧИНТЕЉИ НЕКАД И САД. ЦРВЕНИ КРСТ. ИНСТИТУТ ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ. ХУМАНИТАРНЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ. ДОБРОТВОРНЕ ФОНДАЦИЈЕ.	16. наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом и искажује позитиван став према волонтирању; 17. искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро; 18. у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери

ОСМИШЉАВАЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА МАЊЕ АКЦИЈЕ ЗА ДОБРОБИТ НЕКОГ ПОЈЕДИНЦА, ГРУПЕ ИЛИ ЗАЈЕДНИЦЕ	став заснован на аргументима, напада проблем а не особу; 19. сарађује и буде члан тима	мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.21.17 ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Тема/Кључни појмови:	Исходи:	ИСТИЧЕ СЕ	ДОБАР	ЗАДОВОЉАВА
1. Појам добра/зла 2. Појам уметности 3. Појам правде 1. Појам слободе 2. Појам среће 3. Појам толеранције 4. Појам вршњачког насиља	1. критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења 2. са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин 3. јасно изрази сопствене мисли и осећања 4. практикује интелектуалну отвореност и радозналост 5.уважава релевантне аргументе	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције

5. Појам истине/лажи	6. практикује толеранцију и разлике у мишљењу	чињенице и појмове	проблеме на нивоу	- понекад је самосталан у решавању проблема и у
6. Појам живота	7. искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује	недовољној мери критички расуђује
7. Појам времена и простора	8. сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин	- учествује у раду (самостално, у пару или у групама)	- учествује у раду (самостално, у пару или у групама)	- показује мањи степен активности и ангажовања
8. Појам пријатељства	9. препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања	- активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама)	- делимично изражава усвојено знање	
9. Појам храбрости	10. развије осетљивост за социјални и културни контекст	- јасно изражава усвојено знање	- ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	
10. Појам бога	11. учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања	- показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања		
11. Појам човека	12. преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу			
12. Појам мудрости и знања	13. усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			
13. Појам света				
14. Појам природе				
15. Појам једнакости и различитости				
16. Појам љубави				

8.21.18. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредни – истиче се
ЦРТАЊЕ 1. Пропорције 2. Цртање – природни угљени штапићи, оловке с меким графитним улошком, папири... Пропорције – вежбање и естетска анализа 3. Компоновање величина у простору 4. Перцепција – аперцепција 5. Перцепција 6. Арабеска 7. Цртање, сликање, одговарајућа средства и материјали 8. Арабеска – вежбање 9. Естетска анализа 10. Перцепција 11. Цртање – природни угљени штапићи, оловке с меким графитним улошком, папири... Компоновање и степеновање облика у простору 12. Цртање; одговарајућа средства и материјали	• описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; • црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

			активности, самосталност и и ангажовања	
СЛИКАЊЕ/ВАЈАЊЕ 13. Равнотежа облика и боје у простору 14. Перцепција – аперцепција 15. Цртање, сликање – одговарајућа средства и материјали 16. Контраст, светлина, површина и облика у одређеном простору 17. Перцепција – аперцепција 18. Цртање, сликање; одговарајућа средства и материјали 19. Естетско процењивање 20. Контраст, светлина, површина и облика у одређеном простору 21. Сродност ликовних вредности у одређеном простору 22. Перцепција – аперцепција 23. Цртање, сликање – одговарајућа средства и материјали 24. Цртање, сликање – одговарајућа средства и материјали 25. Обликовање маса и волумена додавањем и	пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

одузимањем 26. Перцепција – аперцепција 27. Вајање; одговарајућа средства и материјали 28. Орнаменти (трдимензионални)		ангажовања	висок степен активности, самосталност и и ангажовања	
ВАЈАЊЕ 29. Перцепција-аперцепција 30. Вајање – одговарајућа средства и материјали 31. Вајарски материјали ,одливање(негатив, позитив) 32. Перцепција – аперцепција. 33. Вајање – гипс и одговарајућа средства и материјали 34. Естетско процењивање 35. Перформанс 36. Одговарајућа средства и материјали	• обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан • орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

		степен активности и ангажовања	помоћ наставника уз висок степен активности, самосталност и и ангажовања	

8.22. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове;

	који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**) уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.22.1. СРПСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ:

1. Чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања
2. Тумачи значење језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове
3. Критички промишља о стварности на основу прочитаних дела
4. Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи
5. Повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. и 8. разреда
6. Издваја основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације
7. Уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање
8. Повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом
9. Одреди временски оквир у којем је писац стварао
10. Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта
11. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа

12. Учествоје у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања
13. Објасни настанак и развој српског књижевног језика
14. Разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа
15. Сврста српски језик у одговарајући језичку групу у Европи
16. Именује дијалекте српског језика
17. Разуме постојеће језичке прилике у Србији
18. Издваја делове твореница и препозна основне моделе њиховог грађења
19. Користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом
20. Доследно примени правописну норму
21. Примени основна правила о распореду акцената
22. Уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила
23. Пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова
24. Уочи разлику између речи и лексеме
25. Препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију
26. Разуме значење застарелих речи и неологизама
27. Користи речник, енциклопедију и лексикон
28. Уочи манипулацију у пропагандним текстовима
29. Напише приказ, расправу и краћи есеј
30. Разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи
31. Повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања 2. Тумачи значење језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове 3. Критички промишља о стварности на основу	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наратија (приповедање), аргументација,	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс,

	прочитаних дела 4. Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи 5. Повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. и 8. разреда 6. Издава основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације 7. Уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање 8. Повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом 9. Одреди временски оквир у којем је писац стварао 10. Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта 11. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа 12. Учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања	пропаганда* CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издава основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ. 1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе CJ.1.4.1. повезује наслове	појмовник и библиографију и умењима да се користи CJ.2.1.5. проналази, издава и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему) CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола,

		прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора датих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирика, епика, драма CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани, осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, ономатопеја и поређење) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тема, фабула, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничког дела*	градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*
Језик (граматика)	13. Објасни настанак и развој српског књижевног језика 14. Разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа 15. Сврста српски језик у одговарајући језичку групу у Европи 16. Именује дијалекте српског	CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије	CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене

	језика 17. Разуме постојеће језичке прилике у Србији 18. Издваја делове твореница и препозна основне моделе њиховог грађења 19. Користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом	променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) CJ.1.3.11. препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања*	CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

		CJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) CJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина CJ.1.3.20. има позитиван став према дијалектима (свом и туђем)* CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој*	
Језик (правопис)	20. Доследно примени правописну норму	CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева

Језик (ортоепија)	21. Примени основна правила о распореду акцената	CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације*	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме
Језичка култура	22. Уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила 23. Пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова 24. Уочи разлику између речи и лексеме 25. Препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију 26. Разуме значење застарелих речи и неологизама 27. Користи речник, енциклопедију и лексикон 28. Уочи манипулацију у пропагандним текстовима 29. Напише приказ, расправу и краћи есеј 30. Разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи 31. Повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у	CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима CJ.2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима,

		школи и свакодневном животу CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни	текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај

		случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Књижевност	1. Чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања 2. Тумачи значење језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове 3. Критички промишља о стварности на основу прочитаних дела 4. Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи 5. Повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. и 8. разреда 6. Издаја основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике	CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: “летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање “с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи CJ.2.1.5. проналази, издаја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне	CJ.3.1.1. проналази, издаја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) CJ.3.1.2. издаја кључне речи и резимира текст CJ.3.1.3. издаја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издаја основне одлике књижевних родова и врста у

	текста у склопу интерпретације 7. Уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање 8. Повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом 9. Одреди временски оквир у којем је писац стварао 10. Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта 11. Препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа 12. Учествоје у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања	лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему) CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање,	конкретном тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*

		монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	
Језик (граматика)	13. Објасни настанак и развој српског књижевног језика 14. Разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа 15. Сврста српски језик у одговарајући језичку групу у Европи 16. Именује дијалекте српског језика 17. Разуме постојеће језичке прилике у Србији 18. Издваја делове твореница и препозна основне моделе њиховог грађења 19. Користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом	CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)	CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује) CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)

		CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика	
Језик (правопис)	20. Доследно примени правописну норму	CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
Језик (ортоепија)	21. Примени основна правила о распореду акцената	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	CJ.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму
Језичка култура	22. Уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила 23. Пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова 24. Уочи разлику између речи и лексема 25. Препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију 26. Разуме значење застарелих речи и неологизама 27. Користи речник, енциклопедију и лексикон 28. Уочи манипулацију у	CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од	CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни

	пропагандним текстовима 29. Напише приказ, расправу и краћи есеј 30. Разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи 31. Повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту	пристрасности и пропаганде на једноставним примерима CJ.2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај	текст CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста CJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе

8.22.2. СРПСКИ ЈЕЗИК – НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Исходи :

1. разуме и користи предвиђени лексички фонд;
2. разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима;
3. у говору и писању уобличава сложеније синтагме и користи зависне реченице;
4. разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
5. упоређује сопствени доживљај књижевног дела са доживљајем свог друга, уз образложење;
6. савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
7. одабрана књижевна дела предвиђена наставним програмом локализује у основне књижевне контексте (усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност);
8. разуме значај дела великих српских писаца за српску културу;
9. упоређује књижевност на матерњем језику са српском књижевношћу;
10. уочава битне поетске елементе у структури књижевноуметничког текста користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика;
11. образложи разлике између књижевноуметничког и неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје; разуме садржај јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота;
12. разуме садржај јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота
13. разуме садржај емисија електронских медија о познатој теми;
14. учествује у свакодневној комуникацији користећи изразе у складу са говорном ситуацијом; говори о познатим темама, поставља питања, даје одговоре, самостално излаже у складу са предвиђеним темама и садржајима;
15. чита и већим делом разуме краћи непознат текст писан ћирилицом или латиницом, тематски близак његовом интересовању и узрасту;
16. пише ћирилицом или латиницом текст до 15 реченица на теме предвиђене програмом.

Тема/област	Исходи	Основни ниво(2) (стандарди)	Средњи ниво(3) (стандарди)	Средњи ниво(4) (стандарди)	Напредни ниво(5) (стандарди)
ЈЕЗИК	1.разуме и користи предвиђени лексички фонд; 2.разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима; 3.у говору и писању уобличава сложеније синтагме и користи зависне реченице;	СН.1.1.1. Активно користи лексички фонд од 700 до 1.000 речи. СН.1.1.2. Користи основне реченичне моделе: граматички субјекат, прост и сложен глаголски предикат, прост копулативни предикат,	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника. СН.2.1.2. У говору и писању	СН.2.1.1. Активно користи лексички фонд од 1.000 до 1.400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака	СН.3.1.1. Влада језиком и књижевнојезичком нормом на нивоу изворног говорника, у складу са узрастом.

	4.разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост;	прави објекат, неправи објекат уз најфреквентније глаголе, прилошке одредбе и допуне; користи основне врсте зависних реченица (временске, намерне, узрочне, изричне, односне. СН.1.1.3. Користи презент, перфекат, футур I и императив у њиховим основним значењима. СН.1.1.4. Разуме појам падежа; препознаје правилне падежне облике и покушава да их употреби у писању и говору. СН.1.1.5. Познаје правила конгруенције (предиката са субјектом, атрибута са именицом) и покушава да их примени у писању и говору.	уобличава сложеније синтагме и користи зависне реченице (уведене везницима и најфреквентнијим везничким спојевима). СН.2.1.3. Употребљава потенцијал за учтиво изражавање жеље; разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима. СН.2.1.4. Правилно употребљава падежне облике у основним синтаксичким структурама и примењује правила конгруенције.	матерњих говорника. СН.2.1.2. У говору и писању уобличава сложеније синтагме и користи зависне реченице (уведене везницима и најфреквентнијим везничким спојевима). СН.2.1.3. Употребљава потенцијал за учтиво изражавање жеље; разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима . СН.2.1.4. Правилно употребљава падежне облике у основним синтаксичким структурама и примењује правила конгруенције. СН.2.1.5. У гласном читању познатог текста поштује место акцента у речи.	
КЊИЖЕВНОСТ	5.савладане (већ усвојене) садржаје из	СН.1.2.1. Чита и разуме једноставније наративне	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела различитих књижевних	СН.2.2.1. Тумачи одабрана дела	СН.3.2.1. Разуме значај дела великих српских

	књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; 6.упореди сопствени доживљај књижевног дела са доживљајем свог друга, уз образложење; 7.одабрана књижевна дела предвиђена наставним програмом локализује у основне књижевне контексте (усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност); 8.разуме значај дела великих српских писаца за српску културу; 9.упоређује књижевност на матерњем језику са српском књижевношћу; 10.учава битне поетске елементе у структури књижевноуметничког текста користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика; 11.образложи разлике између књижевноуметничког и неуметничког текста	и драмске текстове из српске књижевности који су у складу са узрастом (по потреби језички прилагођени и дати на нивоу одломка); зна напамет краће поетске текстове; одговара на питања која започињу са ко, шта, где, када. СН.1.2.2. Изводи закључке на основу прочитаног текста (питања која започињу са како, зашто); препознаје основне карактеристике књижевних јунака у краћем наративном уметничком тексту на нивоу одломка (на основу описа, понашања, дијалога) и разуме односе међу ликовима.	жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми. СН.2.2.2. Уз помоћ речника чита и разуме шаљиве народне приче, народне песме и прилагођене изборне књижевноуметничке и књижевнонаучне текстове. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи наративни књижевноуметнички текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости.	различитих књижевних жанрова користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика: бајку и басну, ауторску приповетку, лирску песму, биографију, аутобиографију, дневник и путопис; уме да одреди тему, главни догађај и време и место дешавања радње и да издвоји ликове (који су носиоци радње) у одабраном (језички прилагођеном) књижевноуметничком тексту; препознаје риму, стих и строфу у лирској песми. СН.2.2.2. Уз помоћ речника чита и разуме шаљиве народне приче, народне песме и прилагођене изборне књижевноуметничке и књижевнонаучне текстове. СН.2.2.3. Уме да преприча краћи	писаца за српску културу; упоређује књижевност на матерњем језику са српском књижевношћу. СН.3.2.2. Разуме везе међу догађајима у одабраном књижевноуметничком тексту и уме да га преприча; ствара план текста и именује делове плана, уважавајући структуру књижевног дела које чита. СН.3.2.3. Разликује аутора књижевноуметничког дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; одређује карактеристичне особине, изглед и поступке ликова у књижевноуметничком делу и изводи сложеније закључке на основу прочитаног текста(начин, узрок, последица); разликује књижевноуметнички

	који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје;			наративни књижевноуметнички текст (према задатом плану) уз истицање битних појединости. СН.2.2.4. Чита књижевна дела предвиђена наставним програмом; наводи аутора и назив његовог дела; одабрана књижевна дела из српске књижевности локализује у основне књижевне контексте (усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност).	текст од неуметничког текста који обрађује исте/сличне теме, ликове и догађаје; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; разликује приповедање у 1. и приповедање у 3. лицу; уочава описивање, врсте описа; уочава монолог и дијалог.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	12.разуме садржај јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота; 13.разуме садржај емисија електронских медија о познатој теми; 14.учествује у свакодневној комуникацији користећи изразе у складу са говорном ситуацијом; говори о познатим темама, поставља питања, даје одговоре, самостално	СН.1.3.1. Разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.); разуме садржај кратког континуираног говореног или писаног текста (до 10 реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно споријим темпом, лексички, граматички и тематски познатог, пратећи главну идеју у	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у функцији уљудног обраћања и ословљавања, тражења допуштења и исказивања	СН.2.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми. СН.2.3.2. Правилно употребљава основне структуре у свакодневној комуникацији у	СН.3.3.1. Учествује равноправно у разговору са изворним говорницима; у говору и писању интерпретира текстове различите форме и садржаја предвиђене програмом. СН.3.3.2. Чита течно, уз поштовање реченичне интонације, ћириличке и латиничке текстове. СН.3.3.3. Разуме говорени и писани текст на нивоу

	излаже у складу са предвиђеним темама и садржајима; 15.чита и већим делом разуме краћи непознат текст писан ћирилицом или латиницом, тематски близак његовом интересовању и узрасту; 16.пише ћирилицом или латиницом текст до 15 реченица на теме предвиђене програмом.	једноставној свакодневној комуникацији и повезујући узрок и последицу. СН.1.3.2. Уме да у 5–8 логички повезаних једноставних реченица опише себе и познате особе; да исприча неки догађај; да саопшти своје намере, жеље, потребе, молбу, извињење, честитање, захвалност; даје једноставне налоге, уз употребу одговарајућих говорних чинова. СН.1.3.3. Уме да пренесе кратке информације добијене од других лица. СН.1.3.4. Нормалним темпом, течно чита наглас краћи познат текст из савременог стандардног српског језика писан ћирилицом или латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику поштујући интонацију српске реченице.	става. СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом. СН.2.3.6. Пише, ћирилицом и латиницом, састав од 8 до 15 реченица у вези са обрађеним текстовима и тематиком која је предвиђена програмом, користећи познату лексику и увежбаване граматичке структуре, поштујући правописну норму у типичним примерима.	функцији уљудног обраћања и ословљавања, тражења допуштења и исказивања става. СН.2.3.4. Чита наглас, с мањим застајкивањем, краћи непознат текст писан ћирилицом и латиницом који садржи познате граматичке структуре и познату лексику; изражајно чита претходно обрађени дијалогски или поетски текст. СН.2.3.5. Разуме текст средње дужине писан ћирилицом и латиницом. СН.2.3.6. Пише, ћирилицом и латиницом, састав од 8 до 15 реченица у вези са обрађеним текстовима и тематиком која је предвиђена програмом, користећи познату лексику и увежбаване граматичке структуре, поштујући правописну	изворног говорника, у складу за узрастом.

		СН.1.3.5. Разуме основне информације из краћег текста 18 на основу којих изводи једноставне закључке. СН.1.3.6. Уме самостално да напише кратак текст у складу са језичком и ортографском нормом; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује их у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); поштује сва правописна правила која су предвиђена у образовним стандардима за крај првог циклуса образовања за предмет Српски језик.		норму у типичним примерима.	

8.22.3. БИОЛОГИЈА

Исходи:

- 1.повезује грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије;
- 2.повезује однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;
- 3.идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;
- 4.илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини.
- 5.одговорно се односи према свом здрављу;
- 6.изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота;

7. повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;
8. идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазване нездравим начином живота;
9. доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;
10. истражи давно нестале екосистеме.
11. повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена;
12. повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције.
13. повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;
14. критички процени последице људских делатности по расположиве ресурсе на Земљи;
15. повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом ретких и угрожених врста које насељавају простор Србије;
16. истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;
17. истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.

Тема/ област	Исходи **)	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Јединство грађе и функције као основа живота	- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; - повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;	БИ.1.1.1. наводи особине живих бића на одабраном моделу БИ.1.2.1. уочава основне елементе грађе ћелије и процесе који се у њој одвијају БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам).	БИ.2.2.1. уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије БИ.2.2.2. повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму БИ.2.2.3. тумачи основне чињенице о	БИ.2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам БИ.2.2.5. разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују	БИ.3.2.1. успоставља везу између различитих метаболитичких процеса са оптанком организама у различитим условима средине БИ.3.2.2. пореди функционисање органа и органских система код

	•идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; •илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини.	БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.5.1.Именује и одређује положај органа органа човека и описује његове улоге БИ.1.6.3.Поштује безбедоносна правила приликом лабораторијског и теренског рада Препознаје основну грађу ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро,	грађи и начину функционисања организама, као и сличности и разлике у обављању животних процеса БИ.2.2.4. објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма БИ.2.5.1.уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека БИ.2.5.2.уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност БИ.2.6.3.уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад	енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје Анализира значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма Дефинише основне чињенице о начину функционисања организма, као и сличности и разлике у обављању животних процеса(исхране, дисања, излучивања)	различитих група организама БИ.3.2.3. успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима БИ.3.5.1. тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека БИ.3.6.1.користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података БИ.3.6.2.користи више извора информација током истраживачког рада

		митохондрије) и процесе који се у њој одвијају(дисање, исхрана, деоба ћелије) Наводи нивое организације организама(ћелија, ткиво, орган, систем органа, организам) Описује основну спољашњу и унутрашњу грађу методских одабраних представника живих бића Наводи основне чињенице о јединству и грађи функције методски одабраних представника живих бића	Наводи улогу и значај ћелијских органела (метаболизам ћелије) Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму Наводи основне чињенице о начину функционисања организама, као и сличности и разлике у обављању животних процеса(исхране, дисања, излучивања)		БИ.3.6.3.уме самостално да осмисли једноставан експримент за провеу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине Објашњава значај метаболизма за опстанак организама Упореджује начин функционисања сличних органа и органских система код различитих група организама Објашњава везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у

					променљивим условима средине Користи ИКТ у истраживању Показује висок степен активности и ангажовања
Тема/област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Човек и здравље	•одговорно се односи према свом здрављу; •изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота; •повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; •идентификује	БИ.1.5.2. Познаје биолошки смисао адолесценције. БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања. Описује основну грађу вируса, именује обољења која изазивају	БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека. БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност. БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим	Анализира грађу вируса, описује болести које вируси изазивају, описује типове имунитета, анализира јеловник са становишта правилне исхране, учествује и предлаже пројекте у вези болести зависности и последица; да анализира повреде	БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека. БИ.3.5.3. вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са

	поремећаје у раду органа и система органа изазване нездравим начином живота.	вируси, познаје појам имунитет, да наведе болести зависности и последице истих; - именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге. познаје биолошки смисао адолесценције. идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих да процени сопствене животне навике и избегава ризишна понашања, објашњава значај уравнотежене и разноврсне исхране за очување здравља	искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем. БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ. Предлаже мере заштите од вирусних инфекција, описује начине размножавања вируса Разликује типове имунитета на примерима, идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); наводи основна правила чувања намирница планира време за рад, одмор и рекреацију;	и примену самопомоћи или да потражи помоћ лекара; примени поступке збрињавања лакших облика крварења, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима	ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности). објашњава механизме и поремећаје везане за обољења и истиче значај примена мера превенције; тумачи улогу друштва у подстицању појединца за коришћење психоактивних супстанци; детаљно анализира последице болести зависности,демонстрира примену опреме за прву помоћ на себи; предлаже

			познаје разлику између пубертета и адолесценције доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;		пројекте у вези са значајним медицинским датумима у свету и код нас; расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;
Тема/област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%

Порекло и разноврсност живота	•доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; •истражи давно нестале екосистеме	БИ.1.1.3. разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама БИ.1.1.4.уме да уочи везу међу организмима на дрвету живота Наводи особине живих бића(ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт) Дефинише појам врсте и именује систематске категорије Разврстава жива бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама(примењује	БИ.2.1.1. уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукариотских група би.2.1.2.повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота ,условима средине и њиховом животном формом БИ.2.1.4. користи доказе еволуције за тумачење филогенетских низова Наводи значај биолошких знања и њихову применљивост у свакодневном животу Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота и условима средине	Примењује правила класификације и користи једноставне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу Тумачи доказе еволуције(постојање и настанак фосила, предачке форме, укључујући и предачке форме човека	БИ.3.1.1.Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама БИ.3.1.2.уочава везу између систематских и филогенетских категорија успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба) БИ.3.1.3.селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи Самостално изводи закључке у погледу животне форме и распрострањења одређених група

		дихотоми кључ са ограниченим бројем особина) Препознаје заједничко порекло и филогенетски развој живота на Земљи			организама Самостално успоставља везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка(геолош ка доба) Објашњава и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи, као и то да напредак биолошких наука доводи до нових сазнања у тој области Показује висок степен активности и ангажовања Користи ИКТ у истраживању
Тема/област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%

Наслеђивање и еволуција	-повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена -повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције	БИ.1.3.4.наводи примере природне селекције Дефинише постојање наследних особина и објашњава на примерима Наводи разлике полног и бесполог размножавања, као и значај полног размножавања за разноврсност живог света Описује типичне животне циклусе код организама (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти) Наводи типичне примере природне селекције(конкуренција, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција) Наводи типичне примере вештачке	БИ.2.1.4.користи доказе еволуције за тумачење филогенетских низова БИ.2.3.1. разликује и описује ћелијске деобе и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма БИ.2.3.2. уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији БИ.2.3.3. препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине БИ.2.3.4. уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад	Дефинише функцију генетичког материјала у ћелији(хромозом, ДНК, ген), као и основна правила наслеђивања Описује ћелијске деобе(митозу и мејозу) и наводи њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма	БИ.3.3.3. успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба Објашњава промене код организама у току животног циклуса Анализира правила наслеђивања на примерима(првенствено доминантно-рецесивног наслеђивања) Успоставља везу између природне

		селекције(стварање раса и сорти гајених врста)	Описује промене код живих бића, условљене утицајима спољашње средине Наводи деловање природне и вештачке селекције на примерима		селекције и наследне варијабилности, која доводи до еволутивних промена Показује висок степен активности и ангажовања Користи ИКТ у истраживању
Тема/област	Исходи	Основни – довољан (2) 31-48%	Средњи – добар (3) 49-66%	Средњи – врло добар (4) 67-84%	Напредни – одличан (5) 85-100%
Живот у екосистему	-повеже губитак врста у екосистему са негативним последикама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране -критички процењује последике људских делатности по расположиве ресурсе на Земљи	БИ.1.4.1. дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење БИ.1.4.3.описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту БИ.1.4.4.препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме	БИ.2.3.3.препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине БИ.2.3.4.уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима БИ.2.4.1.описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на	Анализира везу између узрока и последика штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину, посебно са аспекта одрживог развоја Наводи и објашњава значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему и	БИ.3.3.3.успостав ља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена БИ.3.4.1.уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију

	- повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом ретких и угрожених врста које насељавају простор Србије -истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања -истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју	значај тих мера са аспекта одрживог развоја Дефинише основе еколошке појмове и разуме њихово значење(животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера) и познаје деловање абиотичких и биотичких чиниоца средине на жива бића Препознаје типичне представнике у екосистемима свог непосредног окружења и одговорно се понаша према њима Описује значај биодиверзитета и своју личну одговорност за	друге БИ.2.4.3.резликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији БИ.2.4.4.успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину - Описује основне односе међу члановима екосистема Објашњава како делови екосистема утичу једни на друге Наводи разлике типичних екосистема у Србији и најважније врсте у њима(биодиверзитет Србије	природи	екосистема БИ.3.4.3.повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују БИ.3.4.4.анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета БИ.3.4.5.вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу Објашњава пренос супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема

		заштиту биодиверзитета у непосредној околини Наводи утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине, као и значај тих мера са аспекта одрживог развоја			Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине Дефинише основне чиниоце који утичу на распоред најважнијих биома на Земљи и најважније врсте у њима Уочава и анализира конфликт између потребе развоја људских заједница и очувања природе и биодиверзитета и вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу Показује изузетно висок степен активности и

8.22.4. ИСТОРИЈА

Исходи :

1. да наведу основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана (хронолошки и просторни оквир);
2. да наведу карактеристичне историјске изворе за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихов значај за проучавање овог периода (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални),
3. да дефинишу појма глобализација;
4. да наведу основне и карактеристичне последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света).
5. да наведу основне принципе по којима је деловало Друштво народа;
6. да наведу узроке и последице велике економске кризе и њен утицај и повезаност с променама у друштву;
7. бити у стању да на географској карти покаже границе европских држава после Првог светског рата;
8. да наведу основне карактеристике Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице);
9. да наведу политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије, економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот).
10. да наведу хронологију проблема у међународним односима између два светска рата, да уоче утицај политичких идеологија фашизма и нацизма и њихову повезаност са узроцима избијања Другог светског рата;
11. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Николај II Романов, Вудру Вилсон, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт;
12. да наведу основне карактеристике које су довело до стварања југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе);
13. бити у стању да на географској карти покажу границе Краљевине СХС;
14. да наведу и опишу основне карактеристике Југословенске краљевине (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање);

15. да уоче утицај кризе и парламентаризма и његову повезаност са стабилношћу државе;
16. да неведу узроке и последице увођења „Шестојануарске диктатуре“, неведу основну оријентацију у спољној политици краља Алексадра Карађорђевића;
17. да наведу како је решено „хрватско питање“ у краљевини Југославији; уоче утицај фашизма и нацизма на спољнополитички положај Краљевине Југославије;
18. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић;
19. да наведу узроке и поводе који су довели до избијања Другог светског рата;
20. да наведу међународне кризе, сукобе и освајачку политику тоталитарних држава;
21. да наведу почетак и ток рата, зараћене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања, крај рата, победа антифашистичке коалиције;
22. бити у стању да на географској карти покажу простот захваћен ратним дејствима,
23. да опишу ратну свакодневицу, страдање цивила и ратни злочини; дефинишу појмове геноцид, холокауст и ратни злочини, уоче размере разарања и број жртва у Другом светском рату; наведу последице спровођења политике геноцида и холокауста;
24. да неведу основне карактеристике последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине;
25. уочи однос савезника у антихитлеровској коалицији и њихову повезаност с послератним развојем међународних односа у свету;
26. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк;
27. да наведу начин уласка Југославије у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине;
28. да наведу које снаге су биле носиоци антифашистичке борбе у Југославији; уоче разлике између два антифашистичка покрета отпора и њихову повезаност са избијањем грађанског рата;
29. да наведу кључне битке на југословенском ратишту током Другог свтаког рата, уоче утицај савезника на ратна дешавања и њихову повезаност са исходом рата на југословенском простору;
30. да уоче односе који су владали између југословенских народа током ратних дешаваања;
31. да наведу размере страдања српског народа и за геноцид којем је током рата био изложен;
32. развијати осећа поштовања према споменицима и тековинама антифашистичке борбе српског народа у Другом светком рату;

33. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић, епископ Иринеј Ћирић;
34. да наведу главне токове међународних односа у другој полвини 20. века;
35. да неведу време оснивања и основне принципе деловања организације УН;
36. бити у стању да на географској карти покажу блоковску поделу (трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе);
37. да дефинишу појма хладни рат и деколонизација;
38. да наведу ток и утицај техничко – технолошке револуције, њен противречности и повезаности са променама у људском друштву (покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура);
39. да наведу основне карактеристике социјализма као државног уређења, уочи пропаст социјалистичког државног уређења и повезаност са променама у Европи;
40. бити у стању да на географској карти покаже земље чланице Европске уније;
41. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Енди Ворхол;
42. да наведу основне карактеристике државног уређења на којем је изграђена социјалистичка Југославија (изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима);
43. да наведу узроке сукоба са СССР-ом и повезаност са последицама промене спољне политике - међународни положај;
43. уочити и препознати улогу Јосипа Броза Тита у спољној политици и на унутрашња дешавања у Југославији (економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури);
44. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ћилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.
45. да наведу основне карактеристике света после Хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације);
46. да наведу последице Четврта индустријске револуције (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети;
47. да наведу и препознају околности у којима се нашао Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – (криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и

стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт);

48. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.

Тема/ област	Исходи**)	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
Основи проучавања прошлости	1. да наведу основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана (хрониолошки и просторни оквир); 2. да наведу карактеристичне историјске изворе за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихов значај за проучавање овог периода (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални); 3. дефинишу појма глобализација;	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости	ИС.2.1.3. препознаје да постоје пвезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
Европа и свет	4. да наведу основне и карактеристичне последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)

између два светска рата	друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). 5. да наведу основне принципе по којима је деловало Друштво народа; 6. да наведу узроке и последице велике економске кризе и њен утицај и повезаност с променама у друштву; 7. бити у стању да на географској карти покаже границе европских држава после Првог светског рата; 8. да наведу основне карактеристике Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице); 9. да наведу политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије, економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). 10. да наведу хронологију проблема у међународним односима између два светска рата, да уоче утицај политичких идеологија фашизма и нацизма и њихову повезаност са узроцима изобиљања Другог светског рата; 11. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Николај II Романов, Вудро Вилсон, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт;	стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна ком простору су ссе одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

		ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) регионалне, опште историје	ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена

			и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип..)
Српски народ у Југословенској држави између два светска рата	ИСХОДИ: 12. да наведу основне карактеристике које су довело до стварања југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе); 13. бити у стању да на географској карти покажу границе Краљевине СХС; 14. да наведу и опишу основне карактеристике Југословенске краљевине (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање); 15. да уоче утицај кризе и парламентаризма и његову повезаност са стабилношћу државе; 16. да неведу узроке и последице увођења „Шестојануарске диктатуре“, неведу основну оријентацију у спољној политици краља Александра Карађорђевића; 17. да наведу како је решено „хрватско питање“ у краљевини Југославији; уоче утицај фашизма и нацизма на спољнополитички положај Краљевине Југославије; 18. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић,	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графика	ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

	Исидора Секулић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић;	ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип..)

Други светски рат 1939 – 1945. године	ИСХОДИ: 19. да наведу узроке и поводе који су довели до избијања Другог светског рата; 20. да наведу међународне кризе, сукобе и освајачку политику тоталитарних држава; 21. да наведу почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања, крај рата, победа антифашистичке коалиције; 22. бити у стању да на географској карти покажу простот захваћен ратним дејствима, 23. да опишу ратну свакодневицу, страдање цивила и ратни злочини; дефинишу појмове геноцид, холокауст и ратни злочини, уоче размере разарања и број жртва у Другом светском рату; наведу последице спровођења политике геноцида и холокауста; 24. да неведу основне карактеристике последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; 25. уочи однос савезника у антихитлеровској коалицији и њихову повезаност с послератним развојем међународних односа у свету; 26. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк; .	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику,

		карте у којој је наведена легенда	али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

Српски народ у Другом светском рату 1941 – 1945. године	ИСХОДИ: 27. да наведу начин уласка Југославије у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; 28. да наведу које снаге су биле носиоци антифашистичке борбе у Југославији; уоче разлике између два антифашистичка покрета отпора и њихову повезаност са избијањем грађанског рата; 29. да наведу кључне битке на југословенском ратишту током Другог свтаког рата, уоче утицај савезника на ратна дешавања и њихову повезаност са исходом рата на југословенском простору; 30. да уоче односе који су владали између југословенских народа током ратних дешавања; 31. да наведу размере страдања српског народа и за геноцид којем је током рата био изложен; 32. развијати осећа поштовања према споменицима и тековинама антифашистичке борбе српског народа у Другом светском рату; 33. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић, епископ Иринеј Ћирић;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или

		ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

		ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Свет и Европа периоду хладног рата	ИСХОДИ: 34. да наведу главне токове међународних односа у другој полвини 20. века; 35. да неведу време оснивања и основне принципе деловања ораганизације УН; 36. бити у стању да на географској карти покажу блоковску поделу (трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе); 37. да дефинишу појма хладни рат и деколонизација; 38. да наведу ток и утицај техничко – технолошке револуције, њен противречности и повезаности са променама у људском друштву (покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура); 39. да наведу основне карактеристике социјализма као државног уређења, уочи пропаст социјалистичког државног уређења и повезаност са променама у Европи; 40. бити у стању да на географској карти покаже земље чланице Европске уније;	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу

	41. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Енди Ворхол;	информације дате у форми слике појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле	карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о

		примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Српски народ у социјалистичкој Југославији	ИСХОДИ 42. да наведу основне карактеристике државног уређења на којем је изградња социјалистичка Југославија (изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима); 43. да наведу узроке сукоба са СССР-ом и повезаност са последицама промене спољне политике - међународни положај; 43. уочити и препознати улогу Јосипа Броза Тита у спољној политици и на унутрашња дешавања у Југославији (економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури); 44. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Јосип Броз, Александар Ранковић,	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
		ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних)	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних

	Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић	о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
		Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

		историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Свет, Евопа, Српска држава и народ у савременим процесима	ИСХОДИ: 45. да наведу основне карактеристике света после Хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације); 46. да наведу последице Четврта индустријске револуције (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети; 47. да наведу и препознају околности у којима се нашао Српски народ на крају	Основни ниво (2)	Средњи ниво (3)
		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ
		ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји	ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште

20. и почетком 21. века – (криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт); 48. да наведу и препознају карактеристичне личности тога доба: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.	из националне и опште историје	историје
	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
	ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
	Средњи ниво (4)	Напредни ниво (5)

		стандарди	стандарди
		ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
		ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања	ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

8.23. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**)уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.23.1. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК – МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
	Értelemmel olvas irodalmi, művészeti szövegeket és más típusú szövegeket, különböző olvasási technikákat alkalmazva, értelmezi a szépirodalmi szövegek jelentését, nyelvi, esztétikai és strukturális sajátosságait, közben megfelelő terminusokat és poétikai fogalmakat használ. Az elolvasott művek alapján kritikusan gondolkodik a világról, kiemeli a mű univerzális értékeit, és összeköti őket saját tapasztalatával és életkörülményeivel. Összeköti az elmúlt három évben tanult írókat és műveket, A konkrét szöveg interpretációja során felfedezi a műnem és műfaj	· eljut az egyszerűbb szövegek megértéséig, · képes megérteni néma vagy hangos olvasással a szöveget, · megkülönbözteti a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket, · a munkafüzeteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlésmódját és stílusát, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom, előszó, utószó),	... · képes a táblázatok, grafikonok, diagramok felismerésére és értelmezésére· eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám, vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · a munkafüzeteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · megkülönbözteti a tényanyagot a

Irodalom	alapvető jellemzőit valamint a szöveg nyelvi, stilisztikai jellegzetességeit. Felismeri az irodalmi mű rétegeit és a műfajközi átszövődéseket, összeköti az irodalmi műveket a történelmi vagy más megfelelő kontextussal. Meghatározza a periódust, amelyben az író alkotott, különbséget tesz az irodalmi szöveg szerzője és a narrátor vagy lírai én között. Felismeri a nemzeti értékeket és ápolja a történelmi és kulturális örökséget, tiszteli saját nemzetének és más nemzeteknek a sajátosságait. Részt vesz az irodalmi művek valamint feldolgozásuk és interpretálásuk módjának kiválasztásában. Használja az előző osztályokban feldolgozott nyelvtani anyagot, és összeköti az új ismeretekkel. Megmagyarázza a magyar irodalmi nyelv keletkezését és fejlődését. Megérti az irodalmi nyelv jelentőségét a magyar nemzeti kultúra és történelem szemszögéből. Besorolja a magyar nyelvet a megfelelő nyelvcsaládba és nyelvtípusba. Ismeri a magyar nyelv vázlatos	· felismeri az idézeteket, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből, · képes lényeges és lényegtelen elkülönítésére, · képes az összefüggések feltárására (időrend, ok-okozati viszonyok, következmény stb.), · képes a következtetések levonására (egyszerű szövegben), · képes a szövegbe iktatott táblázatok, grafikonok, diagramok felismerésére. · érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt, · egyszerű elbeszélő, leíró szövegeket alkot, · elkülöníti a szöveg szerkezeti egységeit (hármasság tagolás), · szövegeit a beszédhelyzetnek megfelelően fogalmazza meg, · képes a szövegek összefoglalására, · alkalmazza az írásbeli kommunikáció műfajait (levélírás, úrlapok kitöltése	reflexióktól, kommentároktól, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknevek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · jártas a vázlatkészítésben. · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · föl ismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó,

	történelmét. Felismeri a mai magyar nyelv főbb rétegeit – regionális változatok, dialektusok, szociolektusok, regiszterek. Megnevezi a magyar nyelvjárásokat. Megérti az aktuális szerbiai nyelvviszonyokat. Felismeri a szóösszetétel fajtáit, valamint a szóképzés és egyéb ritkább szóalkotási módokat. Szétválasztja a képzett szavak összetevőit, és felismeri képzésük alapvető módjait. Következetesen alkalmazza a helyesírási normákat. Megkülönbözteti az összetett mondat fajtáit – ezen belül megnevezi az alá- és mellérendelő mondatfajtaikat. Felismeri a különbséget az írott nyelvi közlés – publicisztikai, tudományos, hivatalos stílus- és a szóbeli közlés stílusa között. Írásban és beszédben tiszteletben tartja a különböző funkcionális stílusok jellegzetességeit. Felismeri a szó és a lexéma közötti különbséget. Felismeri a metaforát és a metonímiát, mint szótani mechanizmusokat, és megérti a	stb.), · ismeri a helyesírási szabályzat használati módját, · ismeri a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (írásjelek, a tulajdonnevek – személynevek, állatnevek, intézménynevek, márkanevek – írásmódja), · tudatában van a nyelvi tolerancia fontosság · felismeri a tantervben előírt szövegek címét és szerzőit, · megkülönbözteti a szóbeli és az írásbeli irodalom műfajait, · megkülönbözteti a műnemeket (líra, epika és dráma), · felismeri a rímfajtaikat és a refrént, · ismeri a következő fogalmakat: elbeszélő, lírai beszélő (lírai én), mese, történet, elbeszélés, · képes a következő stilisztikai eszközök felismerésére: hasonlat, költői jelző, megszemélyesítés, ismétlés, költői kérdés, ellentét, hangutánzás és hangulatfestés, fokozás, · képes a következő szépirodalmi	kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · fölismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit, · fölismeri az egyszerű és összetett szavakat, és megnevezi a fajtáit, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatról, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó), · mondatelemzéskor fölismeri és megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyas szerkezet, határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-, társ-,), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos). fölismeri és megnevezi az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú és a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján. felismeri és megnevezi:

	mindennapi kommunikációra jellemző többjelentésű szavak értelmét. Megérti az archaizmusok és neologizmusok jelentését. Használja a nyomtatott és elektronikus szótárakat, enciklopédiákat és lexikonokat. Felismeri a tömegkommunikáció szerepét és befolyását, tájékozódik a világháló és egyéb korszerű kommunikációs technológiák által meghonosított műfajok és nyelvi formák között. Propagandaszövegekben felismeri a manipulációt. Leírást, jellemzést, rövidebb esszét ír. Megkülönbözteti a szöveg és a könyv részeit- beleértve a tárgy- és névmutatót, az idegen szavak és kifejezések jegyzékét, bibliográfiát, és alkalmazza ezeket. Összeköti a szövegben ismertetett információkat, következtetéseket von le a szöveg alapján.	szövegelemek felismerésére: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, hős stb. · a szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója, · tiszteli a nemzeti irodalmi és művészeti hagyományt, · képes esztétikai élmény átélésére. · fel tudja sorolni a magán- és a mássalhangzókat, · fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngéesség szempontja szerint, · tud szótagolni, · felismeri a következő szófajú szavakat: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás (személyes, birtokos), igekötő, kötőszó, névelő, · le tudja választani a toldalékot a szótőről, · fölismeri az egyszerű és összetett szavakat, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondattól,	· a nyelvtörténeti korszakokat. · el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélte időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélte események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a cím, a műnem, a műfaj és a szereplő közötti összefüggéseket, · a szövegrészeket, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada),

		· fel tudja ismerni a mondatokat a beszélő szándéka szerint (kijelentő, felkiáltó, felszólító, óhajtó, kérdő), · mondatelemzéskor fölismeri a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyias szerkezet, határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség). A JELENTÉSTAN részterületein a tanuló felismeri az alábbi nyelvtani jelenségeket: · fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján. felismeri a nyelvi rétegeket, · felismeri a stílusrétegeket	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
	Értelemmel olvas irodalmi, művészeti szövegeket és más típusú szövegeket, különböző olvasási technikákat alkalmazva, értelmezi a szépirodalmi szövegek jelentését, nyelvi, esztétikai és strukturális sajátosságait, közben megfelelő terminusokat és poétikai fogalmakat használ. Az elolvasott művek alapján	... · képes a táblázatok, grafikonok, diagramok felismerésére és értelmezésére · eljut a hosszabb szövegek megértéséig, · különböző olvasási stratégiákat alkalmaz, · felismeri a nem szépirodalmi szövegek fajtáit (használati utasítás, reklám,	... · eljut a hosszabb és összetettebb szövegek megértéséig, · felismeri a szöveg műfaját, közlésmódját és stílusát, · képes a kulcsszavak, tételmondatok kiemelésére, rezümé összeállítására, · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni

IRODALOM	kritikusan gondolkodik a világról, kiemeli a mű univerzális értékeit, és összeköti őket saját tapasztalatával és életkörülményeivel. Összeköti az elmúlt három évben tanult írókat és műveket, A konkrét szöveg interpretációja során felfedezi a műnem és műfaj alapvető jellemzőit valamint a szöveg nyelvi, stilisztikai jellegzetességeit. Felismeri az irodalmi mű rétegeit és a műfajközi átszövődéseket, összeköti az irodalmi műveket a történelmi vagy más megfelelő kontextussal. Meghatározza a periódust, amelyben az író alkotott, különbséget tesz az irodalmi szöveg szerzője és a narrátor vagy lírai én között. Felismeri a nemzeti értékeket és ápolja a történelmi és kulturális örökséget, tiszteli saját nemzetének és más nemzeteknek a sajátosságait. Részt vesz az irodalmi művek valamint feldolgozásuk és interpretálásuk módjának kiválasztásában. Használja az előző osztályokban feldolgozott nyelvtani anyagot, és összeköti az új ismeretekkel.	vitaanyag, hozzászólás stb.), · az elolvasott szövegnek meg tudja nevezni a témáját, képes rövid tartalomismertetésre, · a munkafüzeteiben, könyveiben levő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezi, · felismeri a szöveg műfaját, közlés módját és stílusát, · megkülönbözteti a szöveg és a könyv szerkezeti egységeit (főcím, alcím, szövegtest, fejezet, bekezdés, lábjegyzet, tartalom, előszó, utószó, tárgymutató, bibliográfia), · adott szempontok szerint válogató olvasással képes adatokat kiszűrni a szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · megkülönbözteti a tényanyagot a reflexióktól, kommentároktól, · képes koherens, egyedi, kreatív szöveg összeállítására, · képes hír, beszámoló és jelentés összeállítására, · képes rövidebb és/vagy egyszerűbb szöveg rezüméjének összeállítására, · ismeri a szóbeli és írásbeli közlés	összetettebb és hosszabb szövegből és szövegközi összefüggéseket keresni, · képes összetettebb táblázatok, grafikonok, diagramok vizsgálatára és értelmezésére, · képes az olvasott szövegekkel kapcsolatban kérdéseket feltenni, véleményt, udvarias kritikát formálni, érvelni, összehasonlító észrevételeket tenni. · képes érvelő szöveg alkotására, · képes könyv-, filmismertető, színházkritika, riport és interjú írására, · képes hosszabb és/vagy összetettebb szövegek rezüméjének összeállítására, · helyesen alkalmazza a bekezdéseket, ismeri a cím- és alcímadás stratégiáit, a szöveg részei közötti logikai kapcsolatokat, · ismeri és következetesen alkalmazza a helyesírási alapelveket és a helyesírási szabályok többségét (Helyesen jelöli az időtartamot a tőhang-váltást mutató főnevek és igék esetében is, a hangkapcsolatokat, helyesen írja a tulajdonneveket, a földrajzi nevek bonyolultabb eseteit, az –i képzős melléknéveket, az igekötős igék, a névutós szerkezetek, az alanyos, tárgyas, határozós és birtokos szó szerkezetek,

	Megmagyarázza a magyar irodalmi nyelv keletkezését és fejlődését. Megérti az irodalmi nyelv jelentőségét a magyar nemzeti kultúra és történelem szemszögéből. Besorolja a magyar nyelvet a megfelelő nyelvcsaládba és nyelvtípusba. Ismeri a magyar nyelv vázlatos történelmét. Felismeri a mai magyar nyelv főbb rétegeit – regionális változatok, dialektusok, szociolektusok, regiszterek. Megnevezi a magyar nyelvjárásokat. Megérti az aktuális szerbiai nyelvviszonyokat. Felismeri a szóösszetétel fajtáit, valamint a szóképzés és egyéb ritkább szóalkotási módokat. Szétválasztja a képzett szavak összetevőit, és felismeri képzésük alapvető módjait. Következetesen alkalmazza a helyesírási normákat. Megkülönbözteti az összetett mondat fajtáit – ezen belül megnevezi az alá- és mellérendelő mondatfajtákat. Felismeri a különbséget az írott	alapvető kritériumait, · ismeri és a legtöbb esetben alkalmazza a helyesírási alapelveket és a legfontosabb helyesírási szabályokat (Helyesen jelöli a hangkapcsolatokat a részleges hasonulás, az írásban jelölt teljes hasonulás és az összeolvadás eseteiben, a tulajdonnevek közül a személyneveket, az állatneveket, a címeteket, márkaneveket, az intézményneveket és a földrajzi nevek egyszerűbb eseteit. Az igekötős igék, a névutós szerkezetek egybe- és különírását, az –i képzős melléknévek egyszerűbb eseteit nem téveszti el.), · jártas a vázlatkészítésben. · felismeri a magas és mély magánhangzókat, · felismeri és megnevezi a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit, · fölismeri és megnevezi a következő szófajú szavakat: ige, főnév, főnévi igenév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, igekötő, névutó, kötőszó, névelő, · ismeri a szótő+toldalékok fogalmát, · fölismeri és megnevezi a szóelemek könnyebb elemeit,	összetételek helyesírását nem véti el, összetett mondatok írásakor többnyire jól központosz.). · reprodukálja a magánhangzók felosztását az időtartam, az ajakműködés és a nyelv vízszintes mozgása szerint, · ismeri és alkalmazza a hangrend és illeszkedés törvényét, · felismeri a részleges hasonulás (zöngésedés, zöngétlenedés, képzés helyi szerinti részleges hasonulás), a teljes hasonulás (jelölt és jelöletlen teljes hasonulás), összeolvadás, mássalhangzó-rövidülés, mássalhangzó-kiesés eseteit, · ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait, · felismeri a tanult szófajokat, · fölismeri a többszófajúságot, · felismeri, megnevezi és alkalmazza a tanult szóelemeket (képző, jel, rag), · fölismeri az egyszerű, összetett és többszörösen összetett szavakat, · felismeri és megnevezi a mellérendelő és alárendelő szóösszetételeket, · felismeri és megnevezi a ritkább szóalkotási módokat,

	nyelvi közlés – publicisztikai, tudományos, hivatalos stílus- és a szóbeli közlés stílusa között. Írásban és beszédben tiszteletben tartja a különböző funkcionális stílusok jellegzetességeit. Felismeri a szó és a lexéma közötti különbséget. Felismeri a metaforát és a metonímiát, mint szótani mechanizmusokat, és megérti a mindennapi kommunikációra jellemző többjelentésű szavak értelmét. Megérti az archaizmusok és neologizmusok jelentését. Használja a nyomtatott és elektronikus szótárakat, enciklopédiákat és lexikonokat. Felismeri a tömegkommunikáció szerepét és befolyását, tájékozódik a világháló és egyéb korszerű kommunikációs technológiák által meghonosított műfajok és nyelvi formák között. Propagandaszövegekben felismeri a manipulációt. Leírást, jellemzést, rövidebb esszét ír. Megkülönbözteti a szöveg és a könyv részeit- beleértve a tárgy- és	· fölismeri az egyszerű és összetett szavakat, és megnevezi a fajtáit, · ismeri a szótárak és kézikönyvek használati módját, · meg tudja különböztetni az egyszerű mondatot az összetett mondatától, · fel tudja ismerni és megnevezni a mondatokat a beszélő szándéka szerint, · felismeri és megnevezi a mondatokat logikai minőségük szerint (állító, tagadó), · mondatelemzéskor fölismeri és megnevezi a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, határozott alany), tárgyas szerkezet, határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-, társ-,), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos). · fölismeri és megnevezi az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú és a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján. · felismeri, megnevezi a nyelvi rétegeket, · felismeri, megnevezi a stílusrétegeket. felismeri és megnevezi: · a nyelvtörténeti korszakokat.	· felismeri és alkalmazza az állandósult szókapcsolatokat, · használja szótárakat és kézikönyveket, · felismeri a mondatfajtákat szerkezetük szerint (egyszerű mondat: tömondat, bővített mondat, hiányos mondat, összetett mondat: alárendelő, mellérendelő), ismeri az összetett mondat szerkezetét, a tagmondatok sorrendjét, a többszörösen összetett mondatot, ábrázolja az egyszerű és összetett mondatok szerkezetét, · mondatelemzéskor fölismeri a következő szintagmákat: predikatív szerkezet (igei állítmány, névszói állítmány, névszói-igei állítmány, határozott alany, határozatlan alany, általános alany, hiányos alany), tárgyas szerkezet (kettős tárgy), határozós szerkezet (hely-, idő-, mód-, eszköz-, társ-, állapot, ok-, cél-, vonzat), jelzős szerkezet (minőség-, mennyiség-, birtokos, értelmező), alárendelő és mellérendelő (halmozott) szintagma. · fölismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó- és hangulatfestő valamint a rokon értelmű szavakat a jel és a denotátum viszonya alapján. · felismeri, megnevezi és alkalmazza a nyelvi rétegeket, · felismeri, megnevezi és alkalmazza a

	névmutatót, az idegen szavak és kifejezések jegyzékét, bibliográfiát, és alkalmazza ezeket. Összeköti a szövegben ismerttetett információkat, következtetéseket von le a szöveg alapján.	· el tudja különíteni epikus művekben (a meséket és mítoszokat leszámítva) a mű időviszonyait (az elbeszélte időt; az elbeszélés idejét; az elbeszélte események időtartamát), valamint a befogadás idejét, · felfedezi a cím, a műnem, a műfaj és a szereplő közötti összefüggéseket, · a szövegrészeket, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · megkülönbözteti az átmeneti műfajokat (ballada), · felismeri az irodalomtudományi szempontból megkülönböztetett műfajokat (emlékirat, életrajz, önéletrajz, napló, útirajz, sci-fi, fantasy), · felismeri a következő alakzatokat (metafora, szimbólum, allegória, áthajlás), · felismeri a motívumokat, a kompozíciót, a formai jegyeket, a hősök jellemét és a szereplők rendszerét, a párbeszédet, a monológot, belső monológot (önjellemező beszéd), · különbséget tesz a szöveg cselekményének összefoglalása és a szöveg értelmezése között, · képes olvasmánynapló vezetésére,	stílusrétegeket. · a nyelvtörténeti korszakokat, · az első nyelvemlékeket, · a nyelvújító mozgalmat. · szövegrészeket, hősök, helyzetek, témák és motívumok alapján felismeri a műnemet és a műfajt, · konkrét szöveg műnemének és műfajának pontos felismerése, · felfedezi a szerző és a lírai beszélő (lírai én), valamint a szerző és az elbeszélő közötti különbségeket, · felismeri a különböző verselési formákat (ütemhangsúly, időmérték) és a következő alapfogalmakat: alliteráció, belső rím, szinesztézia, tőismétlés, halmozás, felsorolás, versciklus, látomás, ars poetica, gondolati vers, · ismeri a lírai, epikai és drámai műfajokat, · képes egyéni állaspont, kritikus szemléletmód, kreatív értelmezés kialakítására.

		· felismeri a komikum változatait (humor, ironia), · felismeri a szonettet és a képverset.	

8.23.2. БИОЛОГИЈА

Исходи:

1. Повезује грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије;
2. Повезује однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;
3. Идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;
4. Илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини.
5. Одговорно се односи према свом здрављу;
6. Изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота;
7. Повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;
8. Идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазване нездравим начином живота;
9. Доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;
10. Истражи давно нестале екосистеме.
11. Повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена;
12. Повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције.
13. Повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;
14. Критички процени последице људских делатности по расположиве ресурсе на Земљи;
15. Повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом ретких и угрожених врста које насељавају простор Србије;
16. Истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;
17. Истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Јединство грађе и функције као основа живота	1. Повезује грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; 2. Повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; 3. Идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; 4. Илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини.	БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића на одабраном моделу. БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије и процесе који се у њој одвијају. БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.5.1. Именује и одређује положај органа органа човека и описује његове улоге. БИ.1.6.3. Поштује безбедоносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму. БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад БИ.2.5.2. уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност БИ.2.6.3. уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад

Човек и здравље	5. Одговорно се односи према свом здрављу; 6. Изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; 7. Повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; 8. Идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазване нездравим начином живота.	БИ.1.5.2.Познаје биолошки смисао адолесценције. БИ.1.5.3.Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	БИ.2.5.1.Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека. БИ.2.5.3.Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем. БИ.2.5.4.Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.
Порекло и разноврсност живота	9. Доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети. 10. Истражи давно нестале екосистеме.	БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.1.4. Уме да уочи везу међу организмима на дрвету живота.	БИ.2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукариотских група. БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота ,условима средине и њиховом животном формом.
Наслеђивање и еволуција	11. Повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена 12. Повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне	БИ.1.3.4.наводи примере природне селекције	БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине. БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на

	селекције		примерима. БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.
Живот у екосистему	13. Повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране 14. Критички процењује последице људских делатности по расположиве ресурсе на Земљи 15. Повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом ретких и угрожених врста које насељавају простор Србије 16. Истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања 17. Истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју	БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење. БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту. БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.	БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине. БИ.2.4.3. Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији. БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
	1. Повезује грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; 2. Повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања	БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о	БИ.3.2.1. Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са оптанком организама у различитим

Јединство грађе и функције као основа живота	основних животних функција; 3. Идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; 4. Илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини.	грађи и начину функционисања организма, као и сличности и разлике у обављању животних процеса. БИ.2.2.4. Разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам. БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност БИ.2.2.5. Разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје	условима средине. БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама. БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима. БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека. БИ.3.6.1. Користи различите методе/технике за прикупљање и посматрање података. БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада. БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за провеу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.
Човек и	5. Одговорно се односи према свом здрављу; 6. Изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота; 7. Пповеже промене настале у пубертету	БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.	БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека. БИ.3.5.3. Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.

здравље	са деловањем хормона; 8. Идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазване нездравим начином живота.		БИ.3.5.4. Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).
Порекло и разноврсност живота	9. Доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети. 10. Истражи давно нестале екосистеме.	БИ.2.1.4. Користи доказе еволуције за тумачење филогенетских низова.	БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба). БИ.3.1.3. Селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.
Наслеђивање и еволуција	11. Повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена 12. Повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције	БИ.2.1.4. Користи доказе еволуције за тумачење филогенетских низова. БИ.2.3.1. Разликује и описује ћелијске деобе и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма. БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији.	БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.

Живот у екосистему	13. Повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране. 14. Критички процењује последице људских делатности по расположиве ресурсе на Земљи. 15. Повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом ретких и угрожених врста које насељавају простор Србије. 16. Истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања. 17. Истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.	БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима. БИ.2.4.1. Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.	БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема. БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују. БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.

8.23.3. ИСТОРИЈА

Kimenetek:

1. az idővonalon elhelyezi az újkori történelem kulcsfontosságú eseményeit, jelenségeit, folyamatait;
2. konkrét példákon keresztül összefüggésbe hozza a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit;
3. megállapítja a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait a modern kor korszakában;
4. a tartalom alapján elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét;
5. felsorolja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét az adott történelmi kontextusban;
6. példákat mond arra, hogy a nemi, vallási és etnikai egyenlőségről alkotott elképzelések hogyan befolyásolták a kortárs politikai viszonyokat és a társadalom fejlődését;
7. bemutatja a különböző társadalmi csoportok tagjainak helyzetét, életmódját a modern kor korszakában;
8. felismeri, hogy a különböző etnikai és társadalmi csoportok kulturális interakciói és együttműködése hogyan befolyásolta a politikai, társadalmi és gazdasági életet;
9. példákkal szemlélteti a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalom, a gazdaság és a természeti környezet változásaira;

10. elmagyarázza a különböző társadalmi-gazdasági rendszerek hatását az emberek mindennapi életére,;
11. felelősségteljes magatartást tanúsít a saját és más nemzetek kulturális és történelmi öröksége iránt;
12. összeveti a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait a modern kor korszakában;
13. ismerteti a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét az adott történelmi kontextusban;
14. ismerteti a történelmi események, jelenségek és folyamatok hatását a kortárs társadalomra.
15. megfigyeli a különböző történelmi jelenségek dinamikáját, változásait a történelmi térképen;
16. összehasonlítja a különböző történelmi forrásokat, és kognitív értékük alapján rangsorolja azokat;
17. különböző források összehasonlítása ugyanarról a történelmi jelenségről, eseményről, elemzi a szerző álláspontját;
18. észreveszi a szerb államiság folytonosságának és diszkontinuitásának elemeit;
19. a megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelem regionális és világtörténelemhez való kapcsolódásáról;
20. azonosítja a totalitárius ideológiák alapvető jellemzőit, és kifejti következményeit a történelmi és jelenkori kontextusban;
21. a kortörténelmi példákon keresztül felismeri az emberi jogok tiszteletben tartásának fontosságát
22. elmagyarázza a különböző társadalmi-gazdasági rendszerek hatását az emberek mindennapi életére, a megadott példák elemzésével;
23. elmagyarázza a népirtás és a holokauszt kifejezések jelentését és hatását;
24. tudatosítja a modern kor történetének fontos eseményeire, személyeire való emlékezés értelmét;
25. felismeri, hogy a különböző etnikai és társadalmi csoportok kulturális interakciói és együttműködése hogyan befolyásolta a politikai, társadalmi és gazdasági életet;
26. példákat mond a sport, a művészeti teljesítmények hatásáról a modern társadalom alakítására;
27. azonosítja a történelmi konfliktusok, háborúk okait, elemeit, következményeit, megvitatja a konfliktusok megelőzésének lehetséges módjait;
28. történelmi érvek alapján véleményt nyilvánít, tiszteletben tartva a beszélgetőpartner véleményét;
29. felismeri a propagandát, a sztereotípiákat és az ideológiai álláspontokat a történelmi forrásokban, és a manipulációt ellenző álláspontot fogalmaz meg;
30. történelmi ismeretek és készségek felhasználásával kritikusan viszonyul a médiából származó információkhoz;
31. a rendelkezésre álló audiovizuális forrásanyag alapján elemzi a történelmi eseményeket, jelenségeket;
32. válogatott történelmi források és szakirodalom alapján, IKT felhasználásával megtervezi, megvalósítja és bemutatja a kutatásának eredményeit;
33. elmagyarázza a modern kor történetének fontos eseményeire, alakjaira való emlékezés értelmét;
34. felkutatja a helyi környezetben található emlékműveket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében és lebonyolításában;
35. felelősségteljes magatartást tanúsít a saját és más nemzetek kulturális és történelmi öröksége iránt;
36. észreveszi a történelmi események, jelenségek tükröződését az irodalmi és művészeti alkotásokban;
37. felismeri a politikai, kulturális és technológiai változások történelmi dimenzióját a modern világban és a Szerb Köztársaságban;
38. eltérő eredetű és kognitív értékű források felhasználásával következtetéseket von le a JSZK felbomlása okozta háborúk okairól, lefolyásáról és következményeiről;

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди

A múlt tanulmányozásának alapjai	1. az idővonalon elhelyezi az újkori történelem kulcsfontosságú eseményeit, jelenségeit, folyamatait; 4. a tartalom alapján elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét; 2. konkrét példákon keresztül összefüggésbe hozza a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit;	ИС.1.1.1, ИС.1.1.2, ИС.1.1.6, ИС.1.1.9, ИС.1.1.10, ИС.1.2.4,	ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.
Európa, a világ és a szerbek a Jugoszláviában a két világháború közötti időszakban	3. megállapítja a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait a modern kor korszakában; 4. a tartalom alapján elemzi és értékeli a forrás közelebbi kronológiai eredetét; 2. konkrét példákon keresztül összefüggésbe hozza a történelmi események, jelenségek, folyamatok okait és következményeit; 5. felsorolja a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét az adott történelmi kontextusban;	ИС.1.1.1, ИС.1.1.8, ИС.1.1.7, ИС.1.1.9, ИС.1.2.1, ИС.1.2.4, ИС.1.2.1, ИС.1.2.7,	ИС.2.1.3, ИС.2.1.6, ИС.2.2.2.
A második világháború – a totális háború	6. példákat mond arra, hogy a nemi, vallási és etnikai egyenlőségről alkotott elképzelések hogyan befolyásolták a kortárs politikai viszonyokat és a társadalom fejlődését; 7. bemutatja a különböző társadalmi csoportok tagjainak helyzetét, életmódját a modern kor történelmi korszakában; 9. példákkal szemlélteti a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalom, a gazdaság és a természeti környezet változásaira;	ИС.1.1.7, ИС.1.1.9, ИС.1.2.1, ИС.1.2.4, ИС.1.2.5, ИС.1.2.7, ИС.1.2.8,	ИС.2.1.3, ИС.2.2.2, ИС.2.2.5,
A világ, Európa és a szerbek	6. példákat mond arra, hogy a nemi,	ИС.1.1.1, ИС.1.1.2, ИС.1.1.6,	ИС.2.1.3, ИС.2.1.4, ИС.2.1.6,

Jugoszláviában, a hidegháború időszakában	vallási és etnikai egyenlőségről alkotott elképzelések hogyan befolyásolták a kortárs politikai viszonyokat és a társadalom fejlődését; 7. bemutatja a különböző társadalmi csoportok tagjainak helyzetét, életmódját a modern kor korszakában; 9. példákkal szemlélteti a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalom, a gazdaság és a természeti környezet változásaira; 10. elmagyarázza a különböző társadalmi-gazdasági rendszerek hatását az emberek mindennapi életére, a megadott példák elemzésével; 8. felismeri, hogy a különböző etnikai és társadalmi csoportok kulturális interakciói és együttműködése hogyan befolyásolta a politikai, társadalmi és gazdasági életet;	ИС.1.1.8, ИС.1.1.10, ИС.1.2.1, ИС.1.2.4,	
A világ, Európa, a szerb állam és az emberek a modern folyamatokban	9. példákkal szemlélteti a tudományos és technológiai fejlődés hatását a társadalom, a gazdaság és a természeti környezet változásaira; 10. elmagyarázza a különböző társadalmi-gazdasági rendszerek hatását az emberek mindennapi életére; 11. felelősségteljes magatartást tanúsít a saját és más nemzetek kulturális és történelmi öröksége iránt;	ИС.1.1.7, ИС.1.1.9, ИС.1.2.1, ИС.1.2.7, ИС.1.2.5, ИС.1.2.8,	ИС.2.1.6, ИС.2.2.2. ИС.2.2.5,

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
A múlt tanulmányozásának alapjai	16. összehasonlítja a különböző történelmi forrásokat, és kognitív értékük alapján rangsorolja azokat; 17. a különböző források	ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4.	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1. ИС.3.2.5.

	összehasonlítása ugyanarról a történelmi jelenségről, eseményről, elemzi a szerző álláspontját; 12. összeveti a társadalmi jelenségek, folyamatok, politikai elképzelések, egyének és csoportok attitűdjének sajátosságait a modern kor korszakában; 13. ismerteti a kiemelkedő személyiségek fontosságát és szerepét az adott történelmi kontextusban; 19. megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelem regionális és világtörténelemhez való kapcsolódásáról; 14. ismerteti a történelmi események, jelenségek és folyamatok hatását a kortárs társadalomra.		
Európa, a világ és a szerbek a Jugoszláviában a két világháború közötti időszakban	16. összehasonlítja a különböző történeti forrásokat, és kognitív értékük alapján rangsorolja azokat; 15. megfigyeli a különböző történelmi jelenségek dinamikáját, változásait a történeti térképen; 17. különböző források összehasonlítása ugyanarról a történelmi jelenségről, eseményről, elemzi a szerző álláspontját; 18. észreveszi a szerb államiság folytonosságának és diszkontinuitásának elemeit; 19. a megadott példák alapján következtetést von le a nemzeti történelem regionális és világtörténelemhez való kapcsolódásáról;	ИС.2.1.3, ИС.2.1.6, ИС.2.2.2.	ИС.3.1.1 ИС.3.2.1

	14. ismerteti a történelmi események, jelenségek és folyamatok hatását a jelenkori társadalomra; 20. azonosítja a totalitárius ideológiák alapvető jellemzőit, és kifejti következményeit a történelmi és jelenkori kontextusban; 21. a kortörténeti példákon keresztül felismeri az emberi jogok tiszteletben tartásának fontosságát		
A második világháború – a totális háború	22. elmagyarázza a különböző társadalmi-gazdasági rendszerek hatását az emberek mindennapi életére, a megadott példák elemzésével; 27. azonosítja a történelmi konfliktusok, háborúk okait, elemeit, következményeit, megvitatja a konfliktusok megelőzésének lehetséges módjait; 23. elmagyarázza a népirtás és a holokauszt kifejezések jelentését és hatását; 28. történelmi érvek alapján véleményt nyilvánít, tiszteletben tartva a beszélgetőpartner véleményét; 29. felismeri a propagandát, a sztereotípiákat és az ideológiai álláspontokat a történelmi forrásokban, és a manipulációt ellenző álláspontot fogalmaz meg; 30. történelmi ismeretek és készségek felhasználásával kritikusan viszonyul a médiából származó információkhoz; 31. a rendelkezésre álló audiovizuális forrásanyag alapján elemzi a történelmi eseményeket, jelenségeket; 32. válogatott történeti források és	ИС.2.1.3, ИС.2.2.2, ИС.2.2.5,	ИС.3.1.1, ИС.3.2.1. ИС.3.2.6.

	szakirodalom alapján, IKT felhasználásával megtervezi, megvalósítja és bemutatja a saját kutatás eredményeit; 24. tudatosítja a modern kor történetének fontos eseményeire, személyeire való emlékezés értelmét; 34. felkutatja a helyi környezetben található emlékműveket, részt vesz a közös emlékműsorok szervezésében, megvalósításában ,		
A világ, Európa és a szerbek Jugoszláviában, a hidegháború időszakában	25. felismeri, hogy a különböző etnikai és társadalmi csoportok kulturális interakciói és együttműködése hogyan befolyásolta a politikai, társadalmi és gazdasági életet; 26. példákat mond a sport, a művészeti teljesítmények hatásáról a modern társadalom alakítására; 27. azonosítja a történelmi konfliktusok, háborúk okait, elemeit, következményeit, megvitatja a konfliktusok megelőzésének lehetséges módjait; 28. történelmi érvek alapján véleményt nyilvánít, tiszteletben tartva a beszélgetőpartner véleményét; 29. felismeri a propagandát, a sztereotípiákat és az ideológiai álláspontokat a történelmi forrásokban, és a manipulációt ellenző álláspontot fogalmaz meg; 30. történelmi ismeretek és készségek felhasználásával kritikusan viszonyul a médiából származó információkhoz; 31. a rendelkezésre álló audiovizuális forrásanyag alapján elemzi a történelmi	HC.2.1.3, HC.2.1.4, HC.2.1.6,	HC.3.1.1. HC.3.2.2. HC.3.2.5.

	eseményeket, jelenségeket; 32. válogatott történeti források és szakirodalom alapján, IKT felhasználásával megtervezi, megvalósítja és bemutatja a kutatásának eredményeit; 33. elmagyarázza a modern kor történetének fontos eseményeire, alakjaira való emlékezés értelmét; 34. felkutatja a helyi környezetben található emlékműveket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében és lebonyolításában; 35. felelősségteljes magatartást tanúsít a saját és más nemzetek kulturális és történelmi öröksége iránt; 36. észreveszi a történelmi események, jelenségek tükröződését az irodalmi és művészeti alkotásokban; 37. felismeri a politikai, kulturális és technológiai változások történelmi dimenzióját a modern világban és a Szerb Köztársaságban.		
A világ, Európa, a szerb állam és az emberek a modern folyamatokban	25. felismeri, hogy a különböző etnikai és társadalmi csoportok kulturális interakciói és együttműködése hogyan befolyásolta a politikai, társadalmi és gazdasági életet; 27. azonosítja a történelmi konfliktusok, háborúk okait, elemeit, következményeit, megvitatja a konfliktusok megelőzésének lehetséges módjait; 38. eltérő eredetű és kognitív értékű források felhasználásával	ИC.2.1.6, ИC.2.2.2. ИC.2.2.5,	ИC.3.1.1, ИC.3.1.5. ИC.3.2.3. ИC.3.2.6.

	következtetéseket von le a JSZK felbomlása okozta háborúk okairól, lefolyásáról és következményeiről; 28. történelmi érvek alapján véleményt nyilvánít, tiszteletben tartva a beszélgetőpartner véleményét; 29. felismeri a propagandát, a sztereotípiákat és az ideológiai álláspontokat a történelmi forrásokban, és a manipulációt ellenző álláspontot fogalmaz meg; 30. történelmi ismeretek és készségek felhasználásával kritikusan viszonyul a médiából származó információkhoz; 31. a rendelkezésre álló audiovizuális forrásanyag alapján elemzi a történelmi eseményeket, jelenségeket; 36. észreveszi a történelmi események, jelenségek tükröződését az irodalmi és művészeti alkotásokban; 37. felismeri a politikai, kulturális és technológiai változások történelmi dimenzióját a modern világban és a Szerb Köztársaságban. 32. válogatott történelmi források és szakirodalom alapján, IKT felhasználásával megtervezi, megvalósítja és bemutatja a kutatásának eredményeit; 33. elmagyarázza a modern kor történetének fontos eseményeire, alakjaira való emlékezés értelmét; 34. felkutatja a helyi környezetben található emlékműveket, részt vesz az emlékezetkultúra fejlesztésével kapcsolatos közös iskolai tevékenységek szervezésében és		

	lebonyolításában;		

8.24. КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД НА СРПСКОМ И МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ ОД 2023/2024. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

За наставне предмете Техника и технологија и Информатика и рачунарство нису прописани стандарди постигнућа за крај основног образовања. Из тог разлога се за наведене наставне предмете примењују само прописани исходи за наставни предмет и описи оцена из Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Ниво постигнућа	Ø	ОСНОВНИ	СРЕДЊИ		НАПРЕДНИ
Блум (2001)	Ø	Репродукција знања	Анализа	Синтеза	Евалуација и примена
Број бодова (%)	0-30	31-48	49-66	67-84	85-100
Опис оцене из правилника *)	– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну

	ангажовање.		критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.	самосталност и висок степен активности и ангажовања.	самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

*) за сваку оцену се образлаже опис оцене у комбинацији са одређеним исходом/има и препоруком. За све оцене је обавезна препорука.

**) уносе се прописани исходи са редним бројем из листе коју сачињава Стручни актив разредне/предметне наставе у складу са чл.99. ЗОСОВ-а на основу прописаних исхода из Правилника о наставним програмима и плановима за сваки разред и сваки наставни предмет.

... – ученици на вишим нивоима постигнућа подразумевано савладавају стандарде са нижих нивоа.

8.24.1. МАТЕМАТИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту;
2. примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;
3. анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом;
4. представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака;
5. уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту;
6. реши линеарну једначину и неједначину и систем линеарних једначина и неједначина са две непознате;
7. реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате;
8. израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правине тростране и шестостране пирамиде;
9. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте;
10. примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;
11. нацрта и анализира график линеарне функције;
12. учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2) 31%-48%	Средњи – добар (3) 49%-66%
		стандарди	стандарди
СЛИЧНОСТ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; - примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту.	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве) МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом - представља цртежом односе геометријских објеката у равни и	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему

	простору и користи их приликом решавања задатака; 5. уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.		
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 6. реши линеарну једначину и неједначину и систем линеарних једначина и неједначина са две непознате; 7. реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате	МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима
ПРИЗМА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правине тростране и шестостране пирамиде;	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку

		МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)	
ПИРАМИДА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правине тростране и шестостране пирамиде;	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему) МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 11. нацрта и анализира график линеарне функције.	МА.1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом	МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	-	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две

ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	6. реши линеарну једначину и неједначину и систем линеарних једначина и неједначина са две непознате; 7. реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате		непознате
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 9. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте.	МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника) МА.1.3.5. влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе)	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4) 67%-до 84%	Напредни – одличан (5) 85%-до 100%
		стандарди	стандарди
СЛИЧНОСТ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1. примени Талесову теорему у геометријским задацима и	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући

	реалном контексту; 2. примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту.		углове на трансверзали МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 3. анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом 4. представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; 5. уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 6. реши линеарну једначину и неједначину и систем линеарних једначина и неједначина са две непознате; 7. реши реалне проблеме користећи линеарну	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке

	једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две неознате		
ПРИЗМА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правине тростране и шестостране пирамиде;	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ПИРАМИДА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8. израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правине тростране и шестостране пирамиде;	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 11. нацрта и анализира график линеарне функције.	МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције	МА.3.2.4 разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са

ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	6. реши линеарну једначину и неједначину и систем линеарних једначина и неједначина са две непознате; 7. реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате	једначина са две непознате	две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 9. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте.	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

У 8. разреду основне школе се не обрађују наставни садржаји у области следећих стандарда:

МА.1.1.1; МА.1.1.2; МА.1.1.3; МА.1.1.4; МА.1.1.5; МА.1.1.6; МА.1.2.2; МА.1.2.3; МА.1.3.6; МА.1.4.1; МА.1.4.2; МА.1.4.3; МА.1.4.4; МА.1.5.1; МА.1.5.4; МА.2.1.1; МА.2.1.2; МА.2.1.3; МА.2.1.4; МА.2.2.2; МА.2.2.3; МА.2.3.1; МА.2.3.6; МА.2.4.1; МА.2.4.2; МА.2.4.3; МА.2.5.1; МА.2.5.2; МА.2.5.3; МА.2.5.4; МА.3.1.1; МА.3.1.2; МА.3.1.3; МА.3.2.2; МА.3.3.1; МА.3.3.2; МА.3.3.3; МА.3.4.1; МА.3.4.2; МА.3.5.1; МА.3.5.2; МА.3.5.3; МА.3.5.4;

8.24.2. ФИЗИКА

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

1. повезује физичке величине које описују осцилације и таласе;
2. описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука;
3. анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп;
4. демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова;
5. демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида;
6. примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу;
7. демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи;
8. прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља;
9. објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика;
10. наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже;
11. познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички;
12. описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје;
13. описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора;
14. објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља;
15. користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи;
16. препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству;
17. да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу;
18. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
19. објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе;
20. опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите;
21. разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	Стандарди	стандарди	стандарди
Механичко кретање	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1. повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; 2. описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; 3. анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп;	ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање	ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине ФИ.2.2.3. уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање	ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују ФИ.3.2.2. уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање ФИ.3.2.5. уме да препозна основне особине звука и светлости ФИ.3.2.6. зна како се прелама и одбија светлост	ФИ.3.2.3. зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању ФИ.3.2.4. зна основне физичке величине које описују таласно кретање
Сила	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 19. објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе;	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и	ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска	ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине	

		електростатичке силе			
Мерење	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 11. познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички;	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време	ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.2.3.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.3.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.3.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре	ФИ.2.3.4. зна када мерења понављамо више пута	ФИ.3.3.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.3.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу ФИ.3.3.3. зна шта је грешка мерења
Енергија и топлота	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 20. опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите;	ФИ.1.5.2. уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела	ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази	ФИ.2.5.2. уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад	ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава

	21. разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.			ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге	
Електрична струја	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 6. примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; 9. објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; 10. наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; 12. описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; 13. описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; 14. објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља;	ФИ.1.3.1. уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале ФИ.1.3.2. уме да препозна магнетне ефекте електричне струје	ФИ.2.4.1. зна да разликује електричне проводнике и изолаторе ФИ.2.4.2. зна називе основних елемената електричног кола	ФИ.2.4.3. уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно ФИ.2.4.4. уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине ФИ.2.4.5. уме да препозна топлотне ефекте електричне струје ФИ.2.4.6. разуме појмове енергије и снаге електричне струје	ФИ.3.4.1. зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу

	15. користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи; 16. препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству;				
Експеримент	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 4. демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; 5. демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; 6. примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; 7. демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; 14. објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; 15. користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи; 17. да се придржава основних	ФИ.3.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.3.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења	ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

	правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу;				
Математичке основе физике	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 16. препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству; 18. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;		ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност	ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина	

Стандарди који се не примењују у 8. разреду: ФИ.2.2.1.; ФИ.3.2.1.; ФИ.1.1.3.; ФИ.2.1.1.; ФИ.2.1.3.; ФИ.2.1.4.; ФИ.3.1.1.; ФИ.3.1.2.; ФИ.3.1.3.; ФИ.3.1.4.; ФИ.1.5.1.; ФИ.2.5.4.; ФИ.2.5.5.; ФИ.3.5.2.

8.24.3. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Тема/ Област8	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	1- одабере и примени комплексе простих и опште припремних везби одговарајућег обима и интензитета у везбању, 2- користи научене везбе у	ФВ.1.1.23. правилно изводи најмање један комплекс везби обликовања и приказује везбе за поједине делове тела. ФВ.1.1.24. зна утицај и значај везби обликовања за организам, познаје поделу везби обликовања и њихову терминологију и функцију појединих везби у комплексу. Везбе обликовања	...ФВ. 2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизита. ФВ. 2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења.

	спорту, рекреацији и другим ситуацијама, 26- користи везбе ради побољшања својих моторичких способности, 28- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње,	служе за- побољшање издржљивости, правилно и лепо држање, побољшање брзине и снаге.	
Спортске игре	10- примени основна правила тимских и спортских игара, 11- користи усвојене елементе технике у спортским играма, 12- примени основне елементе тактике, 13- учествује на унутар одељенским такмичењима	ФВ. 1.1.1. игра спортску игру примесујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личности уз поштовање других. ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ..	..ФВ. 2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.
Атлетика-трчања, скокови	4- примени усвојене технике кретања и игри, спорту и другим различитим ситуацијама, 5- примени атлетске дисциплине у складу са правилима, 6- развија своје физичке способности применом везби из атлетике, 7- одржава равнотезу у различитим кретањима, изводи ротацију тела, 29- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима	ФВ. 1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат. ФВ. 1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ. ФВ. 1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.	...ФВ. 2.1.3. правилно изводи технике штафетног трчања. ФВ. 2.1.7. зна правила за такмичење. ФВ. 2.1.5. зна правилно да скаче увис техником маказице. Напомена- скокови увис –провера овладаности техником, а не вредност резултата који ученик том приликом постигне.
Гимнастика-тло, прескок	7- одржава равнотезу у различитим кретањима, изводи ротације тела, 8- примени везбе из гимнастике за развој моторичких способности, 28- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње, 29- одговорно се односи према	ФВ. 1.1.11. правилно изводи везбе на тлу. Везбе – колут напред.-назад, колут преко препреке, став о шакама уз помоћ, помет странце. ФВ. 1.1.21. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ. 1.1.12. правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ.	...ФВ. 2.1.9. на средњем нивоу правилно изводи слозеније везбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила. Везбе – колут преко препреке, из става раскорачно колотови до става раскорачно, помет странце, мост, ФВ. 2.1.17. зна називе везби, основе организације рада на справи и пружа

	објетима, справама и реквизитима		прву помоћ. ФВ. 2.1.10. правилно изводи згрчку.
Остале активности	24- вреднује утицај примењених везби на организам, 25- одреди ниво сопствене дневне активности, 27- предвиди и уклони последице недовољне физичке активности, 37- вреднује лепоту покрета у физичком везбању и спорту, 39- повезе врсте везби, игара и спортова са њиховим утицајем на здравље, 41- разликује здраве од нездраве врсте исхране, 43- примењује здравствено – хигијенске мере у везбању, 45- чува зивотну средину током везбања	ФВ. 1.2.1. зна смисао физичког везбања-леп изглед, стицање навика за редовним везбањем, одржавање сталне килазе, ФВ. 1.2.2. зна утицај физичко везбања ФВ. 1.2.3. зна основне појмове везане за физичко везбање	ФВ. 2.2.1. зна терминологију ФВ. 2.2.2. зна основе тренинга ФВ. Зна да дозира оптерећење током тренинга.

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Физичке способности	29- дговорно се односи према објектима, справама и реквизитима, 32- решава конфликте на друштвено прихватљив начин, 36- примени увојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама, 38- подстиче породицу на редовно везбање	..ФВ. 2.1.21. правилно изводи и показује више комплекса везби обликовања без и са реквизитима. ФВ. 2.1.22. зна принципе састављања комплекса везби обликовања и дозирање оптерећења..	ФВ. 3.1.19. саставља, правилно изводи и показује сложене комплексе везби обликовања без и са реквизитима. ФВ. 3.1.20. зна да саставља комплексе везби обликовања и дозира оптерећење.

Спортске игре	9- звезде елементе тимских и спортских игара, 10- примени основна правила тимских и спортских игара, 11- користи усвојене елементе технике у спортским играма, 12- примени основне елементе тактике , 13- учествује на унутар одељенским такмичењима	...ФВ. 2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. ФВ. 2.1.2. зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.	ФВ. 3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. ФВ. 3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења , начин организовања утакмице и суди.
Атлетика-трчања,скокови	4- примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама,5- примени атлетске дисциплине у складу са правилима, 6- развија своје физичке способности применом везби из атлетике, 7- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротацију тела, 29- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима	...ФВ. 2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ. 2.1.7. зна правила за такмичења. ФВ. 2.1.5. зна правилно да скаче техником маказице.	ФВ. 3.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ. 3.1.4. учествује на такмичењу унутар одељења ФВ. 3.1.5. зна атлетска правила неопходна за суделовање на такмичењима .
Гимнастика-тло, прескок	7- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротацију тела, 8- примени везбе из гимнастике за развој моторичких способности, 28- примени мере безбедности у везбању у школи и ван ње,29- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима	...ФВ. 2.1.9. на средњем нивоу правилно изводи сложеније везбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила. Везе – колут напред преко препреке, из става раскорачно колутови до става раскорачно, прамет странце, мост. ФВ. 2.1.17 зна називе везби , основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ. 2.1.10. правилно изводи згрчку.	ФВ. 3.1.6. правилно изводи везбе и комбинацију везби на тлу.(став о шакама,колутови, летећи колут,вага) ФВ.3.1.7. правилно изводи згрчку и разношку са наглашеном фазом лета.
Остале активности	24- вреднује утицај примењених везби на организам, 25- одреди ниво сопствене дневне активности,27- предвиди и	..ФВ. 2.2.1. зна терминологију ФВ. 2.2.2. зна основе тренинга ФВ. 2.2.3. зна да дозира оптерећење током везбања..	ФВ. 3.2.1. зна правила индивидуалних спортских грана и спортских игара ФВ. 3.2.2. зна основе система

	уклони последице недовољне физичке активности, 37- вреднује лепоту покрета у физчком везбању и спорту, 39- повезе врсте везби, игара и спортова са њиховим утицајем на здравље, 41- разликује здраве од нездравих намирница, 43- примењује здравствено – хигијенске мере у везбању.		такмичења ФВ.3.2.3. зна начин организовања такмичења

8.24.4. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/ давање информација личне природе;
2. тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима;
3. у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства;
4. разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
5. размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
6. повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања;
7. разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
8. упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
9. затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
10. разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих;
11. саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања;

- 12.разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење;
- 13.упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- 14.разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 15.тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 16.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости;
- 17.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости;
- 18.размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- 19.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- 20.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости;
- 21.размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- 22.опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину;
- 23.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности;
- 24.размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности;
- 25.саопшти планове, намере и предвиђања;
- 26.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања;
- 27.размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима;
- 28.искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања;
- 29.разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања;
- 30.затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања;
- 31.разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
- 32.размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе;
- 33.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на поседовање и припадање;
- 34.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање;
- 35.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања;

- 36.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења;
- 37.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења;
- 38.тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења;
- 39.разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене;
- 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/ давање информација личне природе; 4.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; 12.разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење; 14.разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу	... ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.24. На матерњем језику

	16.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; 17.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; 20.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости; 23.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности; 26.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; 29.разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања; 31.разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање	његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења	преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

	допадања и недопадања; 37.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; 39.разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене;	циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.	
Говорне способности	2.тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима; 3.у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; 5.размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања; 13.упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо	ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна	... ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних

	прикладне комуникационе моделе; 15.тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 19.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 22.опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; 24.размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; 25.саопшти планове, намере и предвиђања; 27.размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима; 28.искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; 30.затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања; 32.размени неколико	језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	конкретних активности и потреба.

	информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе; 34.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање; 36.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења; 38.тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења; 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	3.у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 19.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 22.опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину;	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.	... ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.
Језичке законитости –	5.размени информације које се односе на опис бића, предмета,	ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског	...

граматика	места, појава, радњи, стања и збивања; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 15.тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 22.опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; 24.размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; 25.саопшти планове, намере и предвиђања; 38.тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења;	окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.	

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/ давање информација личне природе; 4.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се	... ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и	... ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори

	односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; 12.разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење; 14.разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 16.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; 17.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; 20.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости; 23.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности;	главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура. ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.	разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку. ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама. ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фразе и изрази сложенијих разговетних текстова савремене музике. ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама. ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.). ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика. ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе. ПСТ.3.1.10. На основу смисла

	26.разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; 29.разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања; 31.разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања; 37.разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; 39.разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене;		читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција. ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења. ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике. ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука. ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама. ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикана, информатора и сл. ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица. ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.

			ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ПСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ПСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема. ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.
Говорне способности	2.тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима; 3.у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу	... ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење. ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и	... ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.

	породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; 5.размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања; 13.упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 15.тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 19.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.размени неколико	обавезама. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену). ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.	ПСТ.3.1.17. Учествоје у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање. ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима. ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл. ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да

	информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 22.описе искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; 24.размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; 25.саопшти планове, намере и предвиђања; 27.размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима; 28.искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; 30.затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања; 32.размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе; 34.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање; 36.размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења; 38.тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка		саопшти. ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.

	образложења; 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	3.у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 19.описе радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 22.описе искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину;	... ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.	... ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота). ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл. ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.

Језичке законитости – граматика	5.размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 6.повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; 15.тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 18.размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 22.описе искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; 24.размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; 25.саопшти планове, намере и предвиђања; 38.тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења;	... ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.	ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота). ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.24.5. ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Исходи:

1. разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;
2. поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства;
3. размени једноставније информације личне природе;
4. у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
5. разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
6. опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;
7. разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
8. упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
9. затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;

- 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих;
- 11.упути уобичајене молбе и захтеве;
- 12.честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;
- 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 14.пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
- 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
- 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;
- 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;
- 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
- 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих;
- 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих;
- 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања;
- 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;
- 31.разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
- 32.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;
- 33.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;
- 34.формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;
- 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;
- 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;
- 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих;

- 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;
 39.разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;
 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе.	... ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на

	који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; 31.разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;	ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и	друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.

		савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.	
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља	... ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања,

	14.пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;	најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	тачност, конвенције и сл.).

	32.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 34.формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину). ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.	... ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.

	38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;		
Језичке законитости – граматика	6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.	...

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Разумевање писаног или слушаног садржаја	1.разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; 5.разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета,	... ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим	... ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

	места, појава, радњи, стања и збивања; 7.разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 10.разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; 13.разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 15.разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; 16.разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; 19.разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; 23.разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; 26.разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; 28.разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; 31.разуме једноставније исказе који се односе на дозволе,	информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.	ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе. ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у

	забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; 33.разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 35.разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; 37.разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; 39.разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене;	текстовима модерне музике. ДСТ.3.1.12. Разуме смисао једноставнијих рекламних порука. ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.

			ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ДСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема. ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.
Говорне способности	2.поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; 3.размени једноставније информације личне природе; 4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 8.упути предлоге, савете и позиве	... ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које	... ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин

	на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; 9.затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; 11.упути уобичајене молбе и захтеве; 12.честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; 14.пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 17.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; 18.опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 20.размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; 21.опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 24.размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава,	су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену). ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.	износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.16. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ (вербалним и невербалним средствима). ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве. ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију.

	предвиђа; 27.изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 29.затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; 30.опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 32.размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 34.формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 40.размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.		
Способности писменог изражавања	4.у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 6.опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.опише радње, способности и	... ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење,	... ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном

	умећа користећи неколико везаних исказа; 21.описује у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.описује неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 30.описује правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; 38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	користећи фреквентне кохезивне елементе.	окужењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности. ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.
Језичке законитости – граматика	6.описује и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; 18.описује радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; 21.описује у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; 22.описује неки историјски догађај, историјску личност и сл.; 25.саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 30.описује правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; 36.изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;	ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окужење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.

	38.изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;		

Напомена: на свака два блиц контролна уписује се њихова просечна оцена у дневник.

Вредновање ученика са додатном подршком (ИОП-1 и ИОП 2)

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености измењених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин (ИОП 3), применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

8.24.6. ХЕМИЈА

Исходи:

1. Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором исупстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
2. Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке;

3. Наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи;
4. Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом;
5. Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;
6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли;
7. Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;
8. Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала;
9. Разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура;
10. Препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;
11. Напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију;
12. Разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом;
13. Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом;
14. Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;
15. Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина;
16. Опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине;

Тема/ област	Исходи	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
Метали, оксиди и хидроксиди метала	1. Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;	ХЕ.1.2.1. основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са	ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења ХЕ.1.2.5. примере оксида, киселина, база и соли у

	2. Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; 3. Наведе заступљеност метала и неметала, неорганиких и органичних једињења у живој и неживој природи; 4. Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; 5. Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; 6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни својства оксида, неорганиких киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом	кисеоником) ХЕ.1.2.7. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боју, мирис) ХЕ.1.2.8. докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора	свакодневном животу као и практичну примену ових једињења ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганиких и органичних
Неметали, оксиди неметала и хидроксида	1. Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; 2. Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; 3. Наведе заступљеност метала и неметала, неорганиких и органичних једињења у живој и неживој природи; 4. Испита и опише физичка својства метала и неметала, и	ХЕ.1.2.1. основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитет и реакцију са кисеоником) ХЕ.1.2.8. докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора	ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганиких једињења ХЕ.1.2.5. примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганиких и органичних једињења

	повеже их с њиховом практичном применом; 5. Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; 6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом.		
Соли- добијање, својства и примена	6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; 8. Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала;	ХЕ.1.2.6. основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли У области неорганска хемија	ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских
Органска једињења и њихова општа својства	9. Разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; 10. Препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;	ХЕ.1.3.2. основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара	ХЕ.1.3.1. формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара ХЕ.1.3.3. практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу
Угљоводоници	10. Препозна физичке и хемијске промене неорганских и	ХЕ.1.3.2. основна физичка и хемијска	ХЕ.1.3.1. формуле, називе и

	органичних супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; 11. Напише формуле и именује представнике класа органичних једињења имајући у виду структурну изомерију; 12. Разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; 13. Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органичних једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; 14. Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органичних једињења;	својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естера	функционалне групе најважнијих угљоводоника XE.1.3.3. практичан значај угљоводоника
Органска једињења са кисеоником	13. Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органичних једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; 14. Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органичних једињења;	XE.1.3.2. основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естера	XE.1.3.1. формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника XE.1.3.3. практичан значај угљоводоника
Биолошки важна органска једињења	15. Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; 16. Опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине;	XE.1.4.1. да наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата, протеина	XE.1.4.2. примере и заступљеност масти и уља, угљених хидрата и протеина у намирницама XE.2.4.1. најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима

Заштита животне средине и зелена хемија	Наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; Критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; Објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.	ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине	

Тема/ област	Исходи	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
Метали, оксиди и хидроксиди метала	1.Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; 2.Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; 3. Наведите заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; 4.Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; 5.Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; 6.Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни	ХЕ.2.2.1. на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци ХЕ.3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула	ХЕ.1.2.2. везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене ХЕ.1.2.3. да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења ХЕ.3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакције са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима) ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима) ХЕ.3.2.6. изведе реакцију неутрализације

	својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом		
Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	1.Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; 2. Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; 3. Наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; 4. Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; 5. Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; 6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом.	ХЕ.2.2.1. на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци ХЕ.2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења ХЕ.2.2.4. испита најважнија хемијска својства киселина (реакцију са карбонатима и металима) ХЕ.3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакције са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима) ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима)	ХЕ.2.2.3. експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом ХЕ.3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) ХЕ.3.2.6. изведе реакцију неутрализације
Соли- добијање, својства и примена	6. Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; 7. Испита, опише и објасни	ХЕ.2.2.1. на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу	ХЕ.2.2.3. експерименталним путем испита растворљивост и хемијску

	својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; 8. Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала;	ових супстанци ХЕ.2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакције са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима) ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима)	реакцију оксида са водом ХЕ.3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) ХЕ.3.2.6. изведе реакцију неутрализације
Органска једињења и њихова општа својства	9. Разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; 10. Препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;	ХЕ.2.3.1. пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника и алкохола	ХЕ.2.4.1. најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима
Угљоводоници	10. Препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; 11. Напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; 12. Разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; 13. Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских	ХЕ.2.3.1. пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника и алкохола ХЕ.3.3.2. видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара	ХЕ.3.3.1. хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара ХЕ.3.3.3. пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

	једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; 14. Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;		
Органска једињења са кисеоником	13. Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; 14. Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;	ХЕ.3.3.2. видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају	ХЕ.3.3.1. хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара ХЕ.3.3.3. пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара
Биолошки важна органска једињења	15. Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; 16. Опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине;	ХЕ.3.4.1. основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине	ХЕ.3.4.2. основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина
Заштита животне средине и зелена хемија	Наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; Критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; Објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.	нема стандарда	нема стандарда

8.24.7. ГЕОГРАФИЈА

Исходи:

1. Учествоје у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;
2. Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;
3. Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем;
4. Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;
5. Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије;
6. Класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне;
7. Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије;
8. Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије;
9. Наводи начине коришћења вода Србије;
10. Препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;
11. Доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;
12. Објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције;
13. Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи;
14. Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;
15. Израђује и анализира графичке приказе структура становништва;
16. Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;
17. Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи;
18. Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;
19. Препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине;
20. Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти;
21. Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;
22. Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету

Тема/		Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)

област	Исходи**)	стандарди	стандарди
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГАРНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	3.Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; 4. Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше земље и наводи њихове географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	3.Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; 4. Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике наше земље и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије
Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
2. ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	5. Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; 6. Класификује облике рељефа на територији Србије и именује	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше земље и наводи њихове географске регије

	репрезентативне; 7. Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; 8. Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; 9. Наводи начине коришћења вода Србије; 10. Препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; 11. Доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;		

Тема/ област	Исходи**))	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
2. ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	5. Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; 6. Класификује облике	ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике наше земље и наводи њихове географске регије	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

	рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; 7. Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; 8. Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; 9. Наводи начине коришћења вода Србије; 10. Препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; 11. Доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
3. СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА	12.Објашњава популациону динамику становништва Србије:	ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и структуре становништва ГЕ 2.4.1.описује друштвене одлике

	кретање броја становника, природни прираштај и миграције; 13. Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; 14. Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; 15. Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; 16. Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;	ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	наше државе

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
3. СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА	12.Објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције;	ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва и структуре становништва ГЕ 2.4.1.описује друштвене одлике наше државе	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој становништва и његов размештај

	13. Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; 14. Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; 15. Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; 16. Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;		

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
4. Привреда Србије	17. Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи;	ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране	ГЕ 2.4.1.описује друштвене одлике наше државе

	18. Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;		
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
4. . Привреда Србије	17. Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; 18. Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;	ГЕ 2.4.1.описује друштвене одлике наше државе	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
5. ЗАВИЧАЈНА ГЕОГРАФИЈА	20. Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; 21. Процењује важност	ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.4.1.описује друштвене одлике наше државе

	очувања природне и културне баштине Србије;		
Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
5. ЗАВИЧАЈНА ГЕОГРАФИЈА	20. Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; 21. Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије	ГЕ 2.4.1. описује друштвене одлике наше државе	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
6. СРБИ ВАН ГРАНИЦА СРБИЈЕ	22. Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету;	ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.4.1. описује друштвене одлике наше државе

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
6. СРБИ ВАН ГРАНИЦА СРБИЈЕ	22. Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету;	ГЕ 2.4.1. описује друштвене одлике наше државе	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

Тема/ област	Исходи**)	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
		стандарди	стандарди
7. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	20. Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; 21. Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;	ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	ГЕ 2.4.1. описује друштвене одлике наше државе

Тема/ област	Исходи**)	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
		стандарди	стандарди
7. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	20. Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; 21. Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије	ГЕ 2.4.1. описује друштвене одлике наше државе	ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе-просторне, директне, индиректне и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

8.24.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Исходи:

1. процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу
2. анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи
3. образложи опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи
4. образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству
5. повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима
6. упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним
7. разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима
8. користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе
9. класификује компоненте ИКТ уређаја према намени
10. процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ
11. црта електричне шеме правилно користећи симболе
12. користи софтвере за симулацију електричних кола
13. састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса
14. објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије
15. анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије
16. разликује елементе кућне електричне инсталације
17. повеже електрично и-или електронско коло према задатој шеми
18. користи мултиметар
19. анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом
20. класификује електронске компоненте на основу намене
21. аргументује значај рециклаже електронских компоненти
22. самостално тимски истражује и осмишљава пројекат

ТАБЕЛА 3А Технику и технологију 8. разред – нису прописани стандарди

Тема/ област	Ниво постигнућа Исходи**)	Основни – довољан (2) Број бодова 31-48%	Средњи – добар (3) Број бодова 49-66%
1. Животно и радно окружење	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 1. процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу 2. анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи 3. образложи опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи

	4.образчужи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству 5.повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима	подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
2 .Саобраћај	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 6.упореди карактеристике електричних и хибридни саобраћајних средстава са конвенционалним 7.разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима		
3. Техничка и дигитална писменост	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 8.користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе 9.класификује компоненте ИКТ уређаја према намени 10.процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 11.црта електричне шеме правилно користећи симболе 12.користи софтвере за симулацију електричних кола 13.састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%
4. Ресурси и производња	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 14.објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије 15.анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице

	16.разликује елементе кућне електричне инсталације 17.повеже електрично и-или електронско коло према задатој шеми 18.користи мултиметар 19.анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом 20.класификује електронске компоненте на основу намене 21.аргументује значај рециклаже електронских компоненти	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
5. Конструкторско моделовање	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: 22.самостално тимски истражује и осмишљава пројекат		

8.24.9. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Исходи:

- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;
- уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу;
- препознаје националне игре у делима уметничке музике;
- наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба;
- разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба;
- идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба;
- идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба.
- препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку;
- опише начин добијања тона код дувачких инструмената.
- наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба;
- разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба;

12. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба;
13. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба;
14. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку.
15. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи;
16. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);
17. учествује у школским приредбама и манифестацијама;
18. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;
19. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;
20. критички просуђује утицај музике на здравље.
21. користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;
22. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;
23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;
24. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – недовољан (1)	Основни – довољан (2)
	Исходи**)	Број бодова 0-30%	Број бодова 31-48%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да: 1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; 2. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; 3. препознаје националне игре у делима уметничке музике; 4. наведе изражајна средстава музичке	Уме да: опише основне карактеристике; • музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника	Уме да: опише основне карактеристике; • музичких инструмената и састава; • историјско-стилских периода; • музичких жанрова; • народног стваралаштва. безбедности и очувања околине • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника

	уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; 5. разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 6. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; 7. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба.	• не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	• показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; 9. опише начин добијања тона код дувачких инструмената.	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • -не зна, није научио, одбија да одговори	• опише основне карактеристике; (музичких инструмената и састава; историјско-стилских периода; музичких жанрова; народног стваралаштва) • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба;	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав;	Да именује: • музичке изражајне елементе; • извођачки састав;

	11. разликује muzичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 12. идентификује репрезентативне muzичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; 13. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; 14. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку.	• музичке жанрове; • српски музички фолклор. • не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника • не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • не зна, није научио, одбија да одговори	• музичке жанрове; • српски музички фолклор. • жели да покуша да реализује минимално уз подршку наставника • показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	15. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; 16. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); 17. учествује у школским приредбама и манифестацијама; 18. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; 19. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; 20. критички просуђује утицај музике на здравље.	Ученик не уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • не зна, није научио, одбија да одговори • Неодговорност, ометање на часу, недоношење прибора за музичку културу (музички инструмент, уџбеник, нотна свеска...)	Ученик уме да: • пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; • изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања • На оцену из музичке културе позитивно утиче и: Активност у изборним предметима, манифестацијама, приредбама, фестивалима (певање, певачка група, хор, оркестар), посећивање културних

			дешавања из области музике, активност на часу, лепо понашање, дисциплина.
МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО	21 користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; 22. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; 24. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	Ученик не уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • не зна, није научио, одбија да одговори	Ученик уме да: • направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; • осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; • изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима; • учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. • има слабо знање, врло мало, зна да одговори само на једно или два питања

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – добар (3)	Напредни –врло добар (4)
	Исходи**)	Број бодова 49-66%	Број бодова 67-84%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да: 1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; 2. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; 3. препознаје националне игре у делима	ученик уме да анализира повезаност: • музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером); • структуре и драматургије одређеног музичког жанра	• зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; • разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; • критички и аргументовано

	уметничке музике; 4. наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; 5. разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 6. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; 7. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба.	(на пример, оперски финале са догађајима у драми); • облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота. • има половину знања из музичке теорије	образлаже свој суд; • уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).. • зна више лекција са мањим грешкама
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; 9. опише начин добијања тона код дувачких инструмената.	• музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером).	• зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; 11. разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 12. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба;	• опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених • музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре); • препозна структуру	• структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; • жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера; • контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора

	13. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; 14. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку.	одређеног жанра. • препозна дело и композитора	• препозна дело и композитора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	15. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; 16. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); 17. учествује у школским приредбама и манифестацијама; 18. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; 19. понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; 20. критички просуђује утицај музике на здравље.	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно или ритмички погрешно, изговор текста добар	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно, ритмички и изговор текста песме са неколико мањих грешака
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21 користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; 22. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; 24. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	• осмишљава лакше пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање и лакше музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу,	• осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу,

		приредбу или перформанс.	приредбу или перформанс.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Напредни –одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 85-100%
ЧОВЕК И МУЗИКА	У оквиру области/теме ученица/ученик ће бити у стању да: 1. повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; 2. уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; 3. препознаје националне игре у делима уметничке музике; 4. наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; 5. разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 6. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; 7. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба.	- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела; - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора; - критички и аргументовано образлаже свој суд; - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом). - зна да објасни, сам да преприча и више лекција
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; 9. опише начин добијања тона код дувачких инструмената.	зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10. наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; 11. разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; 12. идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и	- Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: - структуралном и драматуршком димензијом звучног примера; - жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера;

	савременог доба; 13. идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; 14. препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку.	• контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	15. изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; 16. изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); 17. учествује у школским приредбама и манифестацијама; 18. примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; 19. понаша се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама; 20. критички просуђује утицај музике на здравље.	• изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. • препозна основне елементе музичке писмености. • интонативно, ритмички и изговор текста песме без грешака
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	21 користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; 22. комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; 23. учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; 24. користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	• осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; • импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; • осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

8.24.10. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Исходи:

1. унесе и мења податке у табели;

2. разликује типове података у ћелијама табеле;
3. сортира и филтрира податке по задатом критеријуму;
4. користи формуле за израчунавање статистика;
5. представи визуелно податке на одговарајући начин;
6. примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа;
7. приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа;
8. разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;
9. разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце;
10. разуме везу између ризика на интернету и кршења права;
11. објасни појам „отворени подаци”;
12. успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци;
13. унесе серију (низ) података;
14. изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...);
15. графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма);
16. унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их;
17. изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);
18. изврши анализе које укључују статистике по групама;
19. сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;
20. сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка;
21. самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима;
22. креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;
23. поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;
24. вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – довољан (2)	Средњи – добар (3)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-66%
1.ИКТ	1. унесе и мења податке у табели; 2. разликује типове података у ћелијама табеле; 3. сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; 4. користи формуле за израчунавање	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи

	статистика; 5. представи визуелно податке на одговарајући начин; 6. примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа; 7. приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; 8. разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;	– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања.
2.Дигитална писменост	9. разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; 10. разуме везу између ризика на интернету и кршења права;		
3.Рачунарство	11. објасни појам „отворени подаци“; 12. успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни; отворени подаци; 13. унесе серију (низ) података; 14. изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); 15. графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); 16. унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; 17. изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)	Број бодова 67-84%	Број бодова 85-100%
4. Пројектна	18. изврши анализе које укључују статистике по групама; 19. сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног	– у великој мери показује способност примене знања и	– у потпуности показује способност трансформације

настава	задатка; 20. сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; 21. самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; 22. креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; 23. поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; 24. вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.24.11. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Исходи :

1. уочава и формулише ликовни проблем;
2. активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе;
3. исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;
4. разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;
5. комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања;
6. сарађује у тиму и показује кооперативност у раду;
7. показује иницијативу и самосталност у раду;
8. именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције;
9. описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;
10. наводи примере из окружења и тумачи их;
11. разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;
12. активно тумачи уметничка остварења у складу задатим критеријумима и са личним доживљајем;
13. објашњава процедуре и значења;
14. користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
15. повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације;
16. повезује стечена знања са осталим наставним садржајима;
17. открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима;

- 18.разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују;
- 19.проналази и систематизује информације из различитих извора;
- 20.развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема;
- 21.креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;
- 22.производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје;
- 23.уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије;
- 24.показује радозналост и склоност ка постављању питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем;
- 25.процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других;
- 26.представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно;
- 27.објашњава процедуре и значења и изводи закључке;
- 28.уважава различитост, мултикултуралност; показује емпатију и хумане ставове.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни - довољан (2)	Средњи - добар (3)
	Исходи**)	Број бодова 31%-48%	Број бодова 49%-66%
КОМПОЗИЦИЈА	1. уочава и формулише ликовни проблем; 2. активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; 3. исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; 4. разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; 5. комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања;	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија,
РИТАМ,	6. сарађује у тиму и показује		

ГРАДАЦИЈА И КОНТРАСТ	кооперативност у раду; 7. показује иницијативу и самосталност у раду; 8. именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; 9. описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; 10. наводи примере из окружења и тумачи их;		атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	11. активно тумачи уметничка остварења у складу задатим критеријумима и са личним доживљајем; 12. објашњава процедуре и значења; 13. користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 14. повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; 15. повезује стечена знања са осталим наставним садржајима;		
КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	16. открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима; 17. разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним		

	својствима материјала и техника и где се та знања примењују; 18. проналази и систематизује информације из различитих извора; 19. развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема;		
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	20. креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; 21. производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; 22. уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; 23. показује радозналост и склоност ка постављању питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем;		ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)
КОМУНИКАЦИЈА НАСЛЕЂЕ	24. процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; 25. представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; 26. објашњава процедуре и значења и изводи закључке; 27. уважава различитост, мултикултуралност; 28. показује емпатију и хумане ставове.		

Тема/ област	Ниво постигнућа	Средњи – врло добар (4)	Напредни – одличан (5)
	Исходи**)	Број бодова 67%-84%	Број бодова 85%-100%
КОМПОЗИЦИЈА	1. уочава и формулише ликовни проблем; 2. активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; 3. исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; 4. разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; 5. комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања;	ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
РИТАМ, ГРАДАЦИЈА И КОНТРАСТ	6. сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; 7. показује иницијативу и самосталност у раду; 8. именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; 9. описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у		

	природи, окружењу и уметничким делима; 10. наводи примере из окружења и тумачи их;		
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	11. активно тумачи уметничка остварења у складу задатим критеријумима и са личним доживљајем; 12. објашњава процедуре и значења; 13. користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 14. повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; 15. повезује стечена знања са осталим наставним садржајима;		
КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	16. открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима; 17. разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; 18. проналази и систематизује информације из различитих извора; 19. развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема;		

СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	20. креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; 21. производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; 22. уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; 23. показује радозналост и склоност ка постављању питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем;		
КОМУНИКАЦИЈА НАСЛЕЂЕ	24. процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; 25. представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; 26. објашњава процедуре и значења и изводи закључке; 27. уважава различитост, мултикултуралност; 28. показује емпатију и хумане ставове.		

8.24.12. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. Изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава;
2. образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права;
3. наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице;
4. покаже интересовање за упознавањем различитих култура;
5. наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;
6. разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе;
7. уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци;
8. указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота;
9. дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу;
10. наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену;
11. препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве;
12. наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;
13. наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији;
14. образложи значај слободе медија за развој демократије;
15. у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;
16. препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање;
17. проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује;
18. препозна пример злоупотребе деце у медијима;
19. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;
20. учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма.

Тема/област	Нивои постигнућа – исходи	Напредни – истиче се 85-100%	Средњи – добар 49-84%	Основни – задовољава 31-48%
Људска права – Заједница културно различитих група	1. Изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; 2. образложи зашто су	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку

	понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; 3. наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице; 4. покаже интересовање за упознавањем различитих култура; 5. наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;	у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Демократско друштво – Родна (не) равноправност	6. разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; 7. уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на

	родни обрасци; 8. указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота; 9. дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; 10. наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; 11. препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; 12. наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;	повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Процеси у савременом свету – Медији	13. наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији; 14. образложи значај слободе медија за развој демократије; 15. у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације,	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је

	нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; 16. препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; 17. проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; 18. препозна пример злоупотребе деце у медијима;	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
Грађански активизам – Вредност грађанског друштва	19. у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; 20. учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма.	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у

		стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.24.13. ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

- 1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе;
- 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
- 3. моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света.
- 4. моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим.
- 5. бити подстакнут да учествује у литургијској заједници.
- 6. моћи да сагледа грех као промашај људског назначења;
- 7. моћи да сагледа грех као промашај људског назначења;
- 8. моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика;
- 9. бити подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу;

- 10. моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт;
- 11. моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.
- 12. моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви;
- 13. моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу;
- 14. моћи да објасни кад и како се пости;
- 15. моћи да увиди смисао и значај поста;
- 16. бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу;
- 17. бити подстакнут да развија хришћанске врлине;
- 18. бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима;
- 19. бити подстакнут да чита Житија Светих;
- 20. бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности.
- 21. моћи да увиди да је молитва разговор са Богом;
- 22. бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот;
- 23. моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву;
- 24. моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија;
- 25. моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу;
- 26. моћи да препозна неке од елемената Литургије;
- 27. моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу;
- 28. моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену.
- 29. моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници;
- 30. бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;
- 31. моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије;
- 32. моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих;
- 33. моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења;
- 34. моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег;
- 35. бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији.
- 36. моћи да преприча догађај Преображења Господњег;
- 37. моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа

- 38. моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима...
- 39. моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства;
- 40. моћи да препозна икону као символ Царства Божијег;
- 41. бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.

Тема/ област	Ниво постигнућа	Основни – задовољава	Средњи – добар	Напредан- истиче се
	ИСХОДИ	Број бодова 31-48%	Број бодова 49-84%	Број бодова 85-100%
I/ УВОД	1. моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; 2. моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања 3. моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. 4. моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и

	заједници љубави са другим. 5.бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. 6.моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; 7.моћи да разликује слободу од самовоље;		ангажовања.	ангажовања.
II – ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА	8.моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. 9.моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. 10.бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. 11.моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; 12.моћи да разликује слободу од самовоље; 13.моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; 14.бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; 15.моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; 16.моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
III/ ПОДВИЖНИЧКО ЕВХАРИЈСТИСКИ	17.моћи да увиди да је подвиг начин	– знања која је остварио су на нивоу	– у великој мери показује способност	– у потпуности показује способност

ЕТОС	живота у Цркви; 18.моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; 19.моћи да објасни кад и како се пости; 20.моћи да увиди смисао и значај поста; 21.бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; 22.бити подстакнут да развија хришћанске врлине; 23.бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; 24-бити подстакнут да чита Житија Светих; <u>БИТИ ПОДСТАКНУТ ДА ЗАСНУЈЕ СВОЈ ОДНОС ПРЕМА БОГУ НА ЗАХВАЛНОСТИ.</u>	репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
IV/ ЛИТУРГИЈА	25.моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; 26.бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; 27.моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; 28.моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; 29.моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; 30.моћи да препозна неке од	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз 2. успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички

	елемената Литургије; 31.моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; 32.моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. 33.моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; 34.бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;	се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
V/ ЦАРСТВО БОЖИЈЕ	35.моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; 36.моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; 37.моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; 38.бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. 39.моћи да преприча догађај Преображења Господњег; 40.моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа 41.моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... 42.моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства;	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	43.моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; 45.бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.			

8.24.14. КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Исходи:

1. – Otkriti snagu zajedništva, pravoga prijateljstva i ispravnoga shvaćanja ljudske spolnosti koja je u službi ljubavi i života
2. – Otkriti i upoznati temeljne kršćanske vrednote vezane uz prijateljstvo, brak i celibat
3. – Otkriti važnost traganja za dubljom spoznajom vjere i postignućem temeljnoga smisla osobnoga života i života u zajednici
4. – Upoznati temeljna ljudska iskustva i povezati ih s veličinom religiozne poruke i Boga koji je stvoritelj svijeta i našega života
5. – Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zlorabu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo
6. – Upoznati i susresti Krista koji nam otkriva tajnu Boga i čovjeka, koji je prošao zemljom čineći dobro i koji poziva svoje učenike da ga u tome nasljeđuju
7. – Otkriti kako kršćani svoju zadaću i poslanje trebaju živjeti u društvu i u Crkvi
8. – U suodnosu sa župnom katehezom otkriti snagu i darove Duha Svetoga koji se primaju u sakramentu potvrde te izgraditi svjesnu i osobnu odluku o življenju i svjedočanstvu svoje vjere Upoznati i prihvatiti svoju zadaću i poslanje u svijetu, osobito osobni poziv i zadaću da s Bogom — sustvaramo bolji svijet — kulturu mira i civilizaciju ljubavi
9. – Buditi svijest da, kao mladi vjernici, trebaju dati vlastiti prilog toj izgradnji, odgovorno napraviti izbor zvanja, savjesno obavljati svoje poslove i dužnosti i aktivno sudjelovati u životu svoje obitelji, župne zajednice i društva na svim onim područjima gdje mogu pomoći

Тема/област	Ниво постигнућа Исходи**) - Ishodi, koje očekujemo na kraju nastavne teme	Основни – задовољавајуће Разумевање Број бодова 31-48%	Средњи –добар Анализа Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Евалуација Број бодова 85-100%

UPOZNAJMO I IZGRAĐUJMO SVOJ ŽIVOT – ISMERJÜK MEG ÉS ÉPÍTSÜK KI ÉLETÜNKET	Kompetencija za celoživotno učenje Učenik će znati: 1. Otkriti snagu zajedništva, pravoga prijateljstva i ispravnoga shvaćanja ljudske spolnosti koja je u službi ljubavi i života	1. Otkriti snagu zajedništva, pravoga prijateljstva	1. Otkriti snagu zajedništva, pravoga prijateljstva i ispravnoga shvaćanja ljudske spolnosti koja je u službi ljubavi i života	
ČOVJEKOVO TRAGANJE ZA ŽIVIM BOGOM – AZ EMBER KERESI AZ ÉLŐ ISTENT	Briga za zdravlje Učenik će znati: 2. Otkriti i upoznati temeljne kršćanske vrednote vezane uz prijateljstvo, brak i celibat 5. Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zloporabu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo	2. Otkriti i upoznati temeljne kršćanske vrednote	2. Otkriti i upoznati temeljne kršćanske vrednote vezane uz prijateljstvo, brak i celibat	5. Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zloporabu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo

TAJNA SVIJETA I ČOVJEKA U SVJETLU BIBLIJE – A VILÁG ÉS AZ EMBER TITKA A SZENTÍRÁS FÉNYÉBEN	Rad sa podacima i informacijama Učenik će znati:3.Otkriti važnost traganja za dubljom spoznajom vjere i postignućem temeljnoga smisla osobnoga života i života u zajednici 6.Upoznati i susresti Krista koji nam otkriva tajnu Boga i čovjeka, koji je prošao zemljom čineći dobro i koji poziva svoje učenike da ga u tome nasljeđuju	3.Razume važnost traganja za dubljom spoznajom vjere i postignućem temeljnoga smisla osobnoga života i života u zajednici	6.Upoznati i susresti Krista koji nam otkriva tajnu Boga i čovjeka, koji je prošao zemljom čineći dobro i koji poziva svoje učenike da ga u tome nasljeđuju	6.Upoznati i susresti Krista koji nam otkriva tajnu Boga i čovjeka, koji je prošao zemljom čineći dobro i koji poziva svoje učenike da ga u tome nasljeđuju – uz objašnjenje

U ISUSU KRISTU UPOZNAJEMO PRAVOGA BOGA – ISMERJÜK MEG JÉZUS KRISZTUSBAN A VALÓSÁGOS ISTENT	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati:4.Upoznati temeljna ljudska iskustva i povezati ih s veličinom religiozne poruke i Boga koji je stvoritelj svijeta i našega života 5.Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zlorababu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo	4.Prepozna temeljna ljudska iskustva i povezati ih s veličinom religiozne poruke i Boga koji je stvoritelj svijeta i našega života	4.Prepozna temeljna ljudska iskustva i povezati ih s veličinom religiozne poruke i Boga koji je stvoritelj svijeta i našega života – uz objašnjenje	5.Otkriti ljepotu Božje slike u čovjeku te poziv na slobodu i dobrotu; promatrati čovjeka kao tajnu u svjetlu objave, njegov susret s Bogom, zlorababu slobode i iskonski grijeh, zlo razdora među ljudima i Božju dobrotu koja pobjeđuje zlo – uz objašnjenje

MISTIČNO TIJELO KRISTOVO – KRISZUTS MISZTIKUS TESTE – AZ EGYHÁZ	Kompetencija za celoživotno učenje Učenik će znati:7.Otkriti kako kršćani svoju zadaću i poslanje trebaju živjeti u društvu i u Crkvi 9.Buditi svijest da, kao mladi vjernici, trebaju dati vlastiti prilog toj izgradnji, odgovorno napraviti izbor zvanja, savjesno obavljati svoje poslove i dužnosti i aktivno sudjelovati u životu svoje obitelji, župne zajednice i društva na svim onim područjima gdje mogu pomoći	7.Znaju otkriti kako kršćani svoju zadaću i poslanje trebaju živjeti u društvu i u Crkvi	7.Znaju otkriti kako kršćani svoju zadaću i poslanje trebaju živjeti u društvu i u Crkvi i već imaju primer i iskustvo	9.Kao mladi vjernici, trebaju dati vlastiti prilog toj izgradnji, odgovorno napraviti izbor zvanja, savjesno obavljati svoje poslove i dužnosti i aktivno sudjelovati u životu svoje obitelji, župne zajednice i društva na svim onim područjima gdje mogu pomoći

POTVRDA – SNAGA KRŠĆANSKOG POSLANJA – A BÉRMÁLÁS – A KERESZTÉNY KÜLDETÉS EREJE	Preduzetnička kompetencija Učenik će znati: 8. U suodnosu sa župnom kateheзом otkriti snagu i darove Duha Svetoga koji se primaju u sakramentu potvrde te izgraditi svjesnu i osobnu odluku o življenju i svjedočanstvu svoje vjere Upoznati i prihvatiti svoju zadaću i poslanje u svijetu, osobito osobni poziv i zadaću da s Bogom — sustvaramo bolji svijet — kulturu mira i civilizaciju ljubavi	8. U suodnosu sa župnom kateheзом znaju otkriti snagu i darove Duha Svetoga	8. U suodnosu sa župnom kateheзом znaju otkriti snagu i darove Duha Svetoga koji se primaju u sakramentu potvrde te izgraditi svjesnu i osobnu odluku o življenju i svjedočanstvu svoje vjere	7. Znaју upoznati i prihvatiti svoју задаću i poslanje u svijetu, osobito osobni poziv i задаću da s Bogom — sustvaramo bolji svijet — uz objašnjenje

8.24.15. МАЂАРСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

**** НАПОМЕНА:**

У складу са законским формирањем група, као и према компетентној процени наставника, заснованој на искуству у раду са мешовитим групама, као и могућностима и способностима ученика, наставник има право да ученика оцени сходно критеријумима за одређени разред, чак и ако ученик фактички не припада том разреду, јер се може десити да ученик овај предмет бира први пут и да нема потребна претходна знања како би пратио програм и план наставе за разред који заиста похађа.

Тема/ област	ИСХОДИ / KIMENET A tematikai egység/terület feldolgozását követően a diák képes 762agy a következőkre:	Основни – задовољавајуће Број бодова 31-48%	Средњи –добар Број бодова 49-84%	Напредни –истиче се Број бодова 85-

				100%
IRODALMI ISMERETEK:	1. Az előző évfolyamokon tanult irodalmi fogalmakat össze- függésbe hozza az új tananyaggal, és mindezt felhasználja az irodalmi mű elemzése során. 2. Megkülönbözteti az irodalmi műfajokat. 3. Bemutatja a műfajok jellemző tulajdonságait. 4. Meghatározza a mű témáját, szereplőit, röviden elmondja a cselekményt. 5. Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét. 6. Megkülönbözteti az E/1 és az E/3 személyű 763agyar763r. 7. Kérdések és kulcsszavak alapján összefoglalja a szöveg lényeges információit. 8. Megállapítja a cselekmény helyét és idejét. 9. Meghatározza és példákkal illusztrálja a mű témáját, a főszereplőt, a mellékszereplőket stb. 10. Érti és megnevezi a szereplők közötti viszonyokat. 11. Felismeri a mű alaphelyzetét, a kibontakozást, a feszültséget, a csattanót. 12. Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: 763agy, elégia, eposz, óda. 13. Megnevezi és alkalmazza a leírás formáit: a személyleírást, a tárgyleírást, a tájleírást. 14. Felismeri és értelmezi az egyszerű szövegek konfliktushely- zeteit, röviden jellemzi a hősöket és kifejti a véleményét velük kapcsolatban. 15. Többszöri olvasás után megérti az egyszerű és/vagy összetet- tebb szövegeket. 16. Hangosan, megfelelő tempóban olvas és reprodukál rövidebb és/vagy hosszabb szövegeket, ügyelve a helyes artikulációra, hangsúlyra, hanglejtésre, valamint a mondatformálásra. 17. Megérti a humor szerepét az irodalmi művekben. 18. Megfogalmazza a szöveghez kapcsolódó egyéni élményeit, és meg is indokolja. Összehasonlítja saját és a társa olvasmányél- ményeit.	- znaња koja је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	19. (Tanári segítséggel) előad irodalmi művek részleteit, dialó- gusait. 20. Röviden megindokolja, miért ajánl egy-egy irodalmi művet olvasásra. 21. Felismeri az azonos motívumokat a 764agyar és a szerb irodal- mi művekben.			
A NEMZETI KULTÚRA ALAPJAI	22. Felismeri a 764agyar nemzeti jelképeket 23. Megismeri a 764agyar kultúra kiemelkedő személyiségeit (zeneszerzők, festők) 24. Megismeri a legfontosabb 764agyar művészeti értékeket. 25. Megismeri a legismertebb 764agyar filmművészeti alkotásokat. 26. Megismeri és összehasonlítja a 764agyar és a szerb ünnepi népszokásokat. 27. Össze tudja vetni a kortárs 764agyar és szerb kultúra kiemelke- dő egyéniségeinek tevékenységét.	- znaња koja је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
MONDATAN	28. Alapszinten kontrasztív módon gondolkodik, összevet. 29. Érti és használja az előző osztályokban elsajátított nyelvtani szerkezeteket. 30. Használja az egyszerűbb összetett mondatokat. 31. Meg tudja fogalmazni a egyszerű mondat mibenlétét és fajtáit. 32. Felismeri az összetett mondatokat, ismeri felosztásukat. 33. Tudja mi az alárendelt összetett mondat, és fel tudja sorolni fajtáit. 34. Tudja mi a mellérendelő összetett mondat és ismeri felosz- tását. 35. Ismeri a többszörösen összetett mondat fogalmát 36. Össze tudja vetni a 764agyar és a szerb összetett mondatok jellemzőit.	- znaња koja је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

	37. Ismeri a mondatok szerkezeti felosztását. 38. Megfelelően használja a 765agyar szórendet, reflektál az anya- nyelvén megjelenő különbségekre. 39. Megfelelően használja a mondatok közötti írásjeleket. 40. Nyelvtanilag helyes mondatokat alkalmaz, a kommunikációs szituációtól függően.			
KOMMUNIKÁCIÓ	41. Megfelelően alkalmazza a kommunikációs modelleket a leggyakoribb beszédsszituációkban. 42. Üzeneteket továbbít írásban vagy szóban. 43. Megérti a mindennapi eseményekről szóló beszélgetések témáját, megérti az okokat és a következményeket; kérdéseket tesz fel, válaszol, önállóan elmondja véleményét. 44. Elolvassa a rövidebb ismeretlen szövegeket, megérti 765agya- nivalóját, ha a téma közel áll az érdeklődési köréhez, illetve ha mindennapi eseményekről szólnak. 45. Megérti a mindennapi témákkal foglalkozó műsorokat. 46. Rövid médiaszöveget alkot (hírt, interjút, riportot). 47. Bejelent valamilyen eseményt. 48. Nyelvtudásának megfelelően alkalmazza a szituatív kódváltást az elektronikus médiában. 49. Használja a megfelelő udvariassági formákat. 50. Bemutatja önmagát és a környezetében lévő embereket, elme- sél történeteket, tolmácsolja saját kívánságait, bemutatja céljait. 51. Nyelvtudásának megfelelően megfogalmaz egy hírt. 52. Felismer alapvető nem verbális kódokat. 53. Részt vesz szerepjátékokban.	- znaња која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
OLVASÁS ÉS SZÖVEGÉRTÉS	54. Többszöri olvasás után megérti az egyszerű és/vagy összetet- tebb ismeretlen szövegeket. 55. Hangosan olvas és reprodukál rövidebb és/vagy hosszabb, szövegeket 56. Önállóan összefoglalja a szöveg lényeges információit. 57. Képes a nem lineáris szövegek befogadására.	- znaња која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на

		решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
HELYESÍRÁS	58. Alkalmazza a helyesírási alapelveket. 59. Képes 766agya szövegek alkotására (képeslap, meghívó, SMS stb.) 60. Alkalmazza az elválasztás szabályait. 61. 10–12 mondatos és/vagy hosszabb fogalmazásokat ír.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
SZÓKÉSZLET	62. Érti és használja a megtanulandó szavakat, szókincset. 63. Képes szómezőket alkotni. 64. Képes jelentésmezőket alkotni. 65. Szókincset kb.250–300 további új lexikai egységgel gazda- gítja. 66. Tudatosodik benne a 766agyar és szerb frazémák használatának módja: az egyezések, hasonlóságok és különbségek	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности

				и ангажовања.
BESZÉDMŰVELÉS	67. Felismeri a helytelen beszédjelenségeket. 68. Helyesen használja a viszonyragokat.	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.24.16. ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Тема/област	Нивои постигнућа - исходи	Основни - задовољава	Средњи - добар	Напредни – истиче се
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ 1. Енформел. 2. Непосредно преношење динамичног тока мисли у одређеном временском интервалу 3. Ритмичко-хармонијска композиција чистог односа боје и форме 4. Цртање, сликање, вајање, .одговарајућа средства и	- описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; - користи одабране садржаје као	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која

материјали 5. Систем низања скупова тачака, линија, боја, облика и волумена према одређеној схеми	подстицај за стварање оригиналних цртежа; • црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА 6. Комбинаторика унапред датог скупа геометријских бојених површина, пластичних елемената илилинеатура 7. Слободно компоновање – вежбање 8. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали	• пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која

9. Амблем, површинско обл Цртање, сликање, вајање, Одговарајућа средства и материјали 10. Цртање, сликање, вајање, Одговарајућа средства и материјали 11. Амблем, тродимензионално обликовање 12. Естетско процењивање 13. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали	да би добио/ла жељени тон;	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
КОНТРАСТ ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ 14. Визуелна метафорика вежбање 15. Визуелна метафорика вежбање 16. Контраст, јединство и доминанта у простору 17. Опажање и представљање 18. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали 19. Цртање, сликање, вајање,	• обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која

одговарајућа средства и материјали 20. Контраст, јединство и доминанта у простору– вежбање 21. Контраст, јединство и доминанта у простору– вежбање 22. Контраст, јединство и доминанта у простору– вежбање 23. Контраст, јединство и доминанта у простору– вежбање 24. Естетско процењивање 25. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали 26. Аперцепција (замишљања, подстицањеимагинације 27. Цртање, сликање, вајање. одговарајућа средства и материјали 28. Фотомонтажа 29. Перцепција и аперцепција 30. Одговарајућа средства и материјали 31. Слободно компоновање и фантастика – вежбање 32. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали 33. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали 34. Цртање, сликање, вајање, одговарајућа средства и материјали	• орнамент за одређену намену; • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

8.24.17. ДОМАЋИНСТВО

Тема/област	Ниво постигнућа Исходи**)	Основни - задовољавајуће Број бодова 31-48%	Средњи -добар Број бодова 49-84%	Напредни -истиче се Број бодова 85-100%
1. Лична хигијена - средства за личну хигијену - козметика - кућна апотека - одржавање стана - уклањање мрља и заштита материјала - бојење и лакирање дрвета - отпадни материјали у домаћинству	Стицање знања о коришћењу воде у домаћинству, о хемијској и микробиолошкој исправности воде, разликама између техничке и пијаће воде, као и тврде и меке. Познавање опасности загађења животне средине и предлаже како да се спрече штетне последице загађења. Развијање еколошке свести, као и свести о сопственим знањима и умењима	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
2. Исхрана човека - јеловник, састављање - састојци хране и потребе - навике у исхрани – истраживање - последице неправилне исхране	Стицање знања о значају правилне исхране и да се исхраном уноси шест главних врста супстанци битних за функционисање људског организма, као и њихову заступљеност. Препознавање еколошки и	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине	– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи

- органска и ГМО храна - апарати за обраду хране - загађивање хране и мере заштите - припрема салата, сокова и млечних напитака - аранжирање хране, стола и послуживање - култура исхране и понашање за трпезом	генетски модификоване хране. Стиче знања о припреми и чувању намирница (конзервисању), планирању дневних obroka и састављању јеловника. Формирање практичних знања и вештина за послуживање хране, културних навика приликом узимања хране, као и неговање културе исхране и живота уопште	– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања.	проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

8.24.18. МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Тема	Исходи	Основни-задовољава	Средњи- добар	Напредни-истиче се
1.Еколошки отисак и опстанак	- наведе основне појмове о животној средини - наведе примере утицаја човека на животну средину - уочи узрочно-последичне везе и односе на реализацији човек и животна средина - препозна проблеме у локалној средини на основу концепта одрживог развоја - активно и одговорно управља и решава интегративне пројектне	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању

	задатке - повезује хоризонтално и вертикално знања о одрживом коришћењу ресурса и користи холистички приступ у решавању проблема одрживог развоја - развија ставове и вредности о очувању животне средине кроз решавање проблема на локалитету - емоционално реагује на проблеме локалног окружења - користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата истраживања - ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине	нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
2. Управљање отпадом	- схвати и разуме поделу и значај природних ресурса - разликује обновљиве од необновљивих природних ресурса - препозна и наводи примере обновљивих и необновљивих ресурса - критички се односи према нерационалном коришћењу необновљивих природних ресурса - користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери

	истраживања - ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине	мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања
3.Рециклажа, Ремедијација и поновна употреба добара и сировина	- наведе изворе и последице загађења природне средине - разликује изворе и врсте загађења - анализира из различитих углова утицај загађења на живи свет - разврстава изворе загађења - истражи изворе загађења у локалној средини - наведе примере последица стварања озонских рупа и других глобалних проблема на животну средину - уочава узрочно последичне везе између глобалних и локалних проблема загађења	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује

	и очувања природне средине - уочи повезаност природних, социјалних и економских фактора у очувању животне средине - креира решења за смањење загађења од отпада у оквиру пројеката - користи методе и алате истраживања на терену - прикупља податке из различитих извора уз критичко сагледавање и доношење закључка	критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	(самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	- показује мањи степен активности и ангажовања
4.Обновљиви извори енергије	- користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата истраживања - ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама)	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен

		- активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- делимично изражава усвојено знање - ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	активности и ангажовања
5. Биодиверзитет и геодиверзитет	- разликује биодиверзитет од геодиверзитета - идентификује и објашњава факторе који доводе до угрожавања биодиверзитета и геодиверзитета - процењује негативан утицај појединих фактора на биодиверзитет и геодиверзитет у локалној средини - наводи примере заштите биодиверзитета и геодиверзитета - креира истраживачке алатке - користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата истраживања о геодиверзитету и биодиверзитету	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама - лако логички повезује чињенице и појмове - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује - активно учествује у раду (самостално, у	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује - учествује у раду (самостално, у пару или у групама) - делимично изражава усвојено знање	- у довољној мери показује способност примене знања, искључиво уз подршку наставника - знања која је остварио су на нивоу репродукције - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује - показује мањи степен активности и ангажовања

	- ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине - објашњава резултате истраживања повезаности геодиверзитета и биодиверзитета	пару или у групама) - јасно изражава усвојено знање - показује изузетну самосталност, без помоћи наставника, уз изузетно висок степен активности и ангажовања	- ради уз минималну помоћ наставника уз висок степен активности, самосталности и ангажовања	